

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 6

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FÉRMIERE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 945

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
REGLAMENTACJA OBROTU PŁATNICZEGO Z ZA- GRANICĄ — ST. Ż.	485	KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	502
PIĘCIOLETNI PROGRAM ROBÓT WODNYCH— INŻ. HENRYK HERBICH	487	RYNEK AKCYJNY	503
KRONIKA GOSPODARCZA:		KOMUNIKACJA I TRANSPORT	503
Dzień przemysłu naftowego we Lwowie		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	504
Otwarcie XV Międzynarodowych Targów Poznańskich		Udział portów w handlu zagranicznym Polski — B. Polkowski	
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		POCZTA I TELEGRAF	509
HUTNICTWO	493	KRONIKA TYGODNIOWA:	
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	496	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEN	509
PRZEMYSŁ LUDOWY	496	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	510
RZEMIOSŁO	496	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Rzemiosło na targach — Wł. Kiok		Deklaracja Rządu w sprawie kontroli obrotu złotem i dewizami	
ROLNICTWO	497	BUDŻET	511
Organizacja i wyniki doświadczalnictwa polowego w 1935 r. — Inż. W. Brykczynska		PIENIĄDZ I KREDYT	514
HANDEL:		Przepisy o kontroli obrotów dewizami	
Rozwój obrotów handlowych Polski z zagranicą		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	516
XV Międzynarodowe Targi w Poznaniu — M. Szyszkowski		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL ZAGRANICZNY	500	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Organizacja eksportu koszykarskiego — St. Wulas		NIEMCY	517
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	517
		BIBLIOGRAFJA	518

REGLAMENTACJA OBROTU PŁATNICZEGO Z ZAGRANICĄ

DEKRET Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi jest w polskim życiu gospodarczym zdarzeniem o wielkim znaczeniu. Dlatego też fakt ten wymaga możliwie wszechstronnego omówienia. Dla właściwej jego oceny bowiem należy sobie jasno uzmysłowić okoliczności, towarzyszące temu wydarzeniu, oraz trzeba przypomnieć sobie historję lat ostatnich.

Po zakończeniu okresu wojennego Polska—mimo wielkich trudności nasutek zniszczenia ośrodków produkcji—robiła wszelkie wysiłki celem jaknajszyszego odbudowania warsztatów pracy, uporządkowania finansów państwowych i stworzenia stałej waluty. I tak, w 1924 r. byliśmy świadkami wprowadzenia no-

wego systemu pieniężnego. Organizm Państwa nie był jednak do tego nowego stanu dostatecznie przygotowany. Poza to cały szereg czynników od nas niezależnych (np. wojna celna z Niemcami) tak się ułożył, że tej pierwszej próby nie zdołaliśmy wytrzymać. Jednak obiektywni obserwatorzy zagraniczni umieli ocenić naszą wytrwałość i wysiłki, i w październiku 1927 r. dochodzi do skutku pożyczka stabilizacyjna, kładąca solidne fundamenty pod nasz system pieniężny. Polska wkracza w nową erę. Można powiedzieć, iż wytyczone dążenia Polski osiągnęły swój cel. Bo przecież w końcu 1927 r. Polska miała warsztaty pracy cdbudowane, zrównoważony budżet i ustabilizowaną walutę.

Rok 1928 jest momentem, pozwalającym na ocenę osiągniętych wówczas przez Polskę rezultatów swej

pracy. I tak, na koniec 1928 r. Bank Polski posiada zapas złota o wartości zł 621 miljn. oraz zapas dewiz w wysokości zł 714 miljn. Polskie instytucje kredytu krótkoterminowego posiadają kredytów zagranicznych na sumę zł 535 miljn. Ponadto dysponują one wierzytelnościami zagranicznymi na sumę zł 200 miljn. Bilans płatniczy za 1928 r. zamyka się po stronie przychodu kwotą zł 5 163 miljn., w czem kredyty krótkoterminowe wynoszą zł 1 570 miljn., po stronie zaś rozchodu — kwotą zł 5 156 miljn. Obroty więc były — jak na nasze stosunki — olbrzymie, i życie gospodarcze Polski rozprężało się i szybko rozrastało. I to wszystko było robione na fundamencie solidnego systemu pieniężnego, będącego przecież kręgosłupem całego życia gospodarczego.

Niestety, ten pomyślny okres polskiej „prosperity” był bardzo krótki. Jesień 1929 r. przyniosła z sobą początek kryzysu, którego niejako symboliczną inauguracją był październikowy krach na Wall-Street.

Polska, z chwilą rozpoczęcia się kryzysu gospodarczego, zdając sobie dobrze sprawę z trudności, z jakimi będzie musiał walczyć jej młody i zaledwie zaczynający się konsolidować organizm gospodarczy, zaczęła ząbiegliwie prowadzić taką politykę gospodarczą i finansową, któraby pozwoliła jej organizmowi wyjść cało z światowego kryzysu.

Konsekwentnie realizowaliśmy program dostosowania wszystkich elementów, a przede wszystkim wszelkiego rodzaju obciążeń do stale spadającego poziomu cen.

Polska, dążąc do utrzymania u siebie ładu gospodarczego, pragnęła podkreślić swój ideał w dziedzinie gospodarczej, a mianowicie chęć wytrwania przy normalnych warunkach pracy i normalnej wymianie gospodarczej. Jako dowód tego dążenia posłużyć może skrupulatne wywiązywanie się z zobowiązań wobec zagranicy, nieograniczanie swobody ruchów jednostek gospodarczych, pracujących nad utrzymaniem wymiany międzynarodowej, oraz szereg innych — skądinąd niekiedy bolesnych — posunięć wewnętrznych celem utrzymania całkowitej równowagi gospodarczej w kraju.

Czas płynął. Polska zniósła spokojnie załamanie się funta szterlinga, wytrzymała następnie wstrząs, związany z krachem Credit-Anstaltu, a potem banków niemieckich, widziała wznoszące się barjery ograniczeń dewizowych — kolejno w prawie wszystkich krajach, a wreszcie przeszła przez załamanie się dolara, będącego przecież w Polsce niejako drugą walutą. Wszystkie te wstrząsy nie zdołały ani na cal zmienić kierunku polskiej polityki finansowej. Prestige naszej waluty zarówno wewnątrz kraju, jak i zagranicą rósł bardzo silnie. Opinia o Polsce, jako o solidnym kliencie, wzorowo wywiązyującym się z swych zobowiązań, ustalała się w sferach zagranicznej finansjery.

Polityka finansowa Polski była jednak coraz bardziej utrudniana przez czynniki i wydarzenia zewnętrzne — zarówno gospodarcze, jak i polityczne. Polska spotykała z każdym rokiem coraz to większe trudności w eksporcie swoich wyrobów. Ograniczenia emigracji oraz spadek jej dochodów zmniejszał szybko i tę aktywną pozycję bilansu płatniczego. Wreszcie trudności finansowe innych państw znacznie zmniejszały zyski Polski, czerpane z usług, przez nią oddawanych.

Analizując bilanse płatnicze Polski za okres lat 1928–1933, widzimy, iż przychód ogólny, wynoszący w 1928 r. zł 5 163 miljn., spadł w 1933 r. do zł 2 318

miljn.; w tem obroty kredytowe zmniejszyły się z zł 1 897 miljn. w 1928 r. do zł 757 miljn. w 1933 r. Ubytek ten dotknął zwłaszcza kredyty krótkoterminowe, które w tych latach uległy zmniejszeniu o zł 900 miljn. Jeżeli chodzi o usługi i świadczenia, to dochody, przesyłane przez emigrację, spadły z zł 271 miljn. w 1928 r. do zł 152 miljn. w 1933 r.; dochody z turystyki spadły z zł 98 miljn. do zł 31 miljn., wpływy zaś z usług komunikacyjnych zmniejszyły się z zł 247 miljn. do zł 157 miljn. Wspomnieliśmy poprzednio o trudnościach, na jakie w tych latach natrafiać zaczął nasz eksport. W bilansie płatniczym możemy uchwycić to najlepiej liczbowo. I tak, przychód z obrotów towarowych w 1928 r. wynosił zł 2 485 miljn., w 1933 r. zaś tylko zł 1 053 miljn. Naturalnie, zestawiając te 2 liczby, należy pamiętać o poważnej niższej cen, jaka w tym czasie miała miejsce na całym świecie.

Temu raptownemu obniżeniu się pozycji przychodowych w naszym bilansie płatniczym towarzyszyło, oczywiście, równoczesne kurczenie się pozycji rozchodowych. Jest to zupełnie zrozumiałe. Polska w tych latach spłaciła bardzo poważną część swoich zobowiązań zagranicznych. Zobowiązania te, wynoszące w 1928 r. zł 10 115 miljn., uległy zmniejszeniu w 1933 r. do zł 8 559 miljn. Czyli że Polska spłaciła w tych latach zagranicy zł 1 ½ miljard. swoich zobowiązań! Był to wysiłek olbrzymi.

Rozważając to wszystko, należy pamiętać, że w tych latach nieustabilizowana sytuacja na międzynarodowych rynkach kapitałowych nie pozwalała choćby na częściowe rekompensowanie ponoszonych na innych odcinkach ubytków przez dopływ świeżych kapitałów zagranicznych. Elementy aktywne bilansu płatniczego przy konsekwentnej polskiej polityce gospodarczej i finansowej pozwalały niezależnie od niepomyślnego rozwoju sytuacji międzynarodowej na skrupulatne wywiązywanie się z zobowiązań zagranicznych, mimo że były one zaciągane na warunkach całkiem różnych od obecnych, na warunkach z czasów gospodarczej prosperity.

Przy tem wszystkim w grę jednak wszedł czynnik inny, a mianowicie tezauryzacja. Geneza jej powstania jest prosta. Międzynarodowa sytuacja polityczna z roku na rok ulegała coraz większemu skomplikowaniu. Wśród publiczności coraz bardziej utrwałała się opinia, iż nie można liczyć na szybkie polepszenie tej sytuacji. To były momenty, podkopujące zaufanie i — w ostatecznym efekcie — zwiększające zapotrzebowanie na złoto. Konsekwencje tych nastrojów najlepiej uwidaczniały bilanse dekadowe Banku Polskiego. Wypadki, związane z wkroczeniem wojsk niemieckich do Nadrenji, zwiększyły bardzo nasilenie procesu tezauryzacyjnego. W ostatnich dniach przed wprowadzeniem dekretu o ograniczeniach dewizowych zapotrzebowanie dziennie obcych walut w Banku Polskim wzrosło pięciokrotnie w stosunku do zapotrzebowania normalnego.

Naturalnie, że to musiało spowodować w dalszych konsekwencjach zachwianie się równowagi bilansu płatniczego. Pragnąc tego uniknąć, Rząd powziął decyzję, przecinającą proces tezauryzacyjny, a tem samem umożliwiającą prowadzenie dotychczasowej polityki rezerwowania aktywnych elementów bilansu płatniczego na pokrycie zobowiązań zagranicznych.

Ograniczenia dewizowe weszły w Polsce w życie. Mamy już kilka dni nowego doświadczenia. Wskazuje nam ono na to, iż społeczeństwo zrozumiało konieczność tego rodzaju hamulca, i że fakt wprowadzenia go

nie wywołał żadnych szkodliwych następstw psychicznych. Przeciwnie, opinia ogółu jest zadowolona z tego, słusznie uważając ograniczenia dewizowe za czynnik, ułatwiający Rządowi obronę waluty. Należy również wziąć pod uwagę ten moment, że Polska była dotychczas w położeniu wyspy, na której nie istniały żadne ograniczenia dewizowe, otoczonej dokoła krajami, posiadającymi te ograniczenia. Rezultat był taki, że wszystkie pieniądze, które my byliśmy winni za granicę, były skrzętnie wybierane, myśmy zaś posiadali w różnych krajach t. zw. „zamrożenia”. Tego rodzaju sytuacja à la longue trwać nie mogła.

Dla życia gospodarczego ograniczenia dewizowe żadnych ujemnych następstw nie spowodują. Zobowiązania Polski z tytułu handlu zagranicznego, jak i zobowiązania kredytowe będą w nowych warunkach obrotu dewizowego nadal respektowane. Wprowadzając ograniczenia dewizowe, Rząd stwierdził kategorycznie, że są one pomyślane jedynie jako ochrona gospodarczo aktywnej części społeczeństwa przed zakusami spekulacji i defetyzmu gospodarczego. Toteż realizacja programu gospodarczego Rządu, opartego na utrzymaniu

ładu pieniężnego, zabezpieczeniu równowagi budżetowej i struktury aparatu kredytowego—nie ulegnie żadnym odchyleniom.

Na innym miejscu omawiamy szczegółowo postanowienia, zawarte w dekreście Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV 1936 r. oraz w rozporządzeniu wykonawczym Ministra Skarbu z tej samej daty.

Tutaj pragniemy jedynie dać kilka uwag natury ogólnej. Rzeczą, najbardziej uderzającą każdego w oczy przy czytaniu przepisów o ograniczeniach dewizowych, jest ich wielki liberalizm. Polska nie wprowadziła obowiązku sprzedaży Państwu złota, znajdującego się w rękach prywatnych. A przecież nawet Stany Zjednoczone—tak bardzo bogate w złoty kruszec—nie cofnęły się przed tym drastycznym środkiem. Polska nie pragnie z niego skorzystać. Polityka jej w dziedzinie finansów pozostaje niezmienna. Każdy obiektywny obserwator zagraniczny musi z szacunkiem odnieść się do naszych wysiłków z ostatnich lat, musi uznać, iż ograniczenia dewizowe były vis maior, i stwierdzić, że Polska nadal zostaje dobrym, solidnym partnerem.

St. Ż.

PIĘCIOLETNI PROGRAM ROBÓT WODNYCH

OPRACOWANY w Biurze Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji 5-letni program robót wodnych w Polsce w głównych zarysach obejmuje: 1) budowę zbiorników retencyjnych z jednoczesnym wyzyskaniem sił wodnych; 2) regulację Wisły wraz z rozbudową urządzeń, zmierzających do usprawnienia żeglugi; 3) usprawnienie wschodnich dróg wodnych; 4) usprawnienie zachodnich dróg wodnych i 5) utrzymanie szlaku, tyczenie nurtu, utrzymanie i eksploatację taboru pływającego.

Pierwsza grupa robót obejmuje zagadnienie walki z dotkliwymi skutkami powodzi—przez uregulowanie przepływów wielkich wód i powstrzymanie ruchu rumowiska zapomocą budowy dużych zbiorników i zabudowanie potoków i rzek górskich. Równocześnie wytworzenie sztucznych spadów przez budowę zapór (czyli przegród dolinowych) pozwoli na wykorzystanie energii wody dla zasilenia państwowych linii transportu energii elektrycznej. Ponadto zbiorniki retencyjne oddziaływać będą korzystnie na warunki żeglowności na Wiśle przez zwiększenie przepływu wody w okresach posuchy.

Pięcioletni program przewiduje dokończenie budowy zapory w Porąbce na Sole. Utworzony zbiornik posiadać będzie znaczny wpływ na przebieg fali powodziowej na Wiśle pod Krakowem oraz na podniesienie niskich stanów wody Wisły na tym odcinku. Termin ukończenia budowy tego zbiornika przewidziany jest na jesień bieżącego roku. Kwoty potrzebne: 1) na spłatę potwierdzeń dłużnych, wystawionych przez Skarb Państwa dla przedsiębiorcy (Tow. Polsko-Francuskie Robót Publicznych), kredytującego te roboty, 2) na dalszą spłatę wykupna gruntów i roboty, wykonywane sposobem gospodarczym, 3) wyposażenie przelewowych sekcji zapory w ruchome zasuwę—wyniosą łącznie zł 5,2 miljn. Zbiornik ten w pierwszym okresie lat spełniać będzie jedynie cele przeciwpowodziowe i regulacyjne, a dalsze swe zadanie—energetyczne—spełni po doinstalowaniu turbin i generatorów elektrycznych kosztem paru milionów złotych w okresie,

gdy elektryfikacja południowego okręgu elektryfikacyjnego wymagać będzie taniej i dużej energii szczytowej. W tym celu zainstalowane są w zaporze 3 wloty do turbin o łącznej mocy 20 000 kW.

Drugą skolei zaporą, będącą od ub. r. w budowie, jest zapora w Rożnowie. Zbiornik rożnowski, 7-miokrotnie większy od porąbkowskiego, t. j. posiadający 228 miljn. m³ pojemności, posiadać będzie znacznie większy zasięg swego wpływu dla złagodzenia skutków klęski powodzi, jak również dla poprawy warunków żeglugi na Wiśle przez zwiększenie stanów wody w okresie posuchy. Przy zaporze tej równocześnie będzie budowana elektrownia wodna i sieć wysokiego napięcia w celu wykorzystania dla celów elektryfikacyjnych olbrzymiej energii w ilości ok. 150 miljn. kWh rocznie przy mocy 50 000 kW.

Według projektu tego zbiornika i zakładu wodno-elektrycznego, opracowanego w Biurze Dróg Wodnych, koszt dokończenia budowy preliminowany jest na zł 31,7 miljn., a termin ukończenia—w końcu 1938 r. Zakład ten, posiadający tak pojemny zbiornik, nadawać się będzie przede wszystkim do roli zakładu szczytowego.

Dla spełnienia warunku dostarczenia możliwie stałego przepływu dla celów żeglugi, przy zachowaniu równocześnie swobodny energetycznej zakładowi w Rożnowie (zmiennosc mocy, a tem samym zmiennosc przepływu w ciągu doby, w zależności od zapotrzebowania energii)—przewidziana jest w programie 5-letnim budowa zbiornika wyrównawczego w Czchowie na Dunajcu (kilkanaście km poniżej Rożnowa). Przy zbiorniku tym zainstalowany będzie również zakład elektryczny, o stałej pracy w ciągu doby, przyczem maksymalna jego moc wyniesie 10 000 kW, a przeciętna produkcja roczna ok. 40 miljn. kWh. Projekt dla tego zakładu, opracowany również w Biurze Dróg Wodnych, przewiduje czas trwania budowy 2½ lat kosztem ok. zł 7 miljn.

Dalsze dwa zbiorniki wodne—w Czorsztynie na Dunajcu i Stróży na Rabie (których projekty są w opra-

cowaniu, a budowa przewidziana jest w II połowie okresu 5-letniego) — stanowiąc będą dalsze ogniwa w rozbudowie systemu zbiorników retencyjnych dla unieszkodliwienia wód powodziowych rzek karpaccich i użytkowania ich dla celów praktycznych: energetycznych i żeglugowych. Koszt tych 2 zbiorników preliminowany jest na ok. zł 18 miljn.

Osobne zagadnienie zbiornikowe w dorzeczu Brynicy na Śląsku ma na celu: 1) wytworzyć koryto Brynicy, zdolne do nieszkodliwego odprowadzenia wód na przesiąkliwym terenie zagłębia węglowego; 2) uregulować odpływ wód powodziowych, przy pomocy zbiorników w Kozłowej Górze i Szarleju, oraz 3) zasilać w wodę (podczas niskich stanów wody) ważną dla transportu węgla drogę wodną na Przemszy oraz górnej Wiśle; na tej ostatniej — łącznie ze zbiornikiem na Sole w Porąbce. Budowa śląskich zbiorników i uregulowanie Brynicy, poza przytoczonymi względami technicznymi, posiada ważne znaczenie dla złagodzenia bezrobocia w rejonie przemysłowym. Z tego powodu inwestycje te, kosztem ok. zł 5 miljn. (w tem gros wydatków na robociznę), prowadzone będą równomiernie w ciągu okresu 5-letniego.

Z programem budowy zbiorników łączy się ściśle kwestja z a b u d o w a n i a p o t o k ó w g ó r s k i c h małemi zaporkami w celu powstrzymania ruchu rumowiska, co poprzedza planowe uregulowanie samej Wisły. Powstrzymanie bowiem tego ruchu rumowiska, które wędruje do Wisły w postaci ławic piaszczystych, oraz wyrównanie odpływów przez zbiorniki ułatwi zadanie regulacyjne na Wiśle, mające na celu utrzymanie nurtu na dostatecznej i względnie stałej głębokości. Pozatem zabudowanie potoków i rzek górskich stanowi uzupełnienie akcji przeciwpowodziowej, przynosząc lokalne korzyści w rodzaju ochrony środków komunikacyjnych, gruntów i osiedli. Zgodnie z programem budowy zbiorników retencyjnych w pierwszych latach 5-lecia prowadzone będą przede wszystkim zabudowania w dorzeczu Soły, Raby i Dunajca, a następnie w miarę postępu budowy kolejno i na innych dopływach karpaccich Wisły, a częściowo także i w dorzeczu Dniestru i Prutu. Uwzględniając powyższą zasadę, preliminowano na ten cel kredyt zł 15 miljn. na całe 5-lecie.

Pięcioletni program inwestycyjny w drugiej grupie robót — „regulacja Wisły wraz z rozbudową urządzeń, zmierzających do usprawnienia żeglugi na Wiśle” — przewiduje jedynie najniezbędniejsze roboty dla podniesienia żeglowności Wisły, odpowiadające potrzebom życia gospodarczego i stanowiące uzasadnioną technicznie i ekonomicznie całość. Uznano bowiem, że przeprowadzenie całkowitej regulacji Wisły, na co potrzeba ok. zł 600 miljn., przekracza obecne możliwości Państwa i z konieczności musi być odłożone do czasów pomyślniejszych.

Uwzględniono więc roboty regulacyjne na górnej i środkowej Wiśle na najbardziej zaniedbanych odcinkach, gdzie tworzą się przeszkody w żegludze — wskutek nadmiernej szerokości koryta przy zbyt małej głębokości, lub też gdzie brzegi nie stanowią dostatecznej ochrony przed zniszczeniem. Te konkretne prace wykonywane będą planowo i zgodnie z ogólnym projektem przyszłej regulacji i użeglownienia Wisły, a mianowicie: 1) na odcinku Wisły od ujścia Przemszy do ujścia Dunajca, gdzie ruch żeglowny jest znaczny (200 tys. tonn rocznie), przewidziane jest, kosztem

zł 3'6 miljn., dokończenie daleko posuniętej regulacji, celem umożliwienia większych transportów węgla; 2) na odcinku Wisły od ujścia Dunajca do ujścia Kamiennej przewidziane jest, kosztem zł 4'0 miljn., kontynuowanie robót koncentracyjnych dla przygotowania tego odcinka Wisły do przyszłej kapitalnej regulacji, a tymczasem dla umożliwienia docierania transportów węgla do województw: lubelskiego i kieleckiego; 3) na środkowej Wiśle od ujścia Kamiennej do ujścia Drwęcy przewidziane są roboty koncentracyjne oraz dla ochrony wałów, ze szczególnem uwzględnieniem odcinka Warszawa—Modlin, tak ważnego dla stolicy Państwa — wszystko kosztem ok. zł 22 miljn.

Odmiennego charakteru budowle regulacyjne, przewidziane są na Przemszy, gdzie wykonana zostanie t. zw. kanalizacja rzeki przez budowę szeregu jazów, kosztem ok. zł 2'5 miljn. Przemsza stanowi drogę dojazdową z zagłębia węglowego do Wisły i wymaga usprawnienia w celu dostosowania się do pokonywania rozwijającego się z roku na rok transportu węgla. Zwiększenie żeglowności Przemszy i górnej Wisły przyniesie pożytek nie tylko gospodarstwu krajowemu, ale oddziała również korzystnie na zagadnienie komunikacyjne, związane z obroną Państwa.

W związku z usprawnieniem Wisły przewidziana jest również rozbudowa istniejących i budowa nowych portów, by sprostać potrzebom rozwijającego się handlowego ruchu żeglownego.

Ogółem na ten cel przewiduje się kwotę zł 7 miljn., z czego: 1) wykończy się III basen w warszawskim porcie handlowym na Saskiej Kępie oraz zaopatrzy się go w dalsze 4 dźwigi; po wykonaniu tych inwestycji dzisiejszy obrót portu, wynoszący 160 tys. t, będzie mógł być potrojony; 2) dokończy się roboty w warszawskim porcie przemysłowym i tranzytowym na Żeraniu, niezbędne dla uruchomienia tego portu, a więc budowa śluzy wejściowej, mostów (kolejowego i drogowego), obulwarowanie i t. p.; 3) również wykończy się roboty w porcie płockim (tory kolejowe, dźwigi, drogi dojazdowe), niezbędne dla uruchomienia tego portu; 4) zapoczątkuje się budowę nowych portów we Włocławku i Puławach.

W tej grupie robót przewidziane jest również ewentualne rozpoczęcie robót (kosztem zł 5 miljn.) dla kanału Warszawa—Bug. Znaczenie komunikacyjne tego kanału w ogólnej sieci dróg wodnych w Polsce polega na tem, że przesuwają on główny węzeł naturalnych dróg wodnych spod Modlina do Warszawy, skracając drogę wodną ze wschodu o 43 km. Posiada on również znaczenie meljoracyjne, umożliwiając odwodnienie zabagnionych okolic Pragi, przy wszelkich stacjach wód Wisły i Bugu, w kierunku do portu w Żeraniu, stając się równocześnie przedłużeniem tego portu, tworząc długi basen przemysłowy.

Dzięki swemu meljoracyjnemu i komunikacyjnemu znaczeniu kanał ten wpłynąłby na zwiększenie wartości przyległych do niego terenów, które z silnie zabagnionych stałyby się terenami mieszkalnymi i przemysłowymi.

Trzecia grupa robót inwestycyjnych, mająca na celu usprawnienie wschodnich dróg wodnych, obejmuje: przebudowę kanału Królewskiego, budowę kanału Kamiennego, usprawnienie kanału Augustowskiego oraz roboty regulacyjne dla podniesienia żeglugi na Niemnie, Horyniu, Styrze, Prypeci i Bugu. Roboty te, poza podniesieniem znaczenia

gospodarczego ziem wschodnich, posiadają ścisły związek z wymaganiami obrony Państwa.

Kanał Królewski (170 km długości), będący jednym z ogniw szlaku Wisła—Dniepr, w obecnym ogromnie zaniedbanym stanie nadaje się jedynie do spławu tratw i jako droga wodna nie ma żadnego znaczenia. Zaopatrzone jest on bowiem w jazy prymitywnego charakteru bez śluz komorowych, potrzebnych do pokonywania poszczególnych stopni (parometrowej wysokości) przez pływające objekty.

Pięcioletni program przewiduje, kosztem zł 7 miljn., zaopatrzenie kanału Królewskiego w śluz komorowe dla statków 400 t, przebudowę jazów, pogłębienie środkowego, najwyżej położonego, cdcinka i sprostowanie trasy.

Przebudowa tego kanału otworzy, obecnie zamkniętą, drogę Prypeć—Bug—Wisła, a łącznie z kanałem Kamiennym ułatwi transport drzewa, granitu i bazaltu na zachód oraz wwóz zboża drogą wodną do Polesia, pozatem umożliwi flotyli pińskiej posuwanie się włąb kraju na 200 km. Pogłębienie zaś środkowego odcinka kanału wpłynie na osuszenie bagien w dorzeczu Muchawca i Piny, przynosząc pośrednie korzyści meljoracyjne.

Kanał Kamienny (100 km długości), idący na przełaj od Horynia, Słuczy do Pińska—to dalsze i korzystne uzupełnienie wschodniej sieci dróg wodnych w kierunku rozciągnięcia ich zasięgu na północno-wschodni Wołyń, obfity w złoża granitu i bazaltu. Kanał ten łącznie z Horyniem da możliwość przewozu drogami wodnymi Polesia (długości ok. 1200 km) kamienia z Wołynia na tereny Polesia, pozbawionego materiałów kamiennych, odciążając w ten sposób deficytowe przewozy kolejowe. Z ogólnej produkcji ub. r. kamienia wołyńskiego w ilości 1 500 000 t przewieziono dla państwowych dróg kołowych na Polesiu 106 000 t i tyleż mniej więcej dla dróg samorządowych. Koszt przewozu koleją po ulgowej, deficytowej, taryfie wynosił do Pińska zł 5'25. Przy przewozie drogą wodną zaoszczędzić można ok. zł 2 na tonnie, co przy coraz to wzmagającym się zapotrzebowaniu kamienia dla budowy dróg dać może kilkuset tysięcy korzyść w ciągu roku. Korzyści te stanowią znaczny procent od kapitału zł 6 miljn., jaki należy wyłożyć na budowę tego kanału. W kalkulacji tej pominięto korzyści meljoracyjne, jakie kanał posiadać będzie dla przyległych terenów między Horyniem i Styrem, o powierzchni kilku tysięcy ha. Ukończenie rozpoczętych już robót przewiduje się w omawianym 5-letnim okresie.

Niewielkich inwestycji dla podtrzymania sprawności żeglugowej wymaga również kanał Augustowski, ważna droga dla przewozu drzewa z północno-wschodnich kresów na zachód oraz ze względu na rozwijający się na nim ruch turystyczny. Normalne konserwacyjne roboty nie wystarczają już dla podtrzymania ruchu żeglugowego na tym kanale, i potrzebne są prace o charakterze inwestycyjnym w rodzaju przebudowy obiektów, funkcjonujących przeszło 100 lat, i pogłębienie koryta rzeki.

Poza wymienionymi kanałami, które traktowane są jako oddzielne inwestycje, należy również usprawnić rzeki, włączone do sieci wschodnich dróg wodnych. Najważniejszą rolę gospodarczą odgrywają tu rzeki: Niemen, Prypeć, Horyń, Styr, Szczara (z kanałem Ogińskim) i Bug. Rzeki te w naturalnym stanie mają dość dobre warunki dla żeglugi, a niewielkie inwestycje wodne zamieniają je na dobre drogi, zdolne do stałej

żeglugi. Zważywszy, że drogi wodne w życiu gospodarczym wschodnich połaci kraju odgrywają bardzo ważną i nieraz jedyną rolę komunikacyjną dla wwozu i wywozu produktów rolnych i surowców budowlanych—przewidziany na ten cel kredyt zł 2 miljn. w okresie 5-letnim dla podtrzymania względnie wzmożenia żeglowności tych rzek jest całkowicie uzasadniony. Wykonanie tych robót da zatrudnienie miejscowej ludności, będącej w skrajnej nędzy.

Czwarta grupa robót obejmuje usprawnienie zachodnich dróg wodnych. Do nich zaliczono: a) usprawnienie drogi wodnej Wisła—Warta, kanału Górnonoteckiego i regulację rzeki Warty na obszarze woj. łódzkiego kosztem ok. zł 3 miljn., b) rozpoczęcie budowy kanału Gopło—Warta kosztem zł 2'3 miljn. W granicach wyszczególnionych kwot przeprowadzona będzie odbudowa zniszczonych obiektów na drodze wodnej Wisła—Warta i kanale Górnonoteckim, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania tych ważnych dla życia gospodarczego dróg, a w szczególności drogi wodnej Wisła—Warta z uwagi na jej międzynarodowe tranzytowe znaczenie.

Jednocześnie prowadzona będzie regulacja rzeki Warty na obszarze woj. łódzkiego dla ochrony brzegów i umożliwienia budowy wałów oraz stopniowego przystosowania tego cdcinka, zwłaszcza od ujścia Proсны do Konina, do żeglugi i umożliwienia przejścia ładunków towarowych po wybudowaniu kanału Warta—Gopło.

Kanał Gopło—Warta będzie przedłużeniem kanału, wykonanego w 1878 r., zw. Górnonoteckim, który kończył się na jeziorze Gopło i nie mógł być doprowadzony do swego naturalnego końca, t. j. do Warty pod Koninem, z tego tylko powodu, że Gopło było przecięte granicą niemiecko-rosyjską.

Wskutek budowy kanału powstanie droga wodna długości 39 km, łącząca Wartę z resztą sieci polskich dróg wodnych, co powiększy znacznie zaplecze portów w Gdańsku i Gdyni. W 5-letnim programie przewidziana jest budowa połączeń jezior: Ślesińskiego, Mełno i Czarnego z jeziorem Gopło—razem ok. 10 km długości. Przez wykonanie tych połączeń otrzyma się drogę wodną długości 26 km; którą poza wybudowanymi połączeniami wymienionych jezior stanowić będą jeziora: Ślesińskie, Mikorzyńskie, Pontnowskie, nad którymi leży bogata okolica, eksportująca zboże do Gdańska, miasto Ślesin, cukrownia Gosławice i t. p.

Ponadto przez połączenie jezior Gosławickiego i Licheńskiego z jeziorem Pontnowskim stworzy się boczną drogę wodną, długości 13 km, która służyć będzie do dowozu produktów rolnych do kanału.

Ostatnia pozycja zł 13'6 miljn. programu 5-letniego obejmuje wydatki normalne, które ciążyą stale na Państwie, tytułem ustawy wodnej i umów międzynarodowych, jak regulacja rzek granicznych, utrzymanie tranzytowych dróg wodnych, konserwacja i utrzymanie taboru pływającego wartości ok. zł 20 miljn.

Reasumując powyższe, ogólna kwota, projektowana na okres 5-letni, wynosi zł 168 miljn. W tem gros wydatków stanowi robocizna. Ilość podstawowych materiałów, które byłyby zużyte przy wykonaniu tego programu inwestycyjnego, przedstawia się następująco: cementu—153 000 t, konstrukcyj żelaznych—18 000 t, drzewa—15 000 m³, faszyny—9 000 000 m³, drutu do faszyny—108 miljn. sztuk, siatki drucianej—800 tonn i kamienia 1 300 000 m³.

Należy żywić nadzieję, że program ten w czasie wykonywania nie ulegnie zmianom w zależności od fluktuacji budżetowych, gdyż inwestycje, omówione wyżej, posiadają—oprócz ogromnego znaczenia jako cel sam w sobie—olbrzymi zasięg wpływów na inne dziedziny gospodarstwa narodowego, oraz dają możliwość produkcyjnego zatrudnienia stosunkowo znacznej liczby bezrobotnych.

Zgodnie z 5-letnim programem w bieżącym roku wykonywane będą inwestycje do wysokości zł 20 miljn. (w myśl ustawowego upoważnienia dla Ministra Komunikacji), w tem gotówkowych robót na zł 8·5 miljn., kredytowych—zł 11·5 miljn. i zł 2·3 miljn. z budżetu Państwa na normalne bieżące wydatki.

Inż. Henryk Herbich

KRONIKA GOSPODARCZA

DZIEŃ PRZEMYSŁU NAFTOWEGO WE LWOWIE

Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Górecki przybył w dn. 28 kwietnia do Lwowa, aby być obecnym przy oficjalnem otwarciu utworzonego z początkiem b. r. Wyższego Urzędu Górniczego oraz wziąć udział w uroczystem pierwszym posiedzeniu Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego.

Panu Ministrowi towarzyszyli PP. Dyrektorzy Departamentów: Górniczo-Hutniczego i Ogólnego, Peché i Dittrich, Naczelnik Wydziału Nafty Inż. Friedberg, Radca Ministerjalny Inż. Wrangel i Sekretarz osobisty Welsch.

Zrana Pan Minister w asyście P. Wojewody Lwowskiego zwiedził Wydział Przemysłowy Województwa, poczem udał się do Wyższego Urzędu Górniczego, gdzie oczekiwali na przybycie Pana Ministra wszyscy urzędnicy Urzędu z P. Prezesem Inż. Mokrym na czele, członkowie powołanej przez Pana Ministra Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego oraz liczni przedstawiciele przemysłu naftowego.

Pana Ministra powitał imieniem małopolskich władz górniczych Prezes Urzędu P. Inż. Mokry, poczem Pan Minister wygłosił następujące przemówienie:

„Zgromadziły nas tu dwa fakty o wielkiej doniosłości dla przemysłu naftowego, które pozatem mają poważny refleks także o znaczeniu ogólnopaństwowem.

Pierwszym faktem jest kreowanie Wyższego Urzędu Górniczego we Lwowie, w myśl cddawna wyrażanych życzeń przemysłu naftowego, który wskazywał na zbyt wielkie oddalenie od głównych pól kopalnianych i centrów gospodarczo-handlowych dotychczasowej siedziby II instancji władz górniczych—Krakowa.

Gdy nadto na podstawie noweli do prawa przemysłowego z dn. 10/III 1934 r. ingerencja władz górniczych została rozszerzona na poza-kopalniane dziedziny przemysłu naftowego, mianowicie na naftowy przemysł przerobczy i transportowy, stało się spełnienie tego postulatu tem ważniejsze.

Jako siedziba Wyższego Urzędu Górniczego, obejmującego w swym obwodzie całe terytorjum od Limanowej na zachodzie po wschodnią granicę Państwa, a więc obejmującego wszystkie dotąd znane miejscowości występowania oleju skalnego i gazów ziemnych, a zarazem niemal wszystkie zakłady przerobcze—zostało ustanowione miasto Lwów—to miasto, które jest nie tylko geograficznie centralnym punktem tego obwodu, ale i gospodarczą, finansową i handlową stolicą przemysłu naftowego, a nadto i kolebką tego przemysłu. Godzi się bowiem i należy przypomnieć, że w tem mieście dokonał w roku 1853 niezapomnianej pamięci Ignacy Łukasiewicz wspólnie z Janem Zeh'em

w aptece Mikolascha wiekopomnego odkrycia, iż zapomocą destylacji otrzymuje się z oleju skalnego materiał świetlny: naftę, a po opracowaniu przy pomocy mieszczanina lwowskiego, mistrza blacharskiego Bratkowskiego, pierwszej lampy naftowej, oświetlił w dn. 31/VII 1853 r. naftą lwowski szpital powszechny.

Tak, tutaj, we Lwowie, narodził się polski przemysł naftowy—na 6 lat przed powstaniem przemysłu naftowego w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Nowy Wyższy Urząd Górniczy został zatem utworzony nie tylko na podstawie zasad racjonalnej koncepcji organizacyjno-administracyjnej, ale również pod dobrmi auspicjami tradycji dziejowej polskiego przemysłu naftowego.

Oczekują tę nową placówkę naszej służby górniczej niemałe zadania—bo wiele zagadnień ma do rozwiązania górnictwo polskie, a zwłaszcza przemysł naftowy.

Sprawa zbadania i wydobycia bogactw, zawartych w ziemi naszej, a zwłaszcza oleju skalnego—staje się coraz bardziej palącą; czekają na nie tysiące rąk żądnych pracy, czeka na nie całe życie narcdowe, potrzebujące surowców i zakłętą w nich energii, czeka na nie puklerz tego życia—armja narcdowa, wymagająca nowoczesnych środków przewozowych na lądzie, morzu i w powietrzu!

Jesteśmy jednym z nielicznych państw europejskich, które posiadają własny przemysł naftowy, oparty na własnym surowcu. Lecz produkcja tego surowca opiera się ciągle na tych samych cddawna znanych i czerpanych złożach, i dlatego stale spada. W roku 1909 dały te złoża maksimum, t. j. 2 053 150 tonn, w roku 1925—jeszcze 811 929 t, a w ub. r.—już tylko 514 762 t. Odnalezienie nowych wydajnych złóż oleju skalnego jest zatem naglącą koniecznością, jeśli przemysł ten nie ma zamrzeć, jeśli ma on spełnić ważne swe zadanie państwowe.

Mimo wszelkich trudności, w jakich przemysł naftowy się znajduje, musi zagadnienie to rozwiązać pod grozą utraty podstawy swego istnienia.

Z zagadnieniem tem łączą się dalsze: racjonalności wierceń, eksploatacji, przeróbki i handlu, kwestje podstaw prawnych górnictwa naftowego i całego przemysłu, kwestje organizacyjne i t. d.

Wiem, że w tych wszystkich dziedzinach niemało już działośano, świadom jestem tego, że naogół należy dokonane wysiłki—tem cenniejsze, że w tak trudnych warunkach podjęte—wysoko szacować, że szczególnie na polu poszukiwawczem i wiertniczem przemysł otrząsnął się z pewnego marazmu, który zaznaczył

się zwłaszcza w roku 1932 nikłą ilością uwierconych metrów, bo wszystkiego 58 478 m, podczas gdy cętdąd liczba ta stale wzrasta, dochodząc w ub. r. do 98 122 m; znane mi są poważne prace geologiczne i geofizyczne — lecz tembardziej dlatego, że tyle już zdziałano — musi się prace te kontynuować, udoskonalać i wzmacniać, aby osiągnąć wreszcie rozwiązanie zagadnienia!

We wszystkich tych pracach przypada Wyższemu Urzędowi Górniczemu rola bardzo poważna i odpowiedzialna. Ma on przy pomocy podległych mu okręgowych urzędów górniczych — tak jako wykonawca własnego zakresu działania, jakoteż jako informator władzy centralnej — ułatwiać działanie inicjatywie jednostkowej i zbiorowej, inicjatywę tę budzić i podtrzymywać, powstrzymywać cę błędnych zamierzeń, ułatwiać postęp techniczny i gospodarczy. Zawsze w obrońie prawa, zawsze przestrzegając interesu państwowego, chroniąc przed bezprawiem, zapobiegając niebezpieczeństwom dla zdrowia i mienia ludzkiego, połączonym z pracami w przemyśle — będzie zarazem dźwignią postępu społecznego.

Pragnę wierzyć, że nowo-kreowany Lwowski Wyższy Urząd Górniczy zadaniom tym sprosta, a to na tej podstawie, że znam dobrą tradycję naszych władz górniczych, ich niebiurokratyczne, lecz obywatelskie traktowanie spraw i ludzi, ich zżycie się z przemysłem naftowym i zaufanie, jakie potrafiły zdobyć sobie u przedsiębiorstw i pracowników tego przemysłu.

W chwili uroczystej inauguracji prac Wyższego Urzędu Górniczego we Lwowie nie mogę pozostawić niepodkreślonej jednej okoliczności, a mianowicie tej, że utworzenie tego urzędu jest wynikiem nowego podziału Państwa pęd względem administracji górniczej, dokonanego rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28/IX 1935 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej wyższych urzędów górniczych.

Ten nowy podział administracyjny wyróżnia się tem z pomiędzy wszystkich dotychczasowych, że zrywa w zupełności z linjami rozdziału, dokonanymi na organizmie polskim przez zabory — i, wychodząc jedynie z potrzeb danego działu administracji, dzieli obszar Rzeczypospolitej na 3 obwody górnicze: zachodni — katowicki, centralny — krakowski i wschodni — lwowski. Równocześnie podział ten jest decentralistyczny, albowiem zniósł Warszawski Wyższy Urząd Górniczy, rozdzielając jego agendy pomiędzy wyliczone poprzednio obwody.

Tak więc, Katowice, Kraków i Lwów zostały uznane formalnie za punkty centralne gęrnictwa polskiego, za stolice 3 polskich prowincyj górniczych. Na miasta te, na koncentrujące się w nich siły twórcze, spada zaszczytny obowiązek wyciągnięcia z tego faktu pełnych konsekwencyj. A tutaj nie o małą rzecz idzie: nietylko o podtrzymanie i rozwój tych placówek przemysłu górniczego, które obecnie w tych obwodach istnieją, ale i o zbadanie i uaktywnienie ogromnych obszarów, dotąd pęd względem gęrniczym leżących cędlęciem. Jest to zadanie olbrzymie, ale i ono musi być dokonane. Mam nadzieję, że nowy pędział gęrniczno-administracyjny ułatwi także rozwiązanie i tego zagadnienia.

Drugi fakt, który spowodował dzisiejszą uroczystość — to rozpoczęcie działalności Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego. Właśnie za chwilę ma odbyć się inauguracyjne posiedzenie Rady, powołanej rozporządzeniem z dn. 26/II b. r. o Funduszu Popierania

Wiertnictwa Naftowego do kierowania jego działalnością.

Fundusz ten, jak wiadomo, powstał — na zasadzie ustawy z dn. 18/III 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym — z opłat, wnoszonych przez zakłady przeróbcze, wzamian za lokowanie na rynku krajowym produktów, przeznaczonych na wywóz.

Doniosłe znaczenie tego Funduszu wynika z uwag, które powyżej poczyniłem, mówiąc o zadaniach, jakie ciężają na naszym przemyśle naftowym. Ma więc być on uzupełnieniem wszystkich dotychczas przedsiębranych środków, dążących do uaktywnienia naszego przemysłu w kierunku rozwoju prac poszukiwawczych i eksploatacyjnych.

Możnaby wyrazić wątpliwość, czy niewielka stosunkowo wysokość tego funduszu, wynosząca obecnie niewiele ponad zł 3 200 000, umożliwi jemu spełnienie tego wielkiego zadania. Na to należy cędpowiedzieć, że kwota ta, kierowana umiejętnie, winna uruchomić dwa razy większe kapitały prywatne, a tak zsumowane środki, pracujące celowo, łącznie z uruchamianemi cę 8 lat kapitałami S. A. „Pionier” i łącznie z wysiłkami aktywnych na polu kopalnictwa wielkich przedsiębiorstw krajowych, winny osiągnąć cędpowiednie rezultaty.

Główną dziedziną działania Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego winna być — stosownie do wysokości tego funduszu — sfera mniejszych przedsiębiorstw kopalnianych. Niech Fundusz ten racjonalizuje, wzmocni ten średni stan naftowy i pęchnie go do prac pionierskich, niech przywróci polskiemu elementowi w przemyśle naftowym dawne znaczenie i dawną gędność.

Druga dziedziną — to poparcie prac badawczych, bez których żaden przemysł, a tem bardziej przemysł naftowy, rozwijać się nie może.

Na Członkach Rady Funduszu spoczywa wielkie zadanie — zadanie decyzyj gęłboko przemyślanych i pędjętych po cędrzuceniu wszelkich względów ubocznych.

Decyzje Rady muszą mieć wielki walor fachowy, ale także i walor moralny. Musicie, Panowie, pieczę Funduszu otoczyć jedynie zamierzenia, nietylko odpowiadające wszelkim wymogom rzeczowej racjonalności, lecz także wykazujące, iż za niemi stoją pełne walory moralne przedsiębiorcy, a więc energia, wytrwałość, uczciwość i dążność twórcza — a nie zwykła spekulacja na zarobek.

Wówczas Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego wypełni swoje zadanie wobec polskiego przemysłu naftowego, a nawet będzie przykładem i dla innych dziedzin życia gospodarczego, jak celową pracą z drobnych poczynañ można osiągnąć wielkie wyniki.

Koncepcja organizacyjna Rady Funduszu oparta została wyłącznie na elementach fachowym i społecznym. Toteż mam niepłoną nadzieję, że Rada Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego ma wszelkie warunki do pozytywnego wypełnienia ciężających na niej obowiązków i do wypracowania racjonalnych dróg i metod skutecznego poparcia kopalnictwa naftowego.

I w tej nadziei wzywam Radę Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego do rozpoczęcia prac, życząc jej jaknajlepszych rezultatów działalności”.

Panu Ministrowi w imieniu przemysłu naftowego dziękował za utworzenie we Lwowie tak ważnej dla tego przemysłu placówki Prezes Krajowego Towarzystwa Naftowego P. Sen. Długosz.

Następnie odbyło się w obecności Pana Ministra pierwsze posiedzenie Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego, na którym zabierali głos PP.: Przewodniczący Rady Inż. Mokry i Prof. Inż. S. Bielski, podkreślając znaczenie, jakie będzie miał ten Fundusz dla ożywienia ruchu wiertniczego naftowego w Polsce.

Po zwiedzeniu biur Urzędu Pan Minister udał się na uroczyste posiedzenie Rady Nadzorczej organizacji „Polski Eksport Naftowy”, na którym powitał Pana Ministra w imieniu wszystkich uczestników Przewodniczący Rady P. Dyr. Hłasko. Następnie Pan Minister wysłuchał w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej sprawozdania o najaktualniejszych postulatach miejsco-

wego przemysłu i udzielił w poruszonych sprawach szczegółowych odpowiedzi, poczem udał się do Dyrekcji Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin”, gdzie zapoznał się z poszczególnymi działami centrali tego przedsiębiorstwa.

O godzinie 14 Pan Minister wziął udział w obiedzie, wydanym dla Pana Ministra przez przemysł naftowy. Podczas obiadu przemawiali PP.: Dyrektor Naczelny „Polminu” Inż. Dażwański i Prezes Krajowego Towarzystwa Naftowego Sen. Długosz, dziękując Panu Ministrowi za zainteresowanie, którym darzy przemysł naftowy, oraz szczególną opiekę, którą otacza kopalnictwo naftowe, w pełnym uznaniu jego znaczenia dla gospodarstwa narodowego i obrony kraju.

OTWARCIE XV MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW POZNAŃSKICH

W dn. 26 kwietnia b. r. odbyła się uroczystość otwarcia XV Międzynarodowych Targów w Poznaniu. Targi otworzył reprezentant Rządu Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Górecki, który przybył na tę uroczystość w towarzystwie PP. Wiceministrów: M. Sokołowskiego i F. Świtalskiego, Dyrektorów Departamentu: Dittricha, Wańkowicza, Kandla i Rosego, oraz wyższych urzędników ministerstw gospodarczych. Izby Ustawodawcze reprezentował Pan Marszałek Aleksander Prystor.

Uroczystość otwarcia zagał Prezes Targów, P. Prezydent m. Poznania Pułk. Erwin Więckowski, który w przemówieniu swem powitał Ministrów, gości i wystawców. Dalej, mówca skreślił sylwetkę gospodarczą tegorocznych Targów, dając w krótkich słowach przejrzyście ich historycznego rozwoju.

Następnie zabrał głos Pan Minister Górecki.

Pan Minister na wstępie zestawiał dwie symboliczne liczby: 18 lat istnienia wskrzeszonego do nowego życia Państwa Polskiego i 15 lat istnienia Targów Poznańskich, dominujących nie tylko w kraju, jako giełda podaży i popytu, lecz odgrywających na kontynencie europejskim jedną z czołowych ról. Dowodem nie tylko ciągle rozwijającej się organizacji Targów Poznańskich, lecz i silnej żywotności gospodarczej kraju — są obecne jubileuszowe Targi, które przewyższają pod względem liczby wystawców i zajętą metrażu znacznie Targi lat ubiegłych. Toteż ich pogłębiające się z roku na rok zakorzenienie w organizmie gospodarczym Polski jest bez wątpienia niezmiernie dodatnią pozycją. Z drugiej strony znamienne jest, że wzrost liczby wystawców zagranicznych znamionuje przełom w obrotach międzynarodowych.

Pan Minister Górecki podkreślił, że obroty handlu zagranicznego Polski w ciągu I kwartału b. r. w porównaniu z I kwartałem ub. r. dały zwiększenie o zł 56 miljn., t. j. o 13,6%. Jeżeli zestawimy wzrost obrotów międzynarodowych szeregu państw, co do których posiadamy liczby za ostatni kwartał, to okaże się, że odsetek wzrostu naszych obrotów przekroczył odsetek wzrostu w tym samym okresie takich krajów, jak: Anglja, Francja, Niemcy i in.

Pan Minister wyraził pogląd, że w sferach polskiego przemysłu coraz bardziej pogłębia się i gruntuje przekonanie pożytku i doniosłej roli, jaką spełniają Targi Poznańskie. Przypomniał, że kupiectwo wielkopolskie było inicjatorem utworzenia Targów Poznańskich, i zwrócił uwagę na stosunek społeczeństwa do handlu i do

kupiectwa w Wielkopolsce oraz pozostałej części kraju, podkreślając, że pod tym względem ciąży na nas w dużej mierze tradycja przeszłości. W dawnej Polsce odnoszono się do handlu z niechęcią i z pewnym lekceważeniem, co znajdowało kiedyś wyraz w tem, że „paranie się” handlem uważano za dyskwalifikację społeczną. Poglądy te znajdują wyraz jeszcze dzisiaj, jakkolwiek nie w tak wielkich rozmiarach. Konieczne jest przeprowadzenie walki z tem ujemnym zjawiskiem i dążenie do podniesienia poziomu kupiectwa, jego solidności i dyscypliny zawodowej. Pan Minister stwierdza z najgłębszym przekonaniem, że tutaj na terenie Wielkopolski poczucie tej dyscypliny zawodowej i solidności wśród kupiectwa znajduje się na wysokim poziomie, i należy sobie życzyć, aby ten poziom był osiągnięty przez cały świat kupiecki na terenie Rzeczypospolitej.

Hasłem zasadniczym, rzuconym przez Targi Poznańskie, szczególnie w bieżącym roku, jest wzmoczenie konsumpcji wewnętrznej. Jest to zagadnienie niezmiernie doniosłe dla przewyciężenia skutków kryzysu w Polsce, dlatego że wzmoczona konsumpcja wewnętrzna jest równoznaczna z wzmoczoną produkcją wewnętrzną, a więc i wzmoczeniem zatrudnienia rąk roboczych.

Targi Poznańskie stanowią jakby przegląd i rewję wysiłków dotychczasowych i mają na celu umożliwienie nabrania otuchy z efektów dotychczasowych. Nie od rzeczy więc będzie wspomnieć o tych pozytywnych rezultatach, które na płaszczyźnie gospodarstwa narodowego zostały w ostatnim okresie osiągnięte, aby wysnuć sobie jakieś wnioski na przyszłość.

Pan Minister przeszedł następnie do podkreślenia wysiłków, czynionych przez Rząd w kierunku wytworzenia w Polsce warunków, sprzyjających usprawnieniu naszego życia gospodarczego. Jednym z pierwszych celów, jakie Rząd postawił sobie do zrealizowania — mówił Pan Minister — była walka z deficytem budżetowym. Bez równowagi budżetowej bowiem jest nie do pomyślenia jakkolwiek akcja gospodarcza, ani wysiłki, mające na celu ożywienie życia gospodarczego. Deficyt budżetu państwowego całym ciężarem kładzie się na życiu gospodarczym i na rynku pieniężnym, utrudniając akcję ożywienia życia ekonomicznego. Z tego też powodu ten problem zajął pierwsze miejsce wśród zadań, podejmowanych przez Rząd.

Faktem, który może napelnić nas otuchą, jest, że już w marcu b. r. po raz pierwszy od kilku lat stałego deficytu — udało się Rządowi doprowadzić do nadwyżki

budżetowej. Pan Minister podkreślił, że osiągnięcie nadwyżki budżetowej nastąpiło wcześniej, niż przewidywano, i ma cechy trwałości.

Wśród zjawisk, odzwierciedlających poprawę ekonomiczną kraju, należy wymienić, obok wzmocnienia obrotów z zagranicą, wzmoczenie wywozu, a w przewidywanym wzroście grupy surowców, następnie wzrost produkcji—wprawdzie powolny i nienadążający za wzrostem napięcia bezrobocia, na które składa się szereg innych czynników—i wreszcie: wzrost konsumpcji szeregu artykułów, m. in. maszyn i narzędzi rolniczych.

Wszystkie te momenty wskazują, że kontynuując dotychczasowe wysiłki i realizując zapowiedź programu rządowego, wykonanego już w dużej części, osiągniemy jego cel końcowy, który znalazł swój wyraz w hasle, rzuconym przez Pana Premiera Kościalskiego: pracy i chleba dla wszystkich.

„Gdy stoimy wobec tej rewji, jaką stanowią Targi Poznańskie, uważam—oświadczył Pan Minister—za właściwe wydedukowanie pewnych wniosków, nieo-

partych na płytkim optymizmie, ale na trwałej rzeczywistości, na realizmie życiowym. Wnioski te mogą iść w tym kierunku, że mamy świadomość poważnej i ciężkiej sytuacji, jaką przeżywamy nie w odosobnieniu, lecz w gronie wszystkich niemal narodów świata. Zdajemy sobie jednak sprawę z tego, że walka z kryzysem wymaga udziału wszystkich czynników państwowotwórczych w Polsce, a więc i Rządu i społeczeństwa i samorządu gospodarczego, bez czego nie może być mowy o jakiegokolwiek trwałej poprawie. Jeśli wzmoczymy wysiłki i staną się one analogiczne do tych, których symbolem są Targi Poznańskie, to jestem przekonany, że kryzys zwyciężymy”.

Na zakończenie Pan Minister wyraził życzenie, aby liczba wystawców na Targach w 1937 r. wzmogła się wielokrotnie, poczem ogłosił XV Międzynarodowe Targi Poznańskie za otwarte.

Po przecięciu wstęgi przy dźwiękach hymnu państwowego—uczestnicy uroczystości otwarcia z Panem Ministrem Góreckim na czele zwiedzili Targi.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ HUTNICTWO

KOPALNICTWO RUD ŻELAZNYCH W LISTOPADZIE I GRUDNIU 1935 R.—Dobra konjunktura, jaka wytworzyła się dla kopalnictwa rud żelaznych w II połowie 1935 r., utrzymywała się nadal i w miesiącach sprawozdawczych, mimo że w zimowych miesiącach, szczególnie już od grudnia, normalnie zaznacza się większy spadek wydobycia. Załamanie się produkcji hutniczej w grudniu na wielkich piecach prawie że się nie odbiło, toteż nieznaczne zmniejszenie się wydobycia grudniowego można przypisać wyłącznie tylko okresowi zimowemu oraz okresowi świąt Bożego Narodzenia. Zainteresowanie się hutnictwa rudami polskimi widoczne jest z rezultatów rocznych 1935 r., które wykazują w porównaniu z 1934 r. wzrost wydobycia o 39%, podczas gdy wytwórczość surowki wykazała nawet nieznaczne obniżenie się—o 0,7%. Dalsze utrzymanie określonej maksymalnej wysokości spożycia starego żelazta w wielkich piecach i martenowskich wpływa korzystnie na rozwijanie się kopalnictwa.

Wydobycie rud liczbowo przedstawiało się, jak następuje (w tonnach):

	Okręgi górnicze:			Ogółem	Liczba robotników
	często-chowski	radom-ski	dąb-rowski		
1934 — przec. mies.	16 979	1 941	932	19 852	1 642
I kwart. 1935—przec. mies.	23 330	1 856	1 377	26 563	2 176
II „ „ „ „	24 256	1 856	934	27 046	2 288
III „ „ „ „	23 378	2 031	535	25 944	2 516
Październik 1935	23 031	5 050	971	29 052	2 751
Listopad „	22 676	5 440	1 431	29 547	2 841
Grudzień „	22 819	4 014	1 131	27 964	2 640
Cały rok 1935	281 418	32 668	12 065	326 151	—
„ „ 1934	203 756	23 293	11 182	238 231	—

Oprócz rudy, wydobytej normalnie z wnętrza ziemi, wydobywano jeszcze na 1 kopalni rudę ze starych zwałow, jednak w ilościach znacznie mniejszych niż uprzednio (na 3 kopalniach): w listopadzie wydobyto 224 t i w grudniu 84 t—wobec 191 t w październiku. W całym roku 1935 wydobyto 6 156 t—wobec 9 134 t w 1934 r.

Poza właściwą rudą żelazną dla celów hutniczych eksploatowany był jeszcze pirit na kop. „Staszic” w okr. radomskim, którego w listopadzie wydobyto 1 549 t i w grudniu 1 952 t—wobec 2 126 t w październiku. W 1935 r. wydobyto ogółem 15 720 t pirytu—wobec 10 996 t w 1934 r.

Ogólne wydobycie rudy w porównaniu z październikiem nie wykazywało większych odchyżeń, gdyż w listopadzie wzrosło o 1,7%, w grudniu zaś zmniejszyło się o 5,9%. W okr. częstochowskim w obu miesiącach nastąpił nieznaczny spadek wydobycia, w okr. radomskim utrzymywało się ono na podwyższonym poziomie, jednak ze spadkiem o ok. 20% w grudniu; natomiast w okręgu dąbrowskim nastąpił znaczny procentowy wzrost dzięki wzmocnieniu zakupywania rudy przez Hutę Bankową—w celu zrobienia zapasów dla nowego wielkiego pieca,

który został uruchomiony w styczniu. Porównanie wydobycia całorocznego w 1935 r. wykazuje znaczny wzrost w porównaniu z 1934 r., przyczem wzrost ten nastąpił głównie w okr. częstochowskim i radomskim, a w mniejszym stopniu w okr. dąbrowskim.

Wskaźniki wydobycia przedstawiały się następująco:

	Paźdz.	Listo-pad.	Gru-dzień	Styczeń — grudzień 1934	1935
Okr. częstochowski	100	98,5	99,1	100	138,2
„ radomski	100	107,6	79,7	100	140,0
„ dąbrowski	100	147,0	116,1	100	109,0
Ogółem w Polsce	100	101,7	94,1	100	136,5

Udział poszczególnych okręgów w rocznym wydobyciu wyniósł: częstochowskiego 86,3%, radomskiego 10% i dąbrowskiego 3,7%.

Ruch na kopalniach był w dalszym ciągu ożywiony, ilość ich w listopadzie wzrosła do 18 (w październiku 16), w grudniu zaś znów obniżyła się do 16. Z poważniejszych zmian należy zanotować otwarcie w okr. częstochowskim kop. „Krystyna”, która w grudniu dała już przeszło 1 tys. t wydobycia, w okr. radomskim w grudniu zostały zamknięte kop. „Władysław” i „Peplów”, z których pierwsza dawała przeszło 1 tys. t wydobycia. Na kop. „Staszic” w okr. radomskim wydobywano jedynie pirit.

Zapasy rudy wszelkiej, znajdujące się na kopalniach i w hutach, podniosły się z 79 912 t w końcu października do 82 722 t w końcu grudnia, t. j. o 7%. W tej ilości zapasy rudy ilastej, przygotowanej do prażenia i znajdującej się na kopalniach, zmniejszyły się z 28 630 t do 28 507 t (0,4%), zapas rudy ilastej prażonej oraz brunatnej, przygotowanych do wielkiego pieca, zmniejszyły się z 24 079 t do 20 305 t (15,5%), w czym rudy ilastej było 7 437 t i rudy brunatnej 12 868 t; zapasy rudy prażonej, znajdujące się w hutach, podniosły się z 27 203 t do 33 910 t (24,6%).

Ogólna liczba robotników wzrosła w listopadzie, natomiast w grudniu nieco spadła; w porównaniu z październikiem liczba ich w listopadzie wzrosła o 6,7%, a w grudniu zmniejszyła się o 4%. W grudniu 1934 r. pracowało 2 131 robotników, w ciągu roku liczba ich wzrosła więc o 24%. Z ogólnej liczby robotników w listopadzie i w grudniu pracowało: w okr. częstochowskim 2 136 i 2 103, w okr. radomskim 677 i 518 i w okr. dąbrowskim 28 i 19. Przeciętny zarobek robotników (bez potrąceń) w grudniu w okr. częstochowskim i radomskim wynosił (w zł):

	Na dniówkę:		Miesięcznie:	
	okr. częstoch.	okr. radomski	okr. częstoch.	okr. radomski
Ogół robotników	3,56	2,70	75,00	46,00
Górnicy na dole	3,90	2,94	83,00	52,00
Wykwalifik. na górze	4,35	4,85	103,00	80,00
Niewykwalifikowani	3,30	2,33	70,00	36,00

Wydajność pracy robotnika podana jest w poniższym zestawieniu (w tonnach miesięcznie i dziennie), przyczem w obliczeniu

tem uwzględnieni są tylko robotnicy, pracujący w kopalniach, dających wydobyć:

		Liczba robotn. w kop. z wydob.	Wydobycie na 1 robotn. miesięcznie	1 robotn. dziennie
Lipiec	1935	2 207	12'35	0'458
Sierpień	"	2 176	11'48	0'442
Wrzesień	"	2 307	11'50	0'460
Październik	"	2 362	12'28	0'455
Listopad	"	2 661	11'10	0'445
Grudzień	"	2 486	11'20	0'467

Jak widać więc z tych liczb, wydajność robotnika nie wykazywała w ciągu ostatniego półrocza większych zmian, utrzymując się ciągle na poziomie niezbyt wysokim, gdyż poniżej 0'5 t dziennie.

Przywóz rudy żelaznej utrzymywał się nadal na podwyższonym poziomie, choć w grudniu wykazał pewne osłabienie, co jest niewątpliwie wynikiem dobrej stosunkowo konjunktury dla surówki, częściowo zaś uzależnione było od gromadzenia pewnych zapasów na okres zimowy, kiedy dostawy rud są utrudnione. Przywóz innych tworzyw, zawierających żelazo, podniósł się bardzo znacznie w grudniu. Przywóz rudy manganowej był dosyć znaczny. Liczbowo przywóz i wywóz przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Przywóz z zagranicy:			Wywóz rudy i szlak.
	rudy żelaz- nej	materiał, zawier. żelazo	rudy manga- nowej	
1934 — przec. mies.	11 397	3 924	3 193	2 126
I kwart. 1935—przec. mies.	12 045	1 920	2 980	1 960
II " " " "	17 730	464	4 036	1 223
III " " " "	12 311	2 680	7 779	1 814
Październik 1935	38 362	3 870	4 779	2 393
Listopad " " " "	35 920	1 627	5 087	2 086
Grudzień " " " "	23 435	10 209	9 637	2 237
Cały rok 1935	243 974	31 199	63 431	21 757
" " 1934	136 771	47 084	38 313	25 510

Jak widać z tego zestawienia, w porównaniu z październikiem przywóz rudy zmniejszył się w listopadzie o 6'2% i w grudniu o 38'8%; w całym roku 1935 był większy niż w 1934 r. o 77'5%. Przywóz innych materiałów, zawierających żelazo, w listopadzie zmniejszył się o 57'9%, natomiast w grudniu wzrósł o 265%; w okresie rocznym był jednak mniejszy o 34%. Wywóz rudy darniowej i szlak nie wykazywał w miesiącach sprawozdawczych poważniejszych zmian, w ciągu roku zaś zmniejszył się w porównaniu z ub. r. o 14'5%.

HUTNICTWO ŻELAZNE W LISTOPADZIE I GRUDNIU 1935 R. — Listopad i grudzień przyniosły silne załamanie się konjunktury hutniczej, które odbiło się na zmniejszeniu wytwórczości w grudniu i w następnych miesiącach, gdyż listopad dał jeszcze produkcję dobrą dzięki dawniejszym obstalunkom — zarówno krajowym, jak i zagranicznym. Najmniej ucierpiał dział wielkopiecowy, który wykazał tylko względnie nieznaczną zniżkę. Zmiany w wytwórczości hutniczej widoczne są z poniższego zestawienia wskaźników wytwórczości — w założeniu, że przeciętna miesięczna produkcja 1928 r. wynosiła 100:

	I	9	3	5	I	9	3	4
	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Listopad	Grudzień	Listopad	Grudzień	
Wielkie piece	63'8	67'9	64'8	55'0	51'5			
Stalownie	71'4	72'0	52'7	61'0	53'2			
Walcownie	70'0	67'5	48'8	59'4	54'3			

Jak widać więc, listopad w wielkich piecach wykazał nieznaczną zwyżkę w stosunku do października i stan dużo lepszy w stosunku do listopada 1934 r.; podobna sytuacja była i w stalowniach. Walcownie wykazały natomiast lekkie pogorszenie w porównaniu z październikiem, chociaż w porównaniu z listopadem 1934 r. produkcja była dużo lepsza. Rzeczywiste załamanie się nastąpiło dopiero w grudniu, gdzie wytwórczość stalowni i walcowni spadła o ok. 20% poniżej października i była gorsza od grudnia 1934 r. Przyczyną tego załamania się był duży okres czasu między zapowiedzią rządową zniżek cen wytworów przemysłowych i przewozów kolejowych i jej zrealizowaniem, gdyż w oczekiwaniu tych zniżek konsumenci żelaza i handel powstrzymywali się od nowych obstalunków. Stosunkowo obronną ręką wyszedł jeszcze dział wielkopiecowy, chociaż i tutaj o załamaniu się konjunktury świadczą bardzo duży wzrost zapasów surówki w grudniu. Pomimo jednak dosyć niekorzystnych z ostatnich miesięcy, ogólny rezultat roczny wytwórczości hutnictwa wypadł dodatnio, gdyż w dziale surówki produkcja wzrosła o 3'3%, w stali o 11% i w walcowni o 9%. Nastąpiło to dzięki rozwojowi rynku krajowego, który z nadwyżką

skompensował niewielką stratę w wywozie. Wzrost tego rynku w dziale zsyndykowanych wytworów walcowniczych wyraża się liczbą 15'6%, w dziale zaś surówki 49'6%. Stosunek naszego hutnictwa do rynku światowego został w 1935 r. unormowany przez przystąpienie do karteli międzynarodowych; pomimo że ceny międzynarodowe do końca roku nie wykazały poważniejszej zwyżki, jednak nasze hutnictwo uzyskało już do tego czasu tę korzyść, że odpadła konkurencja z kartelami, i że w większości wypadków możemy uzyskiwać ceny chociaż kartelowe.

Wytwórczość hut żelaznych w ich zasadniczych działach przedstawiała się, jak następuje (w tonnach):

	Su- rówka	Stal zlewna	Wytw. walcow- niane	Rury	Liczba robotn.
a) w województwie kieleckim					
1934 — przeciętnie mies.	6 333	23 050	16 732	1 586	11 136
I kwart. 1935—przec. mies.	7 429	26 020	19 725	1 018	11 997
II " " " "	7 087	28 274	20 635	1 343	12 422
III " " " "	8 413	28 512	20 416	2 726	12 780
Październik 1935	8 364	32 365	22 865	2 705	12 798
Listopad " " " "	8 260	30 959	19 983	2 616	12 865
Grudzień " " " "	9 055	27 106	14 772	1 911	11 975
Cały rok 1935	94 466	338 849	239 951	22 493	—
" " 1934	76 000	276 605	200 789	19 030	—

b) w województwie śląskim					
1934 — przeciętnie mies.	25 446	48 286	34 578	2 942	19 830
I kwart. 1935—przec. mies.	25 003	53 906	35 943	2 871	20 447
II " " " "	21 618	47 604	34 231	2 806	20 710
III " " " "	24 536	52 157	39 523	4 004	21 367
Październik 1935	27 953	53 199	38 218	3 689	21 539
Listopad " " " "	30 365	55 329	38 825	2 753	21 507
Grudzień " " " "	27 848	35 927	27 589	2 173	21 439
Cały rok 1935	299 631	606 957	433 725	37 659	—
" " 1934	305 587	579 438	414 937	35 308	—

c) ogółem w Polsce					
1934 — przeciętnie mies.	31 799	71 336	51 592	4 528	31 010
I kwart. 1935—przec. mies.	32 432	79 926	55 668	3 889	32 435
II " " " "	28 705	75 878	54 866	4 149	33 145
III " " " "	32 949	81 169	59 940	6 730	34 355
Październik 1935	36 317	85 564	61 083	6 394	34 353
Listopad " " " "	38 625	86 288	58 995	5 369	34 470
Grudzień " " " "	36 903	63 033	42 597	4 084	33 425
Cały rok 1935	394 097	945 806	674 099	60 152	—
" " 1934	381 587	856 043	619 112	54 338	—

Małopolska huta „Kraków” uruchomiła w sprawozdawczych miesiącach swoją walcownię, dając w listopadzie 187 t i w grudniu 236 t drobnych profili. Z końcem miesiąca wytwórczość została znów zatrzymana. W czasie ruchu walcowni huta „Kraków” zatrudniała 98 robotników, po zatrzymaniu jednak w końcu grudnia liczba ich została zredukowana do 11. W listopadzie i grudniu 1934 r. walcownia nie pracowała. W całym roku 1935 huta „Kraków” wytworzyła 423 t żelaza — wobec 3 386 t w 1934 r.

W dziale s u r ó w k i wytwórczość ogólna w porównaniu z październikiem wzrosła nieznacznie — o 6'2% w listopadzie i o 1'6% w grudniu. Wzrost nastąpił w listopadzie tylko na Śląsku, a w grudniu tylko w b. Kongresówce. Zmiany wskaźnika rozmiarów wytwórczości przedstawia poniższe zestawienie:

	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Styczeń—grudzień 1934	1935
B. Kongresówka	100	98'7	108'1	100	124'0
Górny Śląsk	100	108'5	99'6	100	98'1
Ogółem w Polsce	100	106'2	101'6	100	103'3

Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości surówki wynosił: b. Kongresówki 24% i Górnego Śląska 76%. Liczba wielkich pieców pracujących wynosiła w obu miesiącach po 8, z czego 2 piece pracowały w b. Kongresówce i 6 na Górnym Śląsku. Ilość przepracowanych w listopadzie i grudniu pieco-dni wynosiła 236 i 232, z czego w b. Kongresówce 59 i 61 i na Górnym Śląsku 177 i 171. W listopadzie i grudniu 1934 r. pracowało po 8 wielkich pieców, dając 236 i 239 pieco-dni.

Ogólny zbył surówki w porównaniu z październikiem wykazał w listopadzie dość znaczny wzrost, i to wyłącznie na rynku krajowym, natomiast w grudniu rynek krajowy poważnie osłabł, a eksport wzrósł.

Eksportowany był wyłącznie ferromangan. Liczbowo zbył surówki w poszczególnych miesiącach przedstawiał się następująco (w tonnach):

		Z b y t:		Spożycie
		w kraju	zagranicą	razem
Wrzesień	1935	13 049	508	13 557
Październik	"	12 578	711	13 289
Listopad	"	17 851	50	17 901
Grudzień	"	8 622	1 026	9 648
Cały rok 1935		135 798	8 052	143 850
" 1934		90 644	12 806	103 450

Jak widać więc, zbył krajowy wzrósł o 42% w listopadzie, spadł natomiast w grudniu o 31,3%. Zbył zagranicą jest naogół bardzo nierównomierny i różnice w poszczególnych miesiącach nie obrazują istotnego stanu rzeczy. Porównanie ogólnego zbytu w całym roku i w 1934 r. wykazuje w 1935 r. wzrost o 39%; jest on wynikiem polepszenia się rynku krajowego, który zwiększył się o 49,6%, podczas gdy eksport obniżył się o 37,2%. Zapasy surówki zmniejszyły się w listopadzie z 18 940 t do 15 005 t, natomiast w grudniu wzrosły do 23 758 t.

W stalowniach ogólna wytwórczość w porównaniu z październikiem utrzymała się w listopadzie prawie bez zmiany, natomiast w grudniu spadła o 26%. W okresie rocznym wytwórczość w 1935 r. była większa niż w 1934 r. o 11%. Zmiany wskaźnika wytwórczości wykazuje poniższe zestawienie:

	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Styczeń ÷ grudzień	
				1934	1935
B. Kongresówka	100	95'3	83'9	100	122'5
Górny Śląsk	100	104'0	67'4	100	104'7
Ogółem w Polsce	100	100'9	74'0	100	111'0

Jak widać więc, w b. Kongresówce wytwórczość stali w obu miesiącach była mniejsza, a na Górnym Śląsku listopad przyniósł nieznaczną zwykłą, zato grudzień wykazał duże zmniejszenie. W roku 1935 w porównaniu z rokiem 1934 wytwórczość stali była większa o 11%, przyczem wzrost nastąpił w obu dzielnicach. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wyniósł: b. Kongresówki 35,8% i Górnego Śląska 64,2%. Ogólna liczba pieców martenowskich w ruchu wyniosła w listopadzie 23 i w grudniu 21; pracopracowanych było 596 i 464 pieco-dni. Z tych liczb — pracowało w odnośnych miesiącach w b. Kongresówce 9 pieców (244 pieco-dni) i 10 pieców (213 pieco-dni) i na Górnym Śląsku 14 pieców (352 pieco-dni) i 11 pieców (251 pieco-dni). W odpowiednich miesiącach 1934 r. pracowały 22 piece (543 pieco-dni) i 23 piece (455 pieco-dni). Pieców elektrycznych pracowało w listopadzie 10 (162 pieco-dni) i w grudniu 8 (173 pieco-dni), z czego w b. Kongresówce czynne były po 4 piece (68 i 84 pieco-dni) i na Śląsku 6 i 4 piece (94 i 89 pieco-dni). Zapasy stali wzrosły w sprawozdawczych miesiącach z 36 878 t do 52 412 t, t. j. o 42,2%.

W walcowniach wytwórczość wykazała paroprocentowe zmniejszenie w listopadzie i ok. 30% w grudniu w porównaniu z październikiem; zmniejszenie nastąpiło w obu dzielnicach, jedynie Górny Śląsk dał w listopadzie lekką nadwyżkę. Rezultat całoroczny był o 9% lepszy niż w 1934 r., przyczem wzrost nastąpił w obu dzielnicach. Wskaźniki wytwórczości w sprawozdawczych miesiącach wyniosły:

	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Styczeń ÷ grudzień	
				1934	1935
B. Kongresówka	100	87'1	64'6	100	120'0
Górny Śląsk	100	101'6	72'2	100	104'5
Ogółem w Polsce	100	96'8	70'0	100	109'0

Jak widać więc, w grudniu praca walcowni uległa bardzo znacznemu zahamowaniu, przyczem szczególnie słabo przedstawiał się stan rzeczy w b. Kongresówce. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej produkcji wyniósł: b. Kongresówki 35,6% i Górnego Śląska 64,4%.

Zbyt wytworów walcowniczych łącznie z półwytworem — jednak bez spożycia własnego — wykazywał w listopadzie 11%-owe i w grudniu 29%-owe obniżenie w porównaniu z październikiem; zmniejszenie to nastąpiło skutkiem spadku zbytu krajowego, gdyż wywóz zagranicę w listopadzie pozostawał bez zmiany, a w grudniu zwiększył się nawet dosyć znacznie. Zbyt całoroczny wykazał polepszenie, i to jedynie dzięki wzrostowi zbytu krajowego, gdyż eksport pozostał bez zmiany. Liczbowo zbył przedstawiał się, jak następuje (w tonnach):

		Z b y t:		Spożycie
		w kraju	zagranicą	razem
Wrzesień	1935	51 221	16 630	67 851
Październik	"	53 188	14 814	68 002
Listopad	"	45 955	14 892	60 847
Grudzień	"	29 741	18 670	48 411
Cały rok 1935		524 437	205 739	730 176
" 1934		453 723	205 633	659 356

Jak widać z tych liczb, rynek krajowy do listopada wykazywał stałą tendencję ku poprawie, załamanie nastąpiło dopiero w listopadzie i w grudniu ze znanych już powodów. Wpłynęło to, oczywiście, niekorzystnie na wynik roczny, ale pomimo to był on o przeszło 70 tys. t. (15,6%) lepszy niż w 1934 r. Wywóz zagranicę w ostatnim miesiącu ub. r. wykazał polepszenie o 26%; roczny wynik był zaledwie o 100 t lepszy niż w 1934 r. Spożycie własne zmniejszyło się dosyć znacznie. Zapasy wytworów walcowniczych wzrosły nieznacznie — z 58 438 t do 60 670 t, t. j. o 7,6%.

W dziale rur zaznaczył się silny spadek wytwórczości zarówno w listopadzie (o 16%), jak i w grudniu (o 36,9%); pomimo to jednak rezultat roczny w 1935 r. był lepszy niż w 1934 r. o 10%. Wskaźniki wytwórczości rur przedstawiały się następująco:

	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Styczeń ÷ grudzień	
				1934	1935
B. Kongresówka	100	96'5	70'8	100	117'8
Górny Śląsk	100	74'8	59'0	100	106'1
Ogółem w Polsce	100	84'0	63'1	100	110'0

Obie dzielnice wykazały więc w sprawozdawczych miesiącach dosyć poważny spadek wytwórczości; wpłynęło to na roczny wynik, który jednak w obu dzielnicach był korzystniejszy niż w 1934 r. i przyczem lepszy w b. Kongresówce niż na Śląsku. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wyniósł: b. Kongresówki 37,4% i Górnego Śląska 62,6%.

Ogólny zbył rur wykazał w porównaniu z październikiem niewielkie zwiększenie w listopadzie, w grudniu natomiast spadł dosyć znacznie. Roczny rezultat wykazał wzrost zbytu o 10,2%. Liczbowo zbył rur przedstawiał się następująco:

		Z b y t:		Spożycie
		w kraju	zagranicą	razem
Wrzesień	1935	2 372	4 799	7 171
Październik	"	2 059	3 585	5 644
Listopad	"	1 793	4 128	5 921
Grudzień	"	2 091	1 755	3 846
Cały rok 1935		23 135	35 923	59 058
" 1934		17 882	35 596	53 478

Zbyt krajowy w porównaniu z październikiem zmniejszył się w listopadzie, w grudniu zaś nastąpiła nawet drobna zwykła (o 1,5%); rezultat roczny dał wynik lepszy niż w 1934 r. o 29%. Zbyt zagranicę lepszy był w listopadzie o 14,4%, natomiast w grudniu spadł o 51,2%; pomimo to jednak w wyniku rocznym eksport utrzymał się na wysokości 1934 r. Zapasy rur zmniejszyły się z 5 556 t do 5 047 t, czyli o 9,4%.

Liczba robotników, zatrudnionych w hutach żelaznych, w porównaniu z październikiem nieznacznie wzrosła w listopadzie (o 123, t. j. o 0,4%), w grudniu zaś obniżyła się (o 928, czyli o 2,7%). W grudniu 1934 r. pracowało w hutnictwie żelaznym 31 846 robotników, w ciągu roku liczba ich wzrosła więc o 1 579, t. j. o 4,9%. Z ogólnej liczby robotników — pracowało w grudniu: w b. Kongresówce 35,8% i na Śląsku 64,2%. Liczba świętówek na Górnym Śląsku wzrosła z 17 105 w październiku do 21 458 w listopadzie i 63 646 w grudniu; w stosunku do ilości dniówek, jakie powinny być pracopracowane normalnie, stanowiły one 3,98% w listopadzie i 12,17% w grudniu. W 1934 r. liczba świętówek wyniosła w listopadzie 18 536 i w grudniu 17 781, czyli 8,5% i 10,7%. Przeciętne zarobki robotnicze (bez potrąceń) w listopadzie na dniówkę i miesięcznie wyniosły:

	Dniówka		Miesięcznie	
	b. Kongre- sówka	Górny Śląsk	b. Kongre- sówka	Górny Śląsk
Ogółem dla całej załogi	6'50	10'40	145'00	252'00
Dla wykwalifikowanych	9'35	12'70	250'00	330'00
Dla niewykwalifikowanych	4'55	7'80	118'00	185'00

Ogólny stan zamówień wewnętrznych wykazał dalekoidący spadek, szczególnie w grudniu; zamówienia rządowe były nieznaczne. Według danych Syndykatu Polskich Hut Żelaznych zamówienia (bez surówki, rur i zamówień zagranicznych) wyniosły (w tonnach):

	Paździer.	Listopad	Grudzień	Styczeń ÷ Grudzień	
				1934	1935
Rządowe	3 072	2 510	236	66 260	38 391
Prywatne	19 904	12 795	7 150	176 497	220 864
Razem	22 976	15 305	7 386	242 757	259 255
W prywatnych było:					
zamówień handlu	12 825	6 698	2 808	115 910	139 341
" przemysłu	7 079	6 097	4 242	60 587	81 523

Zamówienia rynku prywatnego w porównaniu z październikiem zmniejszyły się w listopadzie o 35,8% i w grudniu o 64,2%. W okresie rocznym 1935 w porównaniu z 1934 r. zamówienia ogólne wzrosły o 6,8%, w tem zamówienia rządowe zmniejszyły się o 42%, zamówienia zaś rynku prywatnego wzrosły o 25%.

Dostawa materiałów surowych odbywała się normalnie; obowiązywał nadal kontyngent dla wsadu starego żelastwa, ustalony przez Min. Przem. i Handlu. Spożywa przez huty tworzyw w listopadzie i grudniu przedstawiało się, jak następuje (w tonnach): rudy do wielkich pieców 52 158 i 47 420; innych tworzyw, zawierających żelazo, 11 580 i 9 622; koksu do wielkich pieców 38 004 i 36 932; węgla dla wszystkich celów (z wyjątkiem koksowni) 102 013 i 91 941; żelastwa dla wielkich pieców i martenowskich 61 867 i 45 990, w czem żelastwa własnego było 16 274 i 11 374; rudy manganowej 6 001 i 6 263.

Obrót zagraniczny wytworami hutnictwa żelaznego wraz z obrotem uszlachetniającym podany jest w poniższym zestawieniu (w tonnach i tys. zł); liczby wywozu zestawione są na podstawie danych D.p. Gór.-Hutn. Min. Przem. i Handlu, liczby przywozu i wartości — na podstawie danych Gł. Urz. Stat.

		Listopad 1935		Grudzień 1935		Grudzień 1934	
		tonn	tys. zł	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł
Surówka wszelka	wywóz	50	9	1 026	167	999	167
	przyw.	331	51	51	8	291	115
Półwtwór walcow.	wywóz	—	—	—	—	—	—
	przyw.	933	162	1 088	183	447	97
Żelazo i stal walc. (oprócz niżej wymien.)	wywóz	10 369	1 680	13 340	1 960	8 432	1 530
	przyw.	379	111	168	66	169	332
Szyny wszelk. wraz z akces.	wywóz	876	245	1 159	313	6 641	1 410
	przyw.	4	2	2	1	—	—
Błacha żelazna i stalowa	wywóz	3 647	1 025	4 183	1 060	2 734	1 065
	przyw.	99	53	123	72	50	28
Rury żelazne i stalowe	wywóz	4 128	1 370	1 755	570	1 086	550
	przyw.	69	59	83	91	70	104
Wytw. dalszej obróbki	wywóz	310	140	460	210	758	610
	przyw.	1 815	439	1 515	421	1 027	676
Razem		19 380	4 469	21 923	4 280	20 650	5 332
		1 815	439	1 515	421	1 027	676

Wywozu do Z. S. R. R. prawie że nie było, gdyż jedynie w listopadzie wywieziono 45 t. Ogólny tonaż, wywieziony łącznie w listopadzie i w grudniu, wyniósł 41 303 t wartości zł 8 749 tys., w stosunku więc do 2 poprzednich miesięcy tonaż wzrósł o 3,6%, wartościowo zaś spadł o 15,1%. W całym 1935 r. całkowity wywóz hutnictwa wyniósł 264 862 t wartości zł 67 121 tys.; wywóz w 1934 r. wyniósł 251 852 t wartości zł 75 583 tys., wywóz w 1935 r. był więc pod względem tonażu większy o 5,2%, a pod względem wartości mniejszy o 11%.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

MODA SAMODZIAŁÓW LUDOWYCH — p. niżej.

PRZEMYSŁ LUDOWY

MODA SAMODZIAŁÓW LUDOWYCH. — Propaganda lnu krajowego — choć trwa już parę lat — nie tylko się nie wyczerpuje, lecz wzrasta na sile. Pierwsze skrzypce trzymają wciąż Bazar Przemysłu Ludowego, które spełniły pionierską działalność w tym zakresie, wprowadzając w użycie zapomniane płótna i inne samodiały ludowe. Przemysł fabryczny, grzęznący w rutynie i zapatrzony — tak samo jak konfekcja — wyłącznie w obce wzory, ruszył w kierunku lnianych wyrobów dopiero pod moralnym naciskiem instytucji państwowych. Rozmaite elementy polskiej mody, propagujące surowce i wyroby krajowe, stosujące sztukę ludową do stroju miejskiego i pragnące zatrudnić projektowaniem modeli naszych artystów, nie miały większego oddźwięku poza elitą towarzyską. Z przyjemnością musimy stwierdzić, że pomysły te nie opierają się już dzisiaj wyłącznie na dobrych chęciach, patriotyzmie i snobizmie, zapuściły one korzenie na gruncie realnym istotnej produkcji. Pracuje się nad tem już lat kilka, i stworzył się poważny ośrodek twórczy, zyskujący coraz to przychylniejsze przyjęcie wśród konsumentów.

Mamy na myśli przede wszystkim pracę Centrali Bazarów Przemysłu Ludowego w Wilnie, która poza szerokim skupem płócien dysponuje kilkoma ośrodkami przemysłu ludowego, dostarczającymi samodiałów ubraniowych coraz to wykwinniejszych o produkcji całkowicie zorganizowanej. Worniany na Wileńszczyźnie wytwarzają prześliczne samodiały lniane o rozmaitych wyszukanych splotach, przepyszne barwione indanthronami o kolorystyce wręcz artystycznej. Z białostockiego przychodzi wielka ilość płócien barwnych i kraciatych. Stradecz na

Pol-siu produkuje już po roku prób przepiękne etaminy lniane z haftem warsztatowym (kupy) i wytworne samodiały wełniane, przypominające paryskie tkaniny Rodier.

Możliwość twórcze ludu naszego w zakresie tkactwa są niewyczerpane, potrzeba tylko przystosowania do potrzeb miejskich. Tkaczki w lot się uczą jedna od drugiej bez żadnych szkół i same tworzą nowe sploty i desenie. Za próbą polskiej mody samodiałów stoi olbrzymi teren tkactwa ludowego, największego z przemysłów ludowych, liczącego setki tysięcy krosien. Coprawda, powszechny jest tylko wyrób płócien, inne wyroby wymagają uruchomienia i zorganizowania poszczególnych ośrodków. Nie należy zapominać również o wielu zorganizowanych już ogniskach haftu ludowego.

Nadbudową organizacyjną tych przemysłów jest przede wszystkim Centrala 5 Bazarów Przemysłu Ludowego w Wilnie — poza innymi towarzystwami. Bardzo szczęśliwą jest symbioza z artystami i szkołami zawodowymi, nie w znaczeniu instruktorstwa na wsi, ale w komponowaniu i wykonywaniu modeli z samodiałów. Spółdzielnia absolwentek szkół zawodowych „Inicjatywa”, pod kierunkiem artystek specjalistek z Akademii Sztuk Pięknych i „Ładu”, staje się coraz poważniejszym ośrodkiem owych twórczych modeli, które za grube pieniądze przywozimy z zagranicy. Oczywiście, nie prędko wywołimy się z tego, ale sygnalizować należy młody jeszcze zarybek pracy, która może się rozwijać takimi drogami, jak się to dzieje w Wiedniu, gdzie szkolnictwo zawodowe i artyści przyczyniają się w dużym stopniu do smaku mody miejscowej.

Praca nad wyzyskaniem możliwości lnu przede wszystkim, a następnie naszych samodiałów, trwa już 3 lata, propaganda lat poprzednich zrobiła także swoje, konsekwentna akcja zaczyna już zbierać pierwsze plony. Dowodem przychylnego a nawet entuzjastycznego przyjęcia przez społeczeństwo tych prób jest niezwykle powodzenie 3 rewii mody, głoszących wyłącznie chwałę lnu i polskiego samodiału ludowego, które ostatnio odbyły się w sklepie „Len Wileński” („Bazarów Przemysłu Ludowego”) i w kawiarni „Sztuka i Moda” (SIM). Organizacją tych rewii zajął się Warszawski Oddział Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej Kobiet, demonstrując len w zastosowaniu do strojów sportowych, spacerowych i plażowych.

Moda polska nie idzie w kierunku „chłopomaństwa”, lecz wyzyskuje materiały, stworzone i wyprodukowane przez wieś, stosując je w możliwie najbardziej artystyczny i nowoczesny sposób. Nasze sportsmenki mogą stać się czasem czynnikiem szerokiej propagandy tych wyrobów na wszelkich meczach i zawodach.

J. O.

ORGANIZACJA EKSPORTU KOSZYKARSKIEGO — p. str.

RZEMIOSŁO

【RZEMIOSŁO NA TARGACH

Usprawnienie środków komunikacji i połączeń, jakie charakteryzuje ostatnie lata, przyspieszyło procesy wymiany dóbr i poddało je radykalnym przeobrażeniom. Rynek lokalny przestał być kołem zamkniętym, jedynym i trwałym odbiorcą, gdyż łatwość i taniość przenoszenia się z miejsca na miejsce zarówno konsumenta jak i produktu w dużym stopniu zniwelowały różnice cen w kierunku ich obniżenia kosztem dotychczasowego monopolisty — miejscowego producenta - rzemieślnika. Szczególnie dotkliwą stała się konkurencja ze strony przemysłu fabrycznego, uzbrojonego w środki techniczne, finansowe i dysponującego wprawnym aparatem sprzedaży. Rzemiosło, zasklepione w swym konserwatyzmie, przez długi czas nie chciało, czy nie umiało docenić grożącego mu z tej strony niebezpieczeństwa i zmodernizować swe dotychczasowe metody techniki wytwarzania i zbytu. Żyjąc starymi kategoriami i nie licząc się z demokratyzacją potrzeb, wywołaną głównie pogarszającymi się warunkami gospodarczymi i dążeniem mas do taniego kupna, biernie oczekuje nabywcy lub popada w zależność od kupca-hurtownika. Wyjątkowo tylko daje się ono skłonić do wzięcia udziału w rzadkich lokalnych imprezach targowych — zgóry już nastawione negatywnie, przesądzające ujemnie wyniki i niereagujące na żadne w tym kierunku bodźce i sugestje. Udział taki nosi zresztą charakter indywidualny i jako zorganizowana masa rzemiosło z reguły na targach nie występuje.

Zniżka cen, katastrofalne kurczenie się obrotów skłaniają wreszcie bardziej energiczne i przedsiębiorcze jednostki do podejmowania inicjatywy handlowej, szukania możliwości wyjścia na szersze rynki.

Ostatnie lata wskazują nawet na pewne zainteresowanie się rzemiosła odległymi zagranicznymi rynkami. Właściwa jednak, zorganizowana, zbiorowa akcja następuje z inicjatywy samorządu gospodarczego rzemiosła i odnosi się do pierwszego masowego udziału w Międzynarodowych Targach Poznańskich w 1934 r.

Rzemiosło zdobywa się na wysiłek zbiorowy, i z tą chwilą wątpliwości nikną. Następne już lata wykazują b. poważny wzrost liczby wystawców-rzemieślników. Zmienia się radykalnie nastawienie psychiczne. Rzemieślnik, traktujący targi jako dość kosztowną i kłopotliwą imprezę wystawową, niedającą mu żadnych realnych korzyści, a jedynie zadowolenie własnej ambicji — dzięki nieoczekiwanym wynikom pierwszych targów, wyrażającym się poważną kwotą obrotów, znalazł zachętę do dalszych wysiłków i przekonał się, że targi mogą być doskonałym instrumentem zbytu. Przekonał przytem siebie i innych, że wbrew dotychczasowej błędnej opinii produkcja rzemiosła nie jest już tylko formą szczątkową, przeżytkiem, skazanym na powolne zamieranie i pochłonięcie przez wielki przemysł, że dzięki swym właściwościom strukturalnym i najnowszym zdobycjom techniki rzemiosło może i winno odegrać w gospodarstwie narodowym rolę, odpowiadającą jego wartości gatunkowej i zdolności produkcyjnej.

Konsument, który po raz pierwszy zetknął się na Targach Poznańskich z planowo i celowo rozmieszczonym całokształtem produkcji rzemieślniczej, po raz też pierwszy uświadomił sobie, że tu szukać należy właściwego źródła taniego i dobrego zakupu, że pojęcie taniości jest względne, decyduje zaś jakość, bo ona głównie stanowi o wartości użytkowej. Skolei zaś rzemieślnik, stykając się z jednej strony z produk-

tem fabrycznym, z drugiej zaś w drodze bezpośredniego kontaktu z konsumentem, ma możliwość skontrolowania własnych usterek i niedomagań i stopniowo przystosowuje swą produkcję do potrzeb odbiorcy i wymagań rynku. Ponadto przedstawiciele władz i instytucji państwowych i samorządowych jedynie podczas Targów mieli możliwość zaznajomienia się z całokształtem produkcji rzemieślniczej, co nie może pozostać bez wpływu na kierunek polityki masowych zakupów, dokonywanych w drodze przetargów.

Wytwórczość rzemieślnicza oparta jest na rodzimym kapitale i w najszerszym zakresie stara się uwzględnić surowce, czy półfabrykaty pochodzenia krajowego. Nastawienie to tem bardziej zwraca uwagę i zasługuje na uznanie, że całkowicie odpowiada wytycznym polityki gospodarczej Państwa, dążącego do zapewnienia nam maksymalnej samodzielności gospodarczej. Nomenklatura produkcji rzemieślniczej ulega stalemu rozszerzaniu się, i to przeważnie kosztem zastępowania własnym produktem wytworów, dotychczas importowanych.

Podjmując inicjatywę w zakresie metod handlu wyrobami rzemieślniczymi i dążąc do należytego wykorzystania w tym celu imprez targowych, samorząd gospodarczy rzemiosła docenia jednak ciężkie warunki gospodarcze i finansowe warsztatów. Udział w targach pociąga za sobą większe koszty, przerastające często możliwości rzemiosła. Tem bardziej przeto cenną okazała się tu pomoc Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz ulgi w opłatach, przyznane przez Międzynarodowe Targi w Poznaniu.

Wł. Kiok

ROLNICTWO

ORGANIZACJA I WYNIKI DOŚWIADCZALNICTWA POŁOWEGO W 1935 R.

Doświadczenia polowe przeprowadzane były w 1935 r. przez następujące organizacje, instytucje i zakłady: 1) zakłady doświadczalne, 2) koła doświadczalne, 3) izby rolnicze, 4) towarzystwa rolnicze, 5) Sekcję Centralną do Spraw Nasiennictwa, 6) Delegację Nasienną Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, 7) stacje hodowli roślin (prywatne), 8) pola doświadczalne akademickich uczelni rolniczych, 9) Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

Zasadniczą akcję doświadczalną na terenie całej Polski prowadzą wymienione na początku pierwsze 5 instytucji, przytem praca ta jest skoordynowana, teren działalności — podzielony, a całość podlega kontroli Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Opieka Ministerstwa polega na udzielaniu zasiłków, ustalaniu zasadniczych programów prac i organizowaniu współpracy między wszystkimi zakładami i osobami, pracującymi w zakresie badań naukowo-rolniczych.

Dla realizowania tego programu powołana została przy Ministerstwie Rolnictwa i Ref. Roln. w 1931 r. Komisja Współpracy w Doświadczalnictwie, jako organ doradczo-opiniotwórczy. W skład Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie wchodzi wszyscy wybitni specjaliści z każdej dziedziny rolniczo-ogrodniczej w ogólnej liczbie ok. 50 osób. Sprawozdania z prac Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie ukazywały się w tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 2/1934 i zesz. 10/1935.

Zakłady doświadczalne, rozmieszczone w ilości 27 na całym terenie ziem Polski, prowadzą doświadczenia na własnych polach oraz w okolicznych gospodarstwach rolnych. Koła doświadczalne w liczbie 40 prowadzą doświadczenia w gospodarstwach zrzeszonych rolników. Działy doświadczalne izb i towarzystw rolniczych prowadzą doświadczenia w gospodarstwach rolników, położonych w rejonie ich działalności.

Doświadczenia są przeprowadzane przez personel fachowy zakładów i kół doświadczalnych, lub izb i towarzystw rolniczych. Ogólna ilość doświadczeń, przeprowadzonych przez wyżej wymienione instytucje, wyniosła w 1935 r. ponad 2 tysiące.

Zakłady doświadczalne obejmują swoją działalnością 2 ÷ 5 powiatów, niektóre zaś, o charakterze specjalnym, jak Zakład Uprawy Torfowisk w Sarnach lub Lniarska Centralna Stacja Doświadczalna w Wil-

nie, obejmują swoją działalnością w danym zakresie (torfowiska, lniarstwo) całą Polskę. Koła doświadczalne ograniczają przeważnie swoją działalność do 1 powiatu, jednakże są koła, obejmujące zrzeszonych rolników kilku (2 ÷ 4) powiatów o zbliżonych warunkach agrologicznych. Ilość kół z roku na rok wzrasta, gdyż jest to forma prowadzenia doświadczeń, dająca najszybsze, bo bezpośrednie rezultaty rolnikom.

Działalność zakładów, kół lub działów doświadczalnych polega na: 1) przeprowadzaniu doświadczeń, 2) wydawnictwach, 3) odczytach, poradach, uczestnictwie w zebraniach i t. p. Kontakt z rolnictwem praktycznym utrzymywany jest zapomocą wycieczek na pola doświadczalne, zjazdów i zebrań, oraz przez wybór przedstawicieli miejscowego rolnictwa do kuratorjum danego zakładu, czy koła doświadczalnego.

Większość zakładów stanowi własność izb rolniczych, niektóre należą do wydziałów powiatowych, do towarzystw rolniczych, a tylko 2 zakłady stanowią własność fundacyj.

W zakresie wydawnictw wymienić należy przede wszystkim coroczne sprawozdania z działalności zakładów i kół doświadczalnych, wydawane przez Komisję Współpracy w Doświadczalnictwie, a obejmujące wyniki wszystkich wykonanych doświadczeń. Ponadto każdy zakład, czy koło, wydają 2 razy do roku, przed sezonem prac wiosennym i jesiennym, popularne komunikaty, zawierające przypomnienie najważniejszych czynności gospodarskich i wskazówki, oparte na wynikach ostatnich lat doświadczeń.

Działalność Sekcji Centralnej do Spraw Nasiennictwa w zakresie doświadczalnictwa polega na organizacji ogólnopństwowych doświadczeń odmianowych ze zbożami, ziemniakami i burakami pastewnymi. Praca ta zlecona została Sekcji Centralnej przez Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln. i z tego tytułu jest przez Ministerstwo finansowana i kontrolowana. Wykonaniem tych doświadczeń w polu zajmują się odpowiednio placówki doświadczalne, wyżej opisane.

Delegacja Nasienna Polskiego Przemysłu Cukrowniczego zajmuje się organizacją doświadczeń z odmianami buraków cukrowych na terenie całej Polski, prowadząc je według jednolitego programu od czterdziestu kilku lat.

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach prowadzi własne badania naukowe — tak, że przeprowadzane przez

niego doświadczenia polowe służą przedewszystkiem temu celowi. Po-
zatem zachowany jest ścisły kontakt z pracami zakładów doświadczal-
nych i uczelni akademickich.

W zakończeniu należy wspomnieć o współpracy, prowadzonej przez
doświadczalnictwo z przemysłami nawozowymi. Sprawa ta została od
1931 r. w ten sposób uregulowana przez Ministerstwo, że corocznie pro-
gramy doświadczeń nawozowych, projektowanych przez przemysły na-
wozowe, są aprobowane przez Ministerstwo, które ustala również wa-
runki udzielania subwencji przez przemysły placówkom doświadczalnym.

Wyżej opisana organizacja doświadczalnictwa dotyczy tylko doświad-
czeń polowych, t. zn. ścisłych doświadczeń, przeprowadzonych według
przyjętej i ustalonej metodyki, a więc na odpowiedniej wielkości po-
letkach i w odpowiedniej ilości powtórzeń, z zachowaniem wszystkich
obowiązujących warunków prawidłowego wykonania doświadczenia.

Zupełnie odrębną kategorię stanowią t. zw. demonstracje, czyli po-
kazy polowe, gdzie każda odmiana czy rodzaj nawozu zasiane są tyl-
ko na 1 poletku — dla porównania naocznie z wydajnością sąsiednie-
go poletka, obsianego inną odmianą czy nawozem. Takie demonstracje
nie mają na celu badania nieznannej wartości odmiany czy nawozu,
nie mają więc charakteru badawczego, lecz służą do zademonstrowania
wartości, już znanej i zbadanej. Ponieważ poletka pokazowe nie wy-
magają spełnienia szeregu specjalnych warunków i nie przedstawiają
trudności technicznej, przeto wykonaniem ich zajmują się nie fachow-
cy doświadczalnicy, lecz personel instruktorski.

W następnym artykule przedstawione będą rezultaty ostatnich prac
doświadczalnych i znaczenie, jakie mają one dla praktycznego rolni-
ctwa, a także projekty dalszych prac badawczych.

Inż. W. Brylczyńska

HANDEL

ROZWÓJ OBROTÓW HANDLOWYCH POLSKI Z ZAGRANICĄ

Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Gó-
recki zwołał na dz. 25/IV b. r. konferencję prasową,
na której omówił rozwój obrotów handlowych Pol-
ski w I kwartale b. r.

W przemówieniu swoim Pan Minister podkreślił,
w jakim kierunku idą wysiłki naszej polityki handlo-
wej w stosunku do obrotów z zagranicą: mianowicie,
bardzo duży wysiłek idzie w kierunku zwiększenia
obrotów — tak w wywozie, jak i w przywozie; zwięk-
szenie wywozu, w szczególności rolniczego, popra-
wia sytuację rolnictwa, zwiększenie zaś przywozu —
i to w pierwszej linii przywozu surowców, koniecz-
nych dla ożywienia produkcji — stanowi jeden z czyn-
ników walki z bezrobociem.

Również znaczne wysiłki idą w tym kierunku, by
wywozić możliwie dużo produktów przerobionych —
tak, by artykuł wywożony zawierał w sobie możliwie
dużą ilość pracy ludzkiej. Oba te wysiłki zostały w I
kwartale b. r. uwieńczone pomyślnym rezultatem, jak
to wynika z następujących danych liczbowych.

W ciągu I kwartału b. r. wzrosły obroty w naszym
handlu zagranicznym w porównaniu z I kwartałem
ub. r. o 13,6%, przyczem przywóz zwiększył się o 19%,
wywóz zaś podniósł się o 9%. Znaczny wzrost przy-
wozu należy również uznać za objaw dodatni, zwyżka
dotyczyła bowiem przedewszystkiem surowców, któ-
rych udział w ogólnym przywozie wzrósł z 50% w ub.
r. do ok. 55% w b. r.

W tym samym czasie, t. j. w I kwartale b. r. w ze-
stawieniu z I kwartałem ub. r., wzrosły obroty w han-
dlu zagranicznym innych państw europejskich w róż-
nych jednak rozmiarach i z odmiennejmi wynikami
po stronie importu i eksportu. Wzrost obrotów w po-
szczególnych państwach wynosił: Czechosłowacja +
17%, Anglja + 8%, Niemcy + 5%, Francja + 2,5%,
Holandia + 1%, przyczem wywóz z Francji spadł
w tym samym czasie o 9%, Holandji — o 2,5%, a wy-
wóz z Anglii wzrósł o 0,6%.

Wzrost przywozu do Polski surowców dotyczył
przedewszystkiem: wełny surowej, bawełny, rud że-
laznych, kauczuku, miedzi, fosforytów, garbników.
Również zwyżkę wykazuje przywóz o charakterze in-
westycyjnym, przywieziono bowiem więcej silników,
obrabiarek, maszyn włókienniczych oraz maszyn i apa-
ratów elektrycznych. Konstrukcja przywozu jest ko-

rzystna, bowiem więcej niż połowę stanowią w nim
surowce i półfabrykaty, równocześnie zaś z biegiem
lat maleje udział przywozu artykułów spożywczych,
który w pierwszych miesiącach b. r. wyniósł niespeł-
na 11%.

Po stronie eksportu obserwujemy wzmoczenie wy-
sylek przedewszystkiem artykułów rolnych, przyczem,
poczynając od ubiegłego roku, zachodzi dodatnia zmia-
na w strukturze wywozu rolnego; większą rolę od-
grywać zaczynają artykuły hodowlane, a więc bardziej
uszlachetnione niż artykuły roślinne, pozatem zacho-
dzi proces przechodzenia z wywozu artykułów surow-
cowych na artykuły przerobione. Należy tu wyliczyć
wzrost wywozu mąki i słoðu przy pewnym spadku
wywozu ziarna, silniejszy wzrost wywozu przetworów
mięsnych wieprzowych (np. szynki w puszkach, sma-
lec) w porównaniu z wywozem trzedy chlewnej.

Wzrósł w b. r. w porównaniu z I kwartałem ub. r.
wywóz masła i jaj.

Zmniejszono nieopłacalny wysoce wywóz cukru.

Objawem bardzo pomyślnym jest dobre kształtowa-
nie się wywozu drzewa i wyrobów drzewnych: wywóz
ten, oparty całkowicie o surowiec i robociznę krajową —
w dziale przemysłu daje najlepsze wyniki w bilansie
dewizowym. Wzrost wywozu drzewa i wyrobów drzew-
nych wyniósł w I kwartale b. r. zł 7 miljn. w porów-
naniu z tym samym okresem ub. r.

W dziale włókienniczym nastąpiło racjonalne prze-
suniecie się wywozu z przędzy do tkanin — zarówno
wełnianych, jak i bawełnianych. Jest to tem więcej
objaw dodatki, że wywóz przędzy, wytworzonej z su-
rowca zagranicznego, na rynki clearingowe lub kon-
tyngentowane w drodze umownej — jest mało ko-
rzystny z punktu widzenia wpływu dewiz netto.

Przeciętna statystyczna wartość wywozu jednej ton-
ny wzrosła w I kwartale b. r., wyniosła bowiem zł 77,
podczas gdy w tym samym okresie ub. r. wartość ta
była o zł 10 niższa. Wynikło to z pewnej poprawy
struktury wywozu, w szczególności w dziale artyku-
łów spożywczych, których udział w ogólnym wywo-
zie wzrósł w pierwszych miesiącach b. r. do 30%,
jak również naskutek pewnej poprawy cen na rynkach
światowych w porównaniu z cenami, notowanymi
w I kwartale ub. r. Należy w zakresie poprawy cen
przedewszystkiem wyliczyć artykuły rolne, jak np.

masło, jaja, przetwory wieprzowe, konserwy mięsne (szynki w puszkach), a z przemysłowych—np. drzewo, cynk, żelazo i w mniejszym stopniu węgiel. Wejście eksportu polskiego w ub. r. do kilku najważniejszych porozumień międzynarodowych (żelazo, węgiel, drzewo) wpłynęło niewątpliwie na osiągnięcie lepszych rezultatów sprzedażnych w stosunku do jednostki wyśylanego towaru.

W chwili obecnej, gdy 60% ogólnego eksportu polskiego spotyka na rynkach zagranicznych bariery reglamentacyjne, import do Polski musi być ściśle wykorzystywany dla celów uzyskania korzyści po stronie eksportu. Około 80% importu do Polski jest kontrolowane w drodze kontyngentowania w oparciu o zakazy przywozu, ulgi celne, zawarte w taryfie celnej, oraz zaświadczenia rozrachunkowe. Stanowi to instrument dla negocjacji oraz wiązania importu z eksportem, gdzie to jest możliwe—tak z punktu widzenia istniejących umów handlowych, jak i ze względu na potrzeby produkcji krajowej.

Ze względu na szczupłość kapitałów obrotowych w polityce handlowej stosowane są środki, które nie dopuszczają do tworzenia się zamrożeń. Istniejące zamrożenia, powstałe z tytułu dotychczasowych obrotów towarowych, stopniowo są likwidowane.

W kierunkach handlu zagranicznego zaszły w przeciągu ostatniego szeregu lat zasadnicze przesunięcia. Podczas gdy w 1931 r. zaledwie 25% wartości importu przechodziło drogą morską przez porty polskiego

obszaru celnego, udział ten w I kwartale b. r. wzrósł do 67%, w czym udział Gdyni wynosił 59%. Po stronie wywozu w tym samym okresie czasu wzrost wartości wywozu drogą morską wyraził się wzrostem jej procentowego udziału w ogólnej wartości wywozu z 40% do 62%, przyczem udział Gdyni w tej ostatniej liczbie wyniósł 29%. Jest to objaw, oczywiście, dobry, zwiększa nasze wysiłki w zakresie ekspansji handlowej, w pewnym stopniu nakłania do zawierania bezpośrednich stosunków handlowych i zarówno po stronie importu jak i eksportu przyczynia się do uzyskiwania maksymalnych korzyści płatniczych (dewizowych). Wywóz nasz na rynki pozaeuropejskie wzrósł wprawdzie w ostatnich 3 latach z 8% do 15%, stanowi jednak odsetek zbyt jeszcze mały, żeby można było na nim poprzestać.

W Europie wstają stale nasze obroty handlowe, przedewszystkiem z W. Brytanią, Belgią, Holandją, Czechosłowacją, Austrią, Szwecją, Finlandją, które są jednymi z najlepszych odbiorców naszych towarów, z drugiej zaś strony towary, pochodzące z tych krajów, w coraz większym stopniu uzyskują zbyt na rynku polskim. Bilans handlowy z temi krajami kształtuje się dodatnio. W pierwszych miesiącach b. r. w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. wzrosły obroty handlowe z Francją. Obroty handlowe z Niemcami, oparte o rozrachunek, kształtują się w chwili obecnej zadowalająco.

XV MIĘDZYNARODOWE TARGI W POZNANIU

Międzynarodowe Targi w Poznaniu, urządzone w roku bieżącym, w rocznicę swego 15-lecia, górują nad targami lat poprzednich zarówno co do zakresu reprezentowanych na nich działów naszego gospodarstwa, jak i udziału zagranicy, jak również podstaw organizacyjnych.

Tegoroczne ekspozycje wypełniły wszystkie 17 hal targowych, łącznie z I piętrem Palacu Targowego i I piętrem Wieży Górnoszląskiej, i zajmują ok. 48 000 m², tymczasem gdy w r. ub. zajęta powierzchnia wynosiła 37 680 m². Ogólna liczba wystawców również wzrosła w roku sprawozdawczym, dochodząc do 2 003, co stanowi w zestawieniu z ub. r. zwiększenie o ok. 60%, a w zestawieniu z 1934 r. o ok. 124%. Udział wystawców zagranicznych wynosi ok. 34%, t. j. trochę więcej niż w ub. r., jednakże należy zrobić zastrzeżenie, że w b. r. nastąpił wyraźny spadek liczby wystawców szeregu państw na korzyść udziału w targach Niemców (w liczbie ok. 200) oraz Jugosławji (w liczbie ok. 30). Specjalne zainteresowanie targami wykazują: Niemcy, Czechosłowacja, Szwecja, Węgry oraz Jugosławja, które zajęły duży metraż, przedstawiając najrozmaitsze działy swego gospodarstwa, o dużej dynamice i możliwościach eksportowych do Polski. Należy w tem miejscu podkreślić bardzo sprawną obsługę działów, reprezentowanych przez Niemcy oraz Węgry.

Stanowiąc ok. 1/10 ogólnej liczby wystawców na Targach, Niemcy wydały barwny katalog w języku polskim i niemieckim, bogato ilustrowany i stanowiący przegląd wzajemnych możliwości handlowych. W pierwszym rzędzie Niemcy wystawiły szereg maszyn, w Polsce niewytwarzanych, drobne precyzyjne wyroby, jak zegarki, aparaty fotograficzne, mikroskopy i t. p., wyroby optyczne, samochody, chemikalia, w Polsce niewytwarzane, rozmaite artykuły przemysłu elektrotechnicznego oraz porcelanę tych typów, których w Polsce nie znajdujemy.

W ten sposób Targi dały możność Niemcom przedstawienia swoich najbardziej eksponowanych działów przemysłów, w zakresie których istnieją duże możliwości dla współpracy gospodarczej obydwóch państw, które, granicząc na linii ok. 1 000 km, stanowią nawzajem dla siebie poważne rynki zbytu.

Stoisko Szwecji jest interesujące z uwagi na to, że daje dokładny przekrój możliwości eksporterskich, a przytem urządzenie posiada wybitnie charakter targowy, którego koszt dekoracji jest niewspółmiernie niski w stosunku do efektu, jaki osiąga się. Na podstawie rozmów, przeprowadzonych z wystawcami zagranicznymi oraz z Dyrekcją Targów, należy stwierdzić, że istnieje duże zainteresowanie zwiedzających w zakresie wyrobów zagranicznych oraz zadowolenie wystawców z dokonanych transakcyj.

Z działów, zasługujących na szczególną uwagę, należy wymienić: dział przemysłu metalowego, dział motoryzacji, składający się z dużego salonu samochodowego, dział chałupnictwa, uwzględniony po raz pierwszy, dział rzemieślniczy oraz dział przemysłu ludowego. Również poważnie przedstawiają się działy przemysłu: maszynowego, chemicznego, budowlanego, drzewnego, skórzanego, spożywczego, papierniczego, mineralnego, elektrotechnicznego, precyzyjnego, włókienniczego, odzieżowego i galanterijnego.

Należy z uznaniem podkreślić duży dział nowości i wynalazków na Targach. Tak, na przykład, pokazano: aparaty, sygnalizujące automatycznie pożary, przedtem jeszcze, niż dojdzie do poważniejszego ogrzania temperatury, całkowicie zelektryfikowane maszyny piszące-rachujące, prowadzące całą księgowość amerykańską, dźwigi krajowych firm, dawniej w Polsce niewytwarzane, przenośne motorkowe opylacze z zasięgiem kilkudziesięciu metrów, niecodzienne dla racjonalnie prowadzonych sadów, oraz rozmaite nowości w dziedzinie ochrony roślin i pszczelarstwa, małe aparaty fotograficzne polskiej produkcji, specjalne maszyny do krajania mięsa i sera tą samą maszyną, bez wprowadzania w kontakt tych produktów, aparaty do mierzenia wilgotności w różnych ciałach, np. tytoniu, mące, pszenicy, węgla, dawniej w Polsce niewytwarzane. Poza tem zupełnie nowe typy superbalonowych opon dla niskich ciśnień, profil opony, niespotykany nawet zagranicą, dający niesłychany komfort jazdy, szczególnie w naszych warunkach, specjalne opony terenowe, dające niesłychanie ciekawe wyniki przy jeździe w śniegu, piasku i w błocie. Następnie polskie tkaniny lniane, ręcznie drukowane dla dekoracji wnętrz na wzór angielskich i francuskich

tkanin z XVII w., po raz pierwszy w Polsce produkowane hurtowo ludowe stroje regionalne w myśl wskrzeszenia tradycji stroju włościańskiego i mieszczańskiego regionalnego—tam, gdzie ona zaginęła.

Przykłady te stanowią tylko cząstkę wynalazków i nowości, reprezentowanych na Targach. Jeżeli ponadto weźmiemy pod uwagę, że w b. r. wystawione jest na Targach ok. 3 miljn. przedmiotów, których większość nie była pokazywana na Targach w ub. r., to jasnym się staje, jaką rolę impreza ta odgrywa w dziedzinie zapoznania zwiedzających z naszymi możliwościami produkcyjnymi oraz pobudzenia ich do zwiększenia konsumpcji.

Przemysł lokalny stanowi 16,8% całości, a 83,2% wystawców pochodzi spoza Wielkopolski. Wszystkie województwa są reprezentowane w zależności od swego uprzemysłowienia, z wyjątkiem Łodzi, która nie wykazała inicjatywy, w odróżnieniu od Bielska, dobrze reprezentowanego.

Poziom obsługi poszczególnych stoisk krajowych—wprawdzie się podnosi w porównaniu z ubiegłymi latami—niemniej jednak pozostawia jeszcze nieco do życzenia. Nie należy liczyć, że zwiedzającego zadowolą samo przez się barwy i interesujące stoisko. Ten pogląd jeszcze znalazłby pewne usprawiedliwienie na wystawach, natomiast jest nie do pomyślenia przy targach. Poza dobrze urządzone stoisko konieczny jest stały kontakt obsługujących stoisko z klientelą. Obsługa winna pierwsza przemawiać do zwiedzających, winna wprowadzać zainteresowanych w istotę działalności gospodarczej danej firmy, a nie wyczekiwać na zapytania, bądź co gorzej nie zdradzać najmniejszego zainteresowania klientelą. Ponadto szwankuje informowanie zwiedzających z uwagi na brak w dostatecznym stopniu specjalnych prospektów, katalogów, reklam różnego rodzaju i t. p.

Dużą zasługą Dyrekcji Targów jest, że zwraca szczególną uwagę na te braki i w każdym konkretnym wypadku usuwa pewne niedociągnięcia. Dyrekcja również pedantycznie śledzi, by na Targach nie odbywały się detaliczne zakupy, wychodząc z założenia istoty targów, opierających się na transakcjach hurtowych.

Już w pierwszych dniach targowych dokonano w szeregu działów, zwłaszcza metalowym, samochodowym, meblowym oraz spożywczym, poważnych transakcyj, przekraczających nawet najśmielsze oczekiwania wystawców.

Tegoroczne Targi Międzynarodowe w Poznaniu dają dowód dużego ożywienia gospodarczego, przyczyniając się do poważnego rozkręcenia koła obrotów na rynku wewnętrznym.

Targi te wzmacniają stanowisko w Polsce podobnych imprez, które mają do spełnienia dużą rolę w zakresie zbliżenia przemysłu, handlu i bezpośredniego konsumenta, wpływając na podniesienie się poziomu spożycia oraz tem samem produkcji. Targi Międzynarodowe w Poznaniu spełniają tem większe zadanie, że, pobudzając nasz rynek wewnętrzny, jednocześnie nie pozwalają na zapatrzenie się wyłącznie w nasze możliwości produkcyjne, udostępniając naszemu konsumentowi wgląd w produkcję państw zagranicznych i stwarzając tem samem duże możliwości spożycia i szerszą płaszczyznę konkurencji warsztatów produkcyjnych.

M. Szyszkowski

HANDEL ZAGRANICZNY

ORGANIZACJA EKSPORTU KOSZYKARSKIEGO

Produkcja koszykarska ześrodkowana jest głównie w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, a mianowicie w t. zw. zagłębiu rudnickim nad Sanem w 26 wsiach oraz w krakowskim w 8 wsiach. Jest to produkcja chałupnicza o formie nakładczej. Liczba pracowników—według danych szacunkowych Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie—zatrudnionych w okręgu działania tej Izby wynosi ok. 15 tys., w tem ok. 12 tys. przypada na t. zw. chałupników-przodowników, zaś ok. 3 tys. na t. zw. pracowników-pomoćników, rekrutujących się najczęściej z członków rodziny danego chałupnika. Liczba pracowników koszykarskich, rozsianych po całej Polsce, produkują-

cych wyroby koszykarskie na potrzeby lokalnego rynku—w/g danych tejże Izby—wynosi ok. 8 tys. Wartość rocznej produkcji koszykarskiej okręgu krakowskiego jest obliczana na zł 5½ miljn., z tego około połowa idzie na eksport, połowa zaś stanowi konsumpcję rynku wewnętrznego.

Eksport wyrobów koszykarskich—w/g danych Głównego Urzędu Statystycznego—w latach 1929 ÷ 1935 przedstawia się następująco:

	q	tys. zł		q	tys. zł
1929	16 353	1 663	1933	28 673	2 048
1930	18 548	1 911	1934	16 418	2 119
1931	16 044	1 506	1935	19 379	2 786
1932	18 841	1 327			

Jak wynika z powyższych liczb, eksport wyrobów koszykarskich przedstawia tendencje rozwojowe. Znaczenie tego eksportu polega na tem, iż: 1) stanowi on godną uwagi pozycję w ogólnym wywozie Polski, przyczem jest to eksport artykułów przemysłu przetwórczego, a więc eksport uszlachetniony, 2) daje zatrudnienie tysiącom pracowników wsi, a przez to przysparza wsi dodatkowego zarobku, co niezmiernie ważne jest również z socjalnego punktu widzenia, 3) reprezentuje poważne widoki dalszego rozwoju i stanowi decydujący czynnik o przyszłości polskiej produkcji koszykarskiej.

Zapotrzebowanie na wyroby koszykarskie jest m. in. b. poważne w Stanach Zjednoczonych, dokąd zresztą eksport ten głównie jest kierowany. W 1935 r. na ogólną wartość wywozu polskich wyrobów koszykarskich, wynoszącą zł 2 786 tys., do Stanów wywieziono tych wyrobów za zł 2 260 tys. Należy zaznaczyć, iż rynek Stanów Zjedn. został zdobyty przez polski przemysł koszykarski dopiero w ostatnich latach. Dostawcami uprzednio były nast. kraje: Belgia, Chiny, Czechosłowacja, Japonia, Niemcy, a także i Polska, ale Polska—w/g danych U. S. Department of Commerce w Waszyngtonie—w 1927 r. przywoziła za \$ 42 130 w stosunku do ogólnego importu, wynoszącego \$ 1 107 964, a więc zaledwie ok. 4%; tymczasem np. w 1934 r. import z Polski do Stanów wynosił \$ 138 311, t. j. 42%, gdyż ogólny przywóz tych wyrobów do Stanów Zjedn. wynosił w tymże roku \$ 330 174. Ponadto należy dodać, iż importerami do Stanów Zjedn. wyrobów koszykarskich w 1934 r. pozostali obok Polski jedynie Japonia i Niemcy.

Z powyższego wynika, iż przywóz wyrobów koszykarskich z innych państw w okresie ostatnich lat został wyraźnie zredukowany na korzyść przywozu polskiego, stale wzrastającego. Zjawisko to należy tłumaczyć tem, iż przemysł belgijski, będący poważnym konkurentem towaru polskiego, jak również przemysł czechosłowacki—nie mogą wytrzymać konkurencji polskiej, opartej na wysokiej jakości surowca, lepszej robociznie i niższych cenach.

Szczególnie duże zapotrzebowanie w Stanach Zjedn. istnieje na koszyczki ozdobne, które głównie dostarczane są obecnie przez Japonię. Polska dostarcza ten rodzaj koszyczków, ale w ilościach niedużych; przeszkodą w dostawie tych koszyczków w dużych ilościach był dotąd brak standaryzacji, gdyż rynek amerykański wymaga wyrobów jednolitych pod względem rodzaju surowca, wymiarów, wykończenia i t. p.

Poza Stanami Zjednoczonymi jako kraje odbiorcze wchodzi w grę: Belgia i Holandia, reprezentujące również znaczne zapotrzebowanie na te wyroby. Ryneków tych dotąd nie zdołaliśmy opanować i utrzymać m. in. ze względu na brak sprawnej organizacji eksportowej, a szczególnie jeśli chodzi o Holandję, to z rynku tego zostaliśmy wyparci w dużej mierze spowodu zepsucia rynku, spowodowanego wzajemną nieuczciwą konkurencją niektórych eksporterów polskich. Inne rynki europejskie nie przedstawiają się korzystnie pod względem możliwości wywozowych, działa tu bowiem przedewszystkiem silna konkurencja Niemiec, Francji i Belgji.

Mimo, iż eksport wyrobów koszykarskich rozwija się naogół pomyślnie to jednak trzeba podkreślić, iż w ostatnim zwłaszcza roku powstały okoliczności, których działanie mogłoby wywołać zahamowanie wywozu i związane z tem konsekwencje dla rozwoju polskiej produkcji koszykarskiej. Przedewszystkiem na rynku amerykańskim rozpoczęła się konkurencja w zakresie cen na polskie wyroby koszykarskie między

odbiorcami, reprezentowanymi przez poważne firmy amerykańskie, i odbiorcami — firmami małymi, które uprzednio otrzymywały towar z Polski drogą pośrednią, t. j. via odbiorcy hurtowi, ostatnio zaś nabywały towar bezpośrednio od eksporterów polskich. Konkurencja ta doprowadzała do tego, iż ci poważni odbiorcy polskich wyrobów zmuszeni byli niejednokrotnie wyprzedawać towar po cenach kosztu nabycia, a nawet niższych, naskutek czego wytworzyła się wśród tych odbiorców niechęć do zakupu towaru polskiego i wstrzymywanie się coraz częstsze od reprezentowania tego towaru. Ponieważ zagadnienie dalszego wzrostu wywozu wyrobów koszykarskich jest ściśle związane z kwestją ustalenia cen na rynku odbiorczym na pewnym stałym poziomie, przeto dążeniem ze strony eksportu polskiego winno być udzielenie przedstawicielstw jedynie kilku poważnym odbiorcom. Wyprwadzić dalej można z tego wniosek, iż właśnie tego rodzaju uregulowanie sprawy zbytu pozwoli na podnoszenie cen, co jest niezmiernie ważne, m. in. z uwagi na to, iż zwyczajka cen eksportowych wpłynęła niewątpliwie dodatnio na poziom płac zarobkowych, obecnie b. niskich, gdyż dzienna płaca chałupnika koszykarskiego wynosi — w/g danych Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie — zaledwie zł 1.

Oczywistą jest rzeczą, iż konkurencja na rynku odbiorczym między importerami jest w dużym stopniu wynikiem oferowania towaru po cenach niższych przez eksporterów polskich. Nieuczciwa konkurencja między polskimi eksporterami koszykarskimi przejawiała się również w formie celowego wywoływania od czasu do czasu strajków przez niektórych nakładców-eksporterów dla uniemożliwienia wykonania przyjętych zamówień przez innych eksporterów.

Rozumie się, iż skala strat przy tego rodzaju szkodliwej działalności była nieraz duża, gdyż trwanie strajków wśród chałupników koszykarskich narażało ich samych na utratę zarobków, powodowało niejednokrotnie niewykonanie terminowych zamówień, co stwarzało wśród odbiorców atmosferę chaosu, w wyniku czego miały miejsce wypadki rezygnowania z dostaw polskich wyrobów i przerzucania zamówień na dostawców innych krajów.

Istniejący od 1933 r. Polski Związek Eksporterów Koszykarskich z siedzibą w Warszawie, którego utworzenie miało na celu uporządkowanie stosunków w koszykarstwie, kształtujących się już wówczas niepomyślnie, nie zdołał zrealizować tych zadań m. in. dlatego, iż Związek nie był wyposażony w odpowiednie rygory, jakie mogłyby i powinny być stosowane w stosunku do eksporterów niesolidnych. W okresie 3-letniego istnienia tego Związku zanotowane natomiast zostało, iż ta nieuczciwa konkurencja była również prowadzona przez niektórych członków tego Związku.

W tym stanie rzeczy w dążeniu do usunięcia niedomagań eksportu koszykarskiego zaszła konieczność gruntownego zreorganizowania tego eksportu. Reorganizacja poszła po linii utworzenia zrzeszenia pod nazwą „Ogólnopolskie Zrzeszenie Eksporterów Wyrobów Koszykarskich” z jednoczesnym oparciem działalności tego zrzeszenia o cło wywozowe, mające charakter cła organizacyjnego i standaryzacyjnego.

Statut Zrzeszenia został już zatwierdzony przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Celem Zrzeszenia jest rozwój i popieranie wywozu wyrobów koszykarskich, dążenie do uszlachetniania eksportowanych wyrobów, dążenie do pozyskiwania nowych rynków zbytu oraz popieranie rozwoju produkcji koszykarskiej pod względem technicznym i gospodarczym. Członkami Zrzeszenia mogą być eksporterzy, samoistnie prowadzący przedsiębiorstwa, spółki i spółdzielnie eksporterów oraz spółki i spółdzielnie producentów. Ubiegający się o przyjęcie do Zrzeszenia w charakterze członków winni wykazać się, iż zajmują się eksportem wyrobów koszykarskich, wykupując odpowiednie świadectwo przemysłowe, a ponadto winni przedstawić zaświadczenie terytorjalnej izby przemysłowo-handlowej o kwalifikacji eksportera. W stosunku do kandydatów — spółek lub spółdzielni producentów, grupujących rzemieślników koszykarskich, wymagane jest zaświadczenie o kwalifikacji, wydane przez odnośną izbę przemysłowo-handlową w porozumieniu ze Związkiem Izby Rzemieślniczych. O przyjęciu członków decyduje Walne Zebranie, przyczem w razie nieprzyjęcia ma prawo eksporter odwo-

łać się do Związku Izby Przemysłowo-Handlowych za pośrednictwem właściwej izby przemysłowo-handlowej, a eksporterzy, zgrupowani w spółki lub spółdzielnie koszykarskie, mają prawo odwoływać się za pośrednictwem Związku Izby Rzemieślniczych. Taka sama procedura przewidziana jest dla odwołań w razie wykluczenia członka z Zrzeszenia. Każdy członek posiada na Walnym Zebraniu jeden głos.

Umożliwienie należenia do Zrzeszenia rzemieślnikom koszykarskim, zorganizowanym w spółki lub spółdzielnie koszykarskie, jest związane z tem, iż należy się liczyć z powstawaniem tego rodzaju spółek lub spółdzielni wobec faktu zorganizowania rzemiosła w Centralę Handlową Rzemiosła. Dotychczas rzemiosło koszykarskie odgrywało w produkcji koszykarskiej minimalną rolę, gdyż na terenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie na ogólną liczbę ok. 15 000 robotników, przypada majstrów-rzemieślników, należących do Cechu Koszykarskiego w Rudniku n/Sanem, zaledwie ok. 100. Również nieznaczne znaczenie posiadało dotychczas rzemiosło w samym tym eksporcie.

Władzami Zrzeszenia są: Walne Zebranie, Zarząd i Komisja Rewizyjna, natomiast organami wykonawczymi jest t. zw. Biuro Kontroli Eksportu Wyrobów Koszykarskich oraz t. zw. Komisja Cennikowa.

Zadaniem Biura Kontroli Eksportu jest kontrola jakości eksportowanych wyrobów koszykarskich, które powinny odpowiadać ustalonym standartom, kontrola cen, uzyskiwanych w eksporcie, kontrola ofert oraz opinjowanie podań zrzeszonych eksporterów o uzyskanie zaświadczenia, zwalnającego od cła wywozowego. Kontrola ta będzie przeprowadzana w miejscach ekspedycji bądź bezpośrednio przez Biuro Kontroli, bądź też przez miejscowych kontrolerów - rzeczoznawców, mianowanych na wniosek Biura przez Zarząd Zrzeszenia. Na czele Biura Kontroli stoi dyrektor, mianowany przez Zarząd Zrzeszenia, a zatwierdzony przez Związek Izby Przemysłowo-Handlowych.

Standaryzacją zostały objęte następujące artykuły: wyroby koszykarskie z wikliny nieokorowanej, jako to: kosze na węgiel, na jarzyny, ryby, owoce i t. p., wyroby koszykarskie z wikliny okorowanej, a mianowicie: kosze podróżne, walizy podróżne, kosze maglowe (na bieliznę), kosze na brudną bieliznę, wózki dziecięce, kosze na papier, kosze do chrztu, kosze na psy (okrągłe), kosze rowerowe, koszyczki na pieczywo (owalne), koszyczki okrągłe na ściereki, koszyczki miastowe wszelkich typów, koszyczki miastowe angielskie, meble wiklinowe; galanterja koszykowa, jak: tacki, koszyczki, bombonierki, kasetki, wieszaki i t. p., produkowane z wikliny, rogożyny, plecionki drzewnej, słomkowej, rafji peddigu, taśm.

Wyroby koszykarskie z wikliny okorowanej standardu prima powinny być wykonane z wikliny jednogatunkowej, zdrowej, niezbutwiałej, niezapleśniałej, niezgradowanej, suchej, czysto zewnątrz i wewnątrz z końców prętów odczyszczonych; uchwyty oraz dna koszy winny być plecione z silnych prętów; wyroby z wikliny okorowanej, białej, winny być wysiarkowane; wyroby z wikliny gotowanej winny mieć jednolity kolor brązowy. Maksymalny procent użycia braków przy wykonaniu dna winien wynosić 5% ogólnej ilości wikliny. Wszelkie wyroby koszykarskie z wikliny okorowanej winny być ściśle wykonane według wymiarów, podanych przy poszczególnych typach, i winny być jednolitych kształtów. Szczegółowe przepisy standaryzacyjne są ponadto przewidziane dla poszczególnych artykułów.

Do zadań Komisji Cennikowej należy ustalanie minimalnych cen eksportowanych wyrobów koszykarskich, przyczem uchwały tej komisji, do której wchodzi 3 przedstawicieli eksporterów koszykarskich, wiąże wszystkich członków Zrzeszenia. Wprowadzenie standaryzacji oraz kontroli jakości wyrobów będzie miało doniosłe znaczenie przede wszystkim ze względu na to, iż przez to nastąpi dostosowanie się produkcji koszykarskiej do wymogów rynków zbytu, co, jak np. w Stanach Zjedn., jest obecnie warunkiem sine qua non opanowania tego rynku na szerszą skalę. Ponadto standaryzacja ta, przy jednoczesnej kontroli cen sprzedanych, wykluczy w przyszłość pogarszanie jakości eksportowanych wyrobów, co z jednej strony wpłynie na podniesienie marki polskiego towaru na rynkach odbiorczych, z drugiej uniemożliwi nieuczciwą konkurencję eksporterów polskich.

Zorganizowanie eksporterów koszykarskich pozwoli na racjonalną organizację aparatu sprzedaży na rynkach odbiorczych, gdyż daleko

łatwiejszą technicznie jest rzeczą skłonić zrzeszonych eksporterów, podporządkowanych przepisom statutu Zrzeszenia, do wyboru odpowiedniego poważnego odbiorcy — importera amerykańskiego, niż miało to miejsce dotychczas przy eksporcie niezorganizowanym. Uregulowanie tej sprawy — jak wykazane uprzednio już zostało — ma poważne znaczenie dla dalszego rozwoju wywozu koszykarskiego, gdyż zapewnia prowadzenie racjonalnej polityki w zakresie cen sprzedażnych.

Ważne jest, iż eksport w ramach utworzonego Zrzeszenia może być dokonywany przez każdego z członków we własnym imieniu i na własny rachunek; wynika z tego, iż poszczególni eksporterzy mają zagwarantowaną swobodę w wyszukiwaniu rynków zbytu, nie są skrepowani systemem przydziałów kontyngentowych, co skolei stanowi czynnik dodatni, gdyż może być dostatecznie wykorzystana inicjatywa prywatna eksporterów. Jedynym ograniczeniem przy transakcjach sprzedaży jest dolny limit ceny, której eksporterzy w imię polityki podnoszenia cen nie powinni przekraczać przy wywozie określonych artykułów na poszczególne rynki; w razie przekroczenia norm standaryzacyjnych lub sprzedaży poniżej cen, oznaczonych w fakturze, stosowane mogą być sankcje aż do wykluczenia z Zrzeszenia włącznie.

Działalność tego zrzeszenia obejmuje cały obszar Państwa Polskiego. Działalność ta podlega kontroli Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, sprawowanej w porozumieniu ze Związkiem Izb i Organizacją Rolniczych. Delegatom tych związków przysługuje prawo udziału w posiedzeniach Walnego Zebrania oraz w posiedzeniach Komisji Cennikowej.

Jak już zaznaczyliśmy, wywóz wyrobów koszykarskich będzie odbywał się na podstawie zwolnień od cła wywozowego. Oparcie się o cło wywozowe było koniecznością z punktu widzenia wprowadzenia kontroli jakości eksportowanych wyrobów oraz całokształtu zagadnienia racjonalizacji wywozu koszykarskiego. Zwolnienia od cła wywozowego będą udzielane przez właściwe izby przemysłowo-handlowe, o ile jakość eksportowanego towaru będzie odpowiadała ustalonym standardom.

Zorganizowanie eksportu koszykarskiego należy uznać jako fakt, mający zasadnicze znaczenie nie tylko dla samego tego eksportu, lecz również dla sprawy całości produkcji koszykarskiej, z którą związana jest również kwestja o charakterze socjalnym — kwestja poprawy zarobków ludności wiejskiej. Należy stwierdzić, iż sam eksport koszykarski w ramach nowej organizacji będzie miał zapewnić warunki racjonalnego rozwoju i osiągnie go z pewnością — zarówno pod względem rozszerzenia wachlarza eksportowanych artykułów, jak również pod względem kierunkowym.

St. Walas

RZEMIOSŁO NA TARGACH — p. str. 496.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 13 ÷ 25/IV b. r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	13 ÷ 18/IV	20 ÷ 25/IV	Wzrost (+) lub spadek (-)
Pszenica			
Warszawa . . .	21'50	22'58	+ 5'0
Poznań . . .	20'31	21'88	+ 7'7
Lwów . . .	19'37½	20'30	+ 4'8
Średnia . . .	20'39	21'59	+ 5'8
Żyto			
Warszawa . . .	13'94	15'13	+ 8'5
Poznań . . .	14'88	15'55	+ 4'5
Lwów . . .	12'75	13'75	+ 7'8
Średnia . . .	13'86	14'81	+ 6'8
Owies			
Warszawa . . .	14'63	14'88	+ 1'7
Poznań . . .	14'38	14'38	—
Lwów . . .	14'22	13'75	— 3'4
Średnia . . .	14'41	14'34	— 0'5

Jęczmień browarowy			
Warszawa . . .	15'63	15'75½	+ 0'7
Poznań . . .	15'50	—	—
Lwów . . .	15'87½	14'12½	— 11'1
Średnia . . .	15'67	14'94	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa . . .	15'13	15'25½	+ 0'7
Poznań . . .	14'88	15'13	+ 1'6
Lwów . . .	—	—	—
Średnia . . .	15'00½	15'09	+ 1'2

— Okres sprawozdawczy (od 20 do 25 kwietnia) na rynku zbóż i przetworów minął pod znakiem zdecydowanie mocnej tendencji. Na giełdzie warszawskiej zwykły notowań odnowały następujące artykuły (w zł na 100 kg): pszenica jednolita 753 grl i zbierana 742 grl 1'25, żyto I standart 700 grl i II standart 687 grl 1'00, wszystkie gatunki jęczmienia po 0'25, wszystkie gatunki owsa 0'50, wszystkie rodzaje i gatunki mąki pszennej 1'50, wszystkie rodzaje i gatunki mąki żytniej 1'00, wszystkie rodzaje otrąb pszennych 0'50 oraz otręby żytnie 1'25; na giełdzie poznańskiej zwykły notowały (analogicznie): pszenica 2'35, żyto 0'75, jęczmień 700/725 grl i 670/678 grl 0'25, I gat. A 0 ÷ 20 i 0 ÷ 45% i D 0 ÷ 65% mąki pszennej 2'25, — I gat. B 0 ÷ 55% 1'75, — I gat. C 0 — 60% 1'25, wszystkie rodzaje II gat i III gat. B 70 ÷ 75% 2'25, I gat. 0 ÷ 30% mąki żytniej 1'00, — I gat. 0 ÷ 50% 0'50, — I gat. 0 ÷ 65%, II gat. 50 ÷ 65% i ostatnia 1'00, wszystkie rodzaje otrąb pszennych 0'50, otręby żytnie 1'50 i otręby jęczmienne 0'75.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 13 270 t, w tem 4 237 t żyta (dla okresu poprzedzającego odpowiednio liczby wynosiły: 4 683 i 741).

Warszawa. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 753 grl 23'00 ÷ 23'50 (21'75 ÷ 22'25), — zbierana 742 grl 22'50 ÷ 23'00 (21'25 ÷ 21'75), żyto I standart 700 grl 15'25 ÷ 15'50 (14'25 ÷ 14'50), — I standart 730 grl bez obrotów, — II standart 687 grl 15'00 ÷ 15'25 (14'00 ÷ 14'25), jęczmień browarny 689 grl 15'75 ÷ 16'00 (15'50 ÷ 15'75), — o wadze 678/673 grl 15'50 ÷ 15'75 (15'25 ÷ 15'50), — o wadze 649 grl 15'25 ÷ 15'50 (15'00 ÷ 15'25), — o wadze 620'5 grl 15'00 ÷ 15'25 (15'00), owies I standart 497 grl 15'50 ÷ 15'75 (15'00 ÷ 15'25), — I standart 516 grl 15'75 ÷ 16'00 (15'25 ÷ 15'50), — II standart 460 grl 15'00 ÷ 15'25 (14'50 ÷ 14'75), mąka pszena I gat. A 0 ÷ 20% 37'00 ÷ 39'00 (35'50 ÷ 37'50), — I gat. A 0 ÷ 45% 35'00 ÷ 37'00 (33'50 ÷ 35'50), — I gat. B 0 ÷ 55% 34'00 ÷ 35'00 (32'50 ÷ 33'50), — I gat. C 0 ÷ 60% 33'00 ÷ 34'00 (31'50 ÷ 32'50), — I gat. D 0 ÷ 65% 32'00 ÷ 33'00 (30'50 ÷ 31'50), — II gat. A 20 ÷ 55% 31'00 ÷ 32'00 (29'50 ÷ 30'50), — II gat. B 20 ÷ 65% 29'00 ÷ 31'00 (27'50 ÷ 29'50), — II gat. D 45 ÷ 65% 26'00 ÷ 27'00 (24'50 ÷ 25'50), — II gat. F 55 ÷ 65% 25'00 ÷ 26'00 (23'50 ÷ 24'50), — II gat. G 60 ÷ 65% 24'00 ÷ 25'00 (22'50 ÷ 23'50), — III gat. A 65 ÷ 70% bez obrotów, mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 23'50 ÷ 24'50 (22'50 ÷ 23'00), — I gat. 0 ÷ 50% 23'50 ÷ 24'50 (22'50 ÷ 23'00), — I gat. 0 ÷ 65% 22'50 ÷ 23'50 (21'50 ÷ 22'00), — II gat. 50 ÷ 65% 18'50 ÷ 19'50 (17'50 ÷ 18'00), — razowa 0 ÷ 95% 18'50 ÷ 19'50 (17'50 ÷ 18'00), — ostatnia ponad 65% 14'50 ÷ 15'50 (13'50 ÷ 14'00), otręby pszenne grube z przemiału standartowego 13'00 ÷ 13'50 (12'50 ÷ 13'00), — średnie z przemiału standartowego 12'00 ÷ 12'50 (11'50 ÷ 12'00), — mialkie z przemiału standartowego 12'00 ÷ 12'50 (11'50 ÷ 12'00), — otręby żytnie z przemiału standartowego 12'75 ÷ 13'25 (11'50 ÷ 12'00).

Poznań. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 22'75 ÷ 23'00 (20'40 ÷ 20'65), żyto 15'75 ÷ 16'00 (15'00 ÷ 15'25), jęczmień 700/725 grl 15'25 ÷ 15'50 (15'00 ÷ 15'25), — 670/678 grl 15'00 ÷ 15'25 (14'75 ÷ 15'00), — browarowy bez notowań (15'50), owies 450/470 grl 14'25 ÷ 14'50 (14'75 ÷ 15'00), — standartowy 14'25 ÷ 14'50, mąka wraz z workiem: pszena I gat. A 0 ÷ 20% 35'25 ÷ 37'00 (33'00 ÷ 34'75), — I gat. A 0 ÷ 45% 34'50 ÷ 35'00 (32'25 ÷ 32'75), — I gat. B 0 ÷ 55% 33'00 ÷ 34'00 (31'25 ÷ 31'75), — I gat. C 0 ÷ 60% 33'00 ÷ 33'50 (30'75 ÷ 31'25), — I gat. D 0 ÷ 65% 32'00 ÷ 32'50 (29'75 ÷ 30'25), — II gat. A 20 ÷ 55% 31'25 ÷ 31'75 (29'00 ÷ 29'50), — II gat. B 20 ÷ 65% 30'75 ÷ 31'25 (28'50 ÷ 29'00), — II gat. D 45 ÷ 65% 28'25 ÷ 28'75 (26'00 ÷ 26'50), — II gat. F 55 ÷ 65% 26'25 ÷ 26'75 (24'00 ÷ 24'50), — II gat. G 60 ÷ 65% 24'75 ÷ 25'25 (22'50 ÷ 23'00), — III gat. A 65 ÷ 70% 22'75 ÷ 23'25 (20'50 ÷ 21'00), — III gat. B 70 ÷ 75% 20'75 ÷ 21'25 (18'50 ÷ 19'00), mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 22'75 ÷ 23'00 (21'75 ÷ 22'00), —

I gat. o $\div$ 50% 21'75 $\div$ 22'50 (21'25 $\div$ 21'50), — I gat. o $\div$ 65% 21'25 $\div$ 21'75 (20'25 $\div$ 20'75), — II gat. 50 $\div$ 65% 18'25 $\div$ 19'25 (17'25 $\div$ 18'25), — polednia ponad 65% 16'75 $\div$ 17'25 (15'75 $\div$ 16'75), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 11'50 $\div$ 12'25 (11'00 $\div$ 11'75), — grube z przemiału standartowego 12'50 $\div$ 13'00 (12'00 $\div$ 12'50), otręby żytnie z przemiału standartowego 13'75 $\div$ 13'50 (12'25 $\div$ 12'75), otręby jęczmienne 11'75 $\div$ 13'00 (11'00 $\div$ 12'25).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 20 do 25 kwietnia 1936 r.

W wyniku nadal trwającego słabego nastroju dla niemal wszystkich akcji — okres sprawozdawczy został zamknięty stratami kursowemi. Akcje Banku Polskiego, systematycznie zniżkując, straciły zł 1'25; jeszcze silniejszą zniżkę, gdyż w wysokości zł 1'50, odnotowały akcje Ostrowca. Akcje Warsz. Tow. Kopalń Węgla, które mi zresztą zainteresowanie było skromne, nie wykazały różnic w notowaniach. Akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru straciły zł 0'25, a Lilpopa — zł 0'50. Jedyny wyjątek w niżkołym ruchu notowań stanowią akcje Starachowice, zwyżkujące o zł 0'25; obroty temi akcjami kształtowały się powyżej przeciętnych.

Tranzakcje Bankiem Polskim na giełdach: krakowskiej i poznańskiej były zawierane po kursach obniżonych w stosunku do ostatnio notowanych.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nomin alna (waluta)	Kurs naj- wyż- szy w zł z a k c j ę	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Bank Polski	zł 100	94'75	93'50	93'50
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	23'00	22'50	22'75 -22'50
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	11'00	11'00	11'00
Lilpop	zł 25	8'75	8'25	8'50
Ostrowiec	zł 50	25'75	24'00	24'00
Starachowice	zł 100	27'50	25'50	27'25 -27'50

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum): Bank Polski 94'75 — 93'35, Chybie 49'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum); w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy: Bank Polski 95'00 — 94'50 (96'00 — 95'00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

PRZEWOZY KOLEJOWE W IV KWARTALE 1935 R. przedstawiały się — według rodzaju towarów i kierunku przewozu oraz

w zestawieniu z przewozami w latach [ubiegłych — w sposób następujący (w tys. tonn):

	N a d a n i e:				P r z y j ę c i e:			Tranzyt	R a z e m:		
	wewnątrz.	do Gdyni	do Gdańska	zagranicę	Gdyni	Gdańska	zagranicę		1935	1934	1933
Zboże	196'6	0'3	160'2	26'4	—	0'1	0'2	12'8	396'6	404'8	491'7
Mąka i kasze	145'4	1'0	14'8	7'5	0'1	0'1	—	1'2	170'1	154'4	168'0
Ziemniaki	200'9	2'5	9'5	5'6	—	0'1	—	56'6	275'2	350'5	224'5
Buraki	1 308'9	—	—	8'9	—	—	—	—	1 317'8	1 417'4	1 095'1
Siano i słoma	21'3	0'1	0'1	0'4	—	—	—	0'8	22'7	35'3	17'0
Zwierzęta	33'0	—	0'5	5'2	—	—	—	0'8	39'5	38'8	44'1
Kamienie	637'8	1'8	0'2	0'5	0'9	0'7	3'5	78'7	724'1	444'0	297'9
Wapno	97'9	0'3	0'3	4'2	—	—	0'1	16'7	119'5	106'9	88'4
Cement	141'2	3'9	1'0	—	—	—	—	6'6	152'7	172'1	96'9
Sól	98'3	0'6	1'1	4'4	—	—	—	4'7	109'1	97'1	93'7
Rudy	107'7	0'2	0'2	4'2	62'1	53'0	32'0	116'2	375'6	265'4	214'5
Węgiel, koks	2 888'2	1 458'7	609'0	387'1	—	0'1	6'3	488'1	5 837'5	6 256'3	6 431'8
Nafta	175'7	5'1	8'8	25'6	0'1	0'1	—	15'8	231'2	241'5	247'2
Cukier	66'2	13'7	—	—	—	—	—	0'1	80'0	93'9	91'8
Chemikalja	74'2	2'1	1'1	1'2	1'1	0'9	1'1	5'8	87'5	89'1	86'0
Nawozy sztuczne	71'2	21'3	30'5	2'1	20'0	0'1	—	63'7	208'9	128'7	101'0
Drzewo	784'5	53'4	117'4	103'1	0'1	0'8	1'3	114'8	1 175'4	1 145'7	1 195'1
Wyroby z drzewa	29'1	5'4	22'5	2'6	0'1	0'1	0'1	11'1	71'0	81'4	79'2
Ceramika	270'5	6'6	1'0	0'1	—	—	0'7	11'5	290'4	239'4	232'1
Żelazo i stal	275'5	33'0	6'3	13'0	79'0	3'0	27'9	54'0	491'7	385'2	399'6
Wyroby żelazne	59'9	9'1	2'3	5'4	0'3	1'0	0'7	33'9	112'6	121'3	98'0
Pozostale	1 169'8	48'0	47'9	51'1	90'4	26'3	47'3	176'7	1 657'5	1 522'5	1 390'1
Razem przewozy handlowe zwyczajne:											
w IV kwartale 1935	8 853'8	1 667'1	1 034'7	658'6	254'2	86'4	121'2	1 270'6	13 946'6	—	—
w „ „ 1934	8 459'6	1 722'8	1 402'2	769'0	200'6	58'5	103'2	1 075'5	—	13 791'4	—
w „ „ 1933	7 810'6	1 448'3	1 558'7	1 035'3	199'3	47'5	161'4	922'6	—	—	13 183'7
Przewozy:											
pośpieszne	78'0	5'3	1'9	1'4	0'3	—	0'3	72'8	160'0	142'1	152'4
gospodarcze	2 048'2	—	—	—	—	—	—	—	2 048'2	2 260'9	1 828'7
wojskowe	210'0	—	—	—	—	—	—	—	210'0	202'9	216'2
Ogółem przewozy:											
w IV kwartale 1935	11 190'0	1 672'4	1 036'6	660'0	254'5	86'4	121'5	1 343'4	16 364'8	—	—
w „ „ 1934	10 986'2	1 726'3	1 404'0	770'5	200'9	58'6	103'5	1 147'2	—	16 397'3	—
w „ „ 1933	9 917'3	1 452'3	1 562'0	1 037'5	199'5	47'6	162'3	1 002'5	—	—	15 381'0

W stosunku do IV kwartału 1934 r. kwartał sprawozdawczy nie wykazał w zakresie przewozów większych zmian. Poszczególne rodzaje przewozów kształtowały się w IV kwart. 1935 r. w stosunku do IV kwart. 1934 r. następująco (liczba w nawiasie oznacza wzrost przewozu w porównaniu z IV kwart. 1933 r.): wszystkie przewozy handlowe zwyczajne łącznie wzrosły o 155'2 tys. t, czyli o 1'1% (762'9 tys. t — 5'8%), a przewozy przesyłek pośpiesznych o 17'9 tys. t, czyli o 12'6%

(7'6 tys. t — 5%); znikome zmniejszenie się ogółu przewozów w stosunku do IV kwart. 1934 r. o 32'5 tys. t, czyli o 0'2%, wykazującego w stosunku do IV kwart. 1933 r. wzrost o 983'8 tys. t, czyli o 6'4% — nie jest zjawiskiem niepokojącym z punktu widzenia finansowego, gdyż spowodowane zostało spadkiem przewozów gospodarczych, t. j. przewozów, dokonywanych dla własnych potrzeb kolei i jako takie nieopłacających przewoźnego.

Z główniejszych towarów zwiększyło się nadanie w stosunku do IV kwart. 1934 r.: mąki i kaszy o 15'7 tys. t (10'2%), zwierząt o 0'7 tys. t (1'8%), kamieni o 280'1 tys. t (63'1%), wapna o 12'6 tys. t (11'8%), soli o 12'0 tys. t (12'4%), rudy o 110'2 tys. t (41'5%), nawozów sztucznych o 80'5 tys. t (62'7%), drzewa o 29'7 tys. t (2'6%), wyrobów ceramicznych o 51'0 tys. t (21'3%), żelaza i stali o 106'5 tys. t (27'6%) i pozostałych towarów, t. j. towarów oddzielnie w klasyfikacji taryfy towarowej niewymienionych, o 135'0 tys. t (8'9%).

Przewozy mąki i kaszy wzmożyły się zarówno wskutek posuchy w Poznańskim, jak i spowodu niżki cen, umożliwiającej wykonanie transakcyj, wstrzymanych w III kwart. spowodu usztywnienia się cen na stosunkowo wysokim poziomie. Na korzystną koniunkturę przewozową dla zwierząt złożyły się większe ożywienie na targowiskach, ilości przewiezione do centralnych rzeźni oraz umowa handlowa z Niemcami. Niezwykłe silny wzrost przewozów kamienia nieobrobionego i tuczonogo jest wynikiem szeroko przeprowadzonej akcji Funduszu: Pracy i Drogowego — w dziedzinie budowy dróg. Przewozy wapna i wyrobów ceramicznych miały tendencję zwykłą dzięki ożywieniu ruchowi budowlanemu. Na wzrost nadania nawozów sztucznych wpłynęła polityka cen na te artykuły, stosowana przez Fabryki Związków Azotowych. Przewozy drzewa wobec prawie niezmienniej sytuacji na rynku, zwiększyły się w mniejszym stopniu. Wzrost nadania żelaza i stali nastąpił zarówno w komunikacji wewnętrznej, jak i w kierunku do portów, co spowodowane zostało znaną poprawą rynkową. Przewozy towarów pozostałych zwiększyły się dość poważnie, co jest dla kolei z punktu widzenia finansowego zjawiskiem bardzo pomyślnym, gdyż są one najdrożej taryfowane.

Zmniejszenie przewozów w porównaniu z IV kwart. 1934 r. nastąpiło przy następujących towarach i wynosiło przy: zbożu 8'2 tys. t (2%), ziemniakach 75'3 tys. t (21'5%), burakach 99'6 tys. t (7%), sianie i słomie 12'6 tys. t (35'7%), cemencie 19'4 tys. t (11'3%), węgla i koksie 418'8 tys. t (6'7%), naftcie 10'3 tys. t (4'3%), cukrze 13'9 tys. t

(14'8%), chemikaljach 1'6 tys. t (1'8%), wyrobach z drzewa 10'4 tys. t (12'8%) i wyrobach żelaznych 8'7 tys. t (7'2%).

Przewozy zboż kształtowały się w IV kwart. 1935 r. mniej pomyślnie aniżeli w tym samym okresie 1934 r. W kampanji zbożowej 1935/36 r. produkcja zboża była naogół nieznacznie tylko wyższa od bardzo słabej w 1934 r. Okoliczność ta — łącznie z dążeniem do samowystarczalności państw, importujących zboże — wpłynęła na spadek przewozów zboż w komunikacji zagranicznej, akcja zaś oddłużenia rolników przyczyniła się do obniżenia podaży zbóż na rynku krajowym w związku z wyczekiwaniem rolników na wyższe cen. Zmniejszenie się przewozów siana i słomy pozostaje w związku ze zlikwidowaniem akcji pomocy ofiarom powodzi. Naładunek ziemniaków był słabszy spowodu gorszych zbiorów. Przewozy buraków i cukru spadły wobec mniej pomyślniej koniunktury. Do zmniejszenia się przewozów wyrobów drzewnych przyczynił się głównie spadek wywozu. Zmniejszenie się ogólnego zbytu węgla o 4% w porównaniu z tym samym kwartałem 1934 r. wpłynęło ujemnie na przewozy kolejowe; nastąpiło to wskutek załamania się eksportu, który spadł o 20% w stosunku do IV kwart. 1934 r. Przewozy kolejowe produktów naftowych zmalały odpowiednio do spadku zbytu krajowego, jak i eksportu. Tonaż nadania wyrobów żelaznych zmniejszył się wskutek dość silnego spadku produkcji.

Co do kierunku przewozów, to wzrost przewozów w stosunku do IV kwart. 1934 r. nastąpił: w komunikacji wewnętrznej o 394'2 tys. t, czyli o 4'7%, z portów polskiego obszaru celnego o 81'5 tys. t, czyli o 31'5%, przyjęcie z Gdyni wzrosło o 53'6 tys. t, czyli o 26'7%, a przyjęcie z Gdańska o 27'9 tys. t, czyli 47'7%, — z zagranicy o 18'0 tys. t, czyli 17'4%, oraz w komunikacji tranzytowej o 195'1 tys. t, czyli o 18'1%. Spadek w nadaniu zanotowano natomiast w kierunku do portów polskiego obszaru celnego o 423'2 tys. t, czyli 13%, z czego: do Gdyni 55'7 tys. t, czyli 3%, a do Gdańska 367'5 tys. t, czyli 26'2%, jak i w kierunku przez granice suche — o 110'4 tys. t, czyli 14'4%.

M. S.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

UDZIAŁ PORTÓW W HANDLU ZAGRANICZNYM POLSKI

Organizm gospodarczy Polski zarówno w czasach przedrozbiorowych, w okresie niewoli, jakoteż i po odzyskaniu niepodległości wykazuje ciężenie ku portom morskim na Bałtyku oraz, aczkolwiek w mniejszym stopniu, ku portom morza Czarnego i Adrytyckiego.

Zbadanie historii rozwoju handlu polskiego przez porty w latach dawnych i przedwojennych jest trudne ze względu na brak odpowiednich materiałów. Z konieczności zajmiemy się tylko okresem ostatnich lat kilku — okresem dla życia gospodarczego Polski szczególnie ciekawym, gdyż w tym czasie zaczął się intensywny rozwój obrotów towarowych z zagranicą przez nowopowstały port Gdynię.

Dla opracowania zagadnienia sięgnąłem do „Roczników Statystycznych Przewozów Towarów na P. K. P.” oraz do „Rocznika Statystycznego Gdyni 1934 — 1935”.

Osiągnięte z tych publikacji dane przedstawiają niezwykle interesujący i dość pełny obraz, w jakiej mierze handel zagraniczny Polski korzysta z portów własnych i obcych. Tablica I przedstawia handel zagraniczny Polski przez porty obce: Szczecin, Hamburg, Brema, Królewiec, Triest i Constanzę oraz przez porty polskiego obszaru celnego Gdynię i Gdańsk.

Handel zagraniczny Polski przez porty obce i własne (w tys. tonn)

Porty	Wywóz				Przywóz			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Ogółem:	409	97	123	87	127	51	12	14
Szczecin . .	137	13	58	28	7	2	2	5
Hamburg . .	178	53	44	25	64	20	9	6
Brema . . .	10	2	3	1	49	23	0	1
Królewiec . .	84	14	13	26	7	2	0	0
Triest . . .	0	13	5	5	0	4	1	2
Constanza . .	—	2	0	2	—	0	0	0
Gdynia . . .	4 737	4 687	5 093	6 115	492	346	677	774
Gdańsk . . .	7 955	5 025	4 767	5 258	465	267	187	232

Przy badaniu tabl. I, jakoteż przy dalszych rozważaniach należy wziąć pod uwagę to, że liczby podane obejmują wyłącznie przewozy

kolejowe do portów i z portów, nie obejmują natomiast przewozów drogami wodnymi, samochodami i t. p., nie stanowią zatem całości obrotów przez porty. Jednakowoż — wobec tego, że poza kolejami przewożony jest nieznaczny odsetek towarów — nie popełnimy wielkiego błędu, jeżeli na liczbach tych budować będziemy obraz handlu zagranicznego Polski przez porty.

Z tabl. I widać, że handel zagraniczny Polski przez porty obce w miarę rozwoju portu gdyńskiego maleje z roku na rok — zarówno w sumie ogólnej, jak i w obrotach poszczególnych portów, zarówno w wywozie, jak i w przywozie.

Porównując obrót przez porty obce z obrotem Gdyni, na pierwszy rzut oka widzimy, że obrót ten jest nieznaczny. Obrót przez wszystkie porty obce ogółem stanowi niecałe 1½% obrotu gdyńskiego w wywozie i niecałe 2% obrotu gdyńskiego w przywozie, gdy jeszcze w roku 1931 obrót przez porty obce ogółem stanowił 8½% obrotu gdyńskiego w wywozie i blisko 26% w przywozie.

Porównanie obrotu przez poszczególne porty z obrotem przez Gdynię przedstawia nam tabl. II. W tejże tablicy podane jest porównanie obrotów przez Gdynię i Gdańsk w okresie 1931 ÷ 1934.

Stosunek obrotu przez porty obce do obrotu przez Gdynię (przyjętego za 100)

Tabl. II

Porty	Wywóz				Przywóz			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Ogółem:	8'67	2'06	2'42	1'42	25'82	14'29	1'91	1'87
Szczecin . .	2'90	0'26	1'14	0'46	1'33	0'44	0'34	0'71
Hamburg . .	3'77	1'13	0'87	0'41	13'05	5'75	1'37	0'81
Brema . . .	0'21	0'05	0'06	0'01	9'94	6'51	0'02	0'10
Królewiec . .	1'78	0'29	0'25	0'42	1'50	0'55	0'06	0'01
Triest . . .	0'01	0'29	0'10	0'08	0'00	1'04	0'12	0'24
Constanza . .	—	0'04	0'001	0'04	—	0'002	0'001	0'002
Gdańsk . . .	167	107	93	86	95	77	28	30

Przy badaniu tabl. II należy zwrócić uwagę, że dominującym artykułem, będącym przedmiotem wywozu przez Gdynię i Gdańsk, jest węgiel; toteż, jeżelibyśmy wyeliminowali z obrotów portu gdyńskiego i portów obcych pozycję węgla i porównali pozostałe towary, wywo-

żone przez porty obce i przez Gdynię, otrzymalibyśmy inny obraz, podnoszący znaczenie portów obcych w naszym handlu zagranicznym. Otrzymany w ten sposób handel przez porty zagraniczne stanowi przeszło 18% handlu gdyńskiego — jeśli chodzi o wywóz, przyczem w 1931 r. wywóz przez porty obce przekraczał wywóz przez Gdynię, wynosząc 135% wywozu portu gdyńskiego. Wyniki tych obliczeń dla poszczególnych portów przedstawia tabl. III.

Stosunek wywozu towarów przez porty obce do wywozu towarów (poza węglem) przez Gdynię (przyjętego za 100)

Tabl. III

Porty	1931	1932	1933	1934
Ogółem	134'82	31'58	29'35	18'34
Szczecin	45'10	4'22	13'82	5'34

Hamburg	58'68	17'23	10'58	5'54
Brema	3'25	0'79	0'69	0'18
Królewiec	27'67	4'41	3'03	5'66
Triest	0'12	4'35	1'21	1'13
Constanza	—	0'58	0'02	0'49

Każdy z portów — zarówno bałtyckich, jak i południowych — odgrywa swoistą rolę w handlu zagranicznym Polski. Powstaje konieczność zbadania, jakie towary przechodzą przez każdy z portów, oraz jak się przedstawia rozwój obrotów poszczególnymi towarami w badanym przed nas okresie 1931 — 1934.

Rozpatrzmy kolejno handel zagraniczny Polski przez każdy z portów osobno. Tabl. IV przedstawia handel zagraniczny Polski przez Szczecin.

Handel zagraniczny Polski przez Szczecin (w tonnach)

Tabl. IV

Grupy towarów:	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Ogółem:	137 122	13 033	57 895	28 075	6 520	1 526	2 266	5 491
Wytwory pochodzenia roślinnego	46 192	7 135	54 413	24 377	500	139	1 281	1
Zwierzęta żywe i wytw. poch. zwierz.	—	11	—	7	44	49	11	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	1 955	46	—	17	908	384	535	592
Woski, tłuszcze i oleje poch. rośl. i zwierz.	—	—	—	—	225	233	95	38
Przetwory spożywcze, tytoń	2 434	555	436	632	356	173	—	—
Przetwory chemiczne, farmaceut., farby	4 753	1 330	1 296	1 601	282	34	11	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	—	—	5	7	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	236	173	58	36	250	318	258	118
Drzewo i wyroby z niego, wyr. koszyk.	429	264	877	448	8	5	—	—
Papier i wyroby z niego	1 767	143	—	122	189	142	—	4 339
Wyroby kamieniarskie, ceram., szklane	—	—	—	—	28	31	31	92
Metale i wyroby z nich	10 786	3 364	792	804	443	10	44	300
Maszyny, aparaty, sprzęt elektrotech.	4	12	23	—	22	1	—	5
Bielizna, odzież, konfekcja	—	—	—	1	—	—	—	—
Inne	68 556	—	—	30	3 260	—	—	6

Głównym artykułem, stanowiącym 85% wywozu przez Szczecin, są wytwory pochodzenia roślinnego, a więc przedewszystkiem zboże. W stosunku do lat poprzednich wywóz wytworów pochodzenia roślinnego przez Szczecin zmalał przeszło dwukrotnie, jednakowoż stanowi on dziś pokątną pozycję — przeszło 24 tys. tonn. Drugim artykułem, o mniejszej wadze, lecz bardziej wartościowym, są przetwory chemiczne, których wywóz w okresie 2 lat 1933 i 1934 utrzymuje się na poziomie, jest jednak 3-krotnie mniejszy od wywozu w 1931 r. Pozostałe artykuły w znacznie mniejszych rozmiarach są obecnie wywożone przez Szczecin, jedynie eksport drzewa utrzymuje się na poziomie. Przywóz Polski przez Szczecin w 1934 r. zmalał w stosunku do 1931 r. nieznacznie. W latach poprzednich głównymi artykułami wywozu były

wytwory pochodzenia mineralnego i roślinnego, w roku zaś 1934 na pierwsze miejsce wysunął się papier. Wytwory pochodzenia roślinnego zmalały prawie do zera. Wytwory pochodzenia mineralnego stanowią w dalszym ciągu poważną pozycję w przywozie przez Szczecin, jednak mniej znaczną niż poprzednio.

Zaznaczyć należy, że w tabl. IV, jakoteż w tablicach następnych dla lat 1932 i 1933 nie uwzględniona została z braku danych grupa towarów „inne”. Powstała luka mogłaby wpływać na zwiększenie sumy ogólnej obrotów przez porty; dla naszej analizy nie stanowi jednak istotnego znaczenia.

Przejdźmy do handlu zagranicznego Polski przez Hamburg. Ilustruje go tabl. V.

Handel zagraniczny Polski przez Hamburg (w tonnach)

Tabl. V

Grupy towarów:	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Ogółem:	178 438	53 188	44 351	25 295	64 156	19 881	9 288	6 236
Wytwory pochodzenia roślinnego	10 969	7 255	4 211	4 091	4 396	3 969	1 987	335
Zwierzęta żywe i wytw. poch. zwierzęcego	18 153	8 319	3 683	185	229	293	26	5
Wytwory pochodzenia mineralnego	4 289	2 708	2 526	1 986	2 498	1 224	520	1 782
Woski, tłuszcze i oleje poch. rośl. i zwierz.	—	12	—	—	1 305	467	16	31
Produkty spożywcze, tytoń	4 636	407	3	119	187	40	2	11
Przetw. chem., farmaceut., farby	5 034	5 413	3 647	3 439	3 065	3 807	524	433
Skóry, futra, wyroby skórzane	721	628	236	116	3 897	2 163	1 150	—
Surowce i wyr. włókiennicze	3 441	1 787	583	188	15 568	7 678	5 017	2 123
Kauczuk, gutaperka i wyroby z nich	—	—	—	1	—	—	—	20
Drzewo, korek i wyroby z nich	14 814	12 470	14 305	8 229	57	88	2	280
Papier i wyroby z niego	4 057	603	2 152	2	53	16	—	40
Wyroby kamien., ceram. i szklane	92	29	186	130	87	2	—	198
Metale i wyroby z nich	22 811	13 041	12 508	6 575	367	91	11	817
Maszyny, aparaty i sprzęt elektr.	202	516	131	181	364	43	33	11
Wagi, narzędzia, inst. i aparat. precyz.	—	—	—	—	5	—	—	1
Inne	89 219	—	—	54	32 078	—	—	149

Handel zagraniczny przez Hamburg zmalał w 1934 r. w stosunku do 1931 r. 7-krotnie w wywozie i 10-krotnie w przywozie. Podkreślić

należy, że zmieniła się struktura handlu przez Hamburg. Głównymi artykułami wywozu przez Hamburg w 1934 r. były: drzewo (zmalowało

w stosunku do 1931 r. o połowę), metale (zmały 3-krotnie), przetwory chemiczne (zmały o $\frac{1}{3}$), wytwory pochodzenia roślinnego (zmały 3-krotnie).

Głównym artykułem przywozu przez Hamburg stale pozostają surowce włókiennicze, jednakowoż przywóz bawełny przez Hamburg —

w związku z rozwojem tej dziedziny handlu w Gdyni — zmały z 16 tys. t w 1931 r. do 2 tys. t w 1934 r. Następnym artykułem przywozu przez Hamburg są wytwory pochodzenia mineralnego, których waga w stosunku do 1931 r. zmałała nieznacznie.

Handel zagraniczny Polski przez Bremę przedstawia tabl. VI.

Handel zagraniczny Polski przez Bremę (w tonnach)

Tabl. VI

Grupy towarów	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
O g ó ł e m:	9 866	2 444	2 871	833	48 868	22 538	108	766
Wyroby pochodzenia roślinnego	649	875	136	15	109	65	1	—
Zwierzęta żywe i wyr. poch. zwierzęcego	—	5	83	21	—	—	—	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	—	—	—	59	87	11	—
Woski, tłuszcze, oleje poch. rośl. i zwierz.	—	—	—	—	107	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	75	—	—	43	1	—	—
Przetw. chem., farmaceut., farby	—	—	—	—	1	—	4	—
Skóry, futra, wyr. skórzane	—	—	1	—	—	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	687	121	299	269	24 092	22 383	78	19
Drzewo, korek i wyroby z nich	1 939	1 095	1 894	448	3	—	—	1
Papier i wyroby z niego	—	—	—	—	—	1	—	—
Metale i wyroby z nich	1 658	273	458	—	2	—	13	745
Maszyny, apar. i sprzęt elektr.	—	—	—	—	18	1	1	—
Inne	4 933	—	—	80	24 434	—	—	1

Handel przez ten port jest znacznie mniej różnorodny niż w portach, wyżej omawianych. Wywóz przez Bremę w stosunku do 1931 r. zmały w 1934 r. 12-krotnie, a przywóz — 50-krotnie. Głównym artykułem wywozu przez Bremę jest drzewo, którego wywóz zmały w stosunku do 1931 r. 5-krotnie. Powodem tak znacznego skurczenia się przywozu przez Bremę jest prawie całkowite zniknięcie bawełny, ongiś podstawowego towaru, przechodzącego przez giełdę bremeńską. Jedynym arty-

kulem, który „ratuje sytuację” przywozu przez Bremę, są wyroby metalowe, które w 1934 r. dość pokaźnej, jak na Bremę, ilości ukazały się na liście przywozu przez ten port do Polski.

Ostatnim portem niemieckim, ku któremu ciężą północno-zachodnie ziemie Rzeczypospolitej, jest Królewiec. Handel zagraniczny Polski przez ten port przedstawia tabl. VII.

Handel zagraniczny Polski przez Królewiec (w tonnach)

Tabl. VII

Grupy towarów	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
O g ó ł e m:	84 128	13 612	12 681	25 815	7 382	1 888	428	96
Wyroby pochodzenia roślinnego	1 889	3 075	1 386	193	1	34	1	1
Zwierzęta żywe i wytwory poch. zwierzęc.	15	—	—	14	17	23	16	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	219	16	28	184	75	17	5	2
Woski, tłuszcze, oleje poch. rośl. i zwierz.	—	—	—	—	—	—	5	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	30	75	—	1 372	—	—	—
Przetw. chem., farmaceut., farby	—	68	789	668	2 124	1 252	16	16
Skóry, futra i wyr. skórzane	—	200	82	—	75	259	245	1
Surowce i wyroby włókiennicze	1 004	266	47	398	—	294	104	15
Drzewo, korek i wyroby z nich	38 918	9 951	10 262	23 283	—	—	1	1
Wyroby kamien., ceram., szklane	—	—	1	—	1	—	—	21
Metale i wyroby z nich	6	5	10	1 068	14	—	28	11
Maszyny, aparaty, sprzęt. elektrot.	13	1	1	—	10	9	7	16
Środki transportowe	—	—	—	6	—	—	—	—
Inne	42 064	—	—	1	3 693	—	—	12

Z tablicy powyższej widoczny jest wzrost wywozu towarów przez Królewiec. W znacznych partjach skierowano na ten port drzewo — w ilościach, znacznie przekraczających w 1934 r. wywóz w latach 1932 i 1933. Na ożywienie koniunktury wywozowej wpłynął również wzrost eksportu wytworów pochodzenia mineralnego, wyrobów włókienniczych oraz metalowych.

Wręcz przeciwnie ma się sprawa z przywozem towarów przez Królewiec. Zmały on w okresie 1931 — 1934 prawie 100-krotnie i nie odgrywa już w imporcie Polski przez porty żadnej roli.

Handel zagraniczny Polski przez porty Adriatyku i morza Czarnego jest zbyt świeży, aby mógł już poszczycić się osiągnięciem pokaźnych wyników. O ile porty bałtyckie, stanowiące pewną konkurencję dla portów Polski: Gdyni i Gdańska, są coraz mniej wykorzystywane przez gospodarstwo polskie, o tyle porty południowe, mogące być wylotami dla ekspansji Polski na Bliski Wschód, stanowią poważny przedmiot zainteresowań handlu polskiego. Porty te są wybitnie eksportowymi dla szeregu towarów polskich.

Handel zagraniczny przez Triest przedstawia tablica VIII.

Handel zagraniczny Polski przez Triest (w tonnach)

Tabl. VIII

Grupy towarów	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
O g ó ł e m:	370	13 442	5 085	5 132	22	3 599	812	1 830
Wytwory pochodzenia roślinnego	95	10 454	1 421	2 060	—	1 866	626	769
Zwierzęta żywe i wytw. poch. zwierzęc.	—	565	64	114	—	—	—	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	793	918	791	—	—	—	15
Przetwory spożywcze, tytoń	—	2	—	86	—	121	51	768
Przetw. chem., farmaceut., farby	—	—	1	—	—	71	25	10
Skóry, futra i wyroby skórzane	—	—	1	—	—	19	102	99

Surowce i wyroby włókiennicze	63	98	387	176	11	1 522	—	—
Drzewo, korek i wyroby z nich	27	60	239	65	—	—	—	—
Wyr. kamien., ceram., szklane	—	26	70	46	—	—	—	—
Metale i wyroby z nich	—	1 389	1 896	1 785	—	—	—	—
Maszyny, aparaty i sprzęt. elektrot.	—	55	88	6	—	—	8	—
Środki transportowe	—	—	—	3	—	—	—	—
Inne	—	—	—	—	11	—	—	169

Głównym artykułem wywozu przez ten port są wytwory pochodzenia roślinnego. Pozatem wchodzi w grę wyroby metalowe. Przywóz przez Triest jest stosunkowo niewielki (głównie przetwory spożywcze i wytwory pochodzenia roślinnego). Zastosowane ostatnio sankcje

wobec Włoch niewątpliwie w ujemny sposób wpłynęły na rozwój handlu polskiego przez Adrjatyk.

Wreszcie ostatni z omawianych portów — Constanza. Obrót przez ten port przedstawia tablica IX.

Handel zagraniczny Polski przez Constanzę (w tonnach)

Tabl. IX

Grupy towarów:	W y w ó z				P r z y w ó z			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Ogółem:	—	1 781	65	2 251	—	8	5	16
Wytwory pochodzenia roślinnego	—	—	—	245	—	—	—	15
Zwierzęta żywe i wytw. poch. zwierzęcego	—	1 693	7	1 980	—	—	—	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	15	—	—	—	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	—	29	—	—	—	5	1
Surowce i wyroby włókiennicze	—	1	3	—	—	—	—	—
Drzewo, korek i wyroby z nich	—	—	—	5	—	—	—	—
Wyroby kamienne, ceramiczne, szklane	—	63	24	—	—	—	—	—
Metale i wyroby z nich	—	1	—	11	—	—	—	—
Maszyny, aparaty, sprzęt elektr.	—	8	2	—	—	8	—	—
Inne	—	—	—	10	—	—	—	—

Pracę Constanzy dla Polski można scharakteryzować jednym zdaniem: wywozimy przez ten port wytwory pochodzenia zwierzęcego. Obrót innymi towarami zarówno w wywozie jak i przywozie w handlu zagranicznym Polski nie ma żadnego znaczenia. Wzmocnienie obrotów przez ten port dla gospodarki Polski przyniosłoby niewątpliwie korzyści, tem bardziej, że morski transport towarów mógłby być usku-

teczniony przez kursujące tam 2 statki polskie: „Polonia” i „Kościuszko”.

Ażeby wybrnąć z masy szczegółów, jakie nam dostarczyły tablice, dotyczące handlu zagranicznego Polski przez poszczególne porty, należałoby ująć zagadnienie syntetycznie i porównać obrót przez porty zagraniczne, ogółem wzięty, z obrotem przez porty własne — według grup towarów. Pomocne tu nam będą tablice X i XI.

Zestawienie wywozu z Polski przez porty własne i obce według grup towarów (w tys. tonn)¹⁾

Tabl. X

Grupy towarów	1931			1932			1933			1934		
	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce
Ogółem:	4 736'7	7 955'2	409'9	4 686'9	5 025'0	97'5	5 093'4	4 706'9	122'9	6 114'5	5 257'9	84'7
Wytw. poch. roślin.	35'0	244'5	59'8	11'7	301'5	28'8	5'6	432'3	61'6	26'4	749'7	31'0
Zwierzęta żywe i wytwory poch. zwierzęcego	42'3	15'3	18'2	49'3	12'7	10'6	40'2	9'2	3'8	30'4	9'0	2'3
Wytw. poch. mineralnego	4 432'6	6 652'5	6'5	4 378'1	3 935'2	3'6	4 674'3	3 314'4	3'5	5 658'3	3 344'7	3'0
Woski, tłuszcze roślinne i zwierzęce	—	2'0	—	0'2	3'8	0'0	0'1	8'0	—	0'3	9'0	—
Przetw. spoż., tytoń	106'0	100'6	7'1	59'4	45'0	1'1	58'7	44'8	0'5	38'9	29'8	0'8
Przetw. chem. i farmac.	49'2	72'0	9'8	50'4	74'5	6'8	42'5	60'9	5'7	37'3	55'0	5'7
Skóry, futra, wyr. skórzane	0'1	1'9	0'7	0'3	2'2	0'8	0'7	1'2	0'3	0'4	0'6	0'1
Sur. i wyr. włókiennicze	2'0	2'8	5'4	1'1	2'1	2'4	1'7	3'1	1'4	5'5	3'6	1'1
Kauczuk i wyroby	0'1	1'1	—	3'3	0'7	—	0'1	0'6	—	0'1	0'6	0'0
Drzewo i wyr. drzewne	25'2	795'8	56'1	89'2	587'5	23'8	204'8	841'2	27'6	175'6	983'9	32'5
Papier i wyr. papierowe	0'5	10'7	5'8	0'4	7'5	0'7	1'4	7'1	2'2	6'4	10'8	0'1
Wyr. kamien., ceram., szkło	12'2	10'0	0'1	5'7	5'6	0'1	14'1	6'1	0'2	9'2	10'2	0'2
Metale i wyr. z nich	29'7	30'8	35'3	34'1	25'8	18'1	48'2	28'8	15'7	123'0	41'8	10'2
Maszyny, aparaty, sprzęt elektr.	0'6	5'2	0'2	0'4	3'4	0'6	0'2	4'2	0'2	0'6	4'9	0'2
Środki transportowe	0'7	7'3	—	4'6	13'8	—	0'0	0'9	—	0'0	0'4	0'0
Wagi, narzędzia, apar. prec.	—	0'0	—	0'0	0'1	—	0'0	0'0	—	0'0	0'0	—
Broń i amunicja	0'0	0'1	—	—	—	—	0'0	0'0	—	—	0'0	—
Bielizna, odzież, konfekcja	0'1	0'1	—	0'4	0'2	—	0'1	0'2	—	0'8	0'1	0'0
Wyroby różne	0'4	2'4	205'0	1'3	3'4	—	0'6	4'4	—	1'2	3'8	0'2

Z tablic tych widzimy, że drzewo, będące, poza węglem, głównym artykułem eksportowym — zarówno przez Gdynię, jak i przez Gdańsk — jest najpokaźniejszą również grupą towarów, wywożonych przez porty

obce; wywóz drzewa przez porty obce stanowi $\frac{1}{6}$ wywozu drzewa przez Gdynię. Drugą kolejną pozycją wywozu przez porty obce są wytwory pochodzenia roślinnego; waga tego eksportu przewyższa wa-

¹⁾ Dane dla Gdyni i Gdańska są różne od danych Gl. Urz. Stat. i Urzędu Morskiego, gdyż zawierają wyłącznie wagę towarów, przewiezionych przez P. K. P.

Zestawienie przywozu do Polski przez porty własne i obce według grup towarów (w tys. tonn).

Tabl. XI

Grupy towarów	1931			1932			1933			1934		
	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce	Gdynia	Gdańsk	Porty obce
Ogółem:	491'8	465'0	126'9	346'1	267'3	49'4	676'7	187'4	12'9	773'5	232'4	14'4
Wytw. poch. roślin.	33'7	34'5	5'0	48'3	17'4	6'1	54'3	18'8	3'9	57'3	12'5	1'1
Zwierzęta żywe i wytwory poch. zwierzęcego.	1'5	46'9	0'3	5'4	40'1	0'4	15'6	32'5	0'1	20'3	33'4	0'0
Wytw. poch. mineralnego.	20'4	172'3	3'5	45'7	60'5	1'7	73'0	44'4	1'1	97'4	107'4	2'4
Woski, tłuszcze roślin. i zwierzęce.	0'8	17'5	1'6	5'3	17'8	0'7	17'5	10'7	0'1	30'2	9'4	0'1
Przetw. spoż., tytoń	6'3	12'1	0'6	7'0	9'5	0'3	9'6	10'5	0'1	18'0	9'8	0'8
Przetw. chem. i farmac.	72'0	62'1	4'7	66'9	17'4	5'2	86'9	22'2	0'6	112'2	23'4	0'5
Skóry, futra, wyr. skórzane	0'2	3'4	6'0	3'0	2'0	2'4	9'4	0'4	1'5	20'8	0'3	0'1
Sur. i wyr. włókiennicze	5'5	6'9	40'0	32'6	8'5	32'2	95'1	5'1	5'5	107'5	4'5	2'3
Kauczuk i wyroby	0'1	1'0	—	0'2	0'7	—	0'7	0'7	—	1'6	0'7	0'0
Drzewo i wyroby drzewne	0'2	4'9	0'1	6'0	2'9	0'1	0'3	1'9	0'0	0'5	3'4	0'3
Papier i wyr. papierowe	0'0	8'5	0'2	2'4	6'5	0'2	4'2	7'6	—	6'3	7'0	4'4
Wyr. kamien., ceram., szkło	0'1	1'5	0'1	0'3	1'0	0'0	0'3	0'5	0'0	0'5	0'9	0'3
Metale i wyr. z nich	340'3	25'8	0'8	120'0	18'7	0'1	305'5	24'8	0'1	295'5	13'9	1'9
Maszyny, aparaty, sprzęt elektr.	0'3	4'3	0'4	0'6	2'1	0'1	1'4	2'1	0'0	1'7	2'5	0'0
Środki transportowe	10'1	57'1	—	5'3	55'9	—	0'4	0'6	—	0'2	0'3	—
Wagi, narzędzia, aparaty precyzyjne	0'1	0'1	0'0	0'0	0'0	—	0'0	0'0	—	0'0	0'0	0'0
Broń i amunicja	0'0	0'1	—	—	0'0	—	0'0	0'0	—	0'0	0'0	—
Bielizna, odzież, konfekcja	0'0	0'0	—	—	0'0	—	—	0'0	—	—	0'0	—
Wyroby różne	0'2	6'1	63'5	2'4	6'0	—	2'5	4'6	—	3'7	3'5	0'3

gę wywozu przez Gdynię, choć znacznie jest niższa od wagi wywozu tych wytworów przez Gdańsk. Trzecim pokaźnym artykułem wywozu przez porty obce są metale i wyroby z nich.

Jeżeli chodzi o przywóz towarów przez porty obce, to w poszczególnych grupach w stosunku do importu przez Gdynię i Gdańsk jest on stosunkowo nieznaczny; jedyny wyjątek stanowi naczelną pozycję przywozu przez porty obce — papier i wyroby papierowe, stanowiąca 60% przywozu przez Gdynię i prawie tyleż w stosunku do przywozu przez Gdańsk.

Handel zagraniczny Polski przez porty obce, aczkolwiek w porównaniu z obrotami portu gdyńskiego i gdańskiego jest nieznaczny, jednakowoż stanowi w sumie ogólnej przeszło 100 tys. t, które w ten sposób wymykają się spod ogólnego kierunku handlu zagranicznego Polski, oplacają frachty przewozowe kolejom obcym, przeladowywane są rękami obcych robotników i ekspedjowane są przez obce firmy. Należałoby więc może zwrócić baczniejszą uwagę na przyczyny, dla których towary polskie, względnie zdążające do Polski, przechodzą przez porty obce.

B. Polkowski

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W MARCU 1936 R. — Ruch okrętowy w porcie gdańskim wykazuje w marcu wzrost zarówno w stosunku do lutego, jak i do analogicznego miesiąca ub. r.; dla okrętów na wejściu wzrost ten wyniósł w stosunku do lutego 21%, w porównaniu zaś z marcem 1935 r. — 4%, dla okrętów na wyjściu — odpowiednio: 12% i 3'5%. Zawinęły do portu gdańskiego w marcu 424 okręty o pojemności 254 943 nrt, opuściło port 400 okrętów o pojemności 241 422 nrt. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły w 3 pierwszych miesiącach b. r., wyniosła 1 401 110 nrt — wobec 1 318 862 nrt w tym samym okresie ub. r., czyli że ruch okrętowy zwiększył się o ok. 7%.

Narodowość statków, które odwiedziły w marcu port gdański była następująca:

	Przybyło		Odeszło	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	26	19 890	24	18 862
Gdańsk	8	1 887	8	1 893
Danja	87	47 489	82	44 821
Niemcy	138	64 717	126	55 389
Anglja	11	14 326	11	11 600
Estonja	2	1 546	2	1 546
Finlandja	15	21 805	16	22 305
Francja	4	4 256	3	3 460
Grecja	1	1 028	1	1 028

Holandja	17	5 754	17	5 956
Łotwa	2	1 418	2	1 418
Litwa	1	585	1	585
Norwegja	33	27 170	35	31 706
Panama	1	102	1	102
Z. S. R. R.	1	1 278	1	1 278
Szwecja	77	41 692	70	39 473

Razem: 424 254 943 400 241 422

Na 16 bander, reprezentowanych w marcu w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje szóste miejsce — za Niemcami, Danją, Szwecją, Norwegją i Finlandją, wyprzedzając Angliję, Holandję i inne.

Obrót towarowy wyniósł w marcu 390 018 t — wobec 367 845 t w lutym b. r. i 327 017 t w analogicznym miesiącu 1935 r. Import (37 699 t) zmniejszył się w porównaniu z lutym b. r. o 24'7%, w stosunku zaś do marca 1935 r. wzrósł o 3'6%. Eksport (352 319 t) wzrósł odpowiednio o 9'9% i 17'6%.

Ruch towarowy w marcu rozwijał się następująco (w tonnach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	1 916	109 766
Produkty pochodzenia zwierzęcego	1 548	435
Produkty pochodzenia mineralnego	15 402	161 315
Tłuszcze, oleje i t.d.	2 232	900
Artykuły spożywcze, tytoń	2 658	5 270
Chemia	8 055	5 616
Skóry i wyroby	147	102
Surowce włókiennicze	228	224
Kauczuk i wyroby	106	4
Drzewo i wyroby	259	64 271
Papier i wyroby	383	701
Materiały budowlane	70	16
Metale i wyroby	4 794	3 919
Maszyny i aparaty	67	280
Pozostałe towary	52	—

Razem: 37 699 352 819

W imporcie pierwsze miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego z liczbą o 54'8% mniejszą niż w lutym b. r. Na drugim miejscu znajdują się chemikalia, których przywóz zwiększył się o 11'4%. Import metali i wyrobów, zajmujących trzecie miejsce, jest przeszło 2-krotnie większy aniżeli w lutym. Przywóz następnych grup wykazuje również zwiększenie, a mianowicie: artykułów spożywczych o 85'4%, tłuszczu i olejów przeszło 3-krotnie, produktów pochodzenia roślinnego o 85'4%. Zmniejszył się — o 49'1% — przywóz produktów pochodzenia zwierzęcego. Inne artykuły nie wykazują poważniejszych zmian.

W eksporcie na pierwszym miejscu znajdują się produkty pochodzenia mineralnego z liczbą o 1'7% większą aniżeli w lutym. Węgiel

był eksportowany w marcu do 5 krajów ze Szwecją, Francją i Danją na czele. Wywóz produktów pochodzenia roślinnego, zajmujących drugie miejsce, wzrósł o 23'5%. Wzrósł również (o 13'1%) eksport drzewa. Wywóz chemikalij zmniejszył się o 9%. Wzrósł 2-krotnie eksport artykułów spożywczych i tytoniu oraz o 34'6% eksport metali. Eksport pozostałych artykułów utrzymuje się mn. w. na poziomie miesiąca poprzedniego.

Przyjechało do Gdańska w marcu 12 pasażerów.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Najważniejszym wydarzeniem na rynkach frachtowych w tygodniu sprawozdawczym było podwyższenie stawek w wywozie zboża z Kanady i atlantyckich portów Stanów Zjedn. o 3 d na q dla ładunków częściowych do portów Anglii, a o 1½ cts, na 100 lbs do portów kontynentu.

Rynek La Platy wykazywał pewne ożywienie, zakontraktowano ogółem 10 statków o łącznym tonnażu 60 100 t przeważnie na kwiecień. Na rynkach północno-amerykańskim i kanadyjskim panował zastój, natomiast w wywozie cukru z Kuby notowano mocną tendencję przy stawkach zwiększających, przyciem do portów Anglii i kontynentu płacono za większy tonaż na kwiecień sh 15/-, a sh 14/- na maj, pozatem notowano kontrakt na sh 18/6, którą to stawkę uzyskał statek średniego typu do Bordeaux na kwiecień.

Rynki australijskie wykazywały ruch stosunkowo dość ożywiony, zafrachtowano pod zboże 11 statków do portów Anglii i kontynentu po ustalonych stawkach minimalnych.

Na rynkach wschodnich i Dalekiego Wschodu ruch był bardzo ograniczony. W wywozie soi panował kompletny zastój, zakontraktowano jedynie rudę z Vizagapatam do Stanów Zjedn. po sh 18/6 na maj i czerwiec oraz antracyt z Port Redon do Montreal po sh 18/-, do Francji zaś po sh 22/6.

POCZTA I TELEGRAF

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W MARCU 1936 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Nazwa miejscowości	Listy zwykłe i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wyplac. na kwotę)	Wpłaty (wyплаты) P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telefoniczne międzym. i międzyna.
N a d a n o w u r z ę d a c h										
Warszawa	15 877'2	47'2	219'8	77'3	14'2	16 757'4	35 286'9	7 174'3	52'5	197'6
Łódź	2 346'5	2'4	54'9	25'9	65'5	3 303'0	22 168'0	320'5	13'6	60'8
Lwów	5 210'5	4'1	68'7	16'3	8'9	4 319'8	9 659'4	1 320'3	15'6	44'9
Poznań	9 855'9	1'8	47'6	15'5	4'3	2 841'8	8 993'5	1 974'4	9'6	33'1
Kraków	3 874'7	3'3	54'5	18'0	5'0	3 814'3	10 355'9	2 225'9	10'8	64'8
Wilno	1 268'9	2'0	15'6	7'4	3'3	2 162'3	3 268'4	531'5	6'7	9'6
Katowice	1 732'3	2'1	21'8	5'4	15'8	3 723'9	6 543'1	413'3	9'5	118'6
Lublin	478'6	1'1	8'8	1'4	0'9	1 081'9	3 827'8	39'5	3'2	15'4
Bydgoszcz	1 019'5	0'7	14'8	4'0	1'7	1 461'3	3 673'9	208'3	4'2	16'4
Sosnowiec	465'7	0'4	4'6	1'0	0'8	1 568'8	3 146'2	22'3	2'6	48'5
Białystok	608'3	0'4	4'8	1'6	2'4	961'4	2 343'7	19'0	3'0	9'7
Chorzów	634'9	0'2	5'2	1'4	2'2	885'1	3 263'7	114'1	1'0	15'0
Gdynia	874'7	0'2	22'3	3'1	0'4	1 255'4	7 972'0	7'3	7'7	34'5
N a d e s z ł o d o u r z ę d ó w										
Warszawa	8 886'5	15'0	96'1	10'6	8'3	11 428'0	4 021'0	267'8	76'3	213'1
Łódź	2 930'2	2'9	31'9	6'7	12'1	6 610'8	1 296'2	344'9	16'0	44'3
Lwów	2 901'6	5'0	55'3	7'7	3'1	4 535'7	1 206'3	218'4	14'8	52'8
Poznań	3 525'5	4'7	37'2	5'0	2'1	2 841'1	1 199'7	123'8	7'0	43'0
Kraków	3 680'2	3'4	41'4	5'7	3'3	3 475'5	1 224'0	251'6	17'9	62'6
Wilno	1 433'9	4'8	15'0	4'2	1'6	2 500'3	814'3	111'2	7'2	9'7
Katowice	1 405'0	2'0	22'5	5'3	3'2	1 340'0	614'3	110'7	6'9	100'9
Lublin	684'7	0'4	10'4	0'7	1'1	1 521'8	862'6	126'6	2'7	28'1
Bydgoszcz	1 271'3	0'6	15'6	3'4	2'6	1 274'5	717'5	228'6	4'4	21'0
Sosnowiec	479'7	0'6	8'8	1'7	1'5	564'4	629'4	81'2	3'0	44'2
Białystok	426'0	2'0	6'2	1'7	1'1	948'7	410'0	106'8	2'9	9'3
Chorzów	539'0	0'4	6'9	1'7	1'7	302'2	298'6	68'8	1'2	—
Gdynia	950'2	0'2	12'3	3'3	1'7	1 566'2	673'9	83'2	8'2	34'1

Wekslu w marcu b. r. nadesłano do urzędów i agencji pocztowych do inkasa 183'8 tys. sztuk na kwotę zł 19 030 tys., z tego zainkasowano 138'7 tys. sztuk na kwotę zł 15 002 tys., zaprotestowano 19'8 tys. sztuk na kwotę zł 2 079 tys., zwrócono bez protestu 18'2 tys. sztuk na kwotę zł 1 304 tys.

Rozmów telefonicznych miejscowych na sieciach miejscowych Ministerstwa Poczty i Telegrafów oraz Polskiej Akcyjnej

Spółki Telefonicznej przeprowadzono w marcu b. r.: w Warszawie 15 449 180, w Łodzi 3 122 562, w Krakowie 2 423 906, w Lwowie 1 751 707, w Wilnie 1 640 166, w Sosnowcu 1 282 597, w Katowicach 1 266 970, w Poznaniu 1 115 648, w Bielsku 781 860, w Gdyni 660 611, w Białymstoku 487 410, w Chorzowie 366 073, w Bydgoszczy 339 325, w Lublinie 219 541, w Częstochowie 207 262 i w Toruniu 167 939.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Sprzedż niektórych nieruchomości państwowych — dekret z dn. 9/IV 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30/1936, poz. 242).

Zabezpieczenie interesów osób, ubezpieczonych w Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie „Phönix” za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę — dekret z dn. 24/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31/1936, poz. 245).

Obrót pieniężny z zagranicą oraz obrót zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi — dekret z dn. 26/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32/1936, poz. 249).

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

Statystyka cen — rozporz. z dn. 8/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 254).

Świadczenia w naturze, podlegające specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych — rozporz. z dn. 8/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 255).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zmiana rozporządzenia o ulgach w spłacie zaległości podatkowych — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 31/III 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30/1936, poz. 243).

Przesunięcie terminu płatności I raty podatku od lokali za rok 1936 — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 16/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31/1936, poz. 248).

Obrót pieniężny z zagranicą oraz obrót zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 26/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32/1936, poz. 250).

Wkłady oszczędnościowe i konta czekowe, przejęte z pod zarządu Pocztywnej Kasy Oszczędności w Wiedniu — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 20/IV 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Spraw Zagr. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 257).

Wykonanie dekretu Prezydenta Rzplitej o podatku od lokali — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 20/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 258).

Wykonanie dekretu Prezydenta Rzplitej o podatku od nieruchomości — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 20/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 259).

Odroczenie wypłat z odrębnej masy majątkowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie „Phönix” — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 25/IV 1936 r., wyd. w por. z Ministrem Sprawiedliwości („Dz. Ust. R. P.” Nr. 33/1936, poz. 260).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH

8 maja:

— T-wo Hand.-Przem. Leśne „Lasmet”, S. A. — o g. 11 w lok. B-ku Ziemiańskiego w W-wie, Mazowiecka 13.

— „Elektr. Bielsko-Biała”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Bielsku, Batorego 13a.

— Zakł. Górn. „Silesia”, S. A. — o g. 11 w lok. Bielsko-Bialskiej S-ki Elektr. i Kol. w Bielsku, Grażyńskiego 64.

11 maja:

— „B-cia Kobylański”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Widok 19.

13 maja:

— T-wo Ubezpiec. „Alliance”, S. A. — o g. 12 w lok. T-wa w Londynie, Bartholomew Lane.

14 maja:

— „Karpalit” S. A. dla Fabr. Kart do Gry, Wyr. Pap. i Przem. Litograf. — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Zielona 20.

— Pol. T-wo Księgarni Kol. „Ruch”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Al. Jerozolimska 63.

— „Widzewska Manufaktura”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Łodzi, Śródmiejska 13.

15 maja:

— „Nowoczesna S-ka Wydawnicza”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 3/5.

— Śląskie Zakł. Graf. i Wydawn. „Polonia”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Katowicach, Sobieskiego 11.

— „Bazar Poznański”, S. A. — o g. 17 w Poznaniu w Bazarze.

16 maja:

— Zjedn. Browary Warsz. „Haberbusch i Schiele”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 58.

— „Wileński Bank Ziemi”, S. A. — o g. 18 w lok. B-ku w Wilnie, Mickiewicza 8.

— „Pharma” Mag. B. Jawornicki, S. A. w Krakowie — o g. 18 w lok. S-ki, Długa 48.

18 maja:

— „Polskie Zakłady Optyczne”, S. A. — o g. 11 w gmachu Stow. Techników w W-wie, Czackiego 5.

— „Zakł. Chem. w Winnicy”, S. A. — o g. 11 w lok. S. A. „L. Spiess i Syn” w W-wie, Daniłowiczowska 16.

— „Mirkowska Fabr. Papieru”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 94.

— Biuro Budow. „F. Skąpski i S-ka Inżyn.”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Topolowa 4.

19 maja:

— T-wo Fabr. Portland-Cementu „Wołyń”, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.

— „Stow. Mechaników Polskich z Ameryki”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Warszawie, Marszałkowska 130.

— T-wo Inż.-Bud. „Budopol”, S. A. — o g. 17 w kanc. Not. Z. Zabierzowskiego w W-wie, Miodowa 27.

— „Browar Związkowy”, S. A. — o g. 12 w kanc. Not. Z. Hübnera w W-wie, Kapucyńska 6.

— „Drukarnia Polska”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Św. Marcin 70.

— Kabel Polski”, S. A. w Bydgoszczy — o g. 11½ w lok. S. A. „Siła i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.

— „Małopolska Fabr. Żarówek”, S. A. we Lwowie — o g. 17½ w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.

— T-wo Fabr. Portland-Cementu „Wysoka”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.

— Fabr. Wyr. Suk. „Ch. Rubin”, S. A. w Tomaszowie-Maz. — o g. 17 w lok. S-ki, Krzyżowa 22.

— T-wo Przem. Zakł. Mechan. „Lilpop, Rau i Loewenstein”, S. A. — o g. 16½ w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3.

20 maja:

— T-wo Górn.-Przem. „Saturn”, S. A. — o g. 10 w lok. T-wa w Czeladzi na kop. Saturn.

— Pol. Zakł. Chem. „Nitrat”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Mińska 25.

— Zakł. Amunic. „Pocisk”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Mińska 25.

— „Wrzosowa” Fabr. Portland-Cementu, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.

— T-wo Bezim. Kopalń Węgla „Czeladź” — o g. 11 w lok. T-wa w Paryżu, de la Victoire 76.

22 maja:

— Przem. Wełn. „S. Barciński i S-ka”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Tylna 6.

— Dom Handl. „I. Cwejko”, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Bielańska 23.

— Zakł. Elektromech. „Rohn Zieliński”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Bielańska 6.

— Przem. Włók. „Karol Steinert”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 276.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

DEKLARACJA RZĄDU W SPRAWIE KONTROLI OBROTU ZŁOTEM I DEWIZAMI

Od 10 lat polska polityka finansowa opiera się na dwóch podstawowych zasadach: stałości waluty i swobodzie ruchu kapitałowego. Utrzymując niezmiennie w najtrudniejszych warunkach wytkniętą linię, Rząd miał przede wszystkim na widoku zapewnienie życia gospodarczemu normalnych warunków działania i rozwoju. Opracowany na jesieni roku ubiegłego i realizowany przez Rząd w ciągu kilku ostatnich miesięcy pro-

gram dał ostatnio zupełnie pozytywne rezultaty w dziedzinie równowagi budżetowej Państwa.

W momencie zaznaczającej się poprawy gospodarki krajowej zarysowały się ostatnio tendencje, niepozostające w żadnym związku z obiektywną oceną gospodarczej i finansowej sytuacji Polski. Częściowo pod wpływem wydarzeń zagranicznych, a częściowo pod wpływem nieuzasadnionych nastrojów, szerzonych we-

wnątrz kraju, rozpełtała się w marcu i kwietniu fala niepokoju, wyrażająca się przede wszystkim w masowym zakupywaniu złota i walut zagranicznych na cele tezauryzacji wewnętrznej. To nieuzasadnione gospodarczo działanie osłabia z jednej strony rezerwy naszej instytucji emisyjnej, a z drugiej wycofuje kapitały z obrotu gospodarczego, utrudniając poważnie m. in. realizację planów Rządu w zakresie walki z bezrobociem.

Rząd uważał za swój obowiązek zapobiec tego rodzaju osłabianiu życia gospodarczego przez wprowadzenie kontroli w zakresie obrotu złotem i walutami zagranicznymi i zahamowanie przez to źródeł, zasilających tezauryzację. Kontrola obrotów dewizami nie stawia przeszkód dla normalnych operacji gospodarczych z zagranicą. Zaopatrzenie warsztatów produkcyjnych w surowce, jak i w potrzebne maszyny i narzędzia—nie ulegnie z tego powodu zahamowaniu.

W nowych warunkach obrotu dewizowego zobowiązania Polski z tytułu handlu zagranicznego, jak i zobowiązania kredytowe będą nadal respektowane. Wprowadzając przejściowo kontrolę nad obrotami dewizowymi, Rząd stwierdza kategorycznie, że są one pomyślane jedynie jako ochrona gospodarczo aktywnej części społeczeństwa przed zakusami spekulacji i defetyzmu ekonomicznego.

Realizacja programu gospodarczego Rządu, oparte-go na utrzymaniu ładu pieniężnego, zabezpieczeniu równowagi budżetowej i struktury aparatu kredytowego—nie ulegnie żadnym odchyleniom.

BUDŻET

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE W LUTYM I MARCU 1936 r.—Według danych tymczasowych dochody i wydatki budżetowe Państwa w lutym i marcu 1936 r. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Dochody		Wydatki	
	luty	marzec	luty	marzec
A.—ADMINISTRACJA:				
Prezydent Rzeczypospolitej	5	57	203	268
Sejm	32	8	197	368
Senat	1	1	116	161
Kontrola Państwowa	—	—	404	423
Prezydium Rady Ministrów	1	—	215	198
Min. Spraw Zagranicznych	372	436	3 271	3 504
„ „ Wojskowych	162	174	61 318	62 647
„ „ Wewnętrznych	1 141	1 174	15 348	16 190
„ Skarbu	95 086	108 906	10 171	11 060
„ Sprawiedliwości	3 034	4 104	7 510	10 428
„ Przemysłu i Handlu	2 043	1 925	4 548	5 174
„ Komunikacji	80	143	1 679	1 576
„ Rolnictwa i Ref. Roln.	102	246	3 427	4 033
„ Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.	198	182	26 483	27 889
„ Opieki Społecznej	402	1 278	5 698	8 827
„ Poczty i Telegrafów	1	3	122	118
Emerytury i zaopatrzenia	3 198	3 958	13 091	17 299
Renty inwalidzkie i pensje	—	—	8 624	8 402
Długi państwowe	—	—	9 451	18 493
R a z e m :	105 858	122 595	171 876	197 058

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA:

Prezydium Rady Ministrów:				
Polska Agencja Telegr.	10	19	—	—
M-stwo Spraw Wojskowych				
Państw. Wytwórnia Uzbrojenia	—	—	1 200	—
Państw. Wytw. Prochu i Mat. Kruszycych	—	—	—	—
Państw. Zakłady Inżynierji	—	—	—	—
Państw. Zakłady Lotnicze	—	—	—	—
Państwowe Zakłady Umundurowania	—	—	—	—

M-stwo Spraw Wewnętrznych:				
Gazeta Admin. i Pol. Państw. Państw. Zakłady Wodociągowe na G. Śląsku	—	—	75	85
Państw. Zakłady Przemysłowo-Zbożowe	—	400	—	—
Ministerstwo Skarbu:				
Mennica Państwowa	—	—	—	—
M-stwo Przemysłu i Handlu:				
Przedsięb. państwowe o kap. miesz. i wydzierżawione	68	33	—	—
Nadania górnicze i tereny naft.	37	70	—	—
„Polmin“ Państw. Fabr. Ol. Min. Państw. Kop. Węgla „Brzeszcze“	—	164	—	—
Zjedn. Fabr. Zw. Azot. w Mościcach i Chorzowie	—	—	—	—
Ministerstwo Komunikacji:				
Polskie Koleje Państwowe	266	70	—	—
Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Lasy Państwowe	500	11 987	—	—
Państw. Przetwórnice Miesne.	—	—	—	—
Ministerstwo Wyzn. Rel. i Oświecenia Publ.:				
Państwowe Wydawn. Książek Szkolnych	—	20	—	—
M-stwo Opieki Społecznej:				
Zdrojowska Państwowe	—	—	—	—
Przeds. Państw. Zakładu Higjeny Szpitala Państwowe	—	13	—	—
„ „ „	—	—	131	102
M-stwo Poczty i Telegrafów:				
Polska Poczta, Telegraf i Telefon oraz przedsiębiorstwa pomocnicze	1 500	3 518	—	—
R a z e m :	2 381	16 294	1 406	187

C. — MONOPOLE:

Ministerstwo Skarbu:				
Monopol solny	2 400	2 850	—	—
„ tytoniowy	35 295	30 831	—	—
„ spirytusowy	19 024	24 274	—	—
„ zapalczany	—	117	—	—
Loteria państwowa	1 500	2 700	—	—
R a z e m :	58 219	60 772	—	—

D. — FUNDUSZE:

M-stwo Skarbu:				
Państwowy Fundusz Budowlany	—	—	—	—
M-stwo Komunikacji:				
Państwowy Fundusz Drogowy	—	—	—	1 679
M-stwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Fundusz Obrotowy Ref. Rolnej	—	—	—	—
M-stwo Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.:				
Stypendja akademickie	—	—	110	110
M-stwo Opieki Społecznej:				
Fundusz Pracy	—	—	—	—
R a z e m :	—	—	110	1 789
Ogółem:	166 458	199 661	173 392	199 034

W przebiegu roku budżetowego miesiąc przedostatni, t. j. luty, należy do miesięcy najgorszych, wykazując spadek dochodów i wzrost deficytu, miesiąc zaś ostatni, t. j. marzec, przeciwnie, należy do najlepszych miesięcy w roku—i pod względem wysokości dochodów, i pod względem bilansowania się ich z wydatkami. W ostatnim roku budżetowym sytuacja pod tym względem kształtowała się wyjątkowo korzystnie, gdyż spadek dochodów w lutym był bardzo mały, wzrost ich w marcu—stosunkowo duży, deficyt zaś w lutym nie tylko nie wzrósł, ale nawet zmalał, a w marcu wogóle znikł, ustępując lekkiej nadwyżce dochodów. Poniższe zestawienie ilustruje liczbowo sytuację budżetową w końcu roku w ostatnim 5-leciu (w miljn. zł):

	1931/32	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36
Docho dy					
Styczeń	175'3	156'3	158'2	165'1	167'5
Luty	164'5	153'0	144'5	179'8	166'5
Marzec	179'4	163'0	177'0	184'5	199'7
Deficy t					
Styczeń	2'8	24'6	37'0	21'8	9'6
Luty	29'4	25'5	49'3	15'3	6'9
Marzec	44'8	41'5	58'2	19'3	(+0'6)

Lekki spadek dochodów budżetowych w lutym w stosunku do stycznia dotyczy tylko grup: administracji (o zł 45 miljn.)

oraz przedsiębiorstw (o zł 0'4 miljn.), natomiast wpłaty monopolów wzrosły (o zł 3'8 miljn.), a w grupie funduszków w roku budż. 1935/36 poza wrześniem żadnym wpłat nie było. W marcu silny skoki wzrost dochodów budżetowych dotyczył 3 grup: administracji (o zł 16'7 miljn.), przedsiębiorstw (o zł 13'9 miljn., t. j. niemal 6-krotnie) i monopolów (o zł 2'6 miljn.). Jeśli chodzi o dochody administracji, to o ich wahańach decydowały najpoważniejsze w tej grupie dochody Min. Skarbu, które w styczniu wyniosły zł 99'0 miljn., w lutym — zł 95'1 miljn. i w marcu — zł 108'9 miljn. Gwałtowny wzrost wpłat przedsiębiorstw w marcu pochodzi głównie stąd, że wpłata Lasów Państwowych, która i w styczniu i w lutym wynosiła zł 0'5 miljn., w marcu podniosła się do zł 12'0 miljn.

W porównaniu z 1935 r. dochody w 1936 r. były w lutym niższe (o zł 13'4 miljn.), w marcu zaś wyższe (o zł 15'2 miljn.). W marcu 1936 r. dochody budżetowe były wyższe niż w marcu 1935 r. — mimo że dochody administracji były w 1936 r. niższe (o zł 6'4 miljn.), i mimo że w 1935 r. były wpłaty funduszków w wys. zł 5'0 miljn., ale w 1936 r. znacznie wyższe były wpłaty przedsiębiorstw (o zł 13'4 miljn.) i wpłaty monopolów (o zł 13'2 miljn.).

Wydatki budżetowe w lutym obniżyły się w stosunku do stycznia o zł 3'7 miljn., w marcu zaś były wyższe niż w lutym o zł 25'6 miljn., osiągając poziom najwyższy w 1935/36 r. W marcu w stosunku do lutego zmalały dopłaty do przedsiębiorstw (o zł 1'2 miljn.), wzrosły natomiast dopłaty do funduszków (o zł 1'7 miljn.), ale lwia część wydatków budżetowych stanowią wydatki administracji, i te wzrosły w marcu o zł 25'2 miljn.; najpoważniejszy był tu wzrost w zakresie obsługi długów (o zł 9'0 miljn.).

Poziom wydatków w lutym i marcu 1936 r. był niższy niż w odpowiednich miesiącach 1935 r., mianowicie w lutym o zł 21'7 miljn. i w marcu o zł 4'8 miljn. Niższe w 1936 r. były zwłaszcza wydatki administracji — odpowiednio o zł 21'6 miljn. i o zł 5'2 miljn.

W okresie całego roku budżetowego 1935/36 dochody budżetowe wyniosły zł 1 957'9 miljn., wydatki zaś zł 2 204'9 miljn., a więc nadwyżka wydatków wyniosła zł 247'0 miljn., czyli nieznacznie więcej niż w 1934/35 r., kiedy deficyt budżetowy, pokrywający się przez pierwsze 8 miesięcy z wpływami z Pożyczki Narodowej, zarachowanymi na budżet Min. Skarbu, stanowił zł 236'1 miljn. Dochody budżetowe w okresie 1935/36 r. były wyższe o zł 18'4 miljn. od dochodów w 1934/35 r. (dochody bez wpływów z Pożyczki Narodowej). Obniżyły się, co prawda, w 1935/36 r. dochody z administracji (z zł 1 274'8 miljn. do zł 1 241'5 miljn.), a przedewszystkiem wśród nich dochody Min. Skarbu (z zł 1 123'8 miljn. do zł 1 111'1 miljn.). Podniosły się natomiast w 1935/36 r., i to bardzo silnie, wpłaty przedsiębiorstw (z zł 31'5 miljn. do zł 67'5 miljn.). Podniosły się wreszcie wpłaty monopolów (z zł 624'3 miljn. do zł 630'1 miljn.). Natomiast niższą sumę w 1935/36 r. niż w 1934/35 r. wykazują wpłaty funduszków (z zł 5'0 miljn. wobec zł 8'9 miljn.). Wydatki budżetowe w okresie 1935/36 r. były wyższe niż w 1934/35 r. o zł 29'3 miljn., przy czym wyższe w 1935/36 r. były wyłącznie wydatki administracji (z zł 2 194'0 miljn. wobec zł 2 148'7 miljn.), mianowicie głównie ze względu na wyższy w 1935/36 r. o zł 29'4 miljn. koszt obsługi długów.

W stosunku do roku budżetowego 1933/34 rok 1935/36 wykazuje wzrost dochodów o zł 88'9 miljn. i zniżkę wydatków o zł 1'4 miljn.; zniżka — co prawda minimalna — wydatków w 1935/36 r. nastąpiła, mimo że wydatki na obsługę długów w 1935/36 r. wyniosły zł 43'5 miljn., większe niż w 1933/34 r. W zestawieniu z 1932/33 r. dochody w 1935/36 r. wykazują spadek o zł 43'8 miljn. (odmiennie się to przedstawi, gdy się uwzględni w 1932/33 r. kredyt bezprocentowy Banku Polskiego w dochodach Min. Skarbu, wydatki zaś — o zł 39'0 miljn. W stosunku do 1931/32 r. dochody w 1935/36 r. obniżyły się o zł 304'2 miljn., wydatki zaś o zł 261'2 miljn. Wreszcie, w stosunku do roku 1930/31 — roku, który wykazał jeszcze nieznaczny tylko deficyt (i to tylko w ostatnich miesiącach) dochody w 1935/36 r. obniżyły się o zł 789'9 miljn., a wydatki — o zł 596'3 miljn. Należy podkreślić, że ze względu choćby na zmiany w zasadach budżetowania powyższe porównania globalnych sum dają tylko przybliżony obraz istotnego stanu rzeczy i mogą mieć tylko znaczenie najogólniej orjentacyjne.

W stosunku do budżetu dochody, faktycznie osiągnięte w roku [budż. 1935/36, stanowiły 97'1%] (w 1934/35 r. 99'0%). Dochody administracji dały 95'6% (w 1934/35 r. 103'1%) sumy, preliminowanej na cały rok, przy czym dochody Min. Skarbu wyniosły 98'4% (107'0%). Wpłaty monopolów dały 101'7% (96'6%) sumy, preliminowanej w budżecie. Wpłaty przedsiębiorstw były stosunkowo nieco mniejsze, bo dały 93'5% (w 1934/35 r. tylko 52'4%) odpowiedniej sumy budżetu. Wydatki rzeczywiste w okresie 1935/36 r. wyniosły 98'6% wydatków, preliminowanych w budżecie (w 1934/35 r. więcej bo 99'6%), czyli nie zupełnie wykorzystano przyznane budżetem kredyty.

WPŁYWY Z DANIN ORAZ MONOPOLÓW W LUTYM I MARCU 1936 R. — Według danych tymczasowych wpływy z danin publicznych oraz monopolów państwowych w lutym i marcu 1936 r. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Luty	Marzec
1. — PODATKI BEZPOŚREDNIE		
Podatki gruntowe	3 670	3 683
Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich	5 307	3 823
Podatek przemysłowy	13 691	15 140
Podatek dochodowy	16 453	26 315
„ nadzwyczajny od niektórych zajęć zawodowych	2	128
Podatek wojskowy	15	19
Podatek od kapitałów i rent	409	67
„ „ energii elektrycznej	650	648
„ „ uboju	699	739
Odsetki zwłoki, kary i grzywny	1 055	1 415
Zaległości podatków znieionych	—	1
R A Z E M:	41 951	51 978
2. — PODATEK MAJĄTKOWY		
	321	491
3. — NADZWYCZAJNA DANINA MAJĄTKOWA		
	833	604
4. — SPECJALNY PODATEK OD WYNAGRODZEN		
	13 678	15 880
5. — PODATKI POŚREDNIE		
Podatek od wina	162	238
„ „ piwa	438	423
„ „ cukru	8 817	11 739
„ „ drożdży	1 089	1 632
„ „ tłuszczów	247	309
„ „ olejów mineralnych	2 395	2 181
„ „ zapalniczek	—	1
„ „ kwasu octowego	5	17
„ „ „ węgłowego	32	47
„ „ cukru skrobiowego	117	119
Akcyzowe opłaty patentowe	59	27
Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę	1	4
Podatki znieione	—	—
R A Z E M:	13 362	16 737
6. — DODATKI DO PODATKU OD CUKRU		
	70	92
7. — CŁO		
	5 938	7 646
8. — OPŁATY STEMPLOWE I DANINY POKREWNE		
Opłaty stemplowe	5 518	5 956
Podatek spadkowy i od darowizn	392	435
R A Z E M:	5 910	6 391
9. — NADZWYCZ. DODATEK DO DANIN		
	2 297	1 421
10. — DANINA LASOWA		
	7	35
11. — MONOPOLE		
Monopol solny	2 400	2 850
„ tytoniowy	35 295	30 831
„ spirytusowy	19 024	24 274
„ zapalczany	—	117
Loterja państwowa	1 500	2 700
R A Z E M:	58 219	60 772
OGÓŁEM:	142 586	162 047

Wpływy skarbowe normalnie w lutym kurczą się, wykazując jedną z najniższych w roku budżetowym kwot. Wpływa, oczywiście, na to w pewnej mierze i krótkość miesiąca, ale głównie odpowiedni układ kalendarza płatności danin bezpośrednich oraz układ wahań sezonowych w obrotach gospodarczych, będących źródłem wpływów przedewszystkiem danin pośrednich. Podkreślić należy, że spadek wpływów w lutym bież. roku budżetowego był bardzo niewielki, najniższy z notowanych w okresie kryzysowym. W marcu natomiast następuje z reguły wzrost dochodów skarbowych — tak, że osiągają one jeden z najwyższych poziomów w roku budżetowym. W roku budż. 1935/36 wzrost wpływów w marcu był najwyższy z notowanych w ostatnich latach kryzysowych, przy czym wpływy marcowe osiągnęły rekordowy poziom w tym roku.

↑ Powyższe stwierdzenia ilustrować nam liczbowo następujące zestawienie wahań wpływów skarbowych w poszczególnych miesiącach roku budżetowego w ostatnim 6-leciu 1930/31—1935/36:

	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36
	m	i	l	j	o	n
						y
						zł
Kwiecień . . .	- 24'2	- 14'2	- 8'1	+ 9'5	+ 1'4	- 4'8
Maj . . .	+ 9'2	+ 4'4	+ 14'9	+ 15'1	- 15'4	- 0'5
Czerwiec . . .	- 25'3	- 23'0	- 22'7	- 10'5	- 4'2	- 10'3
Lipiec . . .	+ 18'5	+ 6'2	+ 6'1	+ 8'2	+ 8'8	+ 11'3
Sierpień . . .	- 19'9	- 10'5	- 9'4	+ 5'8	- 3'7	- 3'9
Wrzesień . . .	+ 9'0	- 0'8	+ 3'4	- 6'3	+ 13'7	- 2'7
Październik . .	+ 14'4	+ 31'9	+ 19'4	+ 19'9	+ 13'1	+ 16'3
Listopad . . .	- 7'7	- 15'0	- 1'8	- 11'0	- 0'7	- 9'7
Grudzień . . .	+ 27'7	+ 8'8	+ 7'6	+ 14'9	+ 6'8	+ 28'2
Styczeń . . .	- 28'5	- 12'5	- 23'1	- 19'2	- 19'9	- 14'5
Luty . . .	- 32'3	- 23'4	- 12'8	- 21'1	- 9'2	- 4'7
Marzec . . .	+ 13'3	+ 8'1	+ 11'5	+ 18'9	+ 11'2	+ 19'5

Spadek wpływów skarbowych w lutym spowodowany został jedynie zniżką wpływów z danin, które już w styczniu skurczyły się o zł 14'9 miljn. (o 13 1/2%), spadając w lutym o dalsze zł 8'6 miljn. (o przeszło 9%), by dopiero w marcu silnie podnieść się, mianowicie o zł 16'9 miljn. (o 20%). Wpłaty monopolów rosły nieprzerwanie od grudnia; w lutym podniosły się o zł 3'8 miljn., w marcu zaś o zł 2'6 miljn., osiągnając poziom rekordowy w roku budż. 1935/36. W stosunku do roku 1934/35 wpływy skarbowe w roku 1935/36 były zarówno w lutym jak i w marcu wyższe: w pierwszym miesiącu o zł 16'0 miljn., w drugim — o zł 24'3 miljn. Wyższe były zarówno wpływy z danin (odpowiednio o zł 5'9 miljn. i o zł 11'1 miljn.) — mianowicie dzięki nowemu podatkowi od wynagrodzeń, jak — zwłaszcza — wpłaty monopolów (odpowiednio o zł 10'2 miljn. i o zł 13'2 miljn.).

W stosunku do preliminarza miesięcznego, ustalonego przez Min. Skarbu, wpływy skarbowe w lutym okazały się mniejszymi o zł 2'9 miljn., mianowicie daniny dały o zł 1'7 miljn. mniej, niż przewidywano, a monopole — o zł 1'2 miljn. W zakresie danin wyższe jednak od preliminarzowych były wpływy ze specjalnego podatku od wynagrodzeń (o zł 2'2 miljn.), z danin majątkowych (o zł 0'4 miljn.) oraz z podatków pośrednich (o zł 2'0 miljn.). Wpływy skarbowe w marcu w stosunku do preliminarza wykazały rzadko spotykaną silną nadwyżkę, mianowicie o zł 19'2 miljn. Wpływy rzeczywiste z danin okazały się o zł 12'1 miljn. wyższe od preliminarzowych, wpłaty monopolów — o zł 7'0 miljn. wyższe. W dziale danin silną nadwyżkę ponad preliminarz dały: podatki bezpośrednie (o zł 4'7 miljn.), specjalny podatek (o zł 3'9 miljn.), podatki pośrednie (o zł 4'1 miljn.); niższe od preliminarza były tylko wpływy z opłat stemplowych oraz z dodatków do danin.

W zakresie danin najważniejsze — podatki bezpośrednie dały w styczniu zł 46'2 miljn., w lutym zł 42'0 miljn. i w marcu zł 52'0 miljn., przyczem w lutym wyższe były niż w tym samym miesiącu 1935 r. o zł 1'2 miljn., w marcu zaś — niższe o zł 0'3 miljn. Wpływy z podatków gruntowych w lutym zmalały do zł 3'7 miljn. (wobec zł 4'3 miljn. w styczniu) i w marcu utrzymały się na tej samej wysokości. Wpływy z podatku od nieruchomości, którego płatność (IV rata za 1935 r.) przypadła w styczniu, spadły z zł 8'5 miljn. w styczniu do zł 5'3 miljn. w lutym i do zł 3'8 miljn. w marcu. Podatek przemysłowy dał w styczniu zł 16'2 miljn., w lutym — wobec tego że odpadł już w decydującej mierze dochód z wykupu świadectw, a mimo że w lutym płatna była zaliczka kwartalna — dał mniej, bo tylko zł 13'7 miljn., natomiast w marcu — mimo braku innych, poza comiesięcznymi, płatności — wykazał dochód większy, mianowicie zł 15'1 miljn. Podatek dochodowy wykazywał stały wzrost wpływów: w styczniu zł 14'7 miljn., w lutym zł 16'5 miljn., w marcu zł 26'3 miljn.; do I/III płatna była przedpłata na podatek dochodowy na 1936 r. od osób fizycznych, nieprowadzących ksiąg, a do I/IV — od prowadzących księgi, pozatem zaś oddziaływała podwyżka podatku od dochodów niefundowanych.

W stosunku do roku 1935 podatki gruntowe dały w 1936 r. w lutym więcej o zł 0'5 miljn., w marcu zaś więcej o zł 0'7 miljn. Podatek od nieruchomości, który w 1935 r. płatny był dopiero w lutym, dał przez to w 1936 r. w lutym mniej o zł 2'0 miljn. niż w 1935 r., przyczem także i w marcu był niższy o zł 2'9 miljn. Wpływy z podatku przemysłowego były w lutym b. r. o zł 3'5 miljn. wyższe niż w ub. r., bowiem w ub. r. zaliczka za IV kwartał płatna była dopiero w marcu, ale mimo to i w marcu b. r. wpływy były o zł 0'1 miljn. wyższe niż w ub. r. Podatek dochodowy — który podwyższony został w b. r. — wykazał w lutym b. r. wpływy prawie takie same jak w ub. r. (ściślej — o zł 0'1 miljn. niższe), w marcu zaś b. r. — wpływy o zł 3'8 miljn. wyższe niż w ub. r.

Specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, zapoczątkowany w grudniu, stale rośnie: w styczniu dał 12'0 miljn., w lutym — zł 13'7 miljn. i w marcu — zł 15'9 miljn.

W zakresie daniny majątkowej wpływy w lutym i marcu znacznie skurczyły się — do zł 0'8 miljn. i do zł 0'6 miljn., natomiast w zakresie podatku majątkowego wzrosły — do zł 0'3 miljn. i zł 0'5 miljn. W 1935 r. danina majątkowa dała w lutym zł 0'7 miljn. i w marcu zł 0'7 miljn., podatek zaś majątkowy — w lutym zł 0'2 miljn., i w marcu zł 0'5 miljn.

Wpływy z podatków pośrednich, które w grudniu i styczniu utrzymywały się na jednakowym rekordowym w bież. roku budżetowym poziomie (zł 15'4 miljn.) — w lutym spadły do zł 13'4 miljn., by w marcu osiągnąć nowy rekord — zł 16'7 miljn. Najważniejszy z tych podatków — podatek od cukru dał w styczniu zł 9'8 miljn. dochodu, w lutym zł 8'8 miljn. i w marcu zł 11'7 miljn. Podatek od olejów mineralnych wykazał odpowiednio następujące wpływy: zł 3'1 miljn., zł 2'4 miljn. i zł 2'2 miljn., a podatek od drożdży — zł 1'0 miljn., zł 1'1 miljn. i zł 1'6 miljn.

W 1935 r. wpływy z podatków pośrednich były w lutym wyższe od tegorocznych (o zł 2'4 miljn.), w marcu zaś — niższe (o zł 1'7 miljn.). Podatek od cukru, ostatnio zredukowany, dał w lutym 1936 r. o zł 3'3 miljn. mniej niż w lutym 1935 r., ale w marcu 1936 r. dochód z podatku od cukru był — mimo zniżki — o zł 0'5 miljn. wyższy niż w 1935 r.

Dodatki do podatku od cukru, ostatnio zniesione, dały w 1936 r. w lutym zaledwie zł 0'07 miljn. i w marcu tylko zł 0'09 miljn. — wobec zł 1'0 miljn. i zł 1'6 miljn. w lutym i marcu 1935 r.

Wpływy z ceł w lutym 1936 r. utrzymały się na poziomie styczniowym (zł 5'9 miljn.), w marcu zaś silnie wzrosły (do zł 7'6 miljn.). W 1935 r. wpływy z ceł w lutym były o zł 2'0 miljn. wyższe niż w 1936 r., w marcu zaś — o zł 0'7 miljn. niższe.

Dochód z opłat stemplowych oraz danin pokrewnych spadł w lutym — o zł 1'7 miljn. do zł 5'9 miljn., lecz w marcu podniósł się do zł 6'4 miljn. Same opłaty stemplowe dały w lutym zł 5'5 miljn. i w marcu zł 6'0 miljn. W 1935 r. wpływy z opłat stemplowych były wyższe, co się częściowo wiąże ze skasowaniem niektórych opłat przez dekrety podatkowe; w lutym ub. r. opłaty stemplowe dały o zł 1'4 miljn. więcej, w marcu zaś — o zł 1'6 miljn. więcej.

Wpływy z nadzwyczajnych dodatków do danin, podwyższone w roku budżetowym 1935/36 dla niektórych danin, a następnie przez dekrety częściowo zniesione — odpowiednio do tego, a pozatem i do ruchu wpływów z samych danin — w lutym obniżyły się o zł 2'3 miljn., a w marcu — o zł 0'9 miljn., przyczem w obu tych miesiącach w 1936 r. były znacznie niższe niż w 1935 r., wynosząc: w lutym — zł 2'3 miljn. wobec zł 4'7 miljn., a w marcu — zł 1'4 miljn. wobec zł 5'2 miljn.

Wpłaty monopolów w zwykowały od grudnia; w lutym podniosły się one o zł 3'8 miljn., w marcu w dalszym ciągu — o zł 2'6 miljn. Zwykowały zwłaszcza wpłaty monopolu spirytusowego, które w styczniu wyniosły zł 17'5 miljn., w lutym zł 19'0 miljn. i w marcu zł 24'3 miljn. Natomiast wpłaty monopolu tytoniowego po wzroście w lutym do rekordowej kwoty zł 35'3 miljn. w marcu zmalały do zł 30'8 miljn.

W porównaniu z 1935 r. wpłaty monopolów w 1936 r. były znacznie wyższe, co się niewątpliwie wiązało ze wzrostem obrotów. W lutym 1936 r. wpłaty monopolów były większe o zł 10'2 miljn. niż w analogicznym miesiącu 1935 r. (zwłaszcza monopol spirytusowy dał o zł 9'6 miljn. więcej, a monopol tytoniowy — o zł 1'5 miljn. więcej), w marcu zaś wyniosły w 1936 r. o zł 13'2 miljn. więcej (wpłaty monopolu spirytusowego — o zł 11'2 miljn., tytoniowego — o zł 1'8 miljn.).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w lutym i marcu 1936 r. z przeciętną miesięczną wpływów, przewidzianych w budżecie na 1935/36 r., przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	1/12 budżetu na 1935/36	Luty	Marzec
Podatki bezpośrednie	46'5	42'0	52'0
Specjalny podatek od wynagrodzeń	—	13'7	15'9
Danina i podatek majątkowy	2'2	1'2	1'1
Podatki pośrednie	13'1	13'4	16'7
Dodatki do podatku od cukru	1'3	0'1	0'1
Cło	9'3	5'9	7'6
Opłaty stemplowe	7'5	5'9	6'4
Nadzwyczajny dodatek do danin	7'2	2'3	1'4
Monopole	52'5	58'2	60'8

Jak widzimy, wpływy, osiągnięte w lutym 1936 r., były wyższe od przeciętnej miesięcznej normy budżetowej tylko podatków pośrednich oraz monopolów, w marcu zaś wpływy rzeczywiste były wyższe od obliczonych teoretycznie — jeszcze i w zakresie podatków bezpośrednich. Przepiętna miesięczna budżetu — trzeba zauważyć — nie uwzględniła jednak cięć i zniżek w daninach, wprowadzonych przez dekrety.

W okresie całego roku budżetowego 1935/36 wpływy z danin i monopolów osiągnęły sumę zł 1 668'0 miljn., a więc prawie tyleż, co przewidywał budżet na ten rok (zł 1 676'0 miljn.). Jednocześnie wpływy w roku budż. 1935/36 okazały się wyższymi niż w poprzednich z lat budżetowych, kiedy wynosiły: w 1934/35 r. — zł 1 616'5 miljn. i w 1933/34 r. — zł 1 601'8 miljn.

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w okresie całego roku 1935/36 z wpływami w roku 1934/35 oraz z budżetem na rok 1935/36 przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	1934/35		1935/36	
	miljn.	zł	%	budżetu
Daniny publiczne	992'2	1 027'1	98'2	
Podatki bezpośrednie	562'9	543'3	97'4	
w tem:				
podatki gruntowe	59'1	57'1	90'6	
podatek od nieruchomości	77'3	74'4	99'1	
„ przemysłowy	184'4	180'2	95'4	
„ dochodowy	192'4	200'1	107'3	
Podatki pośrednie	167'0	164'3	104'5	
w tem:				
podatek od cukru	122'3	111'2	103'2	
Cło	80'0	82'6	73'7	
Oplaty stemplowe	80'1	88'4	98'3	
Podatek majątkowy	1'7	3'1	152'8	
Danina majątkowa	25'1	24'3	—	
Specj. podatek od wynagrodzeń	—	52'5	101'2	
Dodatki do podatku od cukru	3'4	10'8	67'6	
Nadzwyczajny dodatek do danin	62'9	57'5	66'7	
Danina lasowa	0'2	0'2	117'5	
Monopole	624'3	640'9	101'7	
w tem:				
tytoniowy	339'2	339'8	103'0	
spirytusowy	200'4	220'0	100'1	
Ogółem daniny i monopole:	1 616'5	1 668'0	99'5	

Daniny publiczne wykazały wpływy tylko o 1'8% mniejsze od preliminowanych w budżecie — mimo że od grudnia względnie stycznia szereg dodatków został zniesiony, niektóre stawki podatków były obniżone, niektóre opłaty zostały skasowane i t. p. Coprawda, na to miejsce przyszedł specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, oraz podwyżka podatku dochodowego od uposaża, która głównie spowodowała, że podatek dochodowy dał aż 107'3% sumy, przewidzianej w budżecie. Redukcje w zakresie danin wyraziły się niższym procentem osiągnięć budżetu w szeregu pozycji, a zwłaszcza w pozycjach dodatków do danin. Wyraziły się one pozatem i w podatkach bezpośrednich i w opłatach stemplowych, tylko podatki pośrednie — mimo pewnej niżki w podatku od cukru — dały dochód przewyższający o 4'5% budżet, a sam podatek od cukru przyniósł o 3'2% więcej, niż było preliminowane. To podkreślić należy — podobnie jak i osiągnięcie przez wpłaty monopolów przewyżki ponad budżet (o 1'7%); te zjawiska m. in. świadczą bowiem o wzroście obrotów gospodarczych i konsumpcji.

Porównanie wpływów skarbowych w 1935/36 r. z wpływami w 1934/35 r. jest bardzo niecisłe ze względu na to, że wydany w międzyczasie szereg ustaw, dekretów, rozporządzeń i zarządzeń zmienił niektóre stawki, normy i warunki, dotyczące tych wpływów. Z tem zastrzeżeniem — stwierdzić można, że wzrosły w 1935/36 r. w porównaniu z 1934/35 r. w zakresie danin tylko wpływy z cła, z zlikwidowanego podatku majątkowego oraz z pobieranych w ciągu niecałego 1935 r. dodatków do podatku od cukru. Na szczególne jednak podkreślenie zasługuje wzrost wpłat monopolów, zwłaszcza (o 10%) wpłaty monopolu spirytusowego.

PIENIĄDZ I KREDYT

PRZEPISY O KONTROLI OBROTÓW DEWIZAMI

W „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr. 32, poz. 249 i 250 ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26/IV 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi wraz z rozporządzeniem wykonawczym Ministra Skarbu do tegoż dekretu. Powyższe przepisy, wprowadzające tak istotne zmiany w naszym życiu gospodarczym i otwierające nowe horyzonty zasad polityczno-gospodarczych, zasługują na dokładne ich przeanalizowanie. Dekret daje cały szereg ramowych przepisów, które wobec brzmienia art. 15 dekretu mogą być elastycznie przez Ministra Skarbu dostosowane do każdorazowych potrzeb gospodarczych. Minister Skarbu może rozluźnić zakazy i ograniczenia dekretowe, już to stosować ściśle i rygorystycznie pewne nakazy dekretu.

Należy stwierdzić, że w stosunku do całego szeregu istniejących przepisów o kontroli dewizowej przepisy z dn. 26/IV 1936 r. pomyślane są możliwie liberalnie, czego dowodzi deklaracja Rządu o polskiej polityce finansowej z dn. 27/IV b. r., stwierdzająca, że przepisy nie stawiają przeszkód dla normalnych operacji gospodarczych z zagranicą, oraz że zobowiązania z tytułu handlu zagranicznego jak i kredytowe

będą respektowane. Pierwsze decyzje Komisji Dewizowej są jakby rozwinięciem tej enuncjacji¹⁾.

Dekret zawiera przedewszystkiem definicje pewnych pojęć, a to: środków płatniczych (pieniądze, weksle, czeki, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy) i środków płatniczych zagranicznych (pieniądze zagraniczne, weksle, czeki, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy, opiewające na waluty zagraniczne i płatne zagranicą).

Przez „handel zagranicznymi środkami płatniczymi” dekret rozumie transakcje wszelkiego rodzaju, których przedmiotem są zagraniczne środki płatnicze.

Dekret stwarza specjalne pojęcie cudzoziemca, t. j. osoby fizycznej lub prawnej, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą (nawet osób i firm krajowych) — w przeciwstawieniu do osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju (nawet osób i firm zagranicznych), przyczem Gdańsk jest traktowany w dekrecie analogicznie jak terytorjum zagraniczne. Jediną osobą prawną, wyjętą spod działania dekretu, jest Bank Polski.

Organem, wykonyującym przepisy dekretu i rozporządzeń wykonawczych, jest Komisja Dewizowa, składająca się z 5 osób: przewodniczącego, i członka i 1 zastępcy, mianowanych przez Ministra Skarbu, oraz 1 członka (będącego jednocześnie zastępcą przewodniczącego) i 1 zastępcy, mianowanych przez Prezesa Banku Polskiego.

Komisja Dewizowa wydaje decyzje ostateczne i niezaskarżalne — według swobodnego uznania. Zezwoleń udzielać może Komisja generalnie dla pewnych kategorii czynności i osób, jakoteż indywidualnie. Podania, wnoszone do Komisji, wolne są od opłat stemplowych.

Obok Komisji Dewizowej działają banki dewizowe, obowiązane stosować się do instrukcji Komisji Dewizowej i Banku Polskiego. Bankami dewizowymi są przedsiębiorstwa bankowe, które uzyskały od Ministra Skarbu uprawnienia dewizowe, które obejmują dokonywanie wszelkich transakcji zagranicznymi środkami płatniczymi z Bankiem Polskim i innymi bankami dewizowymi, nieograniczony skup w kraju zagranicznych środków płatniczych, zakup środków płatniczych zagranicą, sprzedaż ich oraz wykonywanie zleceń, wchodzących w zakres obrotu pieniężnego z zagranicą. Uprawnienia powyższe mogą być ograniczone. Obok banków dewizowych rozporządzenie Min. Skarbu powołało agentów dewizowych, którzy są jedynie uprawnieni do skupu w kraju pieniędzy zagranicznych, z obowiązkiem ich odprzedaży Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym.

Dekret zabronił przedewszystkiem handlu zagranicznymi środkami płatniczymi. Dokonywanie jakichkolwiek transakcji temi środkami jest dozwolone jedynie Bankowi Polskiemu i bankom dewizowym. W tych czynnościach Komisja żadnych zezwoleń udzielać nie może. Handel z złotem, przywóz i wywóz jego zagranicę, są zabronione. Skup złota w kraju dozwolony jest bankom dewizowym i agentom dewizowym, z obowiązkiem odprzedaży wyłącznie Bankowi Polskiemu lub za jego zezwoleniem firmom na cele przetwórcze. O ile chodzi o wywóz oraz przywóz złota, zezwoleń może udzielać Komisja.

W dalszym ciągu dekret zabrania — bez zezwolenia Komisji — nabycia papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od tych papierów z zagranicy — zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Zarówno jak nabywanie i sprowadzanie z zagranicy — zabronione jest bez zezwolenia Komisji przekazywanie, wysyłanie i wywóz zagranicę środków płatniczych bez względu na walutę. Za równoznaczne z wysyłką uważa się uskuteczanie jakichkolwiek wpłat na rachunek cudzoziemców w kraju.

Zarówno z zakazem wywozu środków płatniczych jest ujęte wysyłanie papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od tych papierów i książeczek zagranicznych.

W razie wysyłania zagranicę — po uzyskaniu zezwolenia Komisji — konieczne jest wysyłanie w listach polecanych lub paczkach wartościowych w stanie otwartym.

¹⁾ Por. niżej — „Prace Komisji Dewizowej”.

Nadmienić należy, że w dn. 28 kwietnia b. r. w „Dzienniku Urzędowym Min. Poczty i Tel.” Nr. 8, poz. 15 i 16 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 27/IV 1936 r. wraz z przepisami wykonawczymi, regulujące szczegółowo obrót pieniężny z zagranicą za pośrednictwem poczty.

O ile chodzi o wywóz w e k s l i i c z e k ó w zagranicę, wymagane jest zezwolenie Banku Polskiego w formie adnotacji na wekslu lub czeku.

Rozporządzenie wykonawcze dozwala na wywóz — bez zezwolenia Komisji — środków płatniczych do wysokości zł 500 na 1 p a s z p o r t (nawet na t. zw. „paszport zbiorowy”), przy wielokrotnym zaś paszporcie — zł 500 miesięcznie. Osoby, wyjeżdżające na teren Gdańska, mogą przewieźć jednorazowo zł 100, nie więcej jednak niż zł 250 miesięcznie, wreszcie za t. zw. przepustką graniczną — jednorazowo zł 50, a nie więcej niż zł 250 miesięcznie.

C u d z o z i e m i e c, wjeżdżając do Polski, musi zadeklarować posiadane przez niego pieniądze i walory, o ile chce korzystać z prawa powrotnego wywozu zagranicę w ciągu 2 miesięcy od przyjazdu.

Zakazy dekretu obejmują udzielanie kredytów lub poręki za spłatę kredytów cudzoziemcom. Tak więc, eksporter polski musi uzyskać zezwolenie na transakcję kredytową. Uzyskanie kredytu od cudzoziemca wymaga niezwłocznego zgłoszenia w Banku Polskim w ciągu dni 7 od uzyskania kredytu lub udzielenia poręki. Nie dotyczy to t. zw. kredytów towarowych. Ramowy przepis art. 10 dekretu przewiduje możliwość rejestracji i skupu należności osób, zamieszkałych w kraju, wobec zagranicy.

Rozporządzenie objęło obecnie jedynie t. zw. w a l u t ę e k s p o r t o w ą, t. j. obowiązek zafiarowania przez eksporterów należności, przypadającej im za sprzedane zagranicę towary, podług kursu odnośnej dewizy w dniu zapłaty.

Dekret normuje również wypadki spełnienia ś w i a d c e ń przez krajowców wobec cudzoziemców. Na żądanie wierzyciela (cudzoziemca) dłużnik winien złożyć należną sumę w równowartości świadczenia w walucie polskiej na rachunek cudzoziemca w Banku Polskim lub bankach dewizowych.

R a c h u n k i c u d z o z i e m c ó w mogą być dwojakiego rodzaju: wolne i zablokowane.

Rachunki wolne — ujęte w § 14 rozporządzenia — są ściśle sprecyzowane, przyczem mogą one wymagać zezwolenia Komisji względnie Banku Polskiego.

Zezwolenia Komisji wymagają przesyłki banknotów z zagranicy, kredytowanie z tytułu inkasa z zagranicy, o ile na wekslu jest wyżej wskazana adnotacja Banku Polskiego. Kupno dewiz wymaga zezwolenia Banku Polskiego.

Wpłaty osób krajowych mogą być dokonywane tylko w granicach, dozwolonych przy wysyłce zagranicę. Dozwolone jest kredytowanie równowartością zagranicznych środków płatniczych, nabytych zagranicą od posiadacza rachunku. Wszystkie inne wpłaty na rzecz cudzoziemców mogą być jedynie przyjmowane na rachunki zablokowane.

Pocztowa Kasa Oszczędności otrzymała przywilej przyjmowania wpłat na rachunki cudzoziemców do wysokości zł 50 w ciągu dnia od 1 wpłacającego, bez badania celu wpłaty.

Wypłata z tego konta wymaga jednak zezwolenia Komisji. Zapłata osobie trzeciej w walucie polskiej z polecenia wierzyciela-cudzoziemca jest bez zezwolenia zabroniona.

Rachunki cudzoziemców prowadzone być mogą jedynie w walucie polskiej.

Dla wszelkich transakcyj w zagranicznych środkach płatniczych obowiązują k u r s y banknotów zagranicznych lub dewiz, notowanych w cenie giełdy warszawskiej, w braku zaś tych notowań — kursy, ustalane przez Bank Polski, a ogłaszane w „Monitorze Polskim”.

Ogłaszanie innych kursów krajowych lub zagranicznych, jak również stosunku złota do złotego — jest zakazane. Kursy zagraniczne złotego, jak również stosunek złota do złotego może ogłaszać Bank Polski, względnie Minister Skarbu w przypadkach, ustawowo przewidzianych.

Winni przekroczenia przeciw postanowieniom dekretu ulegają karze do 5 lat i grzywnie do zł 200 000, która może być podwyższona do zł 300 000, pozatem przedmiot przestępstwa ulega przypadkowi.

Kwalifikowany wymiar kary jest w wypadkach uprawiania zabronionych czynności zawodowo i przemysłowo.

Odpowiedzialność ponoszą nie tylko bezpośrednio sprawcy, ale również kierownicy instytucji i wydający zlecenia.

Przestępstwo należy do właściwości sądów okręgowych.

PRACE KOMISJI DEWIZOWEJ. — Komisja Dewizowa rozpoczęła urzędowanie z dniem 27/IV b. r. w gmachu Banku Polskiego.

Wnioski do Komisji należy składać na właściwych formularzach („A” — dla zapotrzebowań z importu, „B” — z innych tytułów), które w cenie gr 50 tytułem opłaty manipulacyjnej nabywać można w Banku Polskim i jego oddziałach. Wnioski składane są za pośrednictwem banków dewizowych.

Dla ułatwienia pracy Komisja udzieliła pewnych zezwoleń generalnych, a to:

1. — Sprzedaż na wyjazd zagranicę w granicach, ustalonych rozporządzeniem wykonawczym Ministra Skarbu z dn. 26/IV 1936 r.
2. — Zezwolenie na przekazywanie zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych na następujące cele:
  - a) zapłatę zobowiązań zagranicznych, wynikających z przywozu towarów z zagranicy.
  - b) pokrycie kosztów ekspedycji, ubezpieczenia i transportu sprowadzonych z zagranicy towarów i cła, uiszczonych w walucie zagranicznej.

Na cele, wymienione wyżej w punktach 1 i 2, bankom dewizowym wolno wykonywać zlecenia do wysokości równowartości zł 1 000 w ciągu jednego dnia na zlecenie jednej i tej samej osoby fizycznej lub prawnej. W każdym jednak takim wypadku należy się upewnić, czy całkowite zobowiązanie zagraniczne klienta nie przekracza wyznaczonej normy zł 1 000.

3. — W celu umożliwienia Polskiemu Towarzystwu Handlu Kompensacyjnego w Warszawie prowadzenia działalności, do której zostało powołane, Komisja Dewizowa udzieliła zezwolenia na dokonywanie przez osoby i firmy, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, wpłat do Towarzystwa i na jego rachunek w bankach dewizowych na rzecz osób i firm, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą.

Dalsze zarządzenia w sprawie zezwoleń generalnych (w szczególności dla korpusu dyplomatycznego) są w opracowaniu.

BANKI DEWIZOWE. — Na podstawie art. 5 dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV b. r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32, poz. 249) Minister Skarbu ogłosił następującą listę banków dewizowych:

- 1) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 2) Państwowy Bank Rolny,
- 3) Pocztowa Kasa Oszczędności,
- 4) Bank Dyskontowy Warszawski,
- 5) Bank Francusko-Polski,
- 6) Bank Handlowy w Warszawie,
- 7) Bank Towarzystw Spółdzielczych,
- 8) Bank Zachodni,
- 9) Powszechny Bank Kredytowy,
- 10) Powszechny Bank Związkowy,
- 11) Bank Cukrownictwa,
- 12) Bank Związku Spółek Zarobkowych,
- 13) Łódzki Bank Depozytowy,
- 14) Dom Bankowy „D. M. Szereszowski”,
- 15) Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego,
- 16) Deutsche Bank u. Discntogesellschaft,
- 17) Dresdner Bank,
- 18) Śląski Zakład Kredytowy,
- 19) Dom Bankowy „A. Holzer” w Krakowie,

- 20) Bank Amerykański w Polsce,
- 21) Polska Kasa Opieki,
- 22) Międzynarodowy Bank Handlowy w Katowicach,
- 23) Danziger Privatactienbank A. G.,
- 24) Dom Bankowy „Dr. J. Kugel i S-ka” w Gdyni.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 20 do 25 kwietnia 1936 r.

Niejednolitość tendencji, jaka cechowała okres, poprzedzający sprawozdawczy, ustąpiła miejsca zdecydowanej poprawie nastroju. Znalazło to swój wyraz w wyższym kursów, jaką odnotowała większość dewiz. Poza utrzymaniem: frankami francuskimi, belgami, markami niemieckimi i koronami czechosłowackimi — pozostałe dewizy wykazały następujący zysk (w zł na 100 jednostkach walutowych): franki szwajcarskie 0'20, floreny holenderskie 0'35, korony szwedzkie 0'15, korony duńskie 0'10 i korony norweskie 0'05; pozatem zwykowały dolary, zarówno gotówkowe, jak i telegraficzne — o zł 0'007¹⁸ na \$ 1 oraz funty szterlingi — o zł 0'03 na £ 1.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego za dolary w obrotach pozagieldowych płacono zł 5'38 za \$ 1 (wobec zł 5'31^{3/4} za \$ 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy).

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn. . . .	\$ 1	5'32	5'31 ^{1/4}	5'32
„ „ „ „ telegr.	\$ 1	5'32 ^{1/8}	5'31 ^{1/4}	5'32 ^{1/8}
Funty szterlingi	£ 1	26'28	26'25	26'28
Franki francuskie	100 fr.	35'01	35'01	35'01
Franki szwajcarskie	100 fr.	173'35	173'15	173'35
Belgi	100 blg.	89'90	89'90	89'90
Marki niemieckie	100 RM	213'45	213'45	213'45
Korony czechosłow.	100 kor.	21'96	21'95	21'96
Liry włoskie	100 lir.	—	—	—
Floreny holenderskie	100 fl.	360'80	360'35	360'80
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	135'55	135'40	135'55
Korony duńskie	100 kor.	—	—	117'30
Korony norweskie	100 kor.	132'00	131'85	131'95

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych rozmiary transakcji były ograniczone. W okresie sprawozdawczym poraz pierwszy ukazały się w cedule notowania 3% Poż. Premjowej Inwestycyjnej. Druga premjówka — 4% Poż. Dolarowa — obiegała po obniżonym o zł 0'75 kursie. W grupie pozostałych pożyczek — 5%-owa Poż. Konwersyjna zmniejszała o 1'00% nom., 6%-owa Poż. Dolarowa — zyskała 0'75% nom., a 7%-owa Poż. Stabilizacyjna obiegała po kursie dotychczasowym.

Rynek papierów lokacyjnych prywatnych był słabszy; transakcje koncentrowały się głównie na listach zastawnych Tow. Kred. m. Warszawy. Poza utrzymaniem 8%-owymi L. Z. Tow. Kred. Ziemińskiego (emitowanymi w dolarach i gwarantowanymi) — pozostałe papiery zamknęły okres sprawozdawczy następującej wysokości stratami (w % -ach nominalu): 8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego 0'25, 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemińskiego 1'88, 4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kred. 0'50, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy 2'50, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r. 0'50 i 5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi 0'75. Zwykowały jedynie — o 1'50% nom. — 5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r.

Papier państwowy	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papier państwowy				
3% Pożyczka Premjowa Inwestycyjna				
I emisja sztuki	zł w zł. 100	70'00	64'00	65'00
				-64'25
				-64'50
„ „ serje	„ „ „ „	75'00	68'00	68'00
II emisja sztuki	zł w zł. 100	70'00	63'50	64'00
				-63'75
„ „ serje	„ „ „ „	74'00	66'00	66'00
4% Pożyczka Dolarowa	\$ ¹⁾	49'50	49'25	49'50

1) Z wyłączeniem transzy francuskiej.

	w %	%	nominalu
5% Pożyczka Konwersyjna zł	56'00	55'50	55'50
5% „ „ Konwers. Kol. zł	—	—	—
6% „ „ Dolarowa \$	75'50	74'50	75'50
7% „ „ Stabilizacyjna ¹⁾ \$ ²⁾	62'25	61'50	62'00
			-62'75 ³⁾

Listy zastawne i obligacje towarzystwu kredytowych

8% L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁴⁾	£	91'50	91'00	91'00
4½% L. Z. T-wa Kred. Ziemińskiego	zł	42'25	40'00	40'75
8% „ „ „ „ „ „ (gwarant.)	\$			89'00
4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt.	zł	37'00	36'00	37'00
4½% „ „ „ „ „ „ „ „	zł w zł.	40'75	40'00	40'25
				-40'75
4½% „ „ „ „ „ „ „ „ Tow. Kred. m. Warszawy	zł			53'75
5% „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	zł	53'50	52'50	52'50
5% „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.	zł	51'75	50'75	51'00
				-51'25
5% L. Z. Tow. Kred. m. Kalisza z 1933 r.	zł			39'50
5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina	zł			46'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r.	zł			39'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	46'00	46'00	46'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Siedlec z 1933 r.	zł	25'00	24'75	24'75

Obligacje miast

VIII i IX 6% Konwers. m. Warszawy	zł			50'00
---	----	--	--	-------

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ⁵⁾	Londyn ⁶⁾	Parыз ⁵⁾	
20/IV	18'85	26'25	285'75	
21/„	„	„	—	
22/„	18'83 ½	„	—	
23/„	18'83	„	285'50	
24/„	18'82 ½	„	—	
25/„	18'83	„	—	
	Zurycz ⁵⁾	Berlin ⁵⁾	Praga ⁵⁾	
20/IV	57'72 ½	46'80 ÷ 46'90	456'00	
21/„	„	„	„	
22/„	57'71 ½	„	„	
23/„	57'75	„	„	
24/„	57'77 ½	„	„	
25/„	57'70	„	„	
	Kopenhaga ⁵⁾	Sztokholm ⁵⁾	Oslo ⁵⁾	Gdańsk ⁵⁾
20/IV	85'95	74'25	77'00	99'80 ÷ 100'20
21/„	„	„	„	„
22/„	„	„	„	„
23/„	„	„	„	„
24/„	85'90	„	„	„
25/„	—	—	—	„

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁷⁾

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)

	6 ÷ 11/IV	14 ÷ 18/IV	20 ÷ 25/IV
New-York			
6% dolarowa			
1920	76—75—75 ½ (12 000)	76 ½—76—76 ¼ (15 000)	76—75—75 (2 000)
8% Dillon			
1925	90 ½—89 ½—90 ½ (24 000)	91 ¾—90—90 (22 000)	91—90—91 (41 000)
7% stabilizac.			
1927	106—106—106 (1 000)	103—102 ¾—103 (15 000)	103—101 ¾—103 (56 000)

1) \$ 1 = 5'18 fr. szwajc. = Hfl. 2'4888.

2) Dotyczy drobnych odcinków.

3) Dotyczy odcinków po 100.

4) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

5) Za zł 100.

6) Za £ 1.

7) Kursy — w % -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

7% Warszawy 1928	68—67¼—68 (2 000)	67—66—66½ (8 000)	66½—65½— 65½ (9 000)	Zurich 7% stabilizac. 1927	—	—	—
7% Śląska 1928	70—69¾—69½ (32 000)	70—68¼—68¼ (19 000)	69—67⅞—68 (25 000)	Parыз 7% stabilizac. 1927	64'77—64'57	64'20—64'00	64'44—63'70
London 7% stabilizac. 1927	—	93'43—89'43— 89'93	89'79—89'04— 89'54	Medjolan 7% włoska 1924	96'88—96'48— 96'88 (600)	96'96—96'76— 96'96 (75)	97'63—97'13— 97'43 (300)

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

NIEMCY

BUDOWA AUTOSTRAD. — Budowa i utrzymanie niemieckich dróg samochodowych należą na zasadzie ustawy z dn. 29/VII 1933 r. do wyłącznej kompetencji przedsiębiorstwa „Drogi Samochodowe Rzeszy” (Reichsautobahnen), będącego osobą publiczno-prawną i mającego swoją siedzibę w Berlinie. Dla uniknięcia konfliktów z interesami kolei przedsiębiorstwo zostało w miesiąc później uznane za oddział Niemieckiego Towarzystwa Kolei Rzeszy (Reichsautobahngesellschaft). Mimo prawnej samodzielności przedsiębiorstwa Rzesza ma na nie znaczny wpływ. Dotyczy to np. planu i urządzenia autostrad, o czym decyduje Generalny Inspektor Niemieckiego Budownictwa Drogowego (Generalinspektor für das deutsche Strassenwesen) — instytucja, powołana do życia dn. 30/XI 1933 r. Ponadto Rząd Rzeszy zachował sobie ogólny nadzór nad przedsiębiorstwem. Nadzór ten został dn. 23/I 1933 r. poruczony wspomnianemu Generalnemu Inspektorowi, który jest równocześnie członkiem i przewodniczącym Rady Administracyjnej i Zarządu towarzystwa „Reichsautobahnen”.

Dla przeprowadzenia budowy autostrad towarzystwo utrzymuje przy szeregu dyrekcji kolei 15 naczelnych kierownictw budowy, którym skolei podlega szereg oddziałów (obecnie 73) lokalnych (Aussenstellen). Finansowanie przedsiębiorstwa odbywa się przez Reichsautobahn-Bedarfs-Gesellschaft, będącą filją Deutsche Verkehre-Kredit-Bank.

Prawnie autostrady są drogami publicznymi, z tem jednak zastrzeżeniem, że dozwolony jest na nich tylko ruch samochodowy i że podlega on opłatom. Linje główne będą miały 24 m szerokości i składać się będą z 2 torów po 7,5 m szerokości, przedzielonych trawnikiem. Autostrady przeprowadza się z uwzględnieniem właściwości krajobrazowych, a niepożądanym zmianom otoczenia autostrad zapobiega się zgóry.

Długość projektowanych na razie autostrad, których budowę rozpoczęto dn. 23/IX 1933 r., wynosi ok. 6 900 km. Przewidziano 3 wielkie zachodnio-wschodnie i 3 wielkie północno-południowe linje, które z licznymi połączeniami przecinać będą cały obszar Rzeszy bez skrzyżowań.

Z planowanych autostrad było dn. 30/IX 1935 r. oddanych do wykonania 3 150 km, t. j. 46%. W budowie znajdowało się 1 700 km, a więc nieomal 25%. Do dn. 3/X 1935 r. oddano do użytku 110 km, t. j. odcinki Frankfurt — Darmstadt — Mannheim — Heidelberg i Monachium — Holzkirchen. Do końca 1935 r. ukończono autostrady o ogólnej długości 450 km. Ponieważ ze względów gospodarczych

i technicznych rozpoczyna się prace w różnych miejscach równocześnie, chodzi tu nie o jedną ciągłą linję, ale o gotowe odcinki różnych linii.

Gospodarcze znaczenie budowy autostrad uwydatnia się w wielkiej liczbie osób, zatrudnionych bezpośrednio lub pośrednio przy budowie, w dokonanej pracy i w zapotrzebowaniu budulca. Najwyższa liczba zatrudnionych przy budowie robotników wynosiła:

1933	3 900
1934	83 863
1935	115 657

Dochodzą zajęci również przy budowie autostrad urzędnicy, pracownicy i robotnicy oddziałów (Geschäftsstellen) przedsiębiorstwa „Reichsautobahnen” (do końca półrocza 1935 r. ogółem 5 772), a przeważystkiem osoby, zajęte w szeregu przemysłów i rękodziel, czynnych pośrednio przy budowie. Ogólną liczbę tych osób szacuje się obecnie na 250 000.

Stosownie do wzrostu liczby zatrudnionych przy budowie robotników wzrosła także liczba dniówek. Na miesiąc przypadło przeciętnie w 1933 r. 39 tys., w 1934 r. okragło 1 miljn., w 1935 r. ponad 2 miljn. dniówek.

Najważniejsze prace, które trzeba przeprowadzić przy budowie autostrad, polegają na melioracji obszarów, przeznaczonych na autostrady, na przesunięciach ziemi i skał, koniecznych dla tego celu, i na wbudowaniu nawierzchni. Poważniejsze znaczenie ma przytem jeszcze budowa mostów.

Prace nie postępowaly do końca 1935 r. regularnie. Przy nawierzchniach chodzi przeważnie o nawierzchnie betonowane, mające naogół 20 cm grubości. Nawierzchnie smołowe, bituminowe etc., jakoteż nawierzchnie brukowe — w budowie się tylko w wyjątkowych wypadkach. Nawierzchnie, związane wodą, nie zdarzają się przy budowie autostrad. Jeżeli je w planie autostrad zaznaczono, chodzi o odcinki szos, które zmieniono lub przełożono w związku z budową autostrad.

Celem zatrudnienia jak największej liczby robotników ograniczono w miarę możliwości zastosowanie maszyn przy robotach ziemnych.

Ogół kosztów, związanych z budową autostrady, oblicza się na RM 3'5 miljd. Na sumę tę składają się właściwe koszty robót, nabycie gruntów oraz wydatki administracyjne. Właściwe roboty budowlane powierzane zostają bez wyjątku przedsiębiorcom. Obciążenie finansowe robót, które ukończone będą za ok. 6 lat, wynosi RM 600 ÷ 700 miljn. rocznie, co musi być pokryte krótkoterminowo, z pomocą Reichsbanku. Kapitał zakładowy w wysokości RM 50 miljn. dostarczyło Deutsche Reichsbahngesellschaft. Ponadto akcję poparł Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wypłacając od maja 1934 r. na cele budowy kwotę

RM 2'3 miljn., oraz kraj Württemberg RM 7 miljn. Dalszy sposób finansowania budowy autostrad, jak również i innych robót związanych z akcją dostarczania pracy, polega na oparciu o Bank Rzeszy.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 13 ÷ 25/IV b. r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

13 ÷ 18/IV 20 ÷ 25/IV ^{Wzrost (+)} _{lub spadek (-)} %

	Pszemica		
Berlin . . .	21'40	21'40	—
Praga . . .	175'70	175'70	—
Chicago . . .	4'00	—	—
Buenos Aires	3'32	3'33	+ 0'3
Liverpool . .	3'54	3'48	- 1'7
Wiedeń . . .	35'83	35'67	- 0'5
Hamburg . . .	5'60	5'60	—

	Żyto		
Berlin . . .	17'70	17'70	—
Praga . . .	141'15	141'15	—
Chicago . . .	2'09	2'10	+ 0'4
Wiedeń . . .	26'12½	26'25	+ 0'4
Hamburg . . .	3'25	3'25	—

	Owies		
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	124'00	124'00	—
Chicago . . .	2'12	2'13	+ 0'4
Buenos Aires	—	—	—
Liverpool . .	3'12	3'18	+ 1'9
Wiedeń . . .	25'87½	25'87½	—
Hamburg . . .	3'65	3'65	—

	Jęczmień browarowy		
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	140'00	140'00	—
Chicago . . .	3'13	3'27	+ 4'4
Wiedeń . . .	32'00	32'00	—
Hamburg . . .	—	—	—

METALE

ZELAZO. — W I połowie kwietnia panowała na światowym rynku żelaza naogół korzystna konjunktura. Dzięki mocnej tendencji na żelazo, sprawa podwyżki międzynarodowych cen eksportowych staje się coraz bardziej aktualną. Kwestję tą ma się zająć Międzynarodowy Kartel Stali na najbliższym zebraniu. Jakkolwiek wszyscy członkowie kar-

telu uważają ceny obecne za bardzo niskie jednak podwyższenie ich natrafia na przeszkodę wobec silnej konkurencji japońskiej. Z tego względu sprawa ta może być załatwiona dopiero po dokładnym rozważeniu wszystkich argumentów, przemawiających za podwyżką lub przeciw niej.

W poszczególnych krajach położenie przedstawiało się następująco:

W Niemczech rynek wewnętrzny wykazuje duże ożywienie, i obroty są naogół większe niż w tymże okresie ub. r. Dotyczy to w szczególności półwyrobów, żelaza przetworzonego, kształtowanego, bednarki, blachy grubej i wyrobów z drutu. Na tym samym poziomie utrzymał się zbył materiałów nawierzchni kolejowej, odlewów żeliwnych, stali szlachetnej, rur i walcówki. Eksport tych wszystkich artykułów nie wykazuje większych zmian. Zwiększył się zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym zbył blachy średniej i cienkiej, zmniejszyła się natomiast sprzedaż odlewów stalowych. Z przemysłu angielskim została zawarta umowa co do wywozu do Anglii drutu i siatek drucianych. W transakcjach eksportowych — pod wpływem wprowadzenia licencji w Belgii — zaznaczyła się tendencja mocniejsza, przyczem osiągnięto na wszelkich gatunkach żelaza pewne zwyki, a mianowicie: sh 2.6 na 1 t w Egipcie, sh 5 w Afryce Południowej, sh 7.6 w Anglii i sh 3.4 w Ameryce Południowej. Wywóz do Ameryki Południowej nieznacznie się zmniejszył, wzrósł natomiast na Daleki Wschód. W ostatnich 2 tygodniach wysłano 6 tys. t żelaza przetworzonego do Chin. Ożywił się także eksport walcówki, zwłaszcza na Daleki Wschód. Ceny zwykowały o sh 2 na 1 t.

We Francji rynek wewnętrzny nie wykazuje poważniejszych zmian. W związku z sezonem wiosennym zarysowuje się pewna poprawa sytuacji, jednakże niewyjaśnione sto-

sunki polityczne działają hamująco. Na rynku surowców panuje tendencja mocna. Dość duże ożywienie zaznacza się w eksporcie półwyrobów, zwłaszcza do Anglii, Afryki Brytyjskiej i Ameryki Południowej. Na rynku wewnętrznym największy popyt panuje na stal szlachetną — w związku zarówno ze zbrojeniami, jak i wzmożeniem produkcji samochodów.

Na belgijskim rynku żelaza zarówno wewnętrznym, jak i eksportowym panował w okresie sprawozdawczym nastrój spokojny. Ogólna suma obrotów wyniosła w marcu b. r. ok. 135 tys. t — wobec 157 tys. t w lutym i 160 tys. t w styczniu. W tej liczbie zbył krajowy stanowił ok. 63%, lecz stosunek ten w przyszłości nie da się prawdopodobnie utrzymać, gdyż składnicy w oczekiwaniu zwykłej cen porobili bardzo duże zapasy. Największy popyt panuje na półwyroby, głównie ze względu na zakupy Anglii; następne miejsce zajmuje żelazo handlowe i profilowe, podczas gdy zapotrzebowanie na blachę jest nierównomierne — słabsze na blachę grubą i średnią, silniejsze zaś na cienką ocynkowaną. Na bednarkę i drut popyt był naogół słabszy. Ceny surowców wykazują tendencję mocną, i możliwa jest zwyczajka. Dzięki wprowadzeniu od dn. 9/IV licencji eksportowych oczekiwane jest uregulowanie rynku wywozowego i przyspieszenie rozstrzygnięcia sprawy podwyżki cen światowych.

Ogólny stan rynku angielskiego nie wykazuje większych zmian. Mocna tendencja panuje dalej we wszystkich działach. Zławsza zaznacza się duży popyt na surowkę i półwyroby. Mają być uruchomione dalsze wielkie piece, a po nowej podwyżce cen surowców szkockiej ma nastąpić wzrost cen surowców angielskiej. Co do półwyrobów — to Anglia zawiadomiła Międzynarodowy Kartel Stali o tem, że ma zamiar skorzystać z dodatkowej

opcji na 100 tys. t półwyrobów kontynentalnych. Wobec tego dodatkowa kwota przywozu półwyrobów wyniesie 260 tys. t, a całkowity przywóz tego artykułu do Anglii w pierwszym roku należenia jej do kartelu wzrośnie do 930 tys. t.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. fob port — notowane były w dn. 9/IV 1936 r., jak następująco:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1016 kg	za 1000 kg	

S u r ó w k a:

odlewn. Nr. III (2.5-3.0% Si)	—	1.19.0	1.19.0
tomasowska	—	1.18.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—

P ó ł w y t w ó r:

kęsy	—	2.7.0	2.7.0
platyny	—	2.8.0	2.8.0

W y t w o r y g o t o w e:

żelazo sztabowe	—	3.3.6	3.3.6
belki	—	3.1.6	3.1.6
kątownicy	—	3.2.6	3.2.6
blacha okrętowa, rezerwoarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.10.0	5.10.0
bednarka	—	4.0.0	4.0.0
drut - walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	4.9.0	4.9.6
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynkowany	—	6.7.6	6.7.6
gwoździe druciane	—	5.10.0	5.10.0

BIBLIOGRAFJA

„KILKA UWAG O BRANŻOWYCH ZWIĄZKACH PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNICZYCH“ DOC. DR. ROMAN PIOTROWSKI. — W pracy tej poruszył autor wyjątkowo aktualne, a dotychczas w literaturze naszej nieopracowane zagadnienie „zrzeszeń przemysłowych” oraz analogicznych „rzemieślniczych związków gospodarczych”, uregulowanych w ustawie z dn. 10/III 1934 r., no-

welizującej polskie prawo przemysłowe z 1927 roku.

W sposób jasny wykazał autor, że zarówno zrzeszenia przemysłowe, jak i rzemieślnicze związki gospodarcze mają przedewszystkiem charakter gospodarczy, a nie jakiś ideowy, korporacyjno-zawodowy (stanowy). Autor trafnie stwierdza, że skoro w myśl ustawy zrzeszenia przemysłowe i rzemieślnicze związki gospodarcze mają za zadanie popieranie rozwoju przemysłu pod względem technicznym

i gospodarczym, pozyskiwanie krajowych i zagranicznych rynków zbytu oraz obronę interesów gospodarczych zrzeszonych — nie tylko mogą, ale niejednokrotnie muszą one korzystać z kartelowych metod pracy, gdyż bez tego nie potrafiłyby sprostać swoim zadaniom. Autor wyjaśnia przytem, w jakim stosunku będą pozostawać takie zrzeszenia przemysłowe i rzemieślnicze, operujące kartelowymi metodami pracy, do obowiązującej ustawy kartelowej.

B. K.

P R Z E D R U K D O Z W O L O N Y. L E C Z Z P O D A N I E M Ź R Ó D Ł A

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; ZAGRANICĄ: kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 600; II i III str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 400, 1/2 str. — 250, 1/4 str. — zł 150, 1/8 str. — zł 90. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, 1/2 str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, 1/4 str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Kraków — Kocmyrzów

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

Kolei Lokalnej Kraków—Kocmyrzów odbędzie się w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 11 w Krakowie w biurze Towarzystwa przy ul. Kapucyńskiej 3. I. p., na które niniejszym zapraszamy PP. Akcjonariuszy.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie zamknięcia rachunku i bilansu za 1935 r.;
2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
3) Uchwalenie bilansu za 1935 r. i postanowienie co do pokrycia straty za 1935 r.; udzielenie absolutorjum poprzedniemu i obecnemu Zarządowi, jakoteż poprzedniej i obecnej Radzie Nadzorczej;

4) Oznaczenie wartości znaczka obecności i wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej;

5) Uchwalenie likwidacji Spółki i wybór władz Spółki w likwidacji, jakoteż ustalenie ich wynagrodzeń.

Co do uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu i wykonania prawa głosowania, co do powzięcia uchwał nad przedmiotami, będącymi na porządku dziennym, jakoteż umieszczenia spraw dodatkowych na porządek dzienny, wskazuje się na postanowienie Statutu Towarzystwa; akcje, z wyjątkiem akcji, będących w posiadaniu: Przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i Gminy miasta Krakowa — mają być złożone najpóźniej do dn. 10 maja 1936 r. w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce, Oddział w Krakowie Rynek Główny. Złożenie akcji ma nastąpić przy załączeniu przez składającego dwóch konsygnacji, podpisanych własnoręcznie wzgl. firmowo, z których jeden egzemplarz, zawierający poświadczenie złożenia, otrzymuje deponent. Na podstawie tego poświadczenia otrzyma składający kartę legitymacyjną w biurze Towarzystwa w Krakowie, przy ul. Kapucyńskiej 3. I. p. Po odbytem Walnym Zgromadzeniu akcje wydane zostaną tylko za zwrotem konsygnacji.

Odnośnie do akcji, będących w posiadaniu: Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” i Gminy miasta Krakowa, wystarczy w miejsce złożenia akcji przedłożenie potwierdzenia Kasy, w której akcje są przechowywane.

Kraków, dn. 23 kwietnia 1936 r.

Zarząd.
851-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„Ropa”, Spółka Akcyjna Przemysłu Naftowego we Lwowie

zawiadamia, że w dn. 9 maja 1936 r., o godz. 12 odbędzie się w lokalu Zarządu we Lwowie, przy ul. Chrzanowskiej L. 14

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia z dn. 6 lipca 1935 r.; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za 1935 r. oraz przedłożenie bilansu i r-ku strat i zysków; 3) Wniosek Komisji Rewizyjnej na udzielenie władzom pokwitowania z ich działalności; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku za 1935 r.; 5) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej po myśli § 13 statutu; 6) Wnioski i interpelacje.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub zaświadczenia o złożeniu akcji w depozycie najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Spółki we Lwowie, przy ul. Z. Chrzanowskiej L. 14.

837-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłu Włókienniczego „Dobrzyńka“

Spółka Akcyjna w Pabjanicach

zawiadamia, że w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 11 odbędzie się w Pabjanicach przy ul. Zamkowej 2

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok ubiegły; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorjum; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej; 7) Zatwierdzenie kaucji na rzecz The British and Polish Trade Bank A. G.; 8) Wolne wnioski.

751-16-18

II OGŁOSZENIE

Niniejszym podaje się do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 10 rano w sali posiedzeń Spółki Akcyjnej „Widzewska Manufaktura” w Łodzi przy ul. Śródmiejskiej 13 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym.

1) Uchwalenie propozycji układowych dla wierzycieli Spółki Akcyjnej „Widzewska Manufaktura” i udzielenie upoważnienia do ewentualnych zmian powyższych propozycji, oraz do zawarcia w imieniu „Widzewskiej Manufaktury” Sp. Akc. układow z wierzycielami;

2) Powzięcie uchwały w przedmiocie nowej emisji obligacji na cele zaspokojenia wierzycieli „Widzewskiej Manufaktury” Sp. Akc. na sumę ogólną do wysokości zł w zł. 18 340 000.—, względnie funtów angielskich 700 000 00 oraz warunków tej emisji oraz powzięcie uchwały w przedmiocie ewentualnej konwersji obligacji emisji 1930 r. na nowe w celach zaspokojenia wierzycieli Widzewskiej Manufaktury Spółki Akcyjnej, oraz warunków konwersji;

3) Udzielenie upoważnienia do przeprowadzenia sprawy emisji względnie konwersji obligacji, zgodnie z punktem 2 porządku dziennego, oraz do zeznania odpowiednich aktów i dokonania wpisów hipotecznych na nieruchomościach Widzewskiej Manufaktury;

4) Zmiana par. 10 i 15 Statutu „Widzewskiej Manufaktury” Sp. Akc., a mianowicie:

Dotychczasowe brzmienie par. 10: „Rada Nadzorcza Spółki składa się co najmniej z 5 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów. Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala corocznie Walne Zgromadzenie”.

Proponowana zmiana. Na końcu wyżej przytoczonego par. 10 dodać: „jednak liczba członków Rady Nadzorczej nie może w żadnym wypadku przekraczać 7 osób”.

Dotychczasowe brzmienie par. 15: „Zarząd Spółki składa się z jednego lub z większej ilości członków, mianowanych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszy, lub z poza ich grona na okres jednego roku. Poszczególni lub wszyscy członkowie Zarządu mogą być w każdej chwili przez Radę Nadzorczą odwołani”.

Proponowana zmiana. Po wyrazach „lub z większej ilości członków” dodać: „jednak nie powyżej pięciu”!

5) Wolne wnioski.

Zwraca się uwagę PP. Akcjonariuszy na możliwość zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, które winny być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

ZARZĄD I RADA NADZORCZA

Widzewskiej Manufaktury, Spółki Akcyjnej

W Ł O D Z I

Łódź, dn. 16 kwietnia 1936 r.

812-17 i 18.

II OGŁOSZENIE

Zarząd „Ericsson“ Polskiej Akcyjnej Spółki Elektrycznej
w Warszawie

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów Spółki, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 11 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Al. Ujazdowskie 47, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 3) Podział zysku;
- 4) Wybór członków Zarządu;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na 1936 r.;
- 6) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

721-16-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskich Zakładów Optycznych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja 1936 r. o godz. 11 w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

też Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1935 oraz odczytanie bilansu i rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorjum dla Zarządu;
- 4) Budżet na 1936 r.;
- 5) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości;
- 6) Ustalenie liczby członków Zarządu;
- 7) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, członków, delegowanych do ścisłej współpracy z Dyrekcją, i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 27 statutu Spółki, PP. Akcjonariusze życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć w biurze Zarządu Spółki Warszawa, Grochowska 35 — w godz. od 9 do 13 codziennie, swoje akcje lub dowody o zdeponowaniu akcji w jednym z akcyjnych banków polskich najpóźniej na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

601-15-18

I OGŁOSZENIE.

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki, Spółka Akc.

Zarząd „Stowarzyszenia Mechaników Polskich z Ameryki Spółka Akcyjna“ w Warszawie ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 10 w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 130 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz r-ku strat i zysków za 1935 r. oraz powzięcie uchwał w przedmiocie wyników bilansowych;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowana za wykonanie przez nie obowiązków w roku operacyjnym 1935;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wyznaczenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, właściciele akcji na okaziciela, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem, t. j. nie później niż 12 maja 1936 r. włącznie, swoje akcje lub dowody ich złożenia u notariusza, albo w krajowej instytucji kredytowej.

916-18

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Łódzkie Wąskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1936 r. o godz. 11 w lokalu biura Zarządu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 77 w Łodzi odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za 1935 r.; udzielenie absolutorjum władzom Spółki oraz podział zysku za 1935 r.;
- 3) Uchwalenie budżetu na 1937 r.;
- 4) Wybory do Zarządu;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wynagrodzenie członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wolne wnioski.

UWAGA I. — (Wyciąg z § 20 Statutu Spółki):

„Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 1 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej oraz w następujących zagranicznych: Westminster Bank Limited Head Office in London, Schweizerische Bankgesellschaft Zürich, Trust Metallurgique Bruxelles.

W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i numery oraz stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

UWAGA II — PP. Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy na porządek dzienny pod warunkiem złożenia ich w biurze Zarządu do dn. 12 maja 1936 r. włącznie.

903

I OGŁOSZENIE

Zarząd Kaliskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu

Spółka Akcyjna w Kaliszu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1936 r. o godz. 17,30 w lokalu Zarządu w Kaliszu odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935 i pokwitowanie władz Spółki;
- 2) Podział zysku;
- 3) Zmiana nazwy Spółki „Kaliska Manufaktura Pluszu i Aksamitu S. A. w Kaliszu“ na „Kaliska Manufaktura Edmund Gaede S. A. w Kaliszu“ i uzupełnienie statutu art. 11. o brzmieniu: „Walne Zgromadzenie otwiera prezes Zarządu lub Komisji Rewizyjnej albo ich zastępcy, poczem z pośród osób, uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wybiera się przewodniczącego“;
- 4) Wybór władz Spółki;
- 5) Wynagrodzenie władz Spółki;
- 6) Upoważnienie Zarządu do otwierania kredytu w instytucjach bankowych i u osób prywatnych, oraz zaciągania długo- lub krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w posiedzeniu Zgromadzenia, winni — stosownie do art. 399 § 2 kodeksu handlowego — przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje, bądź odnośne dowody posiadania akcji na ręce Zarządu do biura Spółki w Kaliszu przy ul. Szopena Nr. 27.

W razie niedojścia zebrania do skutku w terminie wymienionym następne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 13 czerwca 1936 r. o godz. 17,30 w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

902-18-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd „Wolbrom“ Fabryki Wyrobów Gumowych

Spółka Akcyjna w Wolbromiu

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 17 odbędzie się w Olkuszu w lokalu Spółki Akcyjnej „Olkusze”

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za rok operac. 1935;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokrycie strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór lub odwołanie władz Spółki;
- 6) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski Zarządu oraz Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia.

Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucjach kredytowych oraz niżej wyszczególnionych zagranicznych, na które zezwolił Minister Skarbu w myśl Art. 399 K. H. 1) Anglo Tschecho-Slovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank u. Disconto-Gesellschaft Berlin, 3) Dresdner Bank in Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London E. C. 3, 5) Credito Italiano Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handels und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller u. Comp. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank-Verein, Zurich, 9) Ungarische Kredit Bank, Budapest V, i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz — lub innych w ogłoszeniach podanych.

Pismo, przy którym akcjonariusz składa oryginalne akcje w Spółce, oraz zaświadczenie złożenia akcji u notariusza lub instytucji kredytowej, winno zawierać wzmiankę, iż akcje nie zostaną podjęte, względnie wydane przed ukończeniem Zgromadzenia.

912-18-20

T-wo Akcyjne dla Fabrykacji Śrub i Wyrobów Kutych Brevillier S-ka i A. Urban Synowie

Zaproszenie na

36 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które się odbędzie we czwartek dn. 28 maja 1935 r. o godz. 11 przedpoł. w biurze Towarzystwa w Wiedniu VI., Linke Wienzeile 18.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej, przedłożenie bilansu rocznego oraz rachunków strat i zysków za 1935 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, przyjęcie zamknięcia rachunków (art. 35 i 36 statutów), odciążenie Rady Zawiadowczej;
- 3) Uchwała w sprawie podziału czystego zysku (art. 30 b. statutów);
- 4) Wybory do Rady Zawiadowczej (art. 11 statutów);
- 5) Ustalenie wartości znaczków obecności Rady Zawiadowczej (art. 30 h statutów).

PP. Akcjonariusze, którzy chcą sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą — w myśl art. 28 statutów — złożyć swe akcje za otrzymaniem legitymacji najpóźniej do dn. 20 maja 1936 r. w jednym z następujących banków: „Oesterreichische Creditanstalt — Wiener Bankverein” we Wiedniu lub „Powszechny Bank Kredytowy S. A.”, Oddział w Bielsku, lub „Ungarische Allgemeine Kreditbank” w Budapeszcie.

Wiedeń-Ustroń, dn. 28/IV 1936 r.

Rada Zawiadowcza

(Przedruk nie zostanie honorowany) 932

Na IV Zwyczajnem Zgromadzeniu Akcjonarjuszy firmy

„Mez”, Spółka Akcyjna, Fabryka Jedwabiu do Haftowania i Przędzy do Szycia i Robót Ręcznych w Warszawie

odbytem w dn. 23 kwietnia 1936 r. uchwalono:

1) Zatwierdzić przedłożone sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bilans, jakoteż rachunek zysków i strat na czwarty rok gospodarczy od 1 stycznia do 31 grudnia 1935 r. i przeznaczyć z czystego zysku w wysokości zł 128 732.54 — w myśl par. 33 statutu — 8% czystego zysku, t. j. zł 10 298.60, na dotację ustawowego funduszu rezerwowego, wypłacić Akcjonariuszom dywidendę w wysokości 12% wartości nominalnej posiadanych akcji, t. j. zł 120 000.00, i pozostałość zysku, t. j. zł 10 296.76, przenieść na nowy rachunek.

2) Udzielić Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorjum. Jako członkowie Rady zostali wybrani: 1) Dr. Wiktor Mikulecki, dyrektor banku w Warszawie, 2) James Henderson, przemysłowiec w Medjolanie, 3) Neil Buchanan, dyrektor fabryki w Wiedniu, 4) Hans Mez, fabrykant w Fryburgu, 5) Filip Hartman, dyrektor we Lwowie. 976

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Syndykatu Rolniczego Warszawskiego, Spółki Akcyjnej

w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 18 w lokalu Spółki, Warszawa, Kopernika 30.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansów i rachunków zysków i strat za 1935 r., oraz udzielenie absolutorjum Komisji Likwidacyjnej; 4) Zmiana uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 6/VI 1935 r., dotyczącej przejęcia przez Syndykat Rolniczy Warszawski Sp. Akc. w likwidacji strat Spółdzielni Rolniczej Warszawskiej; 5) Budżet na 1936 r.; 6) Uzupełniające wybory członków Komisji Likwidacyjnej; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia; 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki Akcyjnej akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem. 940

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka w Łodzi

zawiadamia, że w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 17 w biurze Zarządu Spółki w Łodzi przy ul. Tylnej Nr. 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu Spółki z czynności za rok operacyjny 1935, przedstawienie bilansu na dz. 31 grudnia 1935 r. oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki;
- 4) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących oraz wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Uchwała w sprawie wynagrodzenia dyrektorów zarządzających i członków Zarządu na 1936 r. oraz Komisji Rewizyjnej za 1935 r.;
- 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki conajmniej 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem powinni nie później, jak 2 tygodnie przed datą Walnego Zgromadzenia złożyć je na piśmie Zarządowi Spółki.

927-18

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń
Spółka Akcyjna w Poznaniu

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 16,30 na salce posiedzeń „VESTY”, Poznań, ul. Św. Marcina 61.

Po myśli § 14 statutu udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu mogą wziąć ci wszyscy PP. Akcjonariusze, którzy są zapisani w księdze akcyjnej i odpowiadają warunkom art. 59 ust. 1 prawa o spółkach akcyjnych.

Walne Zgromadzenie odbędzie się w g następującego porządku obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej;
- 4) Przyjęcie bilansu oraz podziału zysku i udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń;
- 5) Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw, należących do Koncernu „Vesta” i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń;
- 7) Wolne wnioski.

Dodatkowe sprawy na porządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dn. 12 maja 1936 r. włącznie i powinny odpowiadać ustawowym warunkom (art. 54 prawa o spółkach akcyjnych).

Rada Nadzorcza

Zarząd
965-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Towarzystwo Ubezpieczeń „Silesia”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 11,30 odbędzie się w biurach Centrali Towarzystwa w Bielsku przy ul. Krasińskiego 11

**XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności za 1935 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4) Zatwierdzenie sprawozdania rocznego, bilansu, rachunku zysków i strat za 1935 r., oraz powzięcie uchwały co do użycia czystego zysku; 5) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6) Oznaczenie ilości i wybór członków Rady Nadzorczej, stosownie do § 24 statutu; 7) Ustalenie wysokości wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje względnie zaświadczenia notariusza lub właściwych instytucji kredytowych o złożeniu u nich akcji, najpóźniej tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, w kasie Spółki w Bielsku, ul. Krasińskiego 11.

Bielsko, 27 kwietnia 1936 r.

1026-18

Zarząd Polskiej Spółki Wytworów Chemicznych „Roche”

Spółka Akcyjnej w Warszawie

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 18 w gmachu Spółki w Warszawie przy ul. Rakowieckiej 19 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi; 2) Określenie uposażenia dla Zarządu i wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej; 3) Ustalenie budżetu na 1936 r.; 4) Wybory do władz Spółki; 5) Upoważnienie Zarządu do zbycia części gruntów, stanowiących własność Spółki; 6) Wolne wnioski.

1016-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Mechaniczne „Ursus”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 18 w siedzibie Zakładów Mechanicznych „Ursus” Sp. Akc. w Warszawie przy ul. Terespolskiej Nr. 34/36 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania obowiązków;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1936 r.;
- 5) Wolne wnioski.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 20 maja 1936 r. włącznie i nie będą odebrane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia notariusza lub instytucji kredytowej krajowej, stwierdzające złożenie akcji.

967-18-19

Według postanowień uzgodnionego statutu

Towarzystwa Ubezpieczeń „Silesia”, Spółki Akc. w Bielsku

akcje Spółki mają opiewać na okaziciela, oraz na imienną wartość zł 100.

Zarząd Spółki wzywa zatem akcjonariuszów DO ZŁOŻENIA DOTYCHCZASOWYCH AKCYJ IMIENNYCH w biurze Spółki w Bielsku, ul. Krasińskiego Nr. 11, celem zamiany tych akcji na akcje na okaziciela.

1025-18

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu
„REKTYFIKACJA WARSZAWSKA”**

zawiadamia, że w dn. 25 maja 1936 r. o godz. 18 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Dobrej Nr. 48/50 odbędzie się

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawa sprzedaży nieruchomości Nr. hip. 1350 na Pradze;
- 2) Wolne wnioski.

Zgromadzenie odbędzie się w pierwszym terminie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji. Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu na zasadzie art. 399 Kodeksu Handlowego.

999-18

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy:

**Towarzystwo Akcyjne Fabryki Zapalek
„Progress—Wulkan” Józef A. Halpern, Pińsk**

Spółka Akcyjna w likwidacji

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki:

DO ZGŁOSZENIA SWOICH PRETENSYJ

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, ul. Królewska Nr. 3, w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszym.

Pierwsze ogłoszenie umieszczone zostało w Nr. 12 tygodnika „Polska Gospodarcza” z dnia 21 marca 1936 r., drugie w Nr. 15 z dn. 11 kwietnia 1936 r.

Komisja Likwidacyjna:

Karol Kozłowski, Bernard Halpern.

1005

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Zakłady Elektromechaniczne Rohn Zieliński, Spółka Akcyjna Licencja Brown Boveri”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 17 w lokalu przy ul. Bielańskiej Nr. 6 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1935;
- 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu zamknięcia oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r. Podział zysków. Pokwitowanie władz Spółki z ich działalności oraz wynagrodzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Zmiana statutu Spółki, a mianowicie:

Dotychczasowe brzmienie:

„§ 6. — Władzami Spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Zarząd, 3) Komisja Rewizyjna

§ 7. — Walne Zgromadzenie otwiera prezes Zarządu lub jego zastępca, poczem z osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, wybiera się przewodniczącego. Walne Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu siedziby Spółki.

§ 10. — Zarząd składa się z siedmiu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona, na przeciąg trzech lat administracyjnych, przyczem liczba członków może być zmieniona uchwałą Walnego Zgromadzenia, nie może być jednak niższa od trzech.

Większość członków Zarządu winna być obywatelami Państwa Polskiego. Corocznie w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ustępuje z kolei starszeństwa wyboru taka ilość członków Zarządu by czas urzędowania każdego z nich nie przekraczał trzech lat. W razie równości praw z tytułu starszeństwa o kolejności ustępowania rozstrzyga los o ile liczba członków Zarządu nie jest podzielna przez 3, w pierwszym roku ustępuje odpowiednio większa liczba członków Zarządu. Na miejsce ustępujących członków Zarządu wybierani są nowi, ustępujący mogą być wybierani ponownie.

Członkowie Zarządu wybierają corocznie z pośród siebie prezesa i 2 vice-prezesów.

§ 11. — Spółkę podpisują będzie dwóch członków Zarządu łącznie lub jeden członek Zarządu wspólnie z prokurentem lub dwóch prokurentów łącznie. Do otrzymania należnych Spółce sum i dokumentów od wszelkich instytucji państwowych, samorządowych, poczty, banków, osób prywatnych oraz do kwitowania z odbioru upoważniony jest jeden członek Zarządu lub osoba, specjalnie do tego przez Zarząd upoważniona.

§ 12. — Walne Zgromadzenie wybiera corocznie na rok zgóry Komisję Rewizyjną, złożoną z pięciu akcjonariuszów, nienależących do Zarządu i niepiastujących żadnego urzędu w Spółce.

§ 14. — Czysty zysk, pozostały po pokryciu wszystkich wydatków i odpisów amortyzacyjnych, rozdziela się podług następujących zasad;

a) do kapitału zapasowego przelewa się przynajmniej osiem procent czystego zysku dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego.

b) następnie rozdziela się aż do 6% od kapitału akcyjnego jako dywidendę od akcji;

c) 15% od pozostałej nadwyżki przeznaczają się na tantiemę dla Zarządu, pozostała zaś reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania, uwzględniając tworzenie specjalnych kapitałów rezerwowych.

§ 15. — We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy Rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22/III 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383).

Proponowane brzmienie:

§ 6. — Władzami Spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Rada Nadzorcza, 3) Zarząd.

§ 7. — Walne Zgromadzenie otwiera Prezes Rady Nadzorczej lub jego zastępca, poczem z osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, wybiera się przewodniczącego. Przewodniczącym może być wybrany członek Rady Nadzorczej. Walne Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu siedziby Spółki.

§ 10. — Rada Nadzorcza składa się z conajmniej pięciu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na trzy lata.

Większość członków Rady Nadzorczej winna być obywatelami Państwa Polskiego. Corocznie w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ustępuje kolejno według starszeństwa wyboru jedna trzecia członków Rady Nadzorczej. W razie równości praw z tytułu starszeństwa o kolejności ustępowania rozstrzyga los. Na miejsce ustępujących członków Rady Nadzorczej wybierani są nowi, ustępujący mogą być wybierani ponownie.

Członkowie Rady Nadzorczej wybierają corocznie z pośród siebie Prezesa i dwóch Vice-Prezesów.

§ 11. — Zarząd składa się z conajmniej dwóch członków, wybieranych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona na przeciąg jednego roku. Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybierani ponownie.

§ 12. — W imieniu Spółki podpisywać będą łącznie dwaj członkowie Zarządu lub jeden członek Zarządu z prokurentem lub dwaj prokurenci.

Zarząd winien zasięgać zezwolenia Rady Nadzorczej przed dokonaniem następujących czynności:

- a) przed udzieleniem i odwołaniem prokury,
- b) przed obciążeniem hipotecznym nieruchomości Spółki, niewylączając zapisu kaucyj hipotecznych,
- c) przed kupnem i sprzedażą nieruchomości.

§ 14. — Czysty zysk, pozostały po pokryciu wszystkich wydatków i odpisów amortyzacyjnych, rozdziela się podług następujących zasad:

a) do kapitału zapasowego przelewa się przynajmniej osiem procent czystego zysku, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego,

b) następnie rozdziela się aż do sześciu procent od kapitału akcyjnego, jako dywidendę od akcji,

c) pozostała zaś reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania, uwzględniając tworzenie specjalnych kapitałów rezerwowych.

§ 15. — We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie właściwe przepisy Kodeksu Handlowego”.

6) Wybory władz Spółki;

7) Uchwalenie budżetu na 1936 r.;

8) Upoważnienie Zarządu do obciążania, wydierżawiania, zbycia nieruchomości i do działania przytem na prawach Walnego Zgromadzenia;

9) Sprawa zamieszczania ogłoszeń Spółki w pismach.

W Walnym Zgromadzeniu mogą uczestniczyć PP. Akcjonariusze, którzy conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce swe akcje lub zaświadczenie o ich zdeponowaniu w formie, prawem przewidzianej.

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Sukiennej Manufaktury
Leonhardt, Woelker i Girbardt w Łodzi, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że w dn. 25 maja 1936 r. o godz. 5 popoł. odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi przy ul. Leonhardta Nr. 1

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935;
- 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki z czynności, dokonanych w 1935 r.;
- 4) Uchwała w przedmiocie podziału zysku, względnie pokrycia straty;
- 5) Ustalenie budżetu wydatków i planu działalności na rok operacyjny 1936;
- 6) Upoważnienie Zarządu do wydzierżawienia poszczególnych oddziałów fabrycznych, oraz sprzedaży maszyn i zniesienia zbędnych budynków;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej i Zarządu, podział funkcji pomiędzy członkami Zarządu, oraz określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje, albo właściwe kwity depozytowe najpóźniej do dn. 17 maja 1936 r. w biurze Zarządu Spółki. 1008-18-19

R. H. B. II. 271.

Dn. 26 marca 1936 r.

POSTANOWIENIE.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy w sprawie firmy

Akcyjny Browar i Zakłady Fabryczne w Tenczynku

na podstawie zgłoszenia firmy z dn. 10 listopada 1934 r. postanawia wpisać do rejestru handlowego :

Nr. kolejny wpisu 126/6.

Obniżono kapitał akcyjny Spółki z kwoty zł 1 000 000 na kwotę zł 500 000 przez umorzenie pięciu tysięcy sztuk akcji. Równocześnie podwyższono kapitał akcyjny o zł 250 000 to jest do kwoty zł 750 000 przez wydanie 2.500 sztuk akcji po zł 100 każda na okaziciela.

Data wpisu: 28 marca 1936 r.

962-18

R. H. B. II. 271.

Dn. 30 marca 1936 r.

POSTANOWIENIE.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy w sprawie firmy

Akcyjny Browar i Zakłady Fabryczne w Tenczynku

na podstawie zgłoszenia firmy z dn. 12 marca 1936 r. postanawia wpisać do rejestru handlowego:

Nr. kolejny wpisu 126/7.

Obniżony kapitał akcyjny o kwotę zł 665 000 przez umorzenie odpowiedniej części akcji. Równocześnie podwyższono kapitał akcyjny o sumę zł 665 000 przez wydanie 6.650 sztuk akcji nowej emisji, opiewających na okaziciela po zł 100 nominalnej wartości każda, t j. do pierwotnej kwoty zł 750 000.

Data wpisu: 30 marca 1936 r.

961-18

W ogłoszeniu firmy „ELEKTROBUDOWA” Sp. Akc. w Łodzi z dn. 11/IV r. b. o Dorocznym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy **wkradła się pomyłka**, a mianowicie: w wierszu 7 od góry zamiast: „w lokalu Spółki przy ul. Kościuszki Nr. 56/58” winno być:

W LOKALU SPÓŁKI PRZY UL. KOPERNIKA Nr. 56/58.

1020-18

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

firmy: Towarzystwo Akcyjne dla Wyrobu
Zapałek „Silesia“ w Czechowicach, Spółka Akc.
w l i k w i d a c j i

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego **wzywa wierzycieli** wymienionej Spółki

DO ZGŁOSZENIA SWOICH PRETENSYJ

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Czechowicach przy Fabryce Zapałek „Silesia” w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszym.

Pierwsze ogłoszenie umieszczone zostało w Nr. 12 tygodnika „Polska Gospodarcza” z dnia 21 marca 1936 r., drugie w Nr. 15 z dn. 11 kwietnia 1936 r.

Komisja Likwidacyjna:

1003

Karol Kozłowski, Harald Axell

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobow Bawełnianych I. K. Poznańskiego

W ŁODZI

podaje do wiadomości, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Ogrodowej 17, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie tych sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 3) Powzięcie uchwały co do podziału zysku, wzgl. pokrycia strat;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Ustalenie preliminarza na 1936 r.;
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej;
- 8) Stosownie do art. 394 K. H. grupa akcjonariuszów, przedstawiająca ponad jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, zażądała umieszczenia na porządku obrad tegoż Walnego Zgromadzenia kwestji ustosunkowania się Spółki do procesu w przedmiocie unieważnienia uchwał Walnych Zgromadzeń z dn. 25 maja 1934 r. i 2 maja 1935 r.

Właściciele akcji imiennych i świadectw tymczasowych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisanymi do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w siedzibie Spółki w Łodzi, ul. Ogrodowa 17, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

993-18

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Warszawskie Koleje Dojazdowe“, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 10 Statutu — odbędzie się w dn. 27 maja r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki, Marszałkowska 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i sprawozdania Spółki za 1935 r.;

2) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących z losowania;

3) Zmiana brzmienia i uzupełnienia §§ 1, 2, 24, 31, 33 i 35 Statutu Spółki:

W § 1 Statutu wstawia się ustęp drugi treści następującej:

„Wspomniana ustawa została zmieniona i uzupełniona zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 6 lipca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 338)“.

§ 2 o treści następującej:

„Spółka ma na celu:

1) eksploatację wąskotorowych kolei dojazdowych:
a) od dawnej granicy m. st. Warszawy przy b. rogatce piotrogrodzkiej do Jabłonny z odnogami;

b) od dawnej granicy m. st. Warszawy przy b. rogatce moskiewskiej przez Otwock do Karczewa z odnogami;

c) z Warszawy przez Piaseczno do Góry Kalwarii z odnogami;

d) z Warszawy przez Wilanów do Piaseczna z odnogami;

e) z Piaseczna do Jasiénca (cukrownia „Czersk“) z odnogą do Grójca;

f) od stacji Warszawa kolei wymienionych pod c) i d) do stacji Warszawa — Główna P. K. P.

2) budowę i eksploatację nowych kolei, przedłużeń istniejących kolei, oraz odnóg, na które Spółka uzyskała już lub uzyska koncesję, tudzież eksploatację odcinka kolejowego, nazwanego „Odcinkiem Miejskim“, będącego własnością gminy m. st. Warszawa, łączącego linie kolejowe, wymienione w punkcie 1) pod a) i b);

3) zakładanie i prowadzenie innych przedsiębiorstw komunikacyjnych, oraz przedsiębiorstw, będących w związku z głównymi celami Spółki, jak również branie udziału w takich przedsiębiorstwach.

Wszystkie wymienione w punkcie 1) niniejszego artykułu koleje i ich odnogi pozostają w posiadaniu Spółki do dnia 3 lipca 1971 roku, a koleje wymienione w punkcie 2) do terminów, które będą ustalone przez odnośne władze przy nadaniu koncesji na budowę i eksploatację tychże. Po upływie oznaczonych terminów wszystkie koleje i odnogi Spółki ze wszystkimi urządzeniami i taborem przechodzą bezpłatnie na zupełną własność Skarbu Państwa“.

zmienia się na treść jak niżej:

„§ 2. Spółka ma na celu:

1) eksploatację wąskotorowych kolei dojazdowych, na które otrzymała koncesję, zatwierdzoną dnia 20 czerwca 1911 r. zmienioną i uzupełnioną zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 6 lipca 1935 r.

2) budowę i eksploatację nowych kolei, przedłużeń istniejących kolei, oraz odnóg, na które Spółka uzyskała już lub uzyska koncesję;

3) zakładanie i prowadzenie innych przedsiębiorstw komunikacyjnych, oraz przedsiębiorstw, będących w związku z głównymi celami Spółki, jak również branie udziału w takich przedsiębiorstwach“.

§ 24 ustęp drugi treści następującej:

„Przy sporządzaniu bilansu należy stosować przepisy prawa o Spółkach Akcyjnych z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383) oraz szczegółowe przepisy, wydane przez Ministerstwo Komunikacji“.

zmienia się na treść:

„Przy sporządzaniu bilansu, należy stosować przepisy Kodeksu Handlowego z dnia 27. VI. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 502)“.

§ 31 o treści następującej:

„Likwidacja Spółki nastąpi na zasadach, ustalonych w pra-

wie o spółkach akcyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383 z r. 1928)“.

zmienia się na treść:

„§ 31.

Likwidacja Spółki nastąpi na zasadach przepisów Kodeksu Handlowego z dnia 27/VI 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 502)“.

§ 33 o treści następującej:

„Towarzystwo uczestniczy w wydatkach na utrzymanie inspekcji rządowej na drodze i odnogach 1. Grójeckiej, wskazanej w punktach c), e) i f) ustępu pierwszego, paragrafu pierwszego niniejszego statutu.

Na pokrycie kosztów inspekcji rządowej Towarzystwo płaci rocznie Rządowi minimum ½% od dochodu brutto, uzyskanego z linii Grójeckiej z odnogami“.

zmienia się na treść:

„§ 33. W czasie eksploatacji linii kolejowych Towarzystwo jest obowiązane płacić co roku na pokrycie kosztów nadzoru państwowego ½% od dochodu brutto całego przedsiębiorstwa kolejowego Towarzystwa.

W czasie budowy nowych odcinków kolei lub przebudowy istniejących, Towarzystwo płaci za nadzór budowlany sumę, przewidzianą w kosztorysie.

Jednocześnie § 18 ustawy Towarzystwa z dnia 20 czerwca 1911 r. przestaje obowiązywać“.

§ 35 o treści następującej:

„W niewymienionych w niniejszym statucie wypadkach Spółka kieruje się prawem o spółkach akcyjnych (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r., Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383), oraz noweli do tegoż (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r., Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 664)“.

zmienia się na treść:

„§ 35.

W niewymienionych w niniejszym statucie wypadkach Spółka kieruje się przepisami Kodeksu Handlowego z dnia 27. VI. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 502)“.

4) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży z placu położonego w Grochowie II hipot. Nr. 1/8, o powierzchni 18.672.99 mtr.², części jego, niezbędnej dla eksploatacji kolei.

5) Upoważnienie Zarządu do przekazania Zarządowi m. st. Warszawy placu, położonego przy ul. Belwederskiej Nr. 1, o powierzchni 84.67 mtr.², z gruntów wydzielonych z kol. „Adamów Nr. 14“ (ksiega „kol. Nr. 14 Adamów“ majątku Sielce) stosownie do aktu z dn. 19. VIII. 1898 r.

6) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży taboru 1. Wilanowskiej, niezbędnego dla eksploatacji kolei, a mianowicie:

20 sztuk wagonów osobowych

70 sztuk wagonów towarowych.

7) Wolne wnioski.

Uwagi: I. W myśl art. 54 i 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych przysługuje pp. Akcjonariuszom prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny najpóźniej na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia, czyli do dnia 13 maja wł. r. b.

II. PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia w myśl art. 59 wspomnianego Prawa.

III. W myśl art. 61 Prawa o Spółkach, Walne Zgromadzenie, zwolane zgodnie z przepisami, jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

949

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy firmy:

„Karpackie Towarzystwo Leśne“, Spółka Akc. w likwidacji

zwołują niniejszym

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

które odbędzie się w sobotę dn. 23 maja 1936 r. o godz. 16.30 w lokalu Spółki we Lwowie, przy ul. Brajerowskiej Bocznej 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokołu poprzedniego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie likwidatorów; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i końcowego bilansu; 4) Zatwierdzenie ugód; 5) Rozwiązanie i wykreślenie Spółki; 6) Zwolnienie i udzielenie absolutorjum ustępującym likwidatorom; 7) Wnioski.

990-18-19

Towarzystwo Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich

SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba: Warszawa, ul. Kapucyńska Nr. 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Ponieważ Walne Zgromadzenie, zwołane na dz. 29 kwietnia 1936 r., nie mogło się odbyć spowodu złożenia niewystarczającej liczby akcji, przeto Zarząd Towarzystwa Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich, Spółki Akcyjnej, zwołuje, zgodnie z § 34 Statutu,

POWTÓRNE WALNE ZGROMADZENIE

w dn. 29 maja 1936 r. na godz. 11 w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ulicy Kapucyńskiej Nr. 3.

Porządek dzienny:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i mianowanie Przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej za okres operacyjny 1935;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków.
- 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorjum co do wypełniania powierzonych im obowiązków;
- 5) Mianowanie członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących spowodu upływu czasu trwania mandatów;
- 6) Ustalenie poborów członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
- 7) Sprawy, których umieszczenia na porządku dziennym zażądają Akcjonariusze, zgodnie z § 394 Kodeksu Handlowego.

Zgromadzenie to będzie mogło powziąć uchwały, ważne bez względu na liczbę złożonych akcji.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w wymienionem wyżej Zgromadzeniu; złożenie przez nich akcji nie jest wymagane.

Właściciele akcji na okaziciela, życzący sobie wziąć udział w wymienionem powyżej Zgromadzeniu lub też być zastąpionymi przez pełnomocnika, winni złożyć swoje akcje najpóźniej do dn. 19 maja 1936 r.:

we Francji: w Banku „Sté Gle de Crédit Industriel et Commercial” w Paryżu, 66, rue de la Victoire, i w jego oddziałach, a na prowincji — we wszystkich bankach miejscowych, należących do jego grupy; w Banku „Banque de l'Union Parisienne” w Paryżu, 6 et 8, Boulevard Haussmann; w Banku „MM. de Neuflize et Cie” w Paryżu, 31, rue Lafayette; w Banku „Banque Franco-Polonaise” w Paryżu, 15, rue des Pyramides;

w Szwajcarii: w Banku „Banque Daries et Cie” w Genewie, 4, Boulevard du Théâtre,
i najpóźniej w dn. 20 maja 1936 r.:

w Polsce: w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Kapucyńska Nr. 3; w Banku Handlowym w Warszawie; w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie; w Banku Francusko-Polskim w Warszawie, ul. Czackiego 4.

Akcje, złożone w ten sposób, pozostaną w depozycie aż do rozwiązania Walnego Zgromadzenia.

Każda akcja daje prawo do jednego głosu.

Zarząd Spółki Akcyjnej

H. CEGIELSKI W POZNANIU

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 29 maja r. 1936 r. o godz. 12 w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, przy Placu Wolności 15, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z przebiegu interesów za 1935 r.;
- 2) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 5) Uchwała, dotycząca wyrównania salda rachunku zysków i strat przez odpis z rezerwy specjalnej i funduszu rezerwowego;

6) Wybory do Rady Nadzorczej;

7) Sprawa uposażenia delegata Rady.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są:

- a) właściciele akcji imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia;
- b) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu lub w Spółce i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być także złożone zaświadczenia (kwity depozytowe), wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej albo w bankach zagranicznych: Banque de Paris et des Pays — Bas w Brukseli i Banque Nagelmackers Fils & Cie w Liège; ostatnio wymieniony bank może jednakowoż wystawiać zaświadczenia na dowód złożenia tylko akcji na okaziciela.

Zaświadczenia depozytowe muszą być oddane w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem; na mocy tych zaświadczeń (kwitów depozytowych) wystawia Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez deponenta reprezentowanego oraz ilość głosów.

Poznań, dn. 22 kwietnia 1936 r.

I OGŁOSZENIE

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW****Banku Kwilecki, Potocki i S-ka, Spółka Akc. w Poznaniu**

odbędzie się w piątek 29 maja 1936 r. o godz. 16 (4 po poł.) w lokalu Banku w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za 1935 r. i przedłożenie bilansu i obrachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1935 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i obrachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, oraz powzięcie uchwały co do pokrycia wykazanej straty; 3) Wybór członków Rady Nadzorczej; 4) Wnioski bez uchwał.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni akcje swoje złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w instytucji naszej w Poznaniu lub w Oddziałach: w Gdańsku, Inowrocławiu, Ostrowie Wlkp. Warszawie i Katowicach, z tem, że ich nie odbiorą przed ukończeniem tego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach należy wymienić numer akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo żądania umieszczenia na porządku obrad dodatkowych spraw, zgłoszonych nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

BANK KWILECKI, POTOCKI I SKA. SP. AKC.

(—) Waszyński

(—) Paluch

II OGŁOSZENIE

Zarząd Nowoczesnej Spółki Wydawniczej, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 15 maja 1936 r. o godz. 12 w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 35 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje względnie świadectwa tymczasowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

904

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Karbide Wielkopolski” w Bydgoszczy

zwołuje niniejszem PP. Akcjonariuszy na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI,

które odbędzie się w Bydgoszczy w dn. 9 maja 1936 r. o godz. 10 w lokalu Spółki przy ul. Gdańskiej Nr. 96 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1935, oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków per 31/XII 1935;
- 2) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków per 31/XII 1935;
- 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za 1935 r.;
- 4) Powzięcie uchwały co do podziału zysku za 1935 r.;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.

Prawo uczestnictwa i głosowania mają tylko ci Akcjonariusze, których akcje z wykazem numerów złożone zostaną w kasie Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i to w godzinach urzędowych. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

905 Zarząd: *St. Rolbieski.*

Bydgoszcz, dn. 17 kwietnia 1936 r.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polskie Zakłady Impregnacyjne”, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 12 maja 1936 r. o godz. 17 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Mokotowska 46, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie za 1935 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r., oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 3) Uchwała o podziale zysku;
- 4) Uchwalenie tantjemy i żetonów dla Rady Nadzorczej;
- 5) Wniosek w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla stałego delegata Rady Nadzorczej;
- 6) Wnioski i interpelacje.

W myśl przepisów statutu, mają prawo głosować na Walnym Zgromadzeniu tylko ci Akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje w godzinach biurowych w Kasie Spółki w Warszawie, Mokotowska 46, lub w Schweizerische Kreditanstalt w Zurychu, Zentral-Europäische Länderbank w Wiedniu oraz Niederösterreichische Escomptegesellschaft w Wiedniu.

1014

II OGŁOSZENIE

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek”

Spółki Akcyjnej w Toruniu

odbędzie się w Toruniu w lokalu Starostwa Krajowego Pomorskiego przy ul. Mostowej Nr. 11 w czwartek dn. 14 maja 1936 r. o godzinie trzynastej.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 2) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonanych obowiązków;
- 3) Uchwała w sprawie zaksięgowania różnic kursowych i amortyzacji;
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących. Właściciele akcji Nr. 1 — 15 300 dokonują wyboru nowych członków Rady Nadzorczej na miejsce członków przez nich wybranych, pozatem reszta Akcjonariuszów i to w oddzielnem głosowaniu. Na każdą akcję od Nr. 30 001 — 60 000 przypadają po 2 głosy;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższem Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje lub kwity złożenia akcji u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej z podaniem wartości i numerów złożonych akcji oraz zastrzeżenia co do niewydania akcji przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek” Spółka Akcyjna
987 Zarząd: (—) Inż. A. Hoffmann.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Biuro Budowlane F. Skąpski i S-ka Inżynierowie

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja r. b. o godz. 18 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Topolowa 4 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 3) Podział zysku;
- 4) Uchwalenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i tantjemy Zarządu za 1935 r.;
- 5) Wybory 5 członków Rady i 3 członków Zarządu.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Spółki conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenia banków.

936

Zarząd Towarzystwa Fabryki Portland-Cementu „Wołyń”

SPÓŁKI AKCYJNEJ

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 2 popoł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej Nr. 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat;
- 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla władz Spółki;
- 6) Wybór pełnomocników w myśl Art. 374 K. H.;
- 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej na 7 dni przed datą Zgromadzenia.

960-18

Dyrekcja Banku Handlowego w Warszawie

SPÓŁKI AKCYJNEJ

stosownie do § 16 Statutu Banku, niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

65 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w środę dn. 13 maja 1936 r. o godz. 6 popoł. w gmachu Banku Handlowego w Warszawie S. A. w Warszawie, przy ul. Traugutta 7, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Banku za 1935 r., oraz bilansu i rachunku zysków i strat na dz. 31/XII 1935 r. i udzielenie Radzie i Dyrekcji pokwitowania z wykonania przez te władze Banku obowiązków, oraz zatwierdzenie związanych z tem wniosków Rady i Komisji Rewizyjnej; 3) Wybór nowych członków Rady; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Oznaczenie wynagrodzenia członków Rady na 1936 r. oraz członków Komisji Rewizyjnej za 1935 r.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć posiadane akcje — w myśl § 14 Statutu — najpóźniej do środy 6 maja 1936 r. godz. 2 popołudniu, w kasie instytucji centralnej Banku Handlowego w Warszawie S. A., lub w kasie jednego z oddziałów miejskich w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej 18, lub Tłomackie 1, bądź też w kasie jednego z oddziałów prowincjonalnych, jak: w Częstochowie, Kaliszu, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Radomiu, Sosnowcu, Wilnie i Włocławku. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej, oraz w następujących bankach zagranicznych: British Overseas Bank Ltd. w Londynie, Hambros Bank Ltd. w Londynie, Banca Commerciale Italiana w Mediolanie, Oesterreichische Industriekredit-Aktiengesellschaft w Wiedniu.

Stosownie do obowiązującego Statutu Banku, akcje Banku XIII, XIV i XV emisji wartości nominalnej po zł 100, które nie zostały zamienione na akcje nowej emisji w stosunku 2 akcje dawnych emisji na 1 akcję nowej emisji, uczestniczyć będą w głosowaniu w ten sposób, że 2 akcje dawnej emisji będą dawać prawo do jednego głosu.

Akcje byłego Banku Angielsko-Polskiego Spółki Akcyjnej, przejętego w drodze fuzji, niezamienione na akcje Banku Handlowego w Warszawie Spółki Akcyjnej, podlegają złożeniu w sposób wyżej opisany, przyczem każda akcja byłego Banku Angielsko-Polskiego Spółki Akcyjnej daje prawo do jednego głosu.

1037

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Zakładów Ceramicznych
„Dziewulski i Lange“, Spółka Akcyjna

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

XXXVIII ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

odbyć się mające w dn. 11 maja rb. o godz. 16 w biurze Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimska 34.

Porządek dzienny:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Podział zysków; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1936 r.; 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz ustalenie ich wynagrodzenia; 7) Upoważnienie dla Zarządu do sprzedaży i nabywania nieruchomości; 8) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną przyjąć udział w powyższem Zebraniu, raczą — zgodnie z art. 59 prawa z dn. 22 marca 1928 r. — złożyć w biurze Zarządu akcje swoje lub kwity na akcje zdeponowane w instytucjach bankowych najpóźniej do dn. 4 maja 1936 r.

924

Zarząd Wileńskiego Banku Ziemskiego

podaje do wiadomości, że — z powodów, przewidzianych w § 106 Statutu Banku

DRUGIE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

prawomocne bez względu na ilość przedstawionych na niem akcji, odbędzie się w dn. 16 maja r. b. o godz. 6 popoł. w Wilnie w lokalu Banku (Mickiewicza 8).

Akcje, albo zaświadczenia instytucyj kredytowych o zdeponowanych akcjach z numeracją takowych, powinny być złożone w Banku przed dniem 9 maja r. b.

Depozytarjusze Wileńskiego Banku Ziemskiego powinni przed dniem 9 maja r. b. powiadomić Bank o zamierzonym uczestnictwie w Zgromadzeniu.

Porządek dzienny:

- 1) Odczytanie sprawozdania za 1935 r.;
- 2) Referaty Komisji Rewizyjnej i Zarządu, oraz związane z niemi wnioski;
- 3) Ustalenie ilości członków Zarządu (§ 86 Statutu);
- 4) Zatwierdzenie rachunku strat i zysków;
- 5) Przeznaczenie zysków za 1935 r. na mocy § 118 Statutu;
- 6) Zatwierdzenie sprawozdania za 1935 r. z bilansem i prowizorycznym zestawieniem przypuszczalnej wartości aktywów i pasywów z terenu poza granicami Polski;
- 7) Preliminarz wydatków na 1936 r.;
- 8) Pokwitowanie władz Banku z wykonania przez nie obowiązków (art. 390 §2 pkt. 3 Kodeksu Handlowego);
- 9) Zamierzone uzupełnienie Statutu Banku: po § 50 dodać § 50¹: „Pożyczki, umarzone ratami, mogą być wydawane nie tylko listami zastawnymi, ale i gotówką na tych samych podstawach, co pożyczki, wydane w listach. Wysokość oprocentowania tych pożyczek oraz plan ich umorzenia ustala Zarząd Banku i zatwierdza Minister Skarbu. Od pożyczek tych dłużnik opłaca bez wezwania przewidziane w planie umorzenia półroczne wpłaty zgóry za każde półrocze, nie później niż 30 czerwca i 31 grudnia. Wpłaty te oraz przedterminowe wpłaty na umorzenie omawianych pożyczek dokonywują się wyłącznie gotówką. Do pożyczek tych nie stosują się przepisy §§ 23, 43, 44 ust. 1 i ust. 3 §§ 46, 47, 48 ust. 1 i zdanie pierwsze ustępu 3 oraz §§ 49 i 50 Statutu Banku”;
- 10) Referat Komisji Szacunkowej;
- 11) Wolne wnioski.
- 12) Wybory.

968

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Austro-Daimler, Steyr, Puch
Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów, Spółka Akc.

w Warszawie, Wierzbowa 8,

zawiadamia, że w dn. 15 maja r. b. o godz. 4 popoł. w lokalu Spółki, Wierzbowa 8 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935; 3) Wybór jednego członka Zarządu na miejsce ustępującego; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w myśl przepisów ustawy.

956

III OGŁOSZENIE

Likwidator „Deak“, Spółki Akcyjnej, Warszawa

Mazowiecka 7

wzywa wierzycieli, aby wobec uchwalenia

OTWARCIA LIKWIDACJI SPÓŁKI

zgłosili swe wierzycielności w ciągu sześciu miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia.

380b

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Włóczki—Wełny „TRÓJKĄT W KOLE” w Białej

(wojew. krakowskie)

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1936 r. o godz. 10.30 odbędzie się w Białej (wojew. krakowskie) w biurze Zarządu

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1935 r.;
2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., tudzież udzielenie władzom Spółki absolutorjum;

3) Podział zysku;

4) Zmiany w Statucie: § 1. ustęp pierwszy: po słowie „wyrobami” dodać: „oraz pokrewnymi, jak również komisowej sprzedaży wszelkich innych artykułów”, ustęp ostatni: zamiast słowa „Triangular” — „Triangle”. § 4 od słowa „tygodniku” włącznie — zupełnie skreślić. § 13. pierwszą część ustępu pierwszego — „prowadzenie interesów Spółki należy do Zarządu, złożonego z 3-ech członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie spośród akcjonariuszów lub z poza ich grona na przeciąg lat 3-ech — zastąpić: „prowadzenie interesów Spółki należy do Zarządu, złożonego z 2 członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów, lub z poza ich grona na przeciąg jednego roku. Walne Zgromadzenie oznacza równocześnie, który z wybranych członków Zarządu jest jego Prezesem. W razie różnicy zdań pomiędzy członkami Zarządu decyduje zdanie Prezesa Zarządu”. § 14. całkiem skreślić. § 16. dotychczasowe brzmienie skreślić i zastąpić nowem — „Weksle, pełnomocnictwa, kontrakty, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania Spółki, żądania zwrotu sum z instytucyj kredytowych, czeki podpisuje Dyrektor Zarządzający samodzielnie, lub członek Zarządu (dyrektor) łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą, indosowanie weksli, odbiór z poczty, kolei żelaznych, komór celnych i t. d., pieniędzy, przesyłek, dokumentów podpisuje Dyrektor Zarządzający samodzielnie, lub członek Zarządu (dyrektor) łącznie z prokurentem, albo też 2-ch prokurentów łącznie”. § 17. ustęp pierwszy: otrzymuje dodatek — „na 1 rok”. Ustępy 2, 3 i 4 całkiem skreślić. § 18. dotychczasowe brzmienie skreślić i zastąpić nowem „Rok obrotowy liczy się od 1. kwietnia do 31. marca. W roku 1936/37 rok obrotowy liczyć się będzie od 1. stycznia 1936 roku do 31. marca 1937 roku”. § 20. ustęp drugi: — Następnie 6% dywidendy dla akcjonariuszów. Z pozostałej części — na wynagrodzenie tantjeme dla Zarządu Spółki 16% i dla członków Rady Nadzorczej 6%, a pozostała część stawia się do dyspozycji Walnego Zgromadzenia. Dywidendę wypłaca się nie później niż w 2 miesiące po zatwierdzeniu bilansu przez Walne Zgromadzenie. — „Następnie przynajmniej 5% dywidendy dla akcjonariuszów. Z pozostałej części dla Zarządu Spółki 15% i dla Rady Nadzorczej 5%, t. j. dla każdego członka po 1%. — Pozostała część stawia się do dyspozycji Walnego Zgromadzenia. Dywidendę i tantjeme wpłaca się do końca tego roku kalendarzowego, w którym uchwalilo je Walne Zgromadzenie”.

5) Wniosek o wybór Rady Nadzorczej grupami;

6) Wybór Rady Nadzorczej na rok 1936/37.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Białej akcje lub kwity depozytowe. 1018-18

PODRÓŻUJCIE SAMOLOTAMI

Rada Banku Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan

w Łodzi, Spółka Akcyjna

po raz pierwszy zawiadamia, że

ZWYCZAJNE ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU

odbędzie się w dn. 26 maja b. r. o godz. 19 w lokalu Banku. Piotrkowska Nr. 113, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Banku, bilansu, rachunku strat i zysków za 1935 r. oraz powzięcie uchwały co do rachunku strat i zysków, odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej oraz pokwitowania władz Banku z wykonania przez nie obowiązków; 3) Budżet wydatków na 1936 r.; 4) Wybory 2 członków Rady na miejsce ustępujących z kadencji; 5) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej, i 6) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia złożyć w Banku w Łodzi, Piotrkowska 113 akcje względnie zaświadczenia depozytowe. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mogą na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem zgłosić do Rady na piśmie wnioski konkretne, dotyczące uzupełnienia porządku dziennego, składając jednocześnie dowód posiadania przepisanej ilości akcji. 964-18

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Fabryki Wyrobów Metalowych „Pelikan”, Spółka Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 18 odbędzie się w siedzibie firmy: „Krzysztof Brun i Syn Sp. Akc. w Warszawie przy ul. Bielańskiej Nr. 2

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

firmy: Fabryka Wyrobów Metalowych „Pelikan” Spółka Akcyjna, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie umowy dzierżawnej nieruchomości i ruchomości fabrycznych; 3) Wniosek w sprawie zmiany statutu Spółki przez uzupełnienie go w sposób następujący:

RACHUNKOWOŚĆ SPÓŁKI

§ 15a. — „Rok obrotowy Spółki zaczyna się w dniu 1 czerwca każdego roku kalendarzowego, a kończy się w dniu 31 maja następnego roku kalendarzowego.

Jako pierwszy rok obrotowy Spółki, obliczany w/g zasad niniejszego § przy znowelizowanym statucie, ustanawia się okres czasu od dnia 1 stycznia 1935 roku do dn. 31 maja 1936 roku włącznie”;

4) Wolne wnioski.

Właściciele akcji winni przynajmniej na 7 dni przed terminem niniejszego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów złożyć je na ręce Zarządu w biurze Spółki, Warszawa, ul. Stępińska 10/16. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. 1040-18

III OGŁOSZENIE

Likwidatorzy firmy

Fabryka Maszyn i Odlewnia „Lwówek” Tow. Akcyjne we Lwówku w likwidacji

na zasadzie art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego, wzywają wierzycieli wymienionego Towarzystwa

DO ZGŁOSZENIA SWOICH PRETENSYJ

do obecnej siedziby Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 10, w lokalu „Sp. Akc. Zaborowski i Ska” w terminie sześciomiesięcznym od daty obwieszczeń.

356a

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy:

Parowa Fabryka Zapalek „Wulkan“, Równe

Spółka Akcyjna w likwidacji

na zasadzie art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

DO ZGŁOSZENIA SWYCH PRETENSJI

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, ul. Królewska 3, w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszym.

Pierwsze ogłoszenie umieszczone zostało w Nr. 12 tygodnika „Polska Gospodarcza” z dnia 21 marca 1936 r., drugie w Nr. 15 z dn. 11 kwietnia 1936 r.

Komisja Likwidacyjna:
Karol Kozłowski, Saul Pain.

1002-18

I OGŁOSZENIE

Zarząd Tomaszowskiej Fabryki Sukna „D. Bornstein“

SPÓŁKA AKCYJNA W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Tomaszowie-Mazowieckim przy ulicy Prez. Wojciechowskiego Nr. 8 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły 1935; 3) Pcwzięcie uchwały o podziale zysków, względnie pokryciu strat; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej; 6) Wybór Zarządu oraz Rady Nadzorczej; 7) Kwestja zużytkowania nieruchomości, należących do Spółki; 8) Wolne wnioski.

971-18-19

II OGŁOSZENIE

Na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy

Warszawsko-Gdańskiego Towarzystwa Handlowo-Zastawowego, Spółka Akcyjna

z dn. 26 lutego 1936 r.

SPÓŁKA POWYŻSZA PRZESZŁA W STAN LIKWIDACJI i na likwidatorów zostali wybrani: adw. Zygmunt Blenau, Antoni Bogusławski i Eustachy Wacław Szelązek.

Na mocy art. 449 K. H. likwidatorzy wzywają wierzycieli wymienionej Spółki do zgłaszania swych pretensji w siedzibie Spółki, mieszczącej się przy ul. Szopena Nr. 18 m. 9 w godz. 1—2 w Warszawie, na piśmie w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia.

Likwidatorzy: Z. Blenau, Antoni Bogusławski, E. W. Szelązek.

1028

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy:

„Promień“ Towarzystwo Akcyjne Fabryka Zapalek i Urządzeń Biurowych

w Bydgoszczy, Spółka Akc. w likwidacji

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

DO ZGŁOSZENIA SWOICH PRETENSJI

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, ul. Królewska Nr. 3, w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszym.

Pierwsze ogłoszenie umieszczone zostało w Nr. 12 tygodnika „Polska Gospodarcza” z dnia 21 marca 1936 r., drugie w Nr. 15 dn. 11 kwietnia 1936 r.

Komisja Likwidacyjna:
Karol Kozłowski, Harald Axell.

1004

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Tow. Akc. Kolei Lokalnej Twardogóra—Nowe, pow. Świecie

odbędzie się w dn. 16 maja 1936 r. o godz. 16 w Grudziądzu w lokalu Królewski-Dwór, na które JW. PP. Akc. uprzejmie zapraszam.

Porządek obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie, bilans i rachunek strat i zysków za 1935 r. udzielenie absolutorjum oraz uchwała co do pokrycia straty; 3) Preliminarz na 1936 r.; 4) Przejęcie kolei przez P. K. P.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

823a

Z a r z ą d
Jabłoński

Zarząd Banku Związku Spółek Zarobkowych, Sp. Akc.

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Banku Związku Spółek Zarobkowych, Spółki Akcyjnej na dz. 28 maja 1936 r. o godz. 12 na salę posiedzeń Banku w Poznaniu przy Placu Wolności 15.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok obrotowy 1935 i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.;

3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;

4) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r., udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz uchwała co do zużycia nadwyżki bilansowej;

5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Odpowiednio do przepisów par. 9 statutu wzgl. art. 399 Kodeksu Handlowego uprawnieni do głosowania na Walnem Zgromadzeniu są tylko właściciele akcji imiennych i świadectw tymczasowych, wpisani do księgi akcyjnej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia, oraz ci akcjonariusze, posiadający akcje okazicielskie, którzy najpóźniej do czwartku, dn. 21 maja 1936 r. złożą w kasie Banku w Poznaniu, Plac Wolności 15:

a) wykaz numerów akcji dotychczasowych złotych, znajdujących się w aserwacie Banku, a mających brać udział w Walnem Zgromadzeniu, a o ile akcje nie znajdują się w aserwacie Banku,

b) akcje same lub zaświadczenia na złożone akcje po myśli kodeksu handlowego, względnie dla akcjonariuszów amerykańskich takie same zaświadczenia następujących banków amerykańskich: w Nowym Yorku: Guaranty Trust Company of New York Trust Department, 140 Broadway; w Chicago: Northern Trust Company — Trust Department oraz Harris Trust a. Savings Bank Trust Department.

W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Nadmienia się, że na podstawie dotychczasowych akcji okazicielskich Serji C, akcjonariusze mają prawo tylko jednego głosu na 4 akcje 100-złotowe.

1019-18

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Zakładów Przemysłowo-Handlowych Z. Szczerbiński

Spółka Akcyjna w Warszawie, Dzielna 72

podaje do wiadomości, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 15 stycznia 1936 r.

SPÓŁKA PRZESZŁA W STAN LIKWIDACJI

W związku z powyższym, na mocy art. 449 Kodeksu Handlowego, Komisja Likwidacyjna wzywa niniejszym wierzycieli Spółki do zgłoszenia swoich wierzytelności pod adresem Spółki, Warszawa, Dzielna 72, w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego ogłoszenia.

958

Rada Powszechnego Banku Kredytowego, Spółki Akc.

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszów, na

XXVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się we wtorek dn. 26 maja 1936 r. o godz. 11 przed poł., w sali posiedzeń tegoż Banku w Warszawie przy ul. Moniuszki 10, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie z czynności i stanu spraw Spółki, oraz przedłożenie zamknięć rachunków za 1935 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz wniosków na udzielenie Radzie i Dyrekcji absolutorjum i na zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1935 r.; 4) Wniosek w sprawie użycia czystego zysku z 1935 r.; 5) Wybór do Rady oraz ustalenie wysokości znaczków obecności członków Rady i poborów członków Komitetu Wykonawczego; 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na 1936 r. i określenie wysokości ich wynagrodzenia; 7) Zmiany statutu.

Zmianie ulegają §§ 3, 20, 40, 51 i 54. Proponowane zmiany:

W § 3 ustęp II otrzymać ma nowe brzmienie: „Spółkę podpisywać będą, kładąc swe podpisy pod firmą, łącznie dwaj dyrektorowie lub dyrektor łącznie z zastępcą dyrektora lub dwaj zastępcy dyrektora lub dyrektor wzgl. zastępca dyrektora łącznie z urzędnikiem Spółki, któremu udzielono prokury lub wreszcie dwaj urzędnicy, którym udzielono prokury, a z których przynajmniej jednemu udzieliła Rada upoważnienia do podpisywania firmy spółki łącznie z innym prokurentem” — ustępy zaś III i IV odpadają.

W § 20 ust. III i IV mają otrzymać nowe brzmienie: „Rada może wybrać ze swego grona Komitet Wykonawczy, określając liczbę członków tego Komitetu, czas trwania ich funkcji i zakres działania, oraz powierzać poszczególnym swym członkom specjalne czynności. Pobory tych członków Rady ustala Walne Zgromadzenie”.

W § 40 punkt d otrzymać ma nowe brzmienie: „Wyboru członków Rady, Komisji Rewizyjnej i Likwidacyjnej, oznaczenia wartości znaczków obecności, wreszcie określenia wysokości poborów poszczególnych członków Rady po myśli § 20 niniejszego Statutu”.

W § 51 punkt 4 otrzymać ma nowe brzmienie: „Od pozostałej w ten sposób nadwyżki wydziela się tantjemę w wysokości 10% dla członków Rady”.

§ 54 otrzymać ma nowe brzmienie: „Suma wkładów, przyjętych przez Spółkę na książeczki wkładowe, płatne okazicielowi, nie może przewyższać trzekrotności wysokości kapitałów własnych Spółki”.

Poza powyższym porządkiem dziennym będą rozpatrywane na tem Walnem Zgromadzeniu wnioski, o ile zostaną zgłoszone przez jednego lub więcej akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego w terminie nie późniejszym jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, którzy w powyższym Zgromadzeniu chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Powszechnym Banku Kredytowym w Warszawie, lub jego Oddziałach w Bielsku, Krakowie i Lwowie, wzgl. w Banque des Pays de l'Europe Centrale w Paryżu lub w Zentral-Europäische Länderbank w Wiedniu.

948

Prezes: (—) Władysław Długosz m. p.

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy firmy:

„Dolina“ Przemysł Leśny, Spółka Akc. w likwidacji

zwołują niniejszem

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY**

które odbędzie się w sobotę dn. 23 maja 1936 r. o godz. 16 w lokalu Spółki we Lwowie, przy Brajerowskiej Bocznej 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokołu poprzedniego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie likwidatorów; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i końcowego bilansu; 4) Zatwierdzenie ugód; 5) Rozwiązanie i wykreślenie Spółki; 6) Zwolnienie i udzielenie absolutorjum ustępującym likwidatorom; 7) Wnioski

991-18-19

T. B. O. — Towarzystwo Budowy Osiedli w Gdyni

SPÓŁKA AKCYJNA

W dn. 10 kwietnia 1936 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie T. B. O. — Towarzystwa Budowy Osiedli Spółki Akcyjnej w Gdyni, które powzięło

UCHWAŁY TREŚCI NASTĘPUJĄCEJ:

I

Walne Zgromadzenie na podstawie wniosków Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej, zatwierdza sprawozdania za tysiąc dziewięćset trzydziesty piąty rok i bilans Towarzystwa Budowy Osiedli Spółki Akcyjnej w Gdyni, zestawiony na dz. 31 grudnia 1935 r., zamykający się sumą złotych trzy miliony trzysta osiemdziesiąt osiem tysięcy sto trzydzieści osiem groszy siedemdziesiąt dziewięć, a łącznie z gwarancjami sumą złotych sześć milionów dziewięćset sześćdziesiąt pięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt dziewięć groszy dwa, oraz rachunek strat i zysków, zamykający się sumą złotych pięćset osiemdziesiąt sześć tysięcy dziewięćset trzynaście groszy czterdzieści jeden wykazujący zysk złotych pięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćset trzydzieści sześć groszy trzydzieści cztery.

II

1) Zgodnie z przepisami artykułu czterysta dwadzieścia siedem Kodeksu Handlowego, Walne Zgromadzenie przelewa z zysku, osiągniętego w roku tysiąc dziewięćset trzydziestym piątym, sumę złotych dwadzieścia cztery tysiące sto dwadzieścia trzy groszy siedem do kapitału zasobowego Towarzystwa Budowy Osiedli.

2) Część zysku w sumie złotych dziewięćnaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt cztery groszy siedemnaście Walne Zgromadzenie przeznacza na cele ogólnej użyteczności publicznej do dyspozycji gminy miasta Gdyni.

3) Walne Zgromadzenie z pozostałego zysku sumę złotych dziesięć tysięcy sześćset dziewięćnaście groszy dziesięć przeznacza na diety dla Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, wynagrodzenia dodatkowe dla dyrektora i pierwszego prokurenta oraz bilansowe dla pracowników.

III

Walne Zgromadzenie uchwała następującą zmianę do artykułu siedemnastego statutu Towarzystwa Budowy Osiedli w formie uzupełnienia dotychczasowych przepisów na samym początku:

„Kapitały Towarzystwa Budowy Osiedli składają się z:

- 1) Kapitału akcyjnego,
- 2) Kapitału zapasowego,
- 3) Kapitału terenowego,
- 4) Kapitału amortyzacyjnego.

Kapitał akcyjny stanowi dziesięć tysięcy sztuk akcji imiennych po sto złotych każda.

Kapitał zapasowy tworzony jest w sposób, przewidziany w artykule czterysta dwadzieścia siedem Kodeksu Handlowego, służy on na pokrycie strat bilansowych.

Kapitał terenowy tworzony jest z sumy nadwyżek, osiągniętych przy sprzedaży parcel i służy na zakup nowych terenów budowlanych. Wysokość odpisów na kapitał terenowy ustala każdorazowo Rada Nadzorcza przed rocznym zamknięciem rachunkowym.

Kapitał amortyzacyjny tworzy się corocznie z potrąceń na umorzenie wartości bilansowych ruchomości i nieruchomości w postaci budynków mieszkalnych”.

IV

Walne Zgromadzenie upoważnia Zarząd do czynienia wydatków w roku tysiąc dziewięćset trzydziestym szóstym w ramach przedłożonego budżetu, zamykającego się w dochodach sumą złotych trzysta siedemnaście tysięcy i w wydatkach sumą dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy z tem, że wydatki zmniejszone będą według uchwały Rady Nadzorczej z dnia dziewiętego kwietnia tysiąc dziewięćset trzydziestego szóstego roku, oraz planu finansowo-gospodarczego zamykającego się we wpływach i wydatkach sumą złotych 980 000.00 dziewięćset osiemdziesiąt tysięcy, przyczem do przekroczenia wyżej określonych sum wymagana jest uchwała Rady Nadzorczej.

969

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą:

Zakłady Przemysłowe „Eternit“, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

zwołane zostaje w lokalu Spółki, ul. Czackiego Nr. 14 m. 7 w Warszawie na dz. 25 maja 1936 r., w poniedziałek o godz. 2 po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia Walnego z dn. 31 maja 1935 r.;
- 3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1935;
- 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego, bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r., oraz budżetu i planu działania na 1936 r.;
- 5) Zatwierdzenie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 6) Upoważnienie Zarządu do zbywania należących do Spółki nieruchomości w drodze kupna-sprzedaży lub zamiany, oraz do nabywania na rzecz Spółki wszelkiego rodzaju nieruchomości;
- 7) Zmiana § 12 Statutu Spółki, który otrzymuje brzmienie następujące: „Rokiem operacyjnym Spółki jest zawsze rok kalendarzowy. Zgromadzenia Walne Akcjonariuszów bywają Zwyczajne i Nadzwyczajne. Zgromadzenia Zwyczajne zwołuje Zarząd corocznie, nie później jak w miesiącu maju dla rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania, bilansu oraz rachunku Strat i Zysków za ubiegły rok operacyjny”;
- 8) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 9) Oznaczenie wynagrodzenia członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni conajmniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Czackiego 14 m. 7), w godzinach od 11 do 1 swe akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych, państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych. W świadectwach tych winny być wymienione ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane przed ukończeniem Zgromadzenia Walnego.

1034-18-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych „CHODAKÓW“

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że wyznaczone na dz. 28 kwietnia 1936 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki nie odbyło się spowodu braku quorum, przewidzianego w Statucie Spółki i że w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 17½ odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Wspólnej 60

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW SPÓŁKI

z tym samym porządkiem dziennym, a mianowicie:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r., z powzięciem uchwały o podziale zysków, ewentualnie o pokryciu strat i pokwitowanie władz Spółki z działalności;
- 3) Zatwierdzenie budżetu i planu działania Spółki na 1936 r.;
- 4) Wybory pięciu członków Rady Nadzorczej Spółki stosownie do § 1 art. 381 K. H.;
- 5) Wolne wnioski.

Zgromadzenie to będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 K. H. — złożyć akcje swoje w Biurze Zarządu Spółki lub w Państwowym Kantonalnym Banku Bale Compagne w Szwajcarii, conajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

1007-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Maszyn i Kotłarni „MOC“ dawn. Bystydziński i Sopoćko
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE odbędzie się w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 17,30 w lokalu D/H. Z. Rozmanit w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 6 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r. i powzięcie odnośnych uchwał;
- 4) Plan działania i budżet na 1936 r.;
- 5) Wybory do Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzeń dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w Biurze Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

1027

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysłu Cementowego „Wiek“

w Ogródzieńcu

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — w myśl § 17 Statutu Spółki — zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

na dz. 28 maja 1936 r. o godz. 18 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Warecka Nr. 11 m. 17 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego zebrania;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu zamknięcia i rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o pokryciu straty;
- 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki za 1935 r.;
- 5) Ustalenie budżetu wydatków i planu działalności na 1936 r.;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej — zgodnie z § 40 Statutu;
- 7) Wybór członków Komisji Rewizyjnej — zgodnie z § 48 Statutu;
- 8) Zatwierdzenie nabycia działki ziemi;
- 9) Wolne wnioski Akcjonariuszów i Zarządu.

W myśl § 21 Statutu, Akcjonariusze, chcący brać udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni przedstawić swe akcje lub świadectwa depozytowe, z wyszczególnieniem Nr. Nr. akcji najpóźniej na dni 7 przed terminem Zgromadzenia w biurze Spółki w Warszawie lub w jednym z banków akcyjnych w Polsce.

1030

Zarząd Spółki Akcyjnej

PIOTRKOWSKIEJ MANUFAKTURY

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w środę 27 maja 1936 r. o godz. 19 w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, wzgl. pokrycia straty;
- 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1935 r.;
- 5) Zmiana § 10 Statutu w ten sposób, że zamiast dotychczasowego wyrażenia „Zarządu, złożonego z siedmiu członków” ma być „Zarządu, złożonego z trzech lub więcej członków”;
- 6) Określenie liczby członków Zarządu;
- 7) Wybory uzupełniające członków Zarządu;
- 8) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 9) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1936;
- 10) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

994

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

Spółki Akcyjnej Kapiela na Wielkiem Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór“

odbędzie się w dn. 24 maja 1936 r. w niedzielę o godz. 11 rano w Warszawie, ul. Kolejowa Nr. 57, lokal „Parowozów“ z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie, wybór przewodniczącego i sekretarza; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 4) Wniosek Zarządu w sprawie spłaty zadłużenia; 5) Wybory władz Spółki; 6) Wolne wnioski.

W Zgromadzeniu mają prawo wziąć udział Akcjonariusze, którzy swoje akcje lub kwity bankowe złożyli na 7 dni przed Zgromadzeniem w biurze Spółki, Kolejowa Nr. 57

1036

Zarząd Standard — Nobel w Polsce

SPÓLKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1936 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy Al. Jerozolimskiej Nr. 57

**SZESNASTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, bilans i rachunek strat i zysków za 1935 r., udzielenie władzom Spółki absolutorjum oraz budżet na 1936 r.;
- 3) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących członków;
- 4) Wyznaczenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej;
- 5) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości Spółki.

U w a g a. — W myśl § 24 Statutu Spółki Akcjonariusze korzystają z prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu o ile przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w Spółce akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas“ w Paryżu, w „National City Bank of New York“, lub w „The Chase National Bank of the City of New York“ w Nowym York'u. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1013-18-20

III OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy:

**Fabryka Zapalek „Znicz“, Kraków, Spółka Akc.
w l i k w i d a c j i**

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

DO ZGŁOSZENIA SWOICH PRETENSJI

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie ul. Królewska 3, w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszym.

Pierwsze ogłoszenie umieszczone zostało w Nr. 12 tygodnika „Polska Gospodarcza“ z dnia 21 marca 1936 r., drugie w Nr. 15 z dn. 11 kwietnia 1936 r.

Komisja Likwidacyjna:

Karol Kozłowski, Saul Pain

1006

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Towarzystwo Akcyjne Quebracho“ w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 6 po poł. odbędzie się w biurze Zarządu Spółki, przy ul. Rybaki Nr. 6 w Warszawie

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 4) Powzięcie uchwały o użyciu zysku z 1935 r. na pokrycie części strat z lat ubiegłych; 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 6) Określenie wysokości wynagrodzenia władz Spółki; 7) Wybór władz Spółki; 8) Wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje (lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo instytucji kredytowej krajowej) w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1015

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

**DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w środę dn. 27 maja 1936 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, wzgl. pokrycia straty; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1935 r.; 5) Zmiana § 10 Statutu w ten sposób, że zamiast dotychczasowego wyrażenia „Zarządu, złożonego z ośmiu członków“ ma być: „Zarządu, złożonego z trzech lub więcej członków“; 6) Określenie liczby członków Zarządu; 7) Wybory uzupełniające członków Zarządu; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej; 9) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1936; 10) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

995

I OGŁOSZENIE

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPÓLKI AKCYJNEJ „GAZOLINA“**

odbędzie się we Lwowie w lokalu własnym ul. L. Sapiehy 3 w dn. 25 maja 1936 r. o godz. 17.

Porządek dzienny:

- 1) Zatwierdzenie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu, jakoteż R-ku strat i zysków i protokołu rewizyjnego Rady Nadzorczej Spółki za 1935 r., oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 3) Rozdział czystego zysku; 4) Zatwierdzenie kooptacji członka Rady Nadzorczej; 5) Sprawa umowy z pracownikami.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia do depozytu w Banku Naftowym S. A. we Lwowie, ul. Sapiehy 3.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądania te powinny być zgłoszone nie później, niż na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

1033

XXVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

„Zjednoczonych Fabryk Maszyn, Kotłów i Wagonów
L. ZIELENIEWSKI i FITZNER-GAMPER“, Spółka Akcyjna

odbędzie się w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 15 w lokalu Izby Handlowo-Przemysłowej w Krakowie przy ul. Długiej L 1/1 p. Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za ubiegły okres administracyjny 1934/1935, oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków;

2) Powzięcie uchwały o pokryciu straty;

3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;

4) Wybór Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze mogą w ciągu tygodnia od niniejszego ogłoszenia zgłosić do rąk Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny.

Uprasza się wszystkich PP Akcjonariuszów, uprawnionych do głosowania, a chcących brać udział w Walnym Zgromadzeniu, aby złożyli swe akcje wraz z niepłatnymi kuponami do dn. 21 maja 1936 r.:

a) w Krakowie: w kasie fabrycznej przy ul. Grzegorzeckiej L 69, w likwidaturze Filji Banku Dyskontowego Warszawskiego, w likwidaturze Filji Banku Gospodarstwa Krajowego, w likwidaturze Filji Banku Handlowego w Warszawie S. A.

b) we Lwowie: w likwidaturze Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddz. Lwów, w likwidaturze Banku Gospodarstwa Krajowego.

c) w Warszawie: w Banku Dyskontowym Warszawskim, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Banku Handlowym w Warszawie S. A.

d) we Wiedniu: w Austriackim Zakładzie Kredytowym dla Handlu i Przemysłu, w „Mercurbank“.

Kraków, dn 24 kwietnia 1836 r.

Z a r z ą d.
907-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Browarów Warszawskich
p. f. HABERBUSCH & SCHIELE, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 16 maja 1936 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Spółki, Grzybowska 58, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie Zarządu i plan działania na 1936 r.; 4) Sprawozdanie Rady; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Zatwierdzenie bilansu, r-ku zysków i strat oraz podziału zysków za 1935 r.; 7) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 8) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady i Komisji Rewizyjnej na 1936 r.; 9) Wybory do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 10) Wniosek Zarządu; 11) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zebraniu, powinni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucyj kredytowych ze wskazaniem numerów akcji; najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki, Grzybowska 58. 864-17-18

III OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Stoczni Gdynskiej, Spółki Akcyjnej w Gdyni

podają do wiadomości, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów dn. 9 marca 1936 r. nastąpiło

OTWARCIE LIKWIDACJI SPÓŁKI

z dniem 10 marca 1936 r.

Na zasadzie art. 449 k. h. wzywa się wszystkich wierzycieli Spółki, aby wszelkie swoje wierzycielskości zgłosili w ciągu 6 miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia pod adresem Stoczni Gdynskiej Spółki Akcyjnej w likwidacji, Gdynia ul. Węglowa.

479-14-16-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Zakłady Chemiczne w Winnicy“, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja 1936 r. o godz. 11 w Warszawie, w lokalu Zarządu S. A. „Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn“, przy ul. Daniłowiczowskiej 16, odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akc. „Zakłady Chemiczne w Winnicy, S. A.“, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1935 r. i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Przeznaczenie i podział zysków; 5) Budżet na 1936 r.; 6) Wybory trzech nowych członków Zarządu w miejsce ustępujących, i desygnowanie jednego spośród członków Zarządu do samodzielnego reprezentowania Spółki; 7) Wybory Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki (Winnica, poczta Henryków, koło Warszawy), conajmniej na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. 895-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Karpalit“ dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych
i Przemysłu Litograficznego we Lwowie, ul. Zielona 20

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszy Spółki na
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY

które odbędzie się w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 12 w południe w biurach Spółki Akcyjnej „Karpalit“ we Lwowie, ul. Zielona 20.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;

2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat;

3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonywanych przez nie obowiązków;

4) Zmiana paragrafu 4 statutu, w ten sposób, że uchyla się dotychczasowe brzmienie, a paragraf 8 statutu odąd opiewać będzie: „Ska ma następujące władze: a) Walne Zgromadzenie, b) Zarząd, c) Komisję Rewizyjną“;

5) Przyjęcie do wiadomości rezygnacji członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej na okres 3 lat. Dla wykonania prawa głosowania, winien akcjonariusz złożyć w Spółce przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia albo akcje, albo zaświadczenia o dokonaniu złożeniu akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej, dopuszczone; brzmieniem art. 399, par. 2. k. h. 868-17-18

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Płaszowska Fabryka Dachówek i Cegiel“, Spółka Akcyjna
w Krakowie

podaje do wiadomości, że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte dnia 21 marca 1936 r., uchwaliło

OBNIŻENIE KAPITAŁU AKCYJNEGO

wynoszącego dziś zł 750 000, o zł 75 000, a to drogą obniżenia dotychczasowej wartości nominalnej akcji z zł 300 do zł 270.

Zarazem stosując się do przepisu art. 441 § 1 k. h. Zarząd wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie, wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia. 480-14-16-18

Zarząd Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „RUCH“, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki przy Al. Jerozolimskiej Nr. 63. odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 3) Podział zysków;
- 4) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej — stosownie do § 7 statutu Spółki i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wysokości żetonów dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Zgodnie z art 394 Kodeksu Handlowego z dn. 27 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. z dnia 30/6 1934 r. Nr. 57 poz. 502) zgłoszono przez akcjonariusza p. Tadeusza Tchorzewskiego, zamieszkałego w Warszawie przy ul. 6-go Sierpnia Nr. 8, wnioski następujące:

A) Przełać 30% kapitału amortyzacyjnego na kapitał akcyjny przez odpowiednie podwyższenie tegoż kapitału akcyjnego i wydać wszystkim dotychczasowym akcjonariuszom, bezpłatnie, akcje na okaziciela w ilości 1 nowej na 3 akcje dawnych emisji.

B) Z zysku osiągniętego za rok 1935 przeznaczyć na dywidendę dla akcjonariuszów 50 000.00 zł.

C) Zlecić Zarządowi niezwłoczne przystąpienie do przeprowadzenia studjów nad potrzebami lokalowymi, rozmieszczeniem biur i wydziałów, a przedewszystkiem ekspedycji pism, zwrotni, taborów samochodów ciężarowych i hurtowni i obrócić wszystkie wolne fundusze na budowę w Al. Jerozolimskiej Nr. 63 fundamentów i 1-o piętrowego domu frontowego oraz ekspedycji, przyczem roboty te rozpocząć w najszyszym czasie.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa, Warszawa, Al. Jerozolimska Nr. 63 przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju. Świadcstwo depozytowe powinno zawierać ilość akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1038

Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place i grunty pod torowiska zł 208 400.93; Budynki: a) fabryczne (wozownia i podstacja) zł 688 215.60, b) gospodarcze (poczekalnie) zł 2 276.23; Urządzenia techniczne: a) tory zł 4 510 937.28, b) sieć napowietrzna zł 1 684 200.46, c) tabor zł 3 924 040.33, d) maszyny i urządzenia podstacji zł 786.533.84, e) maszyny i urządzenia warsztatów zł 105 545.68; Ruchomości biurowe zł 34 771.07 = zł 11 945 921.42; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 32 285.41; Papiery procentowe zł 16 817.85; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 12 000.00; Materiały: a) materiały do eksploatacji zł 63 604.31, b) materiały do budowy zł 523 161.08; Dłużnicy zł 21 243.86; Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe zł 12 030.98, b) inne zł 3 500.00 = zł 684 643.49; **Razem zł 12 630 564.91.**

Sumy pozabilansowe zł 6 477 100.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 200 000.00; Kapitał zapasowy zł 8 844.97 = zł 3 208 844.97; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubieg. zł 2 437 868.49, b) odpisano za brakujące lub zniszczone przedmioty zł 101.48 = zł 2 437 767.01, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 71 489.32 = zł 2 509 256.33; III. Kapitał obligacyjny: Ł. 122 553.73 a zł 26.15 = zł 3 204 770.43; IV. Specjalny rachunek przejściowy

różnic kursowych: zł 2 121 398.71; V. Zobowiązania: Wierzytele: a) akcepty zł 35 100.00, b) kredyt długoterminowy zł 587 000.00, c) kredyt krótkoterminowy zł 310 000.00, d) zaległe podatki zł 4 167.69, e) dostawcy zł 9 881.30, f) różni zł 638 340.33 = 1 584 489.32; Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe zł 1 474.36, b) inne złotych 330.79 = zł 1 805.15; **Razem zł 12 630 564.91**

Sumy pozabilansowe zł 6 477 100.00.

Uwaga. Zobowiązania zagraniczne wynoszą Ł. 122 553.73 = zł 3 204 770.43.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1935

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 117 147.86, 2) Koszty eksploatacji zł 820 817.29; 3) Koszty nadzoru państwowego zł 11 377.75; 4) Podatki państwowe, komunalne i opłaty stemplowe zł 46 153.29; 5) Świadczenia socjalne zł 40 084.89; 6) Procenty i prowizje zł 285 608.34; 7) Przelew na kapitał amortyzacyjny zł 71 489.32; **Razem zł 1 392 678.74.**

ZYSKI. — 1) Dochody zł 1 392 678.74; **Razem zł 1 392 678.74.**
1009-18

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Osadniczej w Poznaniu, Spółki Akcyjnej

odbędzie się w środę dn. 27 maja 1936 r. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Rzeczypospolitej Nr. 1 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie rachunków za 1935 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdań, przyjęcie bilansu i rachunków zysków i strat za rok obrotowy 1935, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Uchwała co do zużycia zysku;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem Zarządowi Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone Zarządowi Spółki zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału, mogą wnieść o umieszczenie dodatkowych spraw na porządku dziennym obrad Walnego Zgromadzenia. W tym celu akcjonariusze winni zgłosić do Zarządu pisemne żądanie, wskazując konkretne wnioski, oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji i to nie później jak na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dn. 29 kwietnia 1936 r.

SPÓŁKA OSADNICZA W POZNANIU

Spółka Akcyjna

(—) Jan Słomiński

(—) ppa. S. Spiżewski

1039-18

I OGŁOSZENIE

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Zjednoczonych Zakładów Wapiennych „Wapnorud“, Sp. Akc. w Rudnikach

odbędzie się w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 13 w Warszawie w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka 15 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Walnego Zebrania;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935, oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za tenże okres;
- 3) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących i określenie wynagrodzenia członków Zarządu;
- 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać wszelkich formalności, przepisanych w art. 399 Kodeksu Handlowego.
1031-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł i Handel Włókienniczy „Print“, Spółka Akc.

podaje niniejszem do wiadomości, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w siedzibie Spółki przy ul. Piotrkowskiej 56, w Łodzi w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 1 po poł.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie bilansu, rachunku strat i zysków, sprawozdania Zarządu i sprawozdania Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Podział zysku; 5) Wybór członków Zarządu i podział czynności między nimi; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć swe akcje Zarządowi lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej, przynajmniej na dni siedem przed terminem Walnego Zgromadzenia.

937-18-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd Elektrowni Okręgu Warszawskiego, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1936 r. (poniedziałek) o godz. 12 w poł. odbędzie się w sali konferencyjnej Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność” w Warszawie, ul. Świętokrzyska Nr. 23

**SZESNASTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego;
2) Sprawozdanie za ubiegły rok operacyjny;
3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1935 r., sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz uchwała w sprawie podziału zysków;

4) Wniosek w sprawie zmiany § 2 i § 7 statutu Spółki;
Dotychczasowe brzmienie:

§ 2. — „Siedzibą Spółki jest Warszawa”;
§ 7. — „Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbywać się będzie w siedzibie Spółki w Warszawie”.

Projektowane brzmienie:

§ 2. — „Siedzibą Spółki jest miasto Pruszków powiatu warszawskiego”.

§ 7. — „Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbywać się będzie bądź w siedzibie Spółki, bądź też w m. st. Warszawie”;

5) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
6) Wyznaczenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej;

7) Wolne wnioski, o ile zostaną zgłoszone na ręce Zarządu Spółki do dn. 11 maja 1936 r.

Właściciele akcji winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć je na ręce Zarządu w biurze Spółki, Warszawa, ul. Świętokrzyska Nr. 23. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

Stosownie do § 8 statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

947

Sąd Okręgowy we Lwowie, Wydział II Handlowy

II. R. H. B. XI 1621

Sąd Okręgowy jako Sąd Rejestrowy postanowił w sprawie firmy:

**FABRYKA MYDŁA TOALETOWEGO I PERFUMERJI:
„JUNO” SPÓŁKA AKCYJNA WE LWOWIE**

zarządcę w rejestrze wpisać następującej treści:

Dotychczasowy Zarząd ustąpił.

Wybrano nowy Zarząd w osobach Abrahama Friedmana i Tyni Arnika.

Wpisano w dn. 12/IX 1935 r.

933

Zarząd Browaru Związkowego, Spółka Akcyjna w Warszawie

ul. Grzybowska 65

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 12 pp. odbędzie się w kancelarii Notariusza Zygmunta Hübnera, w Warszawie, ul. Kapucyńska 6 (Gmach Hipoteki)

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Prezydium; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r.; 4) Wybór władz Spółki; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 339 Kod. Handl. — złożyć akcje swoje w Biurze Zarządu Spółki, conajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

925-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Spółka Akc. dla Handlu i Przemysłu Berenstein, Zonis i S-ka”

W Ł O D Z I

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1936 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w siedzibie Spółki w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 51, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu, r-ku strat i zysków oraz sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Powzięcie uchwały o podziale zysku za 1935 r.; 5) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej, tudzież podział czynności między członkami Zarządu; 6) Oznaczenie wysokości uposażeń władz Spółki; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie brać udział na Walnym Zgromadzeniu, winni najdalej do dn. 22 kwietnia r. b. złożyć swoje akcje, wzgl. zaświadczenia, o których mowa w § 15 statutu Spółki, Zarządowi Spółki w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 51. W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

938-18-20

Zakłady Chemiczne „Kantorja”, Spółka Akc. w Opatowie-Kieleckim

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: a) grunty: zł 25 800.00, b) budynki zł 142 712.60, c) urządzenia fabryczne zł 197 507.37, d) urządzenia biurowe zł 9 639.09; Majątek płynny: Gotówka w kasie i P. K. O. zł 851.88; Papiery wartościowe zł 10 800.00; Wexle w portfelu i w inkasie zł 67 892.75; Materjały: a) surowce zł 170 793.67, b) pomocnicze i pędne zł 25 914.88; Gotowe wyroby zł 138 650.83; Dłużnicy: zł 336 059.55; Sumy przechodnie zł 1 880.55; **Razem zł 1 128 503.17.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 150 000.00; Kapitał zapasowy zł 42 427.32; Kapitał amortyzacyjny zł 236 758.73; Wierzyciele zł 577 929.50; Sumy przechodnie zł 23 721.49; Specjalny rk. przejściowy różnic kursowych zł 93 315.99; Zyski z 1934 r. zł 47.03; Zysk za 1935 r. zł 4 303.11; **Razem zł 1 128 503.17.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje i kaucje zł 218 001.89; Zobowiązania zagraniczne zł 7 483.06.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 95 763.65; Koszty fabrykacji zł 722 097.07; Koszty sprzedaży zł 88 870.46; Koszty kredytów zł 5 846.73; Podatki i daniny publiczno-prawne zł 30 641.89; Różnice kursowe z r-ku przejść. zł 1.90; Amortyzacja zł 23 135.44; Asekuracja zł 5 363.26; Nieściągalne długi: zł 7 010.18; Zyski za 1935 r. zł 4 303.11; **Razem zł 983 033.69.**

MA. — Z produkcji i sprzedaży zł 981 495.15; Różnice kursowe z r-ku przejść. zł 395.26; Dochód z nieruchomości zł 1 143.28; **Razem zł 983 033.69.**

946

Zarząd Gnaszyńskiej Fabryki Tapet i Papierów Kolorowych

Spółka Akcyjna w Gnaszynie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 13 w siedzibie Zarządu Spółki w Gnaszynie pod Częstochową odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1935; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, którzy w powyższym Zgromadzeniu chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Gnaszynie pod Częstochową. W zaświadczeniu winna być wymieniona liczba akcji oraz być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

919-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Gnaszyńskiej Manufaktury w Gnaszynie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 12 w siedzibie Zarządu Spółki w Gnaszynie pod Częstochową odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1935; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, którzy w powyższym Zgromadzeniu chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Gnaszynie pod Częstochową. W zaświadczeniu winna być wymieniona liczba akcji oraz być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

920-18-19

Bank Handlowy w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe, bony Funduszu Inwestycyjnego zł 1 292.72; 2) Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 43 170.22, b) papiery hipoteczne zł 33 313.00, c) akcje zł 91 819.01, Razem zł 168 302.23; 3) Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 3 254 340.96; 4) Banki krajowe zł 134.64; 5) Banki zagraniczne zł 577.56; 6) Weksle zdyskontowane zł 45 120.61; 7) Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 637 720.51, b) niezabezpieczone zł 30 129.01, Razem zł 667 849.52; 8) Nieruchomości zł 7 625 271.94; 9) Różne rachunki zł 1 132 380.59; 10) Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 2 506 045.49; 11) Oddziały zł 485 318.24; **Suma bilansowa zł 15 886 634.50.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitały własne: a) zakładowy zł 4 400 000.00, b) Fundusz amortyzacyjny zł 1 335 119.25; Razem zł 5 735 119.25; 2) Rachunek wierzycieli w myśl układu zł 101 534.55; 3) Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 38 406.40; 4) Banki zagraniczne zł 5 472 905.89; 5) Różne rachunki zł 518 008.22; 6) Procenty, prowizje i różne zyski zł 3 532 232.75; 7) Oddziały zł 485 427.44; **Suma bilansowa zł 15 886 634.50.**

Zabezpieczenia hipoteczne na nieruchomościach Banku zł 4 129 000.00; Inkaso zł 9 420.00.

918

I OGŁOSZENIE

We wtorek dn. 26 maja 1936 r. o godz. 13 odbędzie się w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

z następującym porządkiem obrad:

Powzięcie uchwały w sprawie funduszu specjalnego do dyspozycji PP. Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje, zdeponowane w banku lub u notariusza, wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zgromadzenie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, dn. 24 kwietnia 1936 r.

922-18-19

Zarząd: Szefer

I OGŁOSZENIE

We wtorek dn. 26 maja 1936 r. o godz. 12.30 odbędzie się w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935;

2) Zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za rok operacyjny 1935 i podział czystego zysku;

3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje, zdeponowane w banku lub u notariusza, wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zgromadzenie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, 24 kwietnia 1936 r.

923-18-19

Zarząd: Szefer

Roman Groniowski, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, banki i weksle zł 119 243.23; Fabrykacja, towary i towary w drodze zł 218 790.07; Maszyny narzędzia i ruchomości zł 103 378.51; Zaliczki zł 5 266.00; Kaucje zł 2 661.50; Odbiorcy zł 221 990.13; Rach. rozliczeniowy zł 1 900.00; Papiery wartościowe i zaliczki na Pożyczkę Inwest. zł 19 171.10; **Razem zł 692 400.54.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 55 227.09; Kapitał rezerwowy zł 55 227.09; Sumy przechoźne zł 9 965.02; Dostawcy zł 49 972.17; Zysk zł 22 009.17; **Razem zł 692 400.54.**

Rachunek strat i zysków na 1935 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji i koszty handlowe zł 135 523.31; Robocizna, pensje i prowizje zł 275 349.51; Koszty ekspedycji i podróży zł 11 965.79; Amortyzacja urządzeń zł 50 101.94; Zysk zł 22 009.17; **Razem zł 494 949.72.**

MA. — Zysk brutto na produkcji zł 494 586.90; Procenty zł 362.82; **Razem zł 494 949.72.**

911

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Polonia“

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że

XVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 3 po poł. w sali sesjonalnej w gmachu Towarzystwa w Warszawie, przy Placu Jen. Dąbrowskiego Nr. 1 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r. i udzielenie władzom Spółki absolutorjum;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1936 r. i określenie wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wybór dwóch członków Zarządu;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne wnioski.

Właściciele akcji, chcący korzystać z prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warszawie, Plac Jen. Dąbrowskiego Nr. 1 w dni powszednie w godz. 10—12w poł. swe akcje, względnie dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej, przyczem w zaświadczeniu tem należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed terminem Walnego Zgromadzenia (art. 399 § 2 Kod. Handlow.).

985

„MEZ“, Spółka Akcyjna

Fabryka Jedwabiu do Haftowania i Przędzy do Szycia
i Robót Ręcznych w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Maszyny wartość 1/I 1935 r. zł 3359.27, rozchody 1935 zł 482.46 = zł 2876.91, odpisy 912.30 = zł 1964.61; Ruchomości: wartość 1/I 1935 r. zł 11882.82, rozchody 1935 r. zł 10638.25 = zł 1224.57, odpisy zł 125.01 = zł 1099.56; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 4305.67; Papiery procentowe zł 29480.00; Weksle w inkasie zł 50.00; Towary zł 1011205.28; Dłużnicy: odbiorcy zł 721983.76, dostawcy zł 130.00, różni zł 3000.00, wątpliwe należności zł 32521.48, nadpl. podatków zł 4037.68 = zł 761672.92; Sumy przechodnie zł 5655.06; Razem zł 1815433.10.

Sumy pozabilansowe —

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: kapitał akcyjny zł 1000000.00; Ustawowy fund. rezerwy: saldo per 1/I 1935 r. zł 10929.28, wzrost zł 9232.70 = zł 20161.98; Rezerwa dla strat na wątpl. dłużnikach zł 26048.83; II. Zobowiązania: Wierzyciele: reszta podatku z 35 r. i rezerwa podatkowa zł 111968.24, dostawcy zł 165161.58, odbiorcy zł 93533.38, różni zł 200963.73 = zł 571626.93; Sumy przechodnie zł 57000.00; III. Zysk: pozostałość z 1934 r. zł 11862.82, czysty zysk za 1935 r. zł 128732.54 = zł 140595.36; Razem zł 1815433.10.

Sumy pozabilansowe —

Uwaga: Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 11979.84.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty ogólnej administracji zł 56015.13; Koszty sprzedaży zł 519770.89; Koszty kredytów zł 31307.54; Podatki państwowe i komunalne zł 243316.14; Różnice kursowe zł 46709.77; Inne wydatki zł 13548.26; Odpisy amortyzacyjne zł 1037.31; Zysk: pozostałość z 1934 r. zł 11862.82; czysty zysk za rok 1935 zł 128732.54 = zł 140595.36; Razem zł 1052300.40.

MA. — Pozostałość z 1934 r. zł 11862.82; Zysk brutto w 1935 r. zł 1040437.58; Razem zł 1052300.40.

977

Zarząd firmy „Borysław“ Spółka Akcyjna
dla Przemysłu Wosku Ziemnego i Oleju Skalnego w Borysławiu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w biurze notariusza Ignacego Zakiego w Drohobyczu

XXXVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy 1935;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 4) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Oznaczenie wysokości marek obecności członków Zarządu na posiedzeniach, jakoteż wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie dowody tymczasowe w Kasie Spółki w Borysławiu, albo w oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Drohobyczu.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą zgłaszać na porządek dzienny obrad dodatkowe sprawy nie później, jak na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia.

982

I OGŁOSZENIE

Albertyńska Fabryka Papieru i Tektury, Sp. Akc. w Albertynie

niniejszym anuluje ogłoszenia o Walnym Zgromadzeniu, które się ukazały w Nr. Nr. 82 i 91 „Monitora Polskiego“, Nr. Nr. 15 i 16 „Polski Gospodarczej“ i powiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPÓŁKI AKCYJNEJ

odbędzie się w Albertynie w biurze Zarządu Spółki w dn. 28 maja r. b. o godz. 18 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. i powzięcie w tym przedmiocie uchwał;
- 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Wybór władz Spółki;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, przy zachowaniu ustawowego terminu.

926-18-20

Warszawska Fabryka Wyrobów Gumowych „Wargum“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 1256.33; Weksle zł 18155.09; Towary i materiały surowe zł 256527.62; Banki zł 44866.09; Papiery procentowe zł 15060.00; Maszyny i urządzenia zł 464334.59; Dłużnicy zł 324256.24; Sumy przechodnie zł 510.00; Razem zł 1124965.96.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500000.00; Kapitał zapasowy i inne zł 106666.00; Kapitał amortyzacyjny zł 309064.56; Wierzyciele zł 133797.03; Zysk netto za 1935 r. zł 75438.37; Razem zł 1124965.96.

STRATY. — Koszty handlowe zł 191840.47; Procenty i prowizje zł 19978.78; Podatki i opłaty stemplowe zł 23146.89; Straty na dłużnikach zł 1296.81; Amortyzacja zł 17836.26; Zysk netto za 1935 r. zł 75438.37; Razem zł 332537.58.

ZYSKI. — Zysk na produkcji zł 332537.58; Razem zł 332537.58.

901

Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego
dawniej Magister Kławe, Spółka Akcyjna w Warszawie
ul. Karolkowa 22/24

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY.

Majątek stały: Nieruchomości: Place pod budynk. z 576 052.00, Budynki fabryczne z 820 580.60, Razem z 1 396 632.60; Maszyny i utensylja z 326 552.23; Instal. fabryczne z 163 948.26; Inwentarz martwy Instytutu z 64 304.53; Inwentarz żywy Instytutu z 23 341.10; Ruchomości z 62 776.55; Dom. Drwalew — wierzyt. zabezp. z 715 294.43; Majątek płynny: Remanent surowców z 46 832.60, opakowań z 12 162.70, wyr. gotow. z 67 044.30, paszy z 8 379.10, Razem z 134 418.70; Remanent gotówki w kasie z 3 232.95, gotówki w P. K. O. z 16 094.14, gotówki w bankach z 116 463.40, Razem z 135 790.49; Weksle w portfelu z 237 911.43; Weksle na inkasie z 67 745.18; Papiery procentowe z 11 325.00, Akcje z 575.00, Razem z 11 900.00; Odbiorcy z 352 214.86; Odbiorcy za zaliczeniem z 2 351.76; Dostawcy z 19 464.74; Różni: za towary i inne z 139 124.81; różnice kursu L. Z. z 21 863.80, budowa stajen z 79 374.66, razem z 240 363.27; Sumy przechodnie z 270.00, R-k specj. różnic kurs. z 377 765.24; Depozyt w bankach: własne z 181 816.11, obce z 55 440.00, razem z 237 256.11; **Ogółem z 4 570 301.58.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucja Dom. Drwalew dol. 175 000.00 = z 982 550.00; Obligo wekslowe z 11 585.42; Różni za gwarancje z 20 000.00; **Razem z 960 135.42.**

Ogólna suma stanu czynnego z 5 530 437.00.

STAN BIERNY.

Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 1 500 000.00; Kapitał zapasowy: stan na 1/I 1935 r. z 11 843.00, dopisano z 1 042 559.10, Razem z 1 054 403.00; Kapitał amortyz.: stan na 1/I 1935 r. z 601 240.05, odpisano z 13 123.76, pozostało z 588 116.29, dopisano z 79 058.03; Razem z 667 174.32; Kapitał rezerwowy z 408 516.73, Razem z 3 630 094.05; Zobowiązania: Kredyt hipoteczny z 167 734.07; Odbiorcy z 12 045.61; Dostawcy z 57 372.46; Różni: zaległości pod. i świadc. z 207 827.57; Zaległości inne z 65 887.29, Razem z 273 714.86; Sumy przechodnie z 2 204.11; **Ogółem z 4 143 165.16; Zysk netto z 427 136.42; Razem z 4 570 301.58.**

Sumy pozabilansowe. — Dom Drwalew za kaucje dol. 175 000.00 = z 928 550.00; Różni za oblige wekslowe z 11 585.42; Gwarancje z 20 000.00; **Razem z 960 135.42.**

Ogólna suma stanu biernego z 5 530 437.00.

Rachunek strat i zysków

STAN CZYNNY.

Koszt administracji ogólnej z 489 787.78; Koszty fabrykacji z 1 159 735.21; Koszty sprzedaży z 383 366.74; Podatki państwowe i komunalne z 377 417.01; Procenty z 3 554.63; Koszty handlowe z 348 548.60; Straty na dłużnikach z 6 103.84; Amortyzacja z 79 058.03; Razem z 2 847 571.84; Zysk z 427 136.42; **Ogółem stan czynny z 3 274 708.26.**

STAN BIERNY.

Wartość wyprodukowanych towarów z 3 253 437.09; Różnice kursu z 21 271.17; **Ogółem stan bierny z 3 274 708.26.**

P o d p i s y:

Szef księgowości: Zygmunt Szarski, prokurent.
Komisja Rewizyjna: Stanisław Janczewski, Jan Lewandowski,

Józef Temler, Władysław Pfeiffer, Henryk Mękarski
Zarząd: Dr. Stanisław Kławe, Janina Kławe,
Inż.-Tech. Wacław Kławe

906

Zakłady Przemysłowe „SITKÓWKA“, Spółka Akcyjna

W WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty z 7 609.61; Budynki a) fabryczne z 112 446.12, b) gospodarcze z 21 265.07, c) mieszkalne z 50 808.00; Maszyny i urządzenia techniczne z 703 367.99; Narzędzia i przyrządy z 69 957.67; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy z 280.00, b) martwy z 21 689.99; Inwestycje z 2 641.97; Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach z 2 690.72; Weksle w portfelu z 7 882.53; Materjały

pomocnicze i pędne z 25 819.85; Gotowe wyroby i towary z 71 377.05; Dłużnicy: Odbiorcy z 139 770.43; Dostawcy z 384.69; Różni z 9 682.50; Wątpliwe należności: a) weksle protestowane z 2543.83, b) należności w postępowaniu reindykacyjnym z 23 099.77, c) inne z 6 064.52; Inne aktywa: Wadja i zabezpieczenia z 3 829.63; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 568.00, b) inne z 400.00; Straty lat ubiegłych z 8 424.15; **Ogółem z 1 292 604.09.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje wydane z 1 046 750.00; Kaucje obce z 2 875.00; Różni za kaucje własne z 10 000.00; Weksle w obiegu z 18 419.60; **Ogółem z 1 078 044.60.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 300 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ub z 3 780.42, b) dopisano nadwyżkę, osiągniętą przy wydaniu akcji z 15 825.85, c) odpisano na częściowe pokrycie strat z lat ub. z 19 606.27; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 229 979.16, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 80 779.95, c) odpisano w roku sprawozdawczym z 2 320.13; Łącznie z 308 438.98; Zobowiązania: Akcepty z 500 000.00; Banki z 129 440.00; Odbiorcy z 4 573.14; Dostawcy z 6 138.04; Różni z 41 572.01; Sumy przechodnie: a) wydatki roku sprawozdawczego do uiszczenia w okresie przyszłym z 1 393.40, b) inne z 610.33; Zysk za rok sprawozdawczy z 438.19; **Ogółem z 1 292 604.09.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane z 1 046 750.00; Różni za kaucje obce z 2 875.00; Kaucje własne: z 10 000.00; Różni za weksle w obiegu z 18 419.60; **Ogółem z 1 078 044.60.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 54 439.80; Koszty fabrykacji z 417 063.81; Koszty sprzedaży z 19 092.80; Koszty kredytów z 7 020.93; Podatki państwowe i komunalne z 18 705.21; Świadczenia społeczne z 18 764.41; Bonifikaty, rabaty i skonta udzielone odbiorcom z 11 068.22; Strata na zużytych narzędziach i ruchomościach z 90.46; Odpisy amortyzacyjne z 80 779.95; Straty lat ubiegłych z 28 030.42; Zysk za 1935 r. z 438.19; **Ogółem z 655 494.20.**

MA. — Dochód ze sprzedaży z 621 899.47; Procenty i skonta z 2 321.04; Zwroty różnych wydatków z 533.54; Odzyskane należności z lat ubiegłych z 389.60; Różnica umorzenia pierwotnej wartości majątku stałego z 2 320.13; Odpisano z kapitału zapasowego tyt. częściow. pokrycia strat z lat ubiegłych z 19 606.27; Pozostałość strat z lat ubiegłych z 8 424.15; **Ogółem z 655 494.20.**

1029

Włocławska Fabryka Fajansu Leopold Czamański i S-ka

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — 1) Budynki mieszkalne z 56 500.00; 2) Budynki fabryczne z 74 718.10; 3) Piec i mufla z 138 000.00; 4) Maszyny i aparaty z 83 570.88; 5) Urządzenia biurowe z 4 516.00; 6) Urządzenia techniczne z 132 112.86; 7) Inwentarz żywy z 800.00; 8) Kasa z 1 951.73; 9) Banki z 29 613.31; 10) Akcje z 1 800.00; 11) Papiery wartościowe z 5 040.00; 12) Weksle z 13 962.97; 13) Dłużnicy z 255 618.13, 14) Surowce z 102 731.62; 15) Towar z 138 183.67; **Razem z 1 039 119.27.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny z 310 000.00; 2) Kapitał amortyzacyjny z 177 478.62; 3) Kapitał zapasowy z 28 320.59; 4) Dywidenda niewypłacona z 105 00; 5) Rezerwa podatku obrotowego z 2 193 67; 6) Akcepty z 217 509.56; 7) Banki z 1.00; 8) Wierzyciele z 246 690.44; 9) Rachunek strat i zysków: zysk z lat poprzednich z 54 857.03, zysk w 1935 r. z 1 963.36 = z 56 820.39; **Razem z 1 039 119.27.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — 1) Koszty fabrykacji z 736 479.76; 2) Świadczenia socjalne z 30 506.79; 3) Administracja ogólna z 63 531.80; 4) Podatki z 21 255.73; 5) Koszty sprzedaży z 28 155.90; 6) Koszty handlowe z 43 028.91; 7) Procenty i prowizje z 358.86; 8) Odpisy na dłużnikach z 3 379.32; 9) Zysk z lat poprzednich z 54 857.03 + zysk w 1935 r. z 1 963.36 = z 56 820.39; **Razem z 983 517.46.**

MA. — 1) Pozostałość z lat poprzednich z 54 857.03; 2) Przychód brutto z produkcji w 1935 r. z 914 280.04; 3) Zysk z różnic kursowych z 12 643.31; 4) Zysk z premji eksportowej z 1 619.00; 5) Odzyskana należność z 118.08; **Razem z 983 517.46.**

1023

Międzynarodowe Towarzystwo Handlowe „Emteha“

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Składy zł 91 687.80; Urządzenia techniczne zł 11 166.75; Ruchomości biurowe zł 7 778.21; Firma zł 5 000.00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 28 818.20; Papiery procentowe zł 7 914.45; Akcje i udziały zł 187 500.00; Towary zł 130 893.34; Dłużnicy: Odbiorcy zł 65 605.85; Dostawcy zł 2 624.90; Różni zł 141 000.56; Należn. w rewindykacji zł 44 115.39; Sumy przechodnie: Wydatki, dot. 1936 r. zł 2 232.67; Koszty organiz. zł 4 089.78; **Ogółem aktywa zł 730 427.90.**

Strata za 1934 r. zł 97 996.83; Strata za 1935 r. zł 9 452.52; **Ogółem zł 837 877.25.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z r. ubiegłego zł 1 444.67, b) dopisano w 1935 r. zł 1 864.13; Zobowiązania: a) akcepty zł 21 829.00, b) banki zł 299.00, c) dostawcy zł 6 778.32, d) zapłacone podatki zł 366.32, e) różni zł 555 295.81; **Ogółem zł 837 877.25.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Towary komisowe zł 33 346.60; 2) Gwarancje zł 22 500.00 **Ogółem zł 55 846.60.**

Rachunek strat i zysków

Koszty administracji ogólnej zł 115 422.67; Koszty sprzedaży zł 80 055.44; Koszty kredytów zł 17 196.88; Podatki państwowe i komunalne zł 3 896.83; Różnice kursowe zł 1 434.93; Odpisy amortyzacyjne zł 1 864.13; Inne koszty zł 2 222.54; **Ogółem zł 222 093.42.**

Zysk na sprzedaży towarów zł 186 814.05; Prowizja zł 15 355.75; Inne dochody zł 10 471.10; **Ogółem dochody zł 212 640.90;** Strata w 1935 r. zł 9 452.52; **Ogółem zł 222 093.42.**

Walne Zgromadzenie, odbyte w dn. 25 kwietnia 1936 r. Nr. repertorium 2168, zatwierdziło powyższy bilans i rachunek strat i zysków. Obowiązkowe ogłoszenia spółki zamieszczone będą w „Monitorze Polskim” i „Polsce Gospodarczej”.

972

Spółka Akcyjna „Przemysł Metalowy Granat“

Bilans zamknięcia na dz. 31 XII 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty i place zł 567 855.20; Urządzenia placów i dróg zł 16 596.00; Budynki fabryczne zł 668 700.00; Budynki gospodarcze zł 92 167.00; Budynki mieszkalne zł 607 278.00; Urządzenia techniczne zł 497 858.57; Ruchomości zł 119 835.74; Narzędzia zł 29 423.05; Razem zł 2 599 713.56; Majątek płynny: Gotówka: Kasy zł 20 661.10; Banki zł 183 989.85; Papiery procentowe zł 202 925.80; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 121 016.30; Materjały surowe i półfabrykaty zł 255 885.35; Odbiorcy zł 67 463.66; Dostawcy zł 1 847.36; Różni zł 105 262.37; Sumy przechodnie zł 39 504.73; Razem zł 998 556.62; **Suma bilansowa zł 3 598 270.18.**

Różni za gwarancje zł 839 895.00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 800 000.00; Kapitał zapasowy: stan na 1/I 1935 r. zł 104 466.69, dopisano zł 179 409.43, razem zł 283 876.12; Kapitał amortyzacyjny: stan na 1/I 1935 r. zł 419 882.26, odpisano zł 21 805.03, dopisano zł 61 208.26, razem zł 459 285.49; Zobowiązania: Odbiorcy zł 39 204.96; Dostawcy zł 51 932.62; Różni zł 82 261.27; Pożyczki hipoteczne zł 77 990.18; Niezapłacone podatki zł 107 296.67; Rezerwa podatkowa zł 250 000.00; Niezapłacona dywidenda zł 8 651.75; Rezerwa eksportowa zł 108 792.83; Fundusz renowacyjny majątku stałego zł 101 592.92; Razem zł 827 723.20; Czysty zysk zł 227 385.37; **Suma bilansowa zł 3 598 270.18.**

Akcepty gwarancyjne zł 839 895.00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

Koszty administracji ogólnej zł 221 926.38; Koszty fabrykacji zł 1 207 868.81; Koszty sprzedaży zł 163 027.50; Koszty kredytów zł 27 555.17; Koszty administracji domów zł 29 741.69; Podatki państwowe i komunalne zł 268 659.10; Odpisy amortyzacyjne zł 150 792.20; Różnice kursowe zł 5 994.28; Straty i odpisy różne zł 15 427.02; Zysk zł 227 385.37; **Ogółem zł 2 318 377.52.**

Sprzedaże zł 2 248 546.00; Procenty zł 20 349.80; Komorne zł 45 085.06; Zyski różne zł 4 396.66; **Ogółem zł 2 318 377.52.**

983

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przemysłowego „Kabel“, Spółka Akc.

zawiadamia, że w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 17½ odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Kaczej 9/11,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

rzeczonoj Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie władz Towarzystwa;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie absolutorium władzom Towarzystwa;

- 4) a) Zmiana § 21 Statutu Spółki; dotychczasowe brzmienie: „Ogłoszenia, wychodzące od Spółki, winny być umieszczone w „Monitorze Polskim” oraz w jednym z dzienników warszawskich według wyboru Walnego Zgromadzenia” — projektowane brzmienie: „Ogłoszenia Spółki będą umieszczane w pismach, przewidzianych obowiązującymi przepisami”;

- b) Zmiana § 22 Statutu Spółki; dotychczasowe brzmienie: „W sprawach, nieuregulowanych niniejszym statutem, obowiązują przepisy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o prawie dla Spółek Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 29 poz. 383 z 1929 r.)” — projektowane brzmienie: „W sprawach, niniejszym statutem nieobjętych, obowiązują przepisy kodeksu handlowego, zawartego w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. VI. 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 57 poz. 502 z 1934 r.)”;

- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej i określenie wynagrodzenia członków Rady;

- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed jego terminem złożyć swoje akcje względnie świadectwa depozytowe w biurze Spółki przy ul. Kaczej Nr. 9/11.

974

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przemysłowego „Kabel“, Spółka Akc.

zawiadamia, że w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Kaczej 9/11,

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

rzeczonoj Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Reasumpcja bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 3) Zatwierdzenie skorygowanego bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed jego terminem złożyć swoje akcje względnie świadectwa depozytowe w biurze Spółki przy ul. Kaczej Nr. 9/11.

973

United States Lines, Warszawa, Senatorska 28/30

Bilans za 1935 r.

AKTYWA. — Ruchomości biurowe zł 8 400.80; Gotówka w kasie zł 57 624.36; Syndykat Emigracyjny zł 45 748.00; Strata z lat poprzednich zł 83 780.30; Strata za 1935 r. zł 21 685.57; **Razem zł 217 239.03.**

Kaucja w Ministerstwie Opieki Społecznej zł 100 000.00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 136 363.24; Zadatki na karty okrętowe zł 70 665.32; Centrala United States Lines w New Yorku zł 10 210.47; **Razem zł 217 239.03.**

Rachunek zysków i strat

WYDATKI. — Koszty handlowe zł 62 118.95; Koszty transportowe zł 46 482.47; Pensje: Dyrekcji zł 33 618.00; Urzędników zł 37 650.50, Pracowników fizycznych zł 1 208.00, Razem zł 72 476.00; Podatki zł 10 017.52; Świadczenia socjalne zł 4 995.55; 5% umorzenia inwentarza zł 442.14; **Razem zł 196 532.63.**

DOCHODY. — Sprzedaż kart okrętowych zł 170 892.81; Odsetki zł 3 600.00; Różnica kursu dolara zł 354.25; Strata za 1935 r. zł 21 685.57; **Razem zł 196 532.63.**

975

Bank Dyskontowy Warszawski, Spółka Akc.

Bilans surowy na dzień 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe		1 755 885'67	
Waluty zagraniczne		355 624'90	
Papiery wartościowe własne:			
a) pożyczki państwowe	662 266'49		
b) papiery hipoteczne	2 496 576'28		
c) akcje	1 228 524'66	4 387 367'43	
Udziały i akcje w przedsięb. konsorcjalnych		4 489 280'96	
Banki krajowe		149 118'48	
Banki zagraniczne		1 799 145'34	
Weksle zdyskontowane		16 656 678'51	
Rachunki bieżące (saldo debet.):			
a) zabezpieczone	17 296 213'24		
b) niezabezpieczone	3 639 853'66	20 936 066'90	
Pożyczki terminowe		3 233 904'38	
Nieruchomości		4 711 600'00	
Różne rachunki		4 432 399'70	
Koszty		781 813'59	
Oddziały		2 671 125'15	
Należności z tyt. transakcyj dewizowych na termin		2 513 020'00	
		<u>68 873 031'01</u>	
Udzielone gwarancje		931 912'91	
Inkaso		9 522 264'37	
		<u>79 327 208'29</u>	
STAN BIERNY		zł	zł
Kapitały własne:			
a) zakładowy	10 000 000'00		
b) zapasowy	3 260 000'00		
c) fundusz amortyzacyjny	750 000'00	14 010 000'00	
Wkłady:			
a) terminowe	13 050 919'22		
b) à vista	5 061 021'90	18 111 941'12	
Rachunki bież. (saldo kredytowe)		8 627 285'09	
Zobowiązania inkasowe		187 459'23	
Redyskonto weksli w Banku Polskim		8 482 211'01	
Banki krajowe		2 185 887'15	
Banki zagraniczne		6 951 152'40	
Różne rachunki		3 948 256'92	
Procenty, prowizje i różne zyski		819 018'06	
Oddziały		3 040 785'03	
Zobowiązania z tytułu transakcyj dewizowych na termin		2 509 035'00	
		<u>68 873 031'01</u>	
Zobowiąz. z tytułu udzielonych gwarancyj		931 912'91	
Różni za inkaso		9 522 264'37	
		<u>79 327 208'29</u>	

921

**GDYNIA, KATOWICE
KRAKÓW, LWÓW,
POZNAŃ, WILNO**

**ODDALONE SĄ OD STOLICY
O ZALEDWIE 2 GODZINY LOTU!**

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe oraz Leśne „Continent”

Spółka Akcyjna, Warszawa, Al. Jerozolimska Nr. 43 m. 6

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Budynki mieszkalne i gospodarcze zł 12 355.91; Ruchomości zł 21 867.15; Razem majątek stały zł 34 223.06; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 133 148.85; Papiery procentowe zł 4 093.25; Weksle w portfelu i inkasie zł 416 662.77; Udział w innych przedsiębiorstwach zł 11 660.00; Materiały: Drzewostany zł 486 651.70; Koszty eksploatacji zł 37 945.31; Ciotowe wyroby zł 147 570.65; Razem materiały zł 672 167.66; Dłużnicy: Odbiorcy zł 71 157.90; Dostawcy zł 387 044.49; Różni zł 435 744.64; Razem dłużnicy zł 893 947.03; Koszty przyszłego okresu zł 3 700.00; Razem majątek płynny zł 2 135 379.56; **Ogółem zł 2 169 602.62.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 250 000.00; Kapitał zapasowy — dopisano w r. sprawozdaw. zł 7 529.38; Razem kapitały własne zł 257 529.38; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 752 84, dopisano w 1935 r. zł 3 474.20, Razem kapitał amortyzacyjny zł 5 227.04; Zobowiązania wierzycieli: Banki i instytucje finansowe zł 765 905.15; Zaległe podatki zł 10 781.09; Podatek doch. w 1935/36 r. zł 30 912.00; Dostawcy zł 196 432.46; Odbiorcy zł 538 236.34; Różni zł 277 509.69; Razem zobowiązania wierzycieli zł 1 819 776.73; Sumy przechodnie: Narosłe koszty w 1935 r. zł 2 525.25; Zysk: Pozostałość zysku z 1934 r. zł 2 108.00; Zysk bilans. w 1935 r. zł 113 348.22 — Minus zarez. pod. doch. zł 30 912.00; Razem zysk zł 84 544.22; **Ogółem zł 2 169 602.62.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

DOCHODY. — Sprzedaż zł 3 966 533.75; Inne dochody zł 47 503.81; **Razem zł 4 014 037.56.**

ROZCHODY. — Koszty administr. ogólnej zł 234 411.41; Koszty eksploatacji zł 3 059 971.17; Koszty sprzedaży zł 244 119.86; Koszty kredytów zł 256 928.86; Różnice kursowe zł 8 269.07; Odpisy amortyzacyjne zł 3 950.06; Świadczenia socjalne zł 37 113.46; Podatki państwowe i komunalne zł 55 925.45; Podatek dochodowy zł 30 912.00; Razem zł 3 931 601.34; Czysty zysk za 1935 r. zł 82 436.22; **Ogółem zł 4 014 037.56.**

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 18 kwietnia 1936 r. (Nr. Rep. 1984 Notariusza J. Siennickiego w Warszawie) zatwierdziło sprawozdanie Zarządu, bilans i rachunek strat i zysków. Zyski podzielono, jak następuje: na budowę pomnika Pierwszego Marszałka Państwa Polskiego Józefa Piłsudskiego zł 1 000.00; na kapitał zapasowy zł 8 544.22; na dywidendę zł 75 000.00.

Obowiązkowe ogłoszenia zamieszczone będą w „Monitorze Polskim” i „Polsce Gospodarczej”. 979

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Zakłady Wyrobów Metalowych Konrad, Jarnuszkiewicz S-ka”, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

35 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 18 min. 30 w lokalu tejże Spółki w Warszawie przy ul. Grzybowskiej Nr. 25 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935, powzięcie decyzji o rezultatach operacji Spółki za 1935 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Rozpoznanie budżetu wydatków i planu działania na 1936 r.; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, życzący sobie zgłosić dodatkowy wniosek do porządku dziennego, winni złożyć swój wniosek Zarządowi w konkretnej formie pisemnej przynajmniej na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia, składając zarazem dowód posiadania przynajmniej 1/10 części emitowanych przez Spółkę akcji.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Grzybowska Nr. 25, w godzinach od 9 do 13 swoje akcje lub właściwe dowody depozytowe na posiadane akcje.

980

Zakłady Przemysłowe Karola Eiserta

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Budynki: fabryczne z 3 836 728.75, gospodarcze z 127 149.69, mieszkalne z 63 326.84, w Warszawie z 83 915.78; Grunty z 729 236.64; Urządzenia techniczne: maszyny z 8 548 968.14, elektryfikacja z 5 595.02; Inwentarz: biurowy z 78 319.02, środki lokomocyjne z 53 003.25; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie z 47 998.25; Banki z 160 517.26; Papiery wartościowe z 219 803.73; Weksle w portfelu z 407 087.47; Weksle w inkasie z 65 052.02; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 400 000.00; Zapasy: surowce z 1 868 354.00, materiały pomocnicze z 96 664.00, techniczne z 50 703.00, pędne z 15 120.00, różne z 24 495.00, półfabrykaty z 348 913.00, gotowe wyroby z 1 097 501.00; Dłużnicy: odbiorcy z 1 362 702.70, odbiorcy za protesty z 18 701.05, dostawcy z 380 824.61 = z 7 801 110.51; III. Kapitał obligacyjny z 2 016 280.00; IV. Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty z 89 160.66, banki z 14 522.57, dostawcy z 543 746.25, odbiorcy z 35 660.45; różni z 861 788.06; Zaległe podatki z 26 907.41; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 1 353 392.50; **Razem z 22 882 568.41.**

Różni za kaucje, depozyty i gwarancje z 144 860.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 9 000 000.00; Kapitał zapasowy z 1 140 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: na 1/I 1935 r. z 7 628 639.24, spisano z 208 353.34, dopisano z 380 824.61 = z 7 801 110.51; III. Kapitał obligacyjny z 2 016 280.00; IV. Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty z 89 160.66, banki z 14 522.57, dostawcy z 543 746.25, odbiorcy z 35 660.45; różni z 861 788.06; Zaległe podatki z 26 907.41; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 1 353 392.50; **Razem z 22 882 568.41.**

Kaucje, depozyty i gwarancje z 144 860.00.

Zobowiązania z tytułu zyr na wekslach z 575 643.48.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 291 574.15.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Saldo z roku ubiegłego z 175 226.37; Koszty administracji z 332 660.00; Koszty fabrykacji z 5 965 587.12; Koszty sprzedaży z 286 574.62; Koszty kredytów z 183 407.09; Koszty handlowe z 141 741.65; Podatki państwowe i komunalne z 233 926.99; Świadczenia socjalne z 181 275.35; Różnice kursowe z 24 955.90; Inne wydatki z 1 772.00; Odpisy nieściągalnych należności z 384 366.80; Odpisy amortyzacyjne z 380 824.61; Straty na sprzedanych obiektach majątkowych z 59 486.82; **Razem z 8 351 805.32.**

MA. — Przychód z fabrykacji z 7 899 839.24; Przychód z przedsiębiorstwa zarobkowej z 218 447.44; Przychód z działu konfekcji z 3 666.19; Wpływy ze spisanych należności z 407.97; Inne wpływy z 40 895.25; Pozostałość straty z lat ubiegłych z 175 226.37; Strata za 1935 r. z 13 322.86; **Razem z 8 351 805.32.**

Powyższy bilans i rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z dn. 23 kwietnia 1936 r.

944

Zarząd

Spółka Akcyjna „Cerata” Warszawa

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Ziemia, nieruchomości maszyny i narzędzia z 1 965 101.74; Kasa i banki z 4 544.03; Papiery publiczne z 10 875.00; Pożyczka Narodowa z 14 928.00; Dłużnicy z 143 584.86; Akcje Sp. Akc. „Eksploatacja” z 495 000.00; Udział w Hurtowni Ceraty z 250 000.00; Towary z 65 017.40; Dłużnicy wątpliwi z 1.00; **Razem z 2 949 052.03.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy z 1 350 000.00; Kapitał zasobowy z 335 122.72; Kapitał amortyzacyjny z 946 159.79; Wierzyciele z 253 257.12; Długi hipoteczne z 10 868.70; Dywidenda niepodniesiona z 9 530.00; Zysk za 1935 r. z 44 113.70; **Razem z 2 949 052.03.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Strata na towarze i inne z 16 505.49; Koszty handlowe, procenty i prowizje z 71 831.74; Zysk do podziału z 44 113.70; **Razem z 132 450.93.**

MA. — Pozostałość z 1934 r. z 1 817.79; Dochód z dzierżawy fabryki i inne zyski z 130 633.14; **Razem z 132 450.93.**

1022

Zakłady Ceramiczne Grodzisk, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty: Fabryka Grodzisk z 377 149.56, Fabryka Hajnówka z 14 362.82, Fabryka Srodula z 28 792.80, Razem z 420 305.18; Budynki: a) fabryczne: Fabryka Grodzisk z 883 584.87, Fabryka Hajnówka z 276 426.17, Fabryka Srodula z 107 509.17, Razem z 1 267 520.21, b) gospodarcze: Fabryka Grodzisk z 41 928.62, Fabryka Hajnówka z 16 725.19, Fabryka Srodula z 8 506.20, Razem z 67 160.01, c) mieszkalne: Fabryka Grodzisk z 329 731.17, Fabryka Hajnówka z 58 365.08; Fabryka Srodula z 53 710.00, Razem z 441 806.25; Bocznice kolejowe z 83 095.16; Maszyny, aparaty i urządzenia techniczne z 2 858 028.49; Ruchomości i narzędzia w fabrykach z 78 469.52; Ruchomości w Centrali z 22 499.69; Tabor transp. kolej. z 200 795.46; Inwentarz żywy z 3 000.00; Majątek płynny: Kasa — gotówka z 17 371.32; Banki — Rachunki czekowe z 475 745.13; Kaucje gotówkowe z 33 811.94; Papiery wartościowe z 43 411.20; Weksle w portfelu z 20 855.72; Dłużnicy: a) na rach. odbiorców z 285 032.61, b) na r-ku dostawców z 11 464.15, c) na r-ku sp. z o. o. „Wygodna” z 253 572.52, d) na r-ku różnych z 8 731.20; Remanenty: a) towary gotowe z 302 092.05, b) półfabrykaty z 151 017.91, c) surowce i opał z 277 296.75, d) materiały techn. i opakowanie z 191 521.51; Inne rachunki: Akcje i udziały z 89 073.45; Należności wątpliwe z 173.75; Sumy przechodnie (wydatki okresu przyszłego) z 6 158.20; **Ogółem aktywa z 7 610 009.38.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy akcyjny z 2 600 000.00; Kapitał zapasowy (przelano z zysków 1934 r.) z 14 112.00; Fundusz zasobowy z 150 060.52; Fundusz rezerwy specjalnej (przelano z zysków 1934 r.) z 24 299.91; Rezerwa podatkowa z 6 188.68; Fundusz wyrównania dywidendy z 26 000.00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 3 850 091.14, odpisano za zniszczone urządzenia techn. i t. p. z 432 300.73, dopisano amortyzacji za 1935 r. z 343 706.59, pozostaje kapitał amortyzacyjny z 3 761 497.00; Zobowiązania: Wierzyciele: Banki z 392 560.00; Dostawcy z 73 070.87; Odbiorcy z 10 961.59; Różni z 259 997.90; Układowi z 4 288.42; Niepodniesiona dywidenda 1934 r. z 1 464.00; Zysk za 1935 r. z 285 508.49; **Ogółem pasywa z 7 610 009.38.**

Suma zobowiązań zagranicznych z 1 630.15.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty ogólnoadministracyjne z 246 567.95; Koszty finansowe z 9 187.36; Koszty sprzedaży (w tem wydatki na nabycie kontyngentu esencji oct. z 36 064.00) z 222 570.19; Podatki państwowe i komunalne z 260 998.18; Straty na odbiorcach z 873.75; Straty na udziale w C. K. O. z 2 999.00; Straty na zniszczonych aparatach i maszynach z 43 245.42; Straty na sprzedanych koniach z 92.00; Amortyzacja za 1935 r. z 343 706.59; Zysk za 1935 r. z 285 508.49; **Razem z 1 415 748.83.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży z 1 404 925.03; Różnice kursowe z 4 362.64; Windykacje ze spisanych w poprzednich latach sum z 6 285.16; Dochody inne z 176.00; **Razem z 1 415 748.83.**

943

Spółka dla Handlu Towarami Włóknistymi „PRIMAVERA”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości i urządzenia z 118 247.69; Majątek płynny: Kasa z 979.70; Banki z 259.69; Weksle z 12 418.85; Odbiorcy z 22 469.14; Towary z 289 392.09; Pożyczka Narodowa z 768.00; Sumy przechodnie z 834.00; Strata z 212 800.15; **Razem z 658 169.31.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy z 300 000.00; Kapitał amortyzacyjny z 5 912.38; Zobowiązania: Dostawcy z 53 171.60; Akcepty z 296 329.36; Sumy przechodnie z 1 846.93; Odbiorcy z 909.04; **Razem z 658 169.31.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe z 149 644.42; Podatki z 6 649.28; Koszty organizacji z 4 338.70; Amortyzacja ruchomości i instalacji z 5 912.38; Wątpliwe należności z 4 474.66; Różnice kursu z 47.45; **Razem z 171 066.89.**

MA. — Zysk na towarach z 168 436.88; Procenty z 195.09; Odzyskane należności z 1 024.55; Strata z 1 410.37; **Razem z 171 066.89.**

1017

Elektryczne Koleje Dojazdowe, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Linja Warszawa-Grodzisk i Warszawa-Włochy: a) Grunty — zł 1 263 076.98; b) Torowisko — zł 14 057 770.86; c) Sygnalizacja i telefony — zł 1 346 086.92; d) Budynek: fabryczne — zł 638 305.32, gospodarcze — zł 448 247.10, mieszkalne — zł 102 027.57 = zł 1 188 579.99; e) Przewody elektryczne — zł 4 753 729.56; f) Maszyny i urządzenia — zł 2 286 992.40 = zł 24 896 236.71; 2) Bocznicza Pruszków-Komorów zł 487 475.48; 3) Nowe budowy — zł 17 972.24; 4) Tabor — zł 8 796 235.72; 5) Ruchości — zł 94 662.34 = zł 34 292 582.49; II. Majątek płynny. — 1. Kasa — zł 2 110.90; 2) Banki — zł 53 800.91; 3) Papiery wartościowe zł 11 182.28; 4) Materjały — zł 581 516.26; 5) Dłużnicy: a) dostawcy zł 16 992.33; b) wypłacone zadatki za grunty — zł 5 944.00; c) różni zł 30 570.68 = zł 53 507.01 = zł 702 117.36; III. Sumy przechodnie: a) wydatki dotyczące okresu przyszłego — zł 30 001.79; b) Inne zł 22 107.60 = zł 52 112.39; IV. Agio na obligacjach w belgach zł 186 135.00; V. Koszty obsługi kapitału do amortyzacji — zł 1 058 770.96; VI. Renowacje — zł 68 488 18; VII. Straty: a) z lat ubiegłych — zł 423 157.75. **Razem aktywa zł 36 783 364.13.**

Poza sumą bilansową. Różni za gwarancje zł 17 542 900.00; Złożone kaucje — zł 10 575.28; Kaucje — zł 11 978.00 = zł 17 565 453.28.

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 1 500 000.00; 2) Kapitał zapasowy zł 19 390 33; 3) Kapitał rezerwowy zł 109 417.18; 4) Kapitał odnowienia zł 2 935.05 = zł 1 631 742.56; II. Kapitały obligacyjne Ł. 188 726. 9. 4 a zł 26.15 = 4 935 197.11; Belgów 2 000 000 00 a zł 89.45 = zł 1 789 000 00 = zł 6 724 197.11. III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) zobowiązania długoterminowe: 1) Zagraniczne zł 6 392 328.51; 2) krajowe — zł 15 090 443.22 = zł 21 482 771.73; b) Zaległe podatki i świadczenia socjalne zł 24 580.24; c) Należności za zajęte grunty zł 297 148.61; d) Dostawcy zł 125 495.96; e) Odbiorcy zł 1 086.08; f) Inni wierzyciele zł 1 121 099.65 = zł 23 052 182.27; 2) Akcepty zł 171 365.00 = zł 23 233 547.27. IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 5 147 883.93. V. Sumy przechodnie: a) Dochody, dotyczące okresu przyszłego zł 11 003.81; b) Inne zł 44 989.45 = zł 55 993.26; **Razem pasywa zł 36 783 364.13.**

Suma poza bilansem. Gwarancje hipoteczne zł 17 542 900.00; Kaucje zł 10 575.28; Otrzymane kaucje przez EKD zł 11 978.00 = zł 17 565 453.28

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY. — I. Koszty administracji ogólnej: 1) wynagrodzenie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej zł 36 700.00; 2) Koszty Nadzoru Państwowego: a) pensja Komisarza Rządowego zł 6 000.00; b) opłaty na rzecz Ministerstwa Komunikacji 0,5% od wpływów brutto zł 7 287.55 = zł 49 987.55; 3) Podatki państwowe i komunalne, oraz opłaty stempłowe zł 56 385.95; 4) Świadczenia socjalne zł 54 848.83 = zł 111 234.78 = zł 161 222.33; II. Koszty eksploatacji zł 1 047 493.15. III. Odpisano wartość dwóch zużytych platform towarowych zł 13 731.82. IV. Procenty, prowizje, odsetki i dyskonto zł 380 238.27; **Razem straty zł 1 602 685.57.**

ZYSKI. — I. Wpływy z eksploatacji zł 1 472 805.94; II. Różnice kursu na spłaconych zobowiązaniach w walucie obcej zł 124 268.53; III. Procenty otrzymane zł 5 611.11; **Razem zyski zł 1 602 685.57.**

Uwaga: Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi poza kapitałem

obligacyjnym: Ł. 28 667.14 3 a 26.15 = zł 749 660.67
Frank. Belg. 7 676 222 30 a 17.89, „ 1 372 918.37
oraz „ 4 269 749.47

Razem zł 6 392 328.51

992-18

Zakłady Przemysłowe „Emil Eisert i Bracia Schweikert”

SPÓŁKA AKCYJNA W ŁODZI

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Place zł 718 288.29; Budynki: a) fabryczne zł 902 896.91, b) gospodarcze zł 285 112.05, c) mieszkalne zł 232 265.91, Razem budynki zł 1 420 274.87; Urządzenia techniczne (maszyny): zł 3 698 289.74; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 41 257.55; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 74 669.25; Papiery wartościowe w depozycie zł 26 680.00; Weksle zł 42 343.73; Materjały pomocnicze i pędne zł 58 411.16; Półfabrykaty (przędza) zł 268 508.75; Gotowe wyroby (towary) zł 923 551.99; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 526 682.68, b) dostawcy zł 33 911.46, Razem dłużnicy zł 560 594.14; 3%-owa Premiova Pożyczka Inwestycyjna zł 9 000.00; Sumy przechodnie zł 18 953.96; **Suma aktywów zł 7 860 763.43.**

Suma pozabilansowa. — Obligo wekslowe wynosi zł 421 728.65.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 200 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z r. ubiegłego zł 145 857.95, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 12 638.84, Razem kapitał zapasowy zł 158 496.79; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 935 536.82, b) odpisano za wycofanie z użycia maszyny zł 26 469.13, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 257 438.76, Razem kapitał amortyzacyjny zł 3 166 506.45; Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty krótkoterminowe zł 119 896.53, b) akcepty długoterminowe zł 256 549.18, Razem zł 376 445.71, c) banki zł 166 223.40, d) kredyty hipoteczne zł 370 760.00, e) dostawcy: 1) zobowiązania krótkoterminowe zł 292 368.17, 2) zobowiązania długoterminowe zł 153 438.24, Razem zł 445 806.41, f) odbiorcy zł 2 339.20, Razem wierzyciele zł 448 145.61; Sumy przechodnie zł 12 904.30; Zysk za 1935 r. (do podziału) zł 11 281.17; **Suma pasywów zł 7 860 763.43.**

Suma pozabilansowa. — Obligo wekslowe wynosi zł 421 728.65.

UWAGA. — Zobowiązania zagraniczne wynoszą zł 232 576.42.

Rachunek strat i zysków w dn. 31/XII 1935 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 294 351.05; Koszty fabrykacji zł 1 171 534.07; Koszty sprzedaży zł 215 872.69; Koszty kredytów zł 82 020.37; Podatki państwowe i komunalne zł 119 305.00; Świadczenia socjalne zł 79 754.57; Strata na dłużnikach i przy sprzedaży placów zł 76 017.99; Amortyzacja budynków i maszyn zł 257 438.76; Zysk za 1935 r. (do podziału) zł 11 281.17; **Suma strat zł 2 307 575.67.**

ZYSKI. — Wzłynęto od wadliwych dłużników w ciągu 1935 r. zł 4 658.14; Rachunek fabrykacji zł 2 302 917.53; **Suma zysków zł 2 307 575.67.**

Krajowe Towarzystwo Powiernicze, Spółka Akcyjna W WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Inwentarz biurowy zł 3 777.60; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 309.48; Papiery procentowe zł 3 920.00; Dłużnicy: a) akcjonariusze: 1) zaległe opłaty na kapitał zakładowy zł 187 500.00, b) odbiorcy zł 9 181.03, c) różni zł 864.38; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące przyszłego okresu zł 740.00, b) wydatki organizacyjne zł 1 541.88; Strata: ubiegłych lat zł 45 239.03, za 1935 r. zł 1 460.97; **Ogółem: zł 254 534.37.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo ubiegłych lat zł 373.57, b) odpisano w 1935 r. zł 188.88; Zobowiązania: a) zaległe podatki zł 189.84, b) odbiorcy zł 3 106.32, c) różni zł 675.76; **Ogółem zł 254 534.37.**

Rachunek strat i zysków

Koszty administracji ogólnej zł 14 918.16; Koszty wykonania usług zł 19 176.00; Podatki państwowe i komunalne zł 1 362.93, Odnośy amortyzacyjne zł 188.88; **Ogółem zł 35 645.97.**

Dochód z usług świadczonych zł 34 185.00; Strata za 1935 r. zł 1 460.97; **Ogółem zł 35 645.97.**

Walne Zgromadzenie, odbyte w dn. 25 kwietnia 1936 r. Nr. repertorium 2167 zatwierdziło powyższy bilans i rachunek strat i zysków.

Obowiązkowe ogłoszenia Spółki zamieszczone będą w „Monitorze Polskim” i „Polsce Gospodarczej”. 954

!!! Najwygodniej podróżować samolotem !!!

Młyny Parowe i Zakłady Przemysłowe Józef Thom i Syn

Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1930 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie zł 1 507.89; Nieruchomości zł 1 194 298.21; Ruchomości zł 1 306.163.24; Towary zł 2 115.51; Interesenci zł 40 636.69; Strata za lata 1928/29 zł 492 409.30; Suma bilansowa zł 73 865.27; **Ogółem zł 3 110 996.11.**

PASYWA. — Kapitał zł 1 700 000.00; Interesenci zł 1 263 570.19; Traty zł 147 425.92; **Ogółem zł 3 110 996.11.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Surowce zł 108 954.70; Koszty administracji zł 59 777.66; Koszty fabrykacji zł 204 810.11; Podatki zł 18 684.07; **Ogółem zł 392 226.54.**

MA. — Przemiał zł 191 592.39; Mąka zł 3 546.86; Ostrzenie wałców zł 14 751.96; Chleb wypiek zł 108 470.06; Strata zł 73 865.27; **Ogółem zł 392 226.54.**

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie zł 2 492.22; Nieruchomości zł 1 194 298.21; Ruchomości zł 1 306 029.24; Towary zł 1 910 00; Interesenci zł 46 984.82; Strata za lata 1928—1930 zł 566 274.57; Strata za 1931 r. zł 94 442.03; **Ogółem zł 3 212 431.09.**

PASYWA. — Interesenci zł 1 365 005.17; Kapitał zł 1 700 000 00; Traty zł 147 425.92; **Ogółem zł 3 212 431.09.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Surowce zł 58 889.03; Administracja zł 30 436.66; Koszty fabrykacji zł 126 769.90; Podatki zł 5 424.93; **Ogółem zł 221 520.52.**

MA. — Przemiał zł 44 842.31; Mąka zł 5 282.19; Ostrzenie wałców zł 14 850.18; Chleb zł 62 103.81; Strata zł 94 442 03; **Ogółem zł 221 520.52.**

Bilans na dz. 31 grudnia 1932 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie zł 342.09; Nieruchomości zł 1 194 298.21; Ruchomości zł 1 306 007.52; Towary zł 1 750 00; Interesenci zł 57 661.07; Strata za lata 1928—1931 zł 660 716 60; Strata za 1932 r. zł 863.37; **Ogółem zł 3 221 638.86.**

PASYWA. — Interesenci zł 1 374 762.25; Kapitał zł 1 700 000 00; Traty zł 146 876 61; **Ogółem zł 3 221 638.86.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Surowce zł 59 078.82; Administracja zł 14 684.42; Koszty fabrykacji zł 78 821.07; Podatki zł 10 385.92; **Ogółem zł 162 970.23.**

MA. — Przemiał zł 66 496.33; Mąka zł 14 665.80; Ostrzenie wałców zł 8 357.65; Chleb zł 72 587.08; Strata zł 863.37; **Ogółem zł 162 970.23.**

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 437.97; Papiery wartościowe zł 72 00; Nieruchomości zł 1 194 298.21; Ruchomości zł 1 308 296.42; Towary zł 424.00; Interesenci zł 65 873 93; Strata za lata 1928—32 zł 661 579.97; Strata za 1933 r. zł 20 304.36; **Ogółem zł 3 251 286.86.**

PASYWA. — Kapitał zł 1 700 000 00; Interesenci zł 1 405 093 54; Weksle zł 146 193.32; **Ogółem zł 3 251 286.86.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Surowce zł 70 562.64; Administracja zł 21 935.09; Koszty fabrykacji zł 66 439.03; Podatki zł 7 400.39; **Ogółem zł 166 337.15.**

MA. — Przemiał zł 30 436.94; Mąka zł 5 813.59; Ostrzenie wałców zł 11 453.08; Chleb zł 98 329.18; Strata zł 20 304.36; **Ogółem zł 166 337.15.**

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Grunty zł 410 607.00; Budynki administracyjne zł 20 866.00; fabryczne zł 714 225.21; Tor kolei elektrycznej zł 48 600 00; Urządzenia mechaniczne zł 1 209 843.69; Zaprzęgi zł 31 067.00; Inwestycje zł 11 277.82; Drobnie urządzenia zł 57 726.30; Majątek płynny: Gotówka zł 0.26; Banki zł 1 744.50; Papiery wartościowe zł 96.00; Materiały; wory zł 802.50; Mąka zł 226.19; Dłużnicy; Zarząd zł 13 992.41, od-

biocy zł 1 182 104.99; dostawcy zł 4 254.37; różni zł 103 167.53; Strata za lata 1928—1934 zł 684 721.79; Strata za 1935 r. zł 8 728 07; **Ogółem zł 3 504 051.63.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 700 000.00; Wierzyciele: a) Traty zł 145 207.32, b) Banki zł 599 074.15, c) Kredyty hipotecz. zł 181 236.81, d) Zaległe podatki zł 51 800.78, e) Dostawcy zł 468 415.70, f) Odbiorcy zł 214 28, g) Różni zł 358 102.59; **Ogółem zł 3 504 051.63.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 11 877.52; Fabrykacji zł 9 961.17; Surowce zł 52 773.41; Płace zł 39 332.34; Świadczenia społeczne zł 5 640.76; Podatki zł 7 517.04; **Ogółem zł 127 102.24.**

MA. — Mąka zł 27 713.18; Przemiał zł 19 963 61; Ostrzenie wałców zł 6 175.09; Składowe zł 355.00; Wypiek — chleb zł 64 167.29; Strata zł 8 728.07; **Ogółem zł 127 102.24.**

942

Przedzalnia Bawełny „Teodor Steigert“

Spółka Akcyjna w Łodzi.

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 640 000.00; Budynki: a) fabryczne zł 1 222 143.40, b) gospodarcze zł 52 528 00, c) mieszkalne zł 597 246.00; Urządzenia techniczne zł 2 514 994.28; Ruchomości: a) fabryczne zł 88 171.04, b) biurowe zł 21 852.20; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 11 941.11; Papiery procentowe zł 14 990 00; Weksle zł 3 900 50; Materiały: a) bawełna zł 52 806.23, b) materiały techniczne zł 9 247.81, c) opał 7 613.12; Wyroby: a) przedza zł 49 646.39, b) chustki zł 1 884.00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 236.52, b) dostawcy zł 615.37, c) różni zł 64 221.45, d) wtpliwe należności zł 10 072.12; Przejściowe różnice kursowe zł 334.00; Sumy przechodnie zł 8 038.48; Strata: a) z lat ubiegłych zł 607 616.52, b) za 1935 r. zł 45 530 22; **Razem zł 6 026 628.76.**

Różni za zobowiązania żyrowe zł 22 827.61.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 400 000 00; Kapitał zapasowy zł 30 663.90; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 326 598 02, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 305 833.82; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 575 350.48, b) kredyty hipoteczne zł 510 000 00, c) zaległe podatki zł 31 197.61, d) dostawcy zł 204 811.99, e) odbiorcy zł 9 981.45, f) różni zł 268 018 20; Przejściowe różnice kursowe zł 334 462.29; Sumy przechodnie zł 29 711.00; **Razem zł 6 026 628.76.**

Różnym za zobowiązania żyrowe zł 22 827.61.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 659 579.50.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 166 705.09; Koszty handlowe zł 25 098 66; Prowizje zł 24 995.53; Procenty zł 34 798 06; Koszty fabrykacji zł 754 626.37; Odpisy amortyzacyjne zł 305 833 82; Koszty utrzymania nieruchomości zł 3 269 97; Świadczenia społeczne zł 53 847.46; Podatki zł 130 628 50; **Razem zł 1 499 803.46.**

MA. — Przewózka na przedzwy zł 1 325 656.79; Komorne zł 2 332.46; Różnice kursowe zł 6 808.01; Przejściowe różnice kursowe zł 119 475.98; Strata zł 45 530 22; **Razem zł 1 499 803.46.**

929

R. H. B. XI. 65.

dn. 31 marca 1936 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy, w sprawie firmy

FABRYKA PORCELANY I WYROBÓW CERAMICZNYCH „CMIELÓW” S. A. W KRAKOWIE

postanawia wpisać do rejestru handlowego:

Nr. kolejny wpisu: 15.

Zmieniono brzmienie firmy na: „Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych „Cmielów” Spółka Akcyjna.

Zmiana statutu: zmieniono art. 1 statutu, a to jak obok pod rubryką 2.

Data wpisu 31 marca 1936 r.

909

Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji zł 229 140.95; Waluty zagraniczne zł 59 970.97; Papiery wartościowe własne: a) bilety skarbowe zł 247 251.39, b) papiery państwowe zł 93 181.08, c) listy zastawne zł 2 972 216.50, d) obligacje zł 8 615.17, e) akcje zł 143 114.54, Razem zł 3 464 378.68; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 458 527.87; Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapasowego zł 380 726.28; Banki krajowe zł 25 643.96; Banki zagraniczne zł 64 006.98; Weksle zdyskontowane zł 4 156 023.79; Akcepty Banku Akceptacyjnego zł 5 160 926.97; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 4 568 013.81, b) niezabezpieczone zł 2 011 052.33, Razem zł 6 579 066.14; Pożyczki terminowe zł 1 646 474.60; Należności z układów konwersyjnych zł 5 926 114.19; Ruchomości zł 7.00; Nieruchomości zł 4 554 377.12; Koszty handlowe i administracja nieruchomości zł 350 818.47; Rachunki wynikowe roku ubiegłego zł 2 239 038.00; Rachunki oddziałów zł 6 551 563.03; Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 19 711 440.27; Dłużnicy z tytułu kredytów akcept. i remboursowych zł 37 624.71; Aktywa Oddziału kredytu długotermin. zł 8 057 787.82; **Razem zł 64 492 730.83.**

Gwarancje zł 24 138.29; Inkaso zł 270 233.27.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 5 000 000.00, b) zapasowy zł 2 011 453.59, c) inne rezerwy zł 622 388.30, d) fundusz amortyzacyjny zł 700 392.07, Razem zł 8 334 233.96; Wkłady: a) terminowe zł 1 375 012.18, b) à vista zł 1 121 522.73, c) na książeczki wkładowe zł 4 943 763.48, Razem zł 7 440 298.39; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 837 489.03; Zobowiązania inkasowe zł 8 059.44; Redyskonto weksli zł 1 592 223.68; Dyskonto akceptów Banku Akceptac. zł 4 784 334.97; Banki krajowe zł 968 854.61; Banki zagraniczne zł 5 456 380.70; Bank Akceptacyjny zł 5 160 926.97; Procenty, prowizje i różne zyski zł 343 510.22; Rachunki wynikowe roku ubiegłego zł 2 233 211.47; Rachunki Oddziałów zł 6 541 116.58; Zyski z lat ubiegłych zł 105 726.87; Listy zastawne zł 19 481 880.75; Zobowiązania z tytułu kredytów akcept. i remboursowych zł 37 624.71; Pasywa Oddziału kredytu długotermin. i różne pasywa zł 6 327 775.45; **Razem zł 64 492 730.83.**

Stan z dn. 31/III 1936 r.

Wkłady oszczędnościowe	zł 4 943 763.48
4½% Listy hipoteczne konwersyjne	zł 5 819 050.00
4% Listy hipoteczne konwersyjne	zł 3 862 900.00
5% Listy zastawne	zł 9 511 020.00
4½% Listy hipoteczne konwersyjne	zł 288 910.75
930 Banku Małopolskiego	

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Brytania“, Sp. Akc. w likwidacji w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place zł 117 175.00; Budynki zł 110 605.40; Piece i zbiorniki zł 40 000.00; Maszyny i urządzenia zł 41 453.00; Ruchomości, modele i formy zł 445.70; Majątek płynny: Kasa zł 1.76; Papiery procentowe zł 1 696.00; Zapasy materiałów i wyrobów zł 5 840.25; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 2 622.40, b) wątpliwi zł 1.00, c) weksle protestowane zł 1.00; Sumy przechodnie zł 55.50; Strata z przeszacowania majątku wskutek likwidacji zł 573 875.59; Straty za 1929/1934 r. zł 133 792.92; Straty za 1935 r. zł 1 850.86; **Razem zł 1 029 416.38.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 10 000.00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 375 000.00; Zobowiązania: Wierzyciele: a) obciążenie hipoteczne zł 204 446.00, b) obciążenie hipoteczne za zaległy podatek majątkowy zł 90 427.73, c) dostawcy zł 1 272.83, d) Różni zł 357 966.31; Sumy przechodnie zł 303.51; **Razem zł 1 029 416.38.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 10 000.00.

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

DEBET. — Koszty administracji zł 650.00; Koszty ogólne i świadczenia socjalne zł 1 708.22; Podatki i asekuracje zł 396.02; **Razem zł 2 754.24.**

KREDYT. — Wyroby gotowe i materiały surowe zł 75.20; Procenty zł 292.68; Podatki i asekuracja zł 445.50; Utrzymanie nieruchomości zł 90.00; Strata zł 1 850.86; **Razem zł 2 754.24.**

941

Angielska Spółka Akcyjna

Zjednoczona Korporacja Bałtycka (United Baltic Corporation Limited)

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — 5% amortyzacji na ruchomościach zł 312.78; Koszty handlowe zł 45 933.86; **Razem zł 46 246.64.**

MA. — Prowizja od biletów okrętowych „Anglo-Baltic Line” zł 1 174.32; Różne prowizje i zyski zł 188.99; Procenty zł 61.43; Różnice kursowe zł 175.06; Strata za 1935 r. zł 44 646.84; **Razem zł 46 246.64.**

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — R-k Centrali w Londynie zł 21 725.90; Dłużnicy wątpliwi zł 3.00; Gotówka w kasie zł 1 831.35; Ruchomości biurowe zł 4 675.04; Gotówka w Banku zł 177.41; 6% Pożyczka Narodowa zł 758.40; Ultimo zł 3 700.00; Specjalna różnica kursowa zł 22 842.87; Strata za 1935 r. zł 44 646.84; **Razem zł 100 360.81.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 100 000.00; Świadczenia socjalne zł 162.03; Opłaty stemplowe od biletów okrętowych zł 29.04; Podatek dochodowy od uposażeń zł 164.35; Podatek obrotowy zł 5.39; **Razem zł 100 360.81.**

Zatwierdzamy niniejszym powyższy rachunek strat i zysków i bilans za rok, zakończony w dn. 31 grudnia 1935 r. naszego Oddziału, działającego na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej pod nazwą Angielska Spółka Akcyjna Zjednoczona Korporacja Bałtycka (United Baltic Corporation Ltd.) Londyn, 21. IV. 1936. Chr. Larsen Dyrektor, H. T. Karsten Dyrektor, C. H. Higginson Sekretarz.

913

Wileński Prywatny Bank Handlowy, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 marca 1936 r.

AKTYWA. — Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe, bony Funduszu Inwestycyjnego zł 173 768.22; Waluty zagraniczne zł 33 836.54; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 53 192.35, b) papiery hipoteczne zł 290 324.94, c) akcje zł 492 414.63; Udziały i akcje w przedst. konsorcj. zł 75 000.00; Banki krajowe zł 33 093.19; Banki zagraniczne zł 29 201.53; Weksle zdyskontowane zł 3 041 788.11; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 760 411.86, b) niezabezpieczone zł 256 212.21; Pożyczki terminowe zł 183 644.20; Należności z tyt. układ. konwers., zaopatr. w akcepty B-ku Akceptacyjnego zł 799 921.62; Nieruchomości zł 881 485.00; Różne rachunki zł 1 130 866.46; Koszty, różnice kurs. itp. zł 104 448.52; Oddziały zł 1 150 499.64; **Suma bilansowa zł 11 490 109.02.**

Udzielone gwarancje zł 662 571.68; Inkaso zł 1 147 791.76; **Razem zł 13 300 472.46.**

PASYWA. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000.00, b) zapasowy zł 127 908.81; Wkłady: a) terminowe zł 2 965 302.99, b) à vista zł 2 397 700.64. Rachunki bież. (saldo kredytowe) otwartego kredytu zł 185 107.80; Zobowiązania inkasowe zł 51 890.17; Redyskonto weksli zł 1 100 541.13; Banki krajowe zł 244 080.94; Banki zagraniczne zł 3 949.80; Różne rachunki zł 484 836.29; Procenty, prowizje i różne zyski zł 198 917.41; Oddziały zł 1 229 873.04; **Suma bilansowa zł 11 490 109.02.**

Zobowiązania z tyt. udzielon. gwarancj. zł 662 571.68; Różni za inkaso zł 1 147 791.76; **Razem zł 13 300 472.46.**

939

I OGŁOSZENIE

XV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

S. W. Niemojowski, Fabryki Papieru i Tektury, Spółka Akcyjna

odbędzie się w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 12 w biurach fabryki w Bielsku, ul. Rzeźnicza 26, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 2) Powzięcie uchwały o podziale zysku; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór władz Spółki na 1936 r., oraz ustalenie ich wynagrodzenia.

928-18-19

Z a r z ą d

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Krakowskim

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 153 069.47; Budynki: budynki fabryczne zł 2 394 782.40, budynki mieszkalne zł 1 077 279.94, gospodarcze zł 19 564.67. Razem zł. 3 491 627.01; Maszyny i urządzenia techniczne: Elektrownia zł 10 021 007.31, sieć zł 6 115 094.36, przyrządy zł 531 828.19, bocznica i tory kolejowe zł 65 396.60, Razem zł 16 733 326.46; Ruchomości zł 375 683.97; Gazownia Oświęcim zł 289 260.14; Razem zł 21 042 967.05; II. Majątek płynny: Kasa zł 24 938.88; Banki zł 155 514.26; Papiery procentowe zł 39 717.80; Weksle w portfelu i inkasie zł 32 712.92; Materiały zł 697 545.39; Dłużnicy: Odbiorcy zł 2 407 189.47; Różni zł 79 692.64. Razem zł 2 486 882.06; Razem majątek płynny zł 3 437 311.31; III. Sumy przechodnie zł 5 631.98; **Razem zł 24 485 910.34.**

Sumy pozabilansowe. Różni za żyra zł 192 430.00; Gwarancje otrzymane zł 2 007 142.50; Różni za gwarancje udzielone zł 2 302 734.00; Różni za wydane kaucje zł 6 579.40; Depozyty zł 33 093.40; **Razem zł 4 541 979.30.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 7 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 430 148.72, dopisano w roku bieżącym zł 8 301.18; Razem zł 438 449.90; Kapitał rezerwowy zł 1 857 443.30; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 9 311 417.75, dopisano w roku bieżącym zł 178 982.51, saldo zł 9 813 883.57, Razem zł 19 609 776.77; II. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe zł 1 249 540.47; Zobowiązania krótkoterminowe: zaległe podatki zł 10 134.02, dostawcy zł 248 189.35, odbiorcy zł 1 870.57, różni zł 2 519 785.56, Razem zł 2 779 979.50; Razem zobowiązania zł 4 029 519.97; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 814 004.03; Niepodjęte dywidendy zł 21 389.51; III. Sumy przechodnie zł 11 220.06; **Razem zł 24 485 910.34.**

Sumy pozabilansowe. Żyra zł 192 430.00; Różni za gwarancje zł 2 007 142.50. Gwarancje udzielone zł 2 302 734.00; Za wydane kaucje zł 6 579.40; Różni za depozyty zł 33 093.40; **Razem zł 4 541 979.30.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 224 028.87.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólnej administracji zł 348 902.29; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 827 371.67; Koszty sprzedaży energii i pomiaru zł 98 245.12; Koszty kredytów zł 118 261.99; Koszty zakupu materiałów instalacyjnych i aparatów zł 69 047.64; Podatki państwowe i komunalne zł 72 793.32; Opłaty uprawnieniowe zł 14 747.83; Świadczenia socjalne zł 64 642.85; Ubezpieczenia zł 41 970.46; Wydatki Gazowni zł 49 985.58; Odpisy amortyzacyjne zł 681 448.33; **Razem zł 2 387 417.08.**

MA. — Wpływy zł 2 387 417.08; **Razem 2 387 417.08.**

1010-18

Towarzystwo Akcyjne Fabryk Ołówków „St. Majewski”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty: w Pruszkowie zł 805 810.12, w Warszawie zł 242 200.35; Budynki: a) fabryczne zł 724 008.39, b) gospodarcze zł 15 515.56, c) mieszkalne w Pruszkowie zł 245 428.25, mieszkalne w Warszawie łącznie z placem zł 517 555.39, budowa domu mieszkalnego w Warszawie zł 31 796.44; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 380 00, b) martwy: maszyny zł 1 326 547.20, instalacje zł 124 649.87, narzędzia i utensylja zł 202 311.85, sprzęty fabryczne zł 44 702.83, Sprzęty straży pożarnej zł 8 504.82, Środki przewozowe zł 20 723.99, Ruchomości biurowe zł 28 138.40; II. Majątek płynny: Gotowizna zł 7 846.61; Banki zł 112 602.69; Papiery procentowe zł 308 830.30; Weksle w portfelu zł 56 130.96; Weksle w inkasie zł 6 842.57; wkłady udziałowe w innych przedsiębiorstwach zł 76 237.96; Materiały: a) surowce i opakowania zł 148 216.97, b) materiały pomocnicze zł 58 429.97; towar półgotowy zł 424 661.13; Towar gotowy zł 368 865.41; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 74 924.04, b) dostawcy zł 12 275.62, c) różni zł 13 718.67, Wydatki w 1936 r. zł 15 106.31; **Razem zł 6 022 962.67.**

Sumy pozabilansowe: Depozyty zł 96 000.00; **Ogólna suma zł 6 118 962.67.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 700 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 201 417.89, b) dopisano w roku sprawozdawczym: z zysku roku poprzedniego zł 51 462.69, z dywidendy niepodniesionej zł 1 160.25; Fundusz rezerwowy zł 318 478.20; II. Fundusz umorzenia: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 843 795.04, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 107 709.74; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) Pożyczka długotermin. T-wa Kredyt. Przemysłu Polskiego zł 181 440.00, b) Dostawcy zł 56 919.85, c) Odbiorcy zł 28 474.23, d) Różni zł 43 243.79; Dywidenda niepodniesiona zł 8 374.80; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 116 340.00; Zysk zł 364 146.19; **Razem zł 6 022 962.67.**

Sumy pozabilansowe. — Depozytarjusze zł 96 000.00; **Ogólna suma zł 6 118 962.67.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 4 363.26.

Rachunek strat i zysków roku operacyjnego 1935.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 236 582.40; Koszty fabrykacji zł 1 223 433.51; Koszty sprzedaży zł 202 099.51; Podatki państwowe, komunalne i opłaty stempłowe zł 118 014.00; Remont i konserwacja zł 80 893.49; Ubezpieczenia zł 18 995.18; Wydatki gospodarcze zł 35 209.99; Różnice kursowe zł 34 868.47; Straty w ciągu roku zł 23 730.21; Odpisy amortyzacyjne zł 105 481.09; Zysk zł 364 146.19; **Suma ogólna zł 2 443 454.04.**

MA. — Przychód z produkcji i sprzedaży zł 2 390 976.20; Odzyskane należności zł 1 158.18; Różne wpływy zł 31 398.29; Domy mieszkalne w Warszawie zł 19 921.37; **Suma ogólna zł 2 443 454.04.**

955-18

Bracia Jenike, Fabryka Dźwigów, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 305 655.01; Ruchomości, maszyny i urządzenia fabryczne zł 261 412.94; Majątek płynny: Kasa i banki zł 40 249.15; Papiery procentowe, akcje i udziały zł 8 946.00; Kaucje złożone zł 17 572.00; Weksle w portfelu zł 30 192.25; Weksle protestowane zł 2 168.99; Towary zł 173 694.90; Dłużnicy zł 134 514.42; Strata z lat ubiegłych zł 70 946.30; **Razem zł 1 045 351.96.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 40 800.00; weksle zdyskontowane zł 42 550.20; Papiery wartościowe, złożone przez członków Zarządu zł 10 000.00; **Razem zł 93 350.20.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 700 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 139 910.00; Zobowiązania: Wierzyciele zł 167 888.93; Sumy przechodnie zł 2 393.94; Zysk za 1935 r. zł 35 159.09; **Razem zł 1 045 351.96.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 40 800.00; Żyra na wekslach zdyskontowanych zł 42 550.20; Depozyty członków Zarządu zł 10 000.00; **Razem zł 93 350.20.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty produkcji i zakupów zł 743 953.98; Koszty administracji ogólnej zł 49 612.65; Koszty handlowe zł 77 439.37; Podatki zł 27 675.47; Amortyzacje za 1935 r. zł 29 220.00; Zysk za 1935 r. zł 35 159.09; **Razem zł 963 060.56.**

MA. — Wartość wyprodukowanych i zakupionych towarów zł 959 765.16; Odsetki zł 3 295.40; **Razem zł 963 060.56.**

910-18

Spółka Akcyjna A. Wróblewski i S-ka, Warszawa, Marszałkowska 108

Bilans za rok operacyjny 1935

AKTYWA. — Nieruchomości Nr. Nr. 1066 i 143-a zł 816 806.57; Tabor zł 25 000.00; Urządzenia biurowe zł 5 000.00; Meble zł 2 764.99; Papiery % zł 83 060.73; Kasa zł 197.61; Banki zł 749.01; Weksle zł 559.20; Różni zł 10 157.35; Kaucja sądowa zł 7 787.42; **Razem zł 952 082.91.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000.00; Zapasowy zł 11 314.87; Amortyzacyjny zł 213 152.00; Długi hipoteczne zł 86 098.58; Banki zł 41 479.00; Zysk zł 38.46; **Razem zł 952 082.91.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty w 1935 r. zł 190 853.81; Zysk zł 38.46; **Razem zł 190 892.27.**

ZYSKI. — Wpływy brutto: Składowe zł 63 201.00; Przeprowadzki zł 87 827.00; Opakowania zł 13 551.00; Clenie zł 2 856.00; Ubezpieczenie na składach zł 11 001.54; Ubezpieczenie w drodze zł 4 510.00; Sprzedaż mebli zł 7 945.73; **Razem zł 190 892.27.**

908-18

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów firmy

Kuszcarnie Parowe Jedlin, Spółka Akcyjna we Lwowie

odbyte w dn. 23 kwietnia 1936 r.:

1) Zatwierdziło bilans oraz rachunek strat i zysków za 1935 r.;
2) Uchwaliło z zysku bilansowego, wynoszącego zł 18 867.61, przelać 8% czystego zysku, t. j. zł 1 509.41, do funduszu zasobowego Spółki, zł 15 421.37 zużyć na pokrycie strat z lat ubiegłych, zł 1 936.83 przenieść na 1936 r.;

3) Przyjęło sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej i udzieliło pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków;

4) W miejsce ustępujących dwóch członków Rady Nadzorczej D-ra Salomona Rawicza i Samuela Safiera wybrało do Rady tych samych;

5) Uchwaliło ogłosić bilans oraz rachunek strat i zysków w Dzienniku „Gazeta Lwowska”, wychodzącym we Lwowie;

6) Uchwaliło wypłacić Radzie Nadzorczej tytułem wynagrodzenia za udział w posiedzeniach i na zgromadzeniach Spółki zł 1 000.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Grunt z 8 000.00; 2) Budynki: a) fabryczne z 201 291.07, b) mieszkalne z 79 320.00 = zł 280 611.07; 3) Urządzenia techniczne z 133 270.70; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy z 6 788.50 = zł 428 670.27; II. Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach z 11 223.48; 2) Papiery procentowe z 6 300.00; 3) Rymesy z 1 004.45; 4) Towary: a) surowe z 153 729.48, b) gotowe z 183 893.80, c) komisowe z 33 784.37 = zł 371 407.65; 5) Dłużnicy: a) odbiorcy z 148 895.86, b) dostawcy z 9 336.42, c) różni z 27 753.34 = zł 185 985.62; 6) Sumy przechodnie z 4 348.00; 7) Koszty organizacyjne z 750.00 = zł 581 019.20; III. Strata z ubiegłych lat z 15 421.37; **Razem zł 1 025 110.84.**

PASYWA. — I. Kapitał własny, kapitał akcyjny z 475 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 22 843.63, b) dopisane w roku sprawozdawczym z 11 835.39 = zł 34 679.02; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty z 75 000.00, b) banki z 113 670.13, c) odbiorcy z 8 223.05, d) dostawcy z 13 337.61, e) różni z 277 889.68 = zł 488 120.47; 2) Sumy przechodnie z 8 442.74 = zł 496 563.21; IV. Zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia z 18 867.61; **Razem zł 1 025 110.84.**

Sumy pozabilansowe w stanie czynnym i biernym z 163 061.00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej z 119 929.40; Koszty fabrykacji z 1 240 858.47; Koszty sprzedaży z 30 963.01; Koszty kredytów z 24 561.95; Podatki z 32 105.43; Odpisy amortyzacyjne z 11 836.39; Zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia z 18 867.61; **Razem zł 1 479 122.26.**

ZYSKI. — Towary z 1 478 121.27; Odsetki z 1 000.99; **Razem zł 1 479 122.26.**

931

Fabryka Chustek Fantazyjnych i Wyrobów Włókienniczych „TOGA”, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty z 24 897.00; 2) Budynki: a) mieszkalne z 66 075.35; b) gospodarcze z 53 266.90, c) fabryczne z 252 188.57; Razem z 371 530.82; 3) Urządzenia techniczne: a) maszyny z 27 068.25, b) instalacja elektryczna z 2 580.17; Razem z 29 648.42; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: Ruchomości z 8 683.59; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie z 58.41; 2) Papiery procentowe z 4 272.00; 3) Materjały z 640.00; 4) Dłużnicy — różni z 272 321.42; **Ogółem stan czynny z 712 051.66.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 225 000.00; 2) Kapitał zapasowy z 267 194.32; 3) Kapitał rezerwowy — specjalny pozostawiony z 84 047.73; Razem z 576 242.05; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 92 941.22; b) dopisano w r. sprawozdawczym z 11 838.34; Razem z 104 779.56; Zobowiązania: 1) Wierzyciele z 1 000.00; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne — niepodniesiona dywidenda z 4 450.00; 3) Sumy przechodnie z 960.89; Zysk za 1935 r. z 24 619.16; **Ogółem stan bierny z 712 051.66.**

Rachunek zysków i strat.

WINIEN. — 1) Koszty handlowe z 1 632.52; 2) Podatki państwowe i komunalne z 7 176.98; 3) Odpisy amortyzacyjne z 11 838.34; 4) Zysk za 1935 r. z 24 619.16; **Ogółem zł 45 267.00.**

MA. — Różne wpływy z 45 267.00; **Ogółem zł 45 267.00.**

997-18

Pierwsza Warszawska Palarnia Kawy, Cykorji i Surogatów Kawy „PLUTON”, T. i M. Tarasiewiczów, Spółka Akcyjna

W WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości z 613 133.36; Inwentarz: Maszyny, utensylja i ruchomości z 246 318.44; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 347 493.39; Papiery procentowe z 30 241.11; Weksle w portfelu i inkasie z 22 957.85; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 61 000.00; Materjały i towary z 346 964.81; Dłużnicy z 140 360.45; Wątpliwe należności z 28 044.93; Sumy przechodnie z 17 423.17; Rachunek przejściowy różnic kursowych z 63.26; **Razem stan czynny z 1 854 000.77.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty w różnych instytucjach z 177 682.46; Depozyty obce z 16 630.00; Gwarancje udzielone w formie zysa z 2 600.00; **Razem zł 196 912.46.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 900 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 142 754.20, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 13 996.58; Razem z 156 750.78; Kapitał rezerwy specjalnej z 80 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 306 084.71, dopisano w roku sprawozdawczym z 30 032.77, mniej dokonane odpisy z 1 028.32; Suma kapitału amortyzacyjnego z 335 089.16; III. Zobowiązania: Wierzyciele z 194 857.34; Kredyty hipoteczne z 11 781.21; Podatki do zapłacenia w 1936 r. z 11 304.70; Dywidenda niepodniesiona z 12 444.50; Sumy przechodnie z 9 111.06; Razem zobowiązania z 239 498.81; Rachunek przejściowy różnic kursowych z 6 105.16; Pozostałość zysku z 1934 r. z 297.59; Zysk za 1935 r. z 136 259.27; **Razem stan bierny z 1 854 000.77.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za swoje depozyty z 101 510.00; Depozyty własne z 91 000.00; Zobowiązania z tytułu gwarancji udzielonych z 2 600.00; Kaucje z 1 802.46; **Razem zł 196 912.46.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 124 138.68.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 249 335.82; Koszty fabrykacji cykorji i surogatów kawy z 26 374.03; Koszty sprzedaży z 561 096.30; Koszty kredytów z 3 119.34; Podatki państwowe i komunalne z 122 694.02; Różnice kursowe z 1 648.04; Odpisy amortyzacyjne z 30 032.77; Koszty utrzymania nieruchomości z 14 418.54; Różne straty z 8 032.51; Zysk netto z 136 259.27; **Razem zł 1 153 060.64.**

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży towarów z 1 116 582.46; Dochód z nieruchomości z 9 438.40; Odsetki z 18 078.40; Różnice kursowe z 1 251.72; Odzyskane straty z 834.13; Różne zyski z 6 875.53; **Razem z 1 153 060.64.**

935

Fabryka Obiń Papierowych i Papierów Kolorowych „J. Franaszek”

SPÓŁKA AKCYJNA

Warszawa

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Place, budowle, ruchomości, maszyny i urządzenia z 5 170 375.92; Materjały surowe i wyroby gotowe z 904 191.39; Dłużnicy, udziały, weksle, banki, przekazy i zaliczenia, kasa, papiery procentowe i waluty z 2 474 536.91; Sumy przechodnie z 6 817.49; **Razem zł 8 555 921.71.**

Sumy pozabilansowe z 28 000.00.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny z 4 284 000.00; Kapitał amortyzacyjny z 2 665 382.30; Opodatkowane rezerwy z 244 643.29; Kapitał zapasowy specjalny i zapasowy z 1 210 734.22; Wierzyciele z 80 344.55; Sumy przechodnie z 40 237.85; Zysk z 30 579.50; **Razem zł 8 555 921.71.**

Sumy pozabilansowe z 28 000.00.

Zobowiązania zagraniczne z 16 237.91.

Rachunek strat i zysków

ROZCHÓD. — Koszty ogólne i fabrykacji z 2 786 213.47; Podatki i asekuracje z 161 124.27; Amortyzacja z 270 349.63; Straty na odbiorcach i różne straty z 42 426.90; Zysk z 30 579.50; **Razem z 3 290 693.77.**

PRZYCHÓD. — Produkcja z 3 208 826.40; Kwoty odzyskane na odbiorcach z 4 807.97; Procenty i inne zyski z 77 059.40; **Razem z 3 290 693.77.**

966

Górnośląski Bank Związkowy, Spółka Akcyjna

CHORZÓW

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA		PASywa	
	zł		zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O.	64 690 ⁵¹	Kapitały własne:	
Waluty zagraniczne	357 ⁷¹	a) zakładowy	1 000 000 ⁰⁰
Papiery wartościowe własne:		b) zapasowy (w/g ustawy)	142 000 ⁰⁰
a) bilety skarbowe	350 000 ⁰⁰	c) inne rezerwy	104 331 ³⁴
b) pożyczki państwowe	87 155 ⁵⁰	d) fundusz amortyzacyjny	31 200 ⁰⁰
c) akcje	41 500 ⁰⁰		1 277 531 ³⁴
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych	453 000 ⁰⁰	Wkłady:	
Banki krajowe	4 629 564 ⁶⁷	a) terminowe	50 546 ⁰⁰
Banki zagraniczne	7 452 ⁴³	b) à vista	232 918 ⁰⁹
Weksle zdyskontowane	136 110 ¹⁵	Wierzyciele	56 320 ⁷⁰
Dłużnicy:		Zobowiązania z inkasa	15 ⁴⁴
a) zabezpieczone	374 159 ²⁸	Banki krajowe	290 457 ³⁴
b) niezabezpieczone	174 678 ⁷²	Banki zagraniczne (wkłady długoterminowe)	4 709 210 ²²
Pożyczki terminowe	250 276 ⁷⁴	Różne rachunki	86 807 ⁸⁸
Nieruchomości	159 249 ²⁵	Zyski:	
Różne rachunki	4 121 ³²	a) z lat ubiegłych	22 962 ⁰¹
		b) za 1935 r.	5 547 ²⁶
			28 509 ²⁷
	<u>6 732 316²⁸</u>		<u>6 732 316²⁸</u>

Inkaso . . . . . zł 37 534⁵³

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1935 r.

	zł		zł
Procenty i prowizje	194 462 ⁴⁵	Pozostałości zysków z lat ubiegłych	22 962 ⁰¹
Koszty handlowe	99 012 ³⁷	Procenty i prowizje	340 293 ⁹⁹
Podatki	41 072 ⁷⁴	Różnice kursowe:	
Amortyzacje	2 400 ⁰⁰	a) zysk na papierach wartościowych	200 ⁰⁰
Odpisy	9 401 ³⁸	b) zysk na walutach i dewizach	4 865 ⁷⁷
Czysty zysk	28 509 ²⁷	Dochody z nieruchomości	6 536 ⁴⁴
	<u>374 858²¹</u>		<u>374 858²¹</u>

Chorzów I, dn. 31 grudnia 1935 r.

Rada Nadzorcza Górnośląskiego Banku Związkowego, Sp. Akc.: *Strozyk*

Zarząd Górnośląskiego Banku Związkowego, Sp. Akc.: *Michalke, Küper*

900

I OGŁOSZENIE

Zarząd T-wa Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE BILANSOWE

odbędzie się w dn. 26 maja 1936 r. o godz. 12 w siedzibie Spółki przy ul. Stalowej 60 w Warszawie z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat za rok obrotowy 1935; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Sprawa wierzycielności Spółki; 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć w Spółce najpóźniej na 7 dni przed jego odbyciem bądź swoje akcje bądź też świadectwa depozytowe na złożenie ich u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej.

PP. Akcjonariusze, przedstawiający przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego a pragnący umieścić dodatkowe sprawy na porządku obrad, winni zawnazsu złożyć piśmiennie odnośne żądanie na ręce Zarządu.

917-18

I OGŁOSZENIE

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna

odbędzie swe

WALNE ZGROMADZENIE

w dn. 19 V 1936 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy św. Marcynie 70.

Porządek obrad:

1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1935 r.; 3) Przedłożenie bilansu po dz. 31/XII 1935 r. oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.; 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat oraz kwitowanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 6) Uchwała o podziale zysków; 7) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej i sprawa organizacji Rady Nadzorczej; 8) Wolne głosy.

Poznań, dn. 22 kwietnia 1936 r.

ZARZĄD

(—) *Roman Leitgeber*

(—) *Dr. Marjan Seyda*

914-18-19

Powszechny Bank Kredytowy

Spółka Akcyjna

Bilans surowy na dzień 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY.	zł	zł
Kasa i sumy do dyspoz. w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		1 330 449'34
Waluty zagraniczne		209 178'45
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	294 200'12	
b) papiery hipot. i oblig.	202 011'36	
c) akcje	93 210'11	589 421'59
Udziały i akcje w przedś. konsorcjalnych		162 334'48
Banki krajowe		592 769'76
" zagraniczne		1 909 427'82
Weksle zdyskontowane		20 402 369'71
Rachunki bież. (saldo debetowe):		
a) zabezpieczone	17 576 296'79	
b) niezabezpieczone	4 085 711'77	21 662 008'56
Różne rachunki		2 765 772'68
Koszty różn. kursowe i t. p. r. b.		577 447'39
Oddziały		8 323 560'02
Dewizowe transakcje terminowe		4 391 620'71
Suma bilansowa		62 916 360'51
Dłużnicy za gwarancje		2 428 997'42
Inkaso		10 692 816'91
		<u>76 038 174'84</u>

STAN BIERNY.	zł	zł
Kapitały własne:		
a) zakładowy	5 000 000'00	
b) zapasowy	788 100'90	5 788 100'90
Wkłady:		
a) terminowe	5 517 708'34	
b) à vista	11 611 975'21	17 129 683'55
Rachunki bież. (saldo kredytowe)		11 104 008'04
Zobowiązania inkasowe		10 211'05
Redyskonto weksli		3 269 857'19
Banki krajowe		2 630 223'02
" zagraniczne		3 180 334'90
Różne rachunki		6 188 569'34
Procenty, prow. i inne zyski r. b.		868 215'22
" " " " r. ub.		
Oddziały		8 355 280'38
Dewizowe transakcje terminowe		4 391 876'92
Suma bilansowa		62 916 360'51
Wierzyciele za gwarancje		2 428 997'42
Różni za inkaso		10 692 816'91
		<u>76 038 174'84</u>

957

Towarzystwo Piotrkowsko-Sulejowskiej Kolei Dojazdowej

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Wartość drogi zł 1 608 743.42; Gotówka zł 7 764.86; Materjały w magazynie zł 6 222.00; Dłużnicy za straty wojenne zł 1.00; Kaucje zł 500.00; Sumy przechodnie zł 629.50; Straty za lata ubiegłe zł 179 272.54; Strata za 1935 r. zł 19 041.64; **Ogółem zł 1 822 174.96.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 516 200.00; Kapitał zapasowy zł 2 470.20; Kapitał obrotowy zł 3 923.00; Rezerwowi kapitał odnowienia zł 2 329.33; Rezerwa strat i szkód wojennych zł 1.00; Kapitał amortyzacyjny kapitału akc. zł 37 374.94; Różni zł 258 938.16; Kaucje zł 59.39; Sumy przechodnie zł 878.94; **Ogółem zł 1 822 174.96.**

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1935.

Wydatki zł 72 611.66; Wpływy zł 53 570.02; Strata za 1935 r. zł 19 041.64. 959-18

Wytwórnia Sygnałów i Urządzeń Kolejowych

Spółka Akcyjna w Krakowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA	zł
Nieruchomości	600 443'61
Urządzenia techniczne	272 011'51
Ruchomości	25 622'33
Kasa i sumy do dyspozycji	71 846'90
Papiery procentowe	7 821'00
Materjały na składzie	270 891'94
Dłużnicy	1 311 871'06
Kaucje	6 338'00
Straty	86 701'42
	<u>2 653 547'77</u>
Różni: za gwarancje	113 760'00
PASYWA	zł
Kapitał akcyjny	453 000'00
Fundusz amortyzacyjny	371 723'92
Wierzyciele	1 425 953'48
Akcepty	272 100'00
Sumy przechodnie	82 570'00
Czysty zysk za 1935 r.	48 200'37
	<u>2 653 547'77</u>

Instytucje bankowe: za gwarancje . . . . . 113 760'00

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

WINIEN	zł
Koszty administracji ogólnej	322 359'10
Surowce i koszty produkcji	1 014 937'52
Koszty handlowe i sprzedaży	137 592'09
Koszty kredytów i odsetki od akceptów	53 673'94
Podatki i świadczenia socjalne	79 627'65
Odpisy amortyzacyjne	47 946'23
Czysty zysk	48 200'37
	<u>1 704 336'90</u>

MA

Uzyskane z produkcji . . . . . 1 704 336'90
1000

Centrala Handlowa Młynarzy Polskich, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 5 364.85; Kasa zł 3 133.99; Banki zł 23 606.90; Papiery procentowe zł 9 367.65; Akcje i udziały zł 2 760.00; Weksle zł 7 975.34; Towary zł 41 015.00; Kóżni: zł 40 444.65; Sumy przechodnie zł 1 958.52; Strata za 1935 r. zł 10 211.46; **Razem zł 145 838.36.**

Depozyty. — Akcje członków Zarządu zł 5 000.00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100 000.00; Kapitał zapasowy zł 8 330.33; Rezerwa na powiększenie kapitału akcyjnego zł 6 017.21; Rezerwa na podatki zł 2 201.15; Kapitał amortyzacyjny zł 3 254.41; Różni zł 25 612.04; Sumy przechodnie zł 423.22; **Razem zł 145 838.36.**

Deponenci. — Członkowie Zarządu za akcje zł 5 000.00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Procenty wypłacone zł 12.46; Koszty handlowe zł 47 327.71; Koszty sprzedaży zł 4 747.85; Podatki zł 3 143.57; Amortyzacja ruchomości zł 268.24; Odbiorcy spisano na straty zł 153.84; **Razem zł 55 653.67.**

ZYSKI. — Procenty pobrane zł 3 111.80; Odzyskana należność zł 255.00; Zysk na towarach zł 42 075.41; Strata za 1935 r. zł 10 211.46; **Razem zł 55 653.67.** 970

M. Leszczyński i S-ka Fabryka Chemiczna W WARSZAWIE

Bilans za rok operacyjny 1935

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Plac zł 142 304.71; Budynki zł 516 126.83; Urządzenia: działu chem. zł 435 623.73, działu farb art. zł 173 624.53, działu kalki i matryc zł 192 298.50, drukarni zł 33 017.85, taboru zł 12 931.57; Ruchomości zł 29 337.84; Nabyte prawa patentowe zł 4 192.25; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 15 384.37; Gotówka w bankach zł 215 816.66; Papiery procentowe zł 28 516.00; Weksle w portlelu zł 121 750.45; Akcje obce w portlelu zł 4 071.60; Surowce zł 346 278.37; Wyroby gotowe zł 121 026.10; Odbiorcy zł 215 724.61; Dostawcy zł 374 266; Różni zł 87 415.04; Należności wątpliwe w postępowaniu rewindykacyjnym zł 26 323.81; Sumy przednie: zł 12 302.42; **Razem zł 2 743 789.90.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 38 600.00; Gwarancje otrzymane zł 900 000; Różni za gwarancje wydane zł 106 000.00; Różni za oblię z tytułu żyr na wekslach zł 94 798.21; **Razem zł 240 298.21.**

Ogółem stan czynny: zł 2 984 088.11.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy (akcyjny) zł 1 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z 1934 r. zł 193 691.65, dopisano w roku sprawozdawczym zł 11 678.00, razem kapitał zapasowy zł 205 369.65; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1934 r. zł 679 854.85, dopisano z amortyzacji w roku sprawozdawczym zł 74 717.01, razem kapitał amortyzacyjny zł 754 571.86; Zobowiązania: dostawcy zł 31 833.06, odbiorcy zł 16 452.53; Różni zł 75 141.68; Fundusz personelu na zapomogi zł 297.00, fundusz na cele społeczne zł 107.28; Niewypłacona dywidenda: za 1931 r. zł 1 159.01, za 1932 r. zł 168.00, za 1933 r. zł 1 578.00, za 1934 r. zł 2 522.00; Sumy przednie: zł 7 826.56; Zysk za 1935 r. zł 146 762.57; **Razem zł 2 743 789.90.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 38 600.00; Różni za gwarancje zł 900 000; Gwarancje wydane zł 106 000.00; Obligo z tyt. żyr na wekslach zł 94 798.21; **Razem zł 240 298.21.**

Ogółem stan bierny zł 2 984 088.11.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Place administracji i Zarządu zł 176 041.78; Koszty handlowe zł 274 197.36; Świadczenia socjalne zł 29 364.71; Podatki państwowe i komunalne zł 93 976.68; Opłaty stempłowe i pocztowe zł 12 068.39; Odpisy amortyzacyjne: zł 74 717.01; Różnice kursowe zł 39 838.51; Straty na odbiorcach zł 40 888.64; Odpisano na częściowe pokrycie defraudacji inkasentów zł 36 000.00; Czysty zysk zł 146 762.57; **Razem zł 923 855.65.**

MA. — Wpływ ze sprzedaży zamortyzowanych urządzeń zł 375 000; Wpływy z należności spisanych na straty zł 1 421.65; Zysk brutto za 1935 r. zł 922 059.00; **Razem zł 923 855.65.**

Zarząd Spółki Akcyjnej M. Leszczyński i S-ka Fabryka Chemiczna w Warszawie niniejszem ogłasza:

1) że powyższy bilans i rachunek strat i zysków Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1936 r. zatwierdziło,

2) że dywidendę za 1935 r. po zł 7 od każdej akcji stuzłotowej wypłacać będzie Kasa Spółki za okazaniem kuponów 1935 r. w biurze Zarządu przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie, począwszy od 15 maja 1936 r., i

3) że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1936 r. uchwaliło obniżenie kapitału akcyjnego Spółki o kwotę zł 200 000, t. j. do zł 1 300 000, drogą wykupu od akcjonariuszów 2 000 szt. akcji okazicielskich II emisji od Nr. 13 001 do Nr. 15 000 włącznie po nominalnej cenie i umorzenia tej części akcji, zgodnie z art. 440, 441 i 443 Kodeksu Handlowego („Dz. Ust. R. P.” Nr. 57/1934 r. poz. 502). Zarząd

WZYWA WIERZycIELI SPÓŁKI

zgodnie z art. 441 Kod. Handl. niezgadzających się na powyższe obniżenie kapitału akcyjnego, aby **wnieśli ewentualne swoje sprzeciwy** w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty 10 czerwca r.b.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje Spółki II emisji od Nr. 13 001 do Nr. 15 000 włącznie, proszeni są o składanie swoich akcji do Kasy Zarządu Spółki przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie celem wykupu, przyczem Zarząd nadmienienia, że akcje te — wobec uchwalenia przez Walne Zgromadzenie ich umorzenia — udziału w ewentualnej dywidendzie za 1936 r. brać nie będą.

1032

Budowy Transmisji i Maszyn i Odlewni Żelaza J. JOHN w Łodzi ul. Piotrkowska 217

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty zł 1 221 794.81 2) Budynki: a) fabryczne zł 2 432 797.76, b) gospodarcze zł 51 026.00, c) mieszkalne zł 621 536.40, Razem zł 3 105 360.16; 3) Urządzenia fabryczne zł 3 405 134.45; 4) Urządzenia biur zł 95 460.35; 5) Patenty i licencje zł 360 172.00; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach krajowych zł 27 727.00; 2) Papiery procentowe zł 39 388.00; 3) Weksle zł 142 355.69; 4) Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 28 617.00; 5) Materjały: a) surowe i pomocnicze zł 519 849.17, b) półfabrykaty zł 405 523.60, c) wyroby zł 278 019.90, Razem zł 1 441 480.36; 6) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 053 285.17, b) dostawcy zł 16 986.25, c) różni zł 16 387.58, Razem zł 1 086 659.00; 7) Wątpliwe należności zł 11 596.13; 8) Sumy przednie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 57 925.78; **Ogółem stan czynny zł 10 785 583.04.**

Pozycje pozabilansowe. — 1) Obligo weksli w obiegu zł 332 360.09; 2) Kaucje zł 1 644 000.00; 3) Zobowiązania zagraniczne zł 650 148.67.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 4 800 000.00; 2) Kapitał zapasowy: a) saldo z ubiegłego roku zł 672 419.48; 3) Kapitały rezerwowe: a) fundusz podatkowy zł 143 652.28, b) fundusz inwestycyjny zł 10 665.55, c) fundusz ubezpieczeń robotników od nieszczęśliwych wypadków zł 31 920.00; d) fundusz dla sierot i wdów zł 7 980.00, Razem zł 194 217.83; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 839 787.65, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 392 385.59, razem zł 3 232 173.24; Zobowiązania: 1) Wierzycciele, a) banki krajowe zł 55.00, b) banki angielskie zł 508 223.20, c) hipoteka zł 90 000.00, d) dostawcy zł 115 591.86, e) odbiorcy zł 68 181.89, f) różni zł 1 090 312.44; Razem zł 1 872 364.39; 2) Sumy przednie: a) wypłaty, dotyczące roku operacyjnego, a wypłacone w 1936 r. zł 3 106.18; Zysk: a) za 1935 r. zł 11 301.92; **Ogółem stan bierny zł 10 785 583.04.**

Pozycje pozabilansowe. — 1) Różni za weksle w obiegu zł 332 360.09; 2) Różni za kaucje zł 1 644 000.00; 3) Różni za zobowiązania zagraniczne zł 650 148.67.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 368 736.20; 2) Koszty fabrykacji i surowce zł 2 003 140.57; 3) Koszty sprzedaży zł 405 160.23; 4) Koszty kredytów zł 119 168.04; 5) Podatki państwowe i komunalne zł 142 505.28; 6) Świadczenia społeczne zł 153 284.72; 7) Odpisy amortyzacyjne zł 392 385.59; 8) Inne wydatki zł 29 926.24; 9) Odpisy na dłużnikach zł 9 001.99; 10) Zysk za 1935 r. zł 11 301.92; **Ogółem zł 3 634 610.78.**

ZYSKI. — 1) Przychód brutto zł 3 634 610.78.

1001

Parfumerie d'Orient, Spółka Akcyjna

Bilans sporządzony na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 18 624.80; Urządzenia fabryczne zł 6 603.38; Gotówka w kasie i bankach zł 1 297.67; 3% Prem. Poż. Inwest. zł 525.00; Weksle zł 2 006.25; Towary gotowe zł 24 797.48; Towary surowe zł 54 840.33; Odbiorcy zł 30 106.31; Dostawcy zł 661.28; Weksle protestowane zł 38 941.32; Różni: zł 12 798.55; Sumy przednie zł 433.80; Strata z ubiegłych lat zł 14 586.12; **Razem zł 206 222.29.**

Zyra na wekslach w obiegu zł 6 290.76.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 10 329.80; Dostawcy zł 11 418.82; Odbiorcy zł 697.40; Pożyczki zł 53 223.32; Różne zł 1 359.32; Banki zł 93.22; Akcepty zł 16 722.87; Niepodniesiona dywidenda zł 344.80; Sumy przednie zł 9 404.50; Czysty zysk zł 2 628.24; **Razem zł 206 222.29.** Różni zyra zł 6 290.76.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty adm. ogólnej zł 77 251.26; Podatki państw. i komunalne zł 4 234.61; Koszty fabrykacji zł 61 881.25; Koszty sprzedaży zł 15 569.20; Procenty zł 3 962.80; Amortyz. ruchom. i inwest. zł 1 664.93; Należności nieściągalne zł 2 560.64; Zysk roku sprawozd. zł 2 628.24; **Razem zł 169 752.93.**

MA. — Wygrana 3% Prem. Poż. Inwest. zł 1 000.00; Za sprzedaż fabr. własnych zł 168 519.86; Inne drobne zyski zł 233.07; **Razem zł 169 752.93.**

1035

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskiem

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 1 074 459.13; Budynki: fabryczne zł 4 001 300.32, gospodarcze zł 98 890.04, mieszkalne zł 504 199.12, Razem zł 4 604 389.48; Urządzenia techniczne: elektrownia zł 11 401 081.63, sieć zł 5 790 264.82, aparaty u odbiorców zł 1 139 009.32, bocznice i tory kolejowe zł 323 454.95, Razem zł 18 653 810.72; Ruchomości zł 404 624.73; Nowe budowle zł 13 121.50; II. Majątek płynny: Kasa zł 13 083.57; Banki zł 16 556.50; Papiery wartościowe zł 49 560.14; Weksle zł 80 617.98; Udziały zł 1 777 854.05; Materjały: do ruchu zł 80 564.31, do budowy zł 1 063 686.30; w sklepie zł 28 069.62; Razem zł 1 172 320.23; Dłużnicy: odbiorcy zł 1 100 529.32, różni zł 4 718 761.09, Razem zł 5 819 290.41; Razem zł 8 929 282.88; III. — Sumy przechodnie zł 6 141.01; Razem zł 33 685 829.45.

IV. Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 14 575.00; Gwarancje otrzymane zł 257 340.80; Różni za gwarancje udzielone zł 5 904 046.00; Różni za żyra zł 347 068.13; Razem zł 6 523 029.93.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 12 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 490 686.64, dopisano w roku sprawozdawczym zł 17 077.80, Razem zł 507 764.44; Kapitał rezerwowy zł 3 852 002.96; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 8 152 469.73, odpisano w roku sprawozdawczym zł 58 182.91, Razem zł 8 094 286.82; dopisano w roku sprawozdawczym zł 749 632.51, Razem zł 8 843 919.33, Razem zł 25 703 686.73; II. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe-dostawcy zł 2 267 831.98; Zobowiązania krótkoterminowe-dostawcy zł 272 936.10; Różni zł 3 533 439.31; Razem zł 3 806 375.41; III. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 500 326.63; IV. Zysk zł 407 608.70; Razem zł 33 685 829.45.

V. Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty zł 14 575.00; Różni za gwarancje otrzymane zł 257 340.80; Gwarancje udzielone zł 5 904 046.00; Żyra zł 347 068.13; Razem zł 6 523 029.93. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 5 564 383.93.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji zł 480 528.59; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 1 303 599.54; Koszty sprzedaży energii zł 212 625.61; Zakup i koszty sprzedaży towarów zł 266 384.74; Koszty kredytów zł 500 730.31; Podatki państwowe i komunalne zł 121 539.97; Opłaty uprawnieniowe zł 21 606.17; Świadczenia socjalne zł 77 577.71; Ubezpieczenia zł 20 603.86; Nieściągalne należności zł 7328.77; Różnice kursowe zł 441.15; Różne zł 12 213.34; Odpisy na amortyzację urządzeń zł 749 632.51; Zysk zł 407 608.70; Razem zł 4 182 420.97.

WPLYWY. — Pozostałość z zysku z 1934 r. zł 1 056.73; Wpływy przedsiębiorstwa zł 4 181 364.24; Razem zł 4 182 420.97. 1011

Zakład Elektryczny Okręgu Lwowskiego

Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans zamknięcia z dn. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Inwestycje, wykonane do 31/XII 1935 r. Stacje transf. 30 kV zł 386 286.28, Trasy wys. nap. 30 kV zł 1 206 866.43 = zł 1 593 152.71, Stacja transf. 6 kV zł 146 624.14, Trasy wys. nap. 6 kV zł 229 246.14, Trasy nisk. nap. zł 513 817.89, Złącza zł 127 366.71, Budynek zł 16 032.32 = zł 1 033 087.20; Ruchomości zł 17 842.96; Liczniki zł 109 087.25 = zł 2 753 170.12; Majątek płynny: Gotówka: w kasie zł 4 790.00, w bankach zł 16 891.54 = zł 21 681.54; Papiery procentowe zł 1 072.00; Udział w Zw. Elektr. Pol. zł 100.00 = zł 1 172.00; Magazyn zł 57 517.52; Dłużnicy: Zaległe wpłaty na kapitał akc. zł 2 574.99, Odbiorcy prądu zł 42 528.88, Dostawcy zł 1 881.38, Różni zł 7 349.23 = zł 54 334.48; Rymesy zł 500.00; Koszty założenia zł 72 000.00; Kaucje zł 50 000.00; Sumy przechodnie zł 5 752.93 = zł 262 958.47; Ogólna suma zł 3 016 128.59.

Gwarancje zł 292 240.00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 000 000.00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 34 653.38, dopisane w roku sprawozdawczym zł 33 411.10 = zł 68 064.48; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 105 508.37; Zaległe podatki zł 7 821.24; Dostawcy zł 351 007.16; Odbiorcy zł 39 347.13; Różni zł 292 616.10; Pożyczka Fund. Pracy zł 150 000.00 = zł 946 300.04; Redyskont weksli zł 500.00; Sumy przechodnie zł 1 127.25 = zł 947 927.29; Zysk zł 136.82; Ogólna suma zł 3 016 128.59.

Gwarancje zł 292 240.00.

R-k strat i zysków za czas od 1/I do 31/XII 1935 r.

STRATY. — Administracja zł 97 812.94; Świadczenia społeczne zł 7 033.86 = zł 104 846.80; Konserwacja sieci i stacji transf. zł 14 915.66; Zakup prądu zł 138 022.49; Odsetki zł 32 019.20; Podatki zł 30 064.76; Amortyzacja zł 33 411.10; Koszty założenia zł 12 800.07; Asekuracja zł 1 645.94; Wydatki różne zł 308.50; Zysk zł 136.82; Ogólna suma zł 368 171.34.

ZYSKI. — Zysk z 1934 r. zł 70.17; Sprzedaż prądu do oświecenia prywatnego zł 103 080.09; Sprzedaż prądu do oświecenia publicznego zł 13 221.29; Sprzedaż prądu do motorów zł 105 399.38; Sprzedaż prądu hurtowa zł 75 952.50 = zł 297 653.26; Czynsz za używanie trasy Karaczynów — Szkoło przez MZE zł 32 768.70; Czynsz liczników zł 25 770.40; Dochód ze sprzedaży grzejników zł 782.23; Odsetki otrzymane z banków zł 3 243.87; Dochody różne zł 7 882.71; Ogólna suma zł 368 171.34.

989

SIECI ELEKTRYCZNE

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 26 725.09; Budynki fabryczne zł 569 516.74; Urządzenia techniczne: urządzenia rozdzielcze i przetwórcze zł 2 750 059.90, sieć zł 4 113 747.38, aparaty u odbiorców zł 205 737.67, Razem zł 7 069 544.95; Narzędzia i ruchomości zł 69 659.07; Nowe budowle zł 16 055.67; II. Majątek płynny: Kasa zł 2 085.33; Banki zł 15 065.03; Papiery wartościowe zł 29 217.53; Materjały do budowy zł 513 700.62; Dłużnicy: odbiorcy zł 113 766.74, różni zł 163 794.76, Razem dłużnicy zł 277 561.50; Razem majątek płynny zł 837 630.01. III. Sumy przechodnie zł 3 700.00; Razem majątek zł 8 592 831.53.

IV. Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane zł 21 192.00; Różni za gwarancje udzielone zł 1 081 250.92; Różni za żyra zł 19 444.68; Razem sumy pozabilansowe zł 1 121 887.60.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z r. ub. zł 56 263.00, dopisano w roku bieżącym, Razem zł 56 263.00; Kapitał rezerwowy zł 84 935.30; Kapitał amortyzacyjny: saldo z r. ub. zł 638 322.76, odpisano w roku sprawozdawczym zł 1 424.60, dopisano w roku sprawozdawczym zł 104 503.26, Razem kapitał amortyzacyjny zł 741 201.42; Razem kapitały zł 2 382 399.72; II. Zobowiązania długoterminowe: Wierzyciele w krajowej walucie zł 4 218 112.23; Wierzyciele w zagranicznej walucie zł 1 043 691.79; Razem zobowiązania długoterminowe zł 5 261 804.02. III. Zobowiązania krótkoterminowe: Wierzyciele zł 100 466.30; Akcepty zł 160 045.00, Razem zobowiązania krótkoterminowe zł 260 511.30; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 688 416.49; Razem zobowiązania zł 8 592 831.53.

V. Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje otrzymane zł 21 192.00; Gwarancje udzielone zł 1 081 250.92; Żyra zł 19 444.68; Razem sumy pozabilansowe zł 1 121 887.60.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 043 691.79.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji zł 64 367.22; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 349 228.58; Koszty sprzedaży energii zł 26 050.81; Koszty kredytów zł 68 123.16; Podatki państwowe i komunalne zł 15 820.92; Opłaty uprawnieniowe zł 3 000.00; Świadczenia socjalne zł 9 940.24; Ubezpieczenia zł 3 752.19; Nieściągalne należności zł 1 062.93; Różnice kursowe zł 423.10; Różne zł 1 494.92; Odpisy na amortyzację urządzeń zł 104 303.26; Razem wydatki zł 647 567.33.

WPLYWY. — Wpływy przedsiębiorstwa zł 647 567.33; Razem zł 647 567.33. 1012

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r. Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej, zatwierdzony na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 24 kwietnia 1935 r. i ogłoszony w tygodniku „Polska Gospodarcza” w zeszycie 18 z dn. 4 maja 1935 r., zmieniony został uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 23 kwietnia 1936 r. w ten sposób, że w pasywach bilansu w pozycji „Instytucje kredytowe” zmniejszono kwotę z 33 286 623.15 do z 33 142 748.62, a powstałą różnicę z 143 874.53 zapisano na nowootwartej w dziale „Fundusze specjalne” pozycji „Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych” oraz nazwę rachunku „Fundusz specjalny na renowację” zamieniono na: „Fundusz dyspozycyjny”, wobec czego

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego SPÓLKI AKCYJNEJ

przedstawia się, jak niżej:

AKTYWA. — 1) Majątek stały: a) grunty z 6 657 648.08; b) budynki: fabryczne z 11 680 268.17, administracyjne z 2 848 244.00, mieszkalne z 2 385 421.00, razem z 16 913 933.17; c) urządzenia techniczne z 82 986 621.35; d) inwentarz warsztatowy, liczniki, ruchomości i różne narzędzia z 8 009 595.92; łącznie z 114 567 798.52.

W majątku stałym mieści się suma z 4 165 985.00 jako wartość sieci zamiejskiej.

2) Majątek płynny: a) gotówka w kasie i bankach z 1 418 279.29; b) obligacje z 740 082.17; c) weksle w portfelu i inkasie z 90 918.16; d) akcje z 65 436.75; e) materiały: paliwo z 274 633.04, materiały pomocnicze i pędne z 3 038 714.23, razem z 3 313 347.27; f) dłużnicy: odbiorcy prądu z 1 046 612.79, dostawcy z 48 451.31, różni z 2 288 372.80, razem z 3 383 436.90; łącznie z 9 011 500.54.

3) Inne aktywa: a) nieskończone roboty z 125 591.17; b) sumy przechodnie z 398 862.20; łącznie z 524 453.37.

Ogółem aktywa z 124 103 752.43.

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje z 1 368 452.42.

PASYWA. — 1) Kapitały własne: a) kapitał zakładowy z 60 000 000.00; b) fundusz zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 3 188 504.23, dopisano w roku sprawozdawczym za 1933 r. z 273 702.18, razem z 3 462 206.41; łącznie z 63 462 206.41.

2) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 15 045 181.72, dopisano w roku sprawozdawczym 1934 r. z 3 200 000.00, razem z 18 245 181.72, odpisano w 1934 r. z 101 809.05; łącznie z 18 143 372.67.

3) Zobowiązania: a) wierzyciele: instytucje kredytowe z 33 142 748.62, hipoteki z 152 364.00, dostawcy z 489 968.80, różni z 1 723 337.83; łącznie z 35 508 419.25.

4) Fundusze specjalne: a) fundusz dyspozycyjny z 76 410.82; b) fundusz odnowienia stosownie do § 12a uprawnienia z 758 734.73; c) specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 143 874.53; łącznie z 979 020.08.

5) Sumy przechodnie: a) Rozrachunki dotyczące 1935 r. z 2 294 055.84.

6) Rachunek zysków i strat: a) saldo z roku poprzedniego z 137 628.00; b) zysk za rok sprawozdawczy z 3 579 050.18; łącznie z 3 716 678.18.

Ogółem pasywa z 124 103 752.43.

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje z 1 368 452.42.
NB. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 33 142 748.62.

950

Elektrownia Zgierska, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały: a) grunty z 320 714.93; b) budynki: przemysłowe z 860 777.54, mieszkalne z 105 471.33, razem z 966 248.87; c) urządzenia techniczne z 4 419 328.94, w czym mieści się suma z 321 472.81 jako wartość sieci zamiejskiej; d) liczniki inwentarz warsztatowy, ruchomości i różne narzędzia z 251 616.89; łącznie z 5 957 909.63; 2) Majątek płynny: a) gotówka w kasie i bankach z 403 647.45; b) obligacje z 69 050.71; c) akcje z 91 263.50; d) materiały: paliwo z 18 869.95, materiały pomocnicze i pędne z 84 129.32, razem z 102 999.27; e) dłużnicy: odbiorcy prądu z 205 016.47, dostawcy z 110.72, różni z 80 214.60; razem z 285 341.79;

łącznie z 952 302.72; 3) Inne aktywa: a) nieskończone roboty z 60 557.02; b) sumy przechodnie z 132 474.37; łącznie z 193 031.39; **Ogółem aktywa z 7 103 243.74.**

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje z 47 610.00.

PASYWA. — 1) Kapitały własne: a) kapitał zakładowy z 2 887 500.00; b) fundusz zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 821 159.18, dopisano za rok operacyjny 1934 z 35 632.35, razem z 856 791.53; łącznie z 3 744 291.53; 2) Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 2 501 497.04; b) dopisano w roku operacyjnym 1935 z 225 000.00; łącznie z 2 726 497.04; 3) Zobowiązania: a) wierzyciele: dostawcy z 16 504.29, różni z 192 115.07; łącznie z 208 619.36; 4) Fundusze specjalne: a) fundusz odnowienia (§ 48 statutu Spółki) z 65 699.08; 5) Sumy przechodnie z 129 660.43; 6) Rachunek zysków i strat: a) saldo z roku poprzedniego z 9 041.52; b) zysk za rok operacyjny 1935 z 219 434.78; łącznie z 228 476.30; **Ogółem pasywa z 7 103 243.74.**

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje z 47 610.00.

Rachunek zysków i strat za rok operacyjny 1935.

WINIEN. — a) koszty administracji ogólnej z 253 850.38; b) koszty fabrykacji z 515 925.81; c) koszty sprzedaży, reklamy i inne z 7 921 26; d) koszty kredytów z 202 51; e) podatki i opłaty z 211 573.23; f) różnice kursowe z 3 924.12; g) odpisy na fundusz amortyzacyjny z 225 000.00; h) pozostałość do podziału z 228 476.30; **Ogółem „Winien” z 1 446 873.61.**

MA. — a) pozostałość z roku operacyjnego 1934 z 9 041.52; b) wpływy z eksploatacji z 1 377 708.85; c) wpływy uboczne z 60 123.24; **Ogółem „Ma” z 1 446 873.61.**

Jednocześnie Elektrownia Zgierska, Spółka Akcyjna, zawiadamia PP. Akcjonariuszów — zgodnie z § 50 statutu Spółki, że począwszy od dn. 8 maja 1936 r.

WYPŁACA DYWIDENDĘ ZA ROK OPERACYJNY 1935

w wysokości z 9 (dziewięciu) za każdy przedstawiony kupon Nr. 6 od akcji Elektrowni Zgierskiej, Spółki Akcyjnej.

Wypłatę dywidendy uskutecznią Bazylejski Bank Handlowy w Bazylei, „Banque de la Société Générale de Belgique” w Brukseli oraz kasa Spółki w Zgierzu przy Rynku Kilimskiego Nr. 8.

Stosownie do § 51 statutu Spółki, dywidenda, po której nikt się nie zgłosił, po upływie lat 5 przechodzi na własność Spółki.

952

Bank Naftowy, Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa, Bank Polski, P. K. O. i Bank Gospodarstwa Krajowego z 31 977.01; 2) Papiery wartościowe własne: a) Pożyczki państwowe z 26 663.95, b) akcje z 26 217.85, Razem z 52 881.80; 3) Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych z 62 258.30; 4) Banki krajowe z 102.00; 5) Weksle zdyskontowane z 159 136.60; 6) Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone z 1 013 272.55, b) niezabezpieczone z 94 408.10, Razem z 1 107 680.65; 7) Nieruchomości z 576 222.13; 8) Różne rachunki z 125 131.56; **Ogółem stan czynny z 2 115 390.05.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitały własne: a) zakładowe z 1 500 000.00, b) zapasowy z 33 839.59, c) inne rezerwy z 21 685.49, d) fundusz amortyzacyjny z 149 888.17, Razem z 1 705 413.25; 2) Wkłady: a) terminowe z 109 576.00, b) à vista z 66 154.84, Razem z 175 730.84; 3) Rachunki bieżące (saldo kredytowe) z 105 450.60; 4) Redyskonto weksli: z 22 200.00; 5) Wierzyciele hipoteczni z 88 402.42; 6) Różne rachunki z 16 148.77; 7) Zyski z lat ubiegłych: a) z 1 842.08, b) za 1935 r. z 202.09; Razem z 2 044.17; **Ogółem stan bierny z 2 115 390.05.**

Gwarancje z 126 006.59. Inkaso z 1 575.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — 1) Procenty z 21 398.71; 2) Koszty handlowe z 69 708.35; 3) Podatki z 8 230.33; 4) Amortyzacja z 10 650.39; 5) Odpisy na dłużnikach z 36 852.65; 6) Różnice kursowe z 208.71; 7) Czysty zysk z 2 044.17; **Ogółem z 149 093.31.**

MA. — 1) Pozostałość zysków z lat ubiegłych z 1 842.08. 2) Procenty i prowizje z 85 771.89; 3) Różnice kursowe z 2 062.74; 4) Dochody z nieruchomości z 13 715.29; 5) Różne z 45 701.31; **Ogółem z 149 093.31.**

915

Tomaszowska Przędzalnia Wełny Czesankowej, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Place zł 544 769.36; Budynek fabryczny zł 965 352.24; Budynek gospodarczy zł 74 415.80; Budynek mieszkalny zł 634 019.84; Razem budynki zł 1 673 797.88; Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 810 127.55; Ruchomości w Tomaszowie zł 22 256.28; Ruchomości w Warszawie zł 88 415.63; Samochody zł 14 000.00; Konie zł 1 675.00; Razem majątek stały zł 4 089 042.70; Majątek płynny: Remanent czesanki zł 157 097.32; Remanent przędzy zł 427 864.85; Remanent odpadków zł 13 697.95; Razem remanenty zł 598 660.12; Materiały pomocnicze: Akcesoria zł 33 529.01; Paliwo zł 1 359.89; Oliwa zł 4 870.03; Opakowanie zł 5 306.62; Materiały różne zł 830.47; Razem materiały pomocnicze zł 45 896.02; Kasa w Tomaszowie zł 3 988.04; Kasa w Warszawie zł 5 969.99; Papiery wartościowe zł 77 382.60; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 4 500.00; Weksle: w portfelu zł 23 779.95, w depozycie w Biurze Rozrachunkowym zł 47 038.89, Razem weksle zł 70 818.84; Banki zł 213 143.88; Dłużnicy: Odbiorcy towaru zł 68 278.59; Dłużnicy zł 1 780.15; Różni zł 57 889.79; Biuro Rozrachunkowe zł 123 631.23; Razem dłużnicy zł 251 629.76; Zaliczki zł 320.00; Sumy przechodnie zł 7 780.85; Razem majątek płynny zł 1 280 090.10; Straty z 1935 r. zł 984 085.35; Razem aktywa zł 6 353 218.15.

Biuro Rozrachunkowe za złożone depozyty zł 47 038.89.

PASYWA. — Kapitały własne: Zakładowy akcyjny zł 3 000 000.00; Zapasowy zł 170 237.35; Rezerwowy zł 169 127.40; Razem kapitały własne zł 3 339 364.75; Kapitał amortyzacyjny zł 2 246 276.50; Odpisy amortyzacyjne za 1935 r. zł 132 863.21; Razem kapitał amortyzacyjny zł 2 379 139.71; Zobowiązania: Wierzyciele zł 334 150.30; Różni zł 17 495.08; Odbiorcy zł 12 394.30; Fundusz do dyspozycji Zarządu zł 516.00; Sumy przechodnie zł 88.20; Razem zobowiązania zł 364 643.88; Zysk za 1935 r. zł 270 069.81; Razem pasywa zł 6 353 218.15.

Depozyty, złożone w Biurze Rozrachunkowym zł 47 038.89.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WN. — Wynagrodzenie Zarządu zł 8 280.00; Wynagrodzenie Dyrekcji zł 44 616.49; Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej zł 2 500.00; Wynagrodzenie urzędników zł 20 845.50; Koszty handlowe zł 35 824.27; Utrzymanie biura Zarządu zł 37 594.87; Podatek przemysłowy od obrotu zł 62 669.60; Podatki różne zł 31 610.07; Opłaty stemplowe zł 9 509.63; Asekuracja zł 11 291.99; Prowizje zł 55 137.99; Koszty bankowe zł 5 335.85; Procenty zł 32 175.49; Różnice kursowe zł 3 572.80; Koszty przynależności do Konwencji Przędzali Wełny Czesankowej zł 29 674.54; Koszty dzierżawy f. Borst zł 3 187.85; Strata na koniach zł 215.00; Spisane wątpliwe należności zł 61 747.99; Rozliczenia między kontrahentami według umowy konwencyjnej z dn. 9 stycznia 1935 r.: podział strat na odbiorcach za 1935 r. zł 4 093.32; opłata za pasma, dostarczone z kraju zł 62 268.37; Razem rozliczenia zł 66 361.69; Amortyzacja: budynków zł 36 417.11, ruchomości zł 2 205.10, maszyn zł 94 241.00, Razem amortyzacja zł 132 863.21; Zysk za 1935 r. zł 270 069.81; Razem Wn zł 925 084.64.

MA. — Zysk na fabrykacji zł 779 033.67; Wpływ spisanej należności zł 373.83; Podatek przemysłowy, zwrócony przez odbiorców zł 63 902.98; Dyskonto pokrycia wekslowego zł 19 497.58; Rozliczenia między kontrahentami według umowy konwencyjnej z dn. 9 stycznia 1935 r. Kompensata zł 6 980.03; Premja eksportowa zł 39 628.98; Odsetki zł 15 618.71; Razem rozliczenia zł 62 227.72; Zysk przeniesiony z 1934 r. zł 48.86; Razem Ma zł 925 084.64.

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki w dn. 22 kwietnia 1936 r.

Sukcesorzy Lebrechta Müllera, Spółka Akc. w Rudzie Pabjanickiej

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 215 000.00; Budynek: a) fabryczny zł 884 276.89, b) gospodarczy zł 31 800.00, c) mieszkalny zł 175 178.43; Maszyny i urządzenia techniczne zł 2 974 836.81; Inwentarz zakładowy i biurowy: Zaprzęg: a) żywy zł 16 723.10, b) martwy zł 7 395.00, samochody zł 27 242.00, inwentarz gospodarczy zł 1 655.00; Urządzenie biurowe zł 16 174.75; Razem zł 4 350 281.98; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 43 001.44; Papiery wartościowe i udziały zł 73 703.50; Weksle zł 126 822.78; Surowce, artykuły techniczne i barwniki zł 226 985.82; Dłużnicy: a) akcjonariusze zł 34.50, b) odbiorcy zł 699 185.90, c) dostawcy zł 13 993.16, d) różni zł 3 801.25, Razem zł 1 187 528.35; Ogólna suma zł 5 537 810.33.

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra zł 614 889.97.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 400 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 34 640.86, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 10 792.25; Fundusz dyspozycyjny zł 29 548.05; Razem zł 2 474 981.16; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 003 279.22, spisuje się wartość sprzedanych i wycofanych maszyn zł 12 287.50, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 225 993.06, Razem zł 2 216 984.78; III. Zobowiązania: Wierzyciele: 1) dostawcy: a) krajowi zł 261 859.21, b) zagraniczni zł 74 039.68, 2) odbiorcy zł 9 779.31, 3) różni zł 203 511.04; Akcepty zł 62 100.00; Specjalne: a) fundusze dla pracowników zł 15 000.00, b) niepodjęta dywidenda zł 28 655.30; Sumy przechodnie: a) nieponiesione wydatki, dotyczące okresu operacyjnego zł 17 215.42, b) różnice zarezerwowane na dłużnikach zł 44 098.23, Razem zł 716 258.19; Zysk zł 129 586.20; Ogólna suma zł 5 537 810.33.

Sumy pozabilansowe: Różni za żyra zł 614 889.97.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Wynagrodzenie administracji zł 250 432.37; Koszty handlowe różne zł 45 447.68; Koszty kredytów zł 55 933.50; Podatki państwowe i komunalne zł 151 934.52; Ofiary zł 6 155.00; Świadczenia socjalne zł 78 027.39; Ubezpieczenia ogniowe zł 9 527.87; Odpisy amortyzacyjne zł 225 993.06; Razem zł 823 451.39; Koszty fabrykacji zł 3 150 444.46; Zysk zł 129 586.20; Ogólna suma zł 4 103 482.05.

MA. — Działy zarobkowe — obrót brutto zł 4 103 482.05.
998

GRAND HOTEL W ŁODZI

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31/XII 1935 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 3 291.69; Budynek zł 1 967 915.00; Instalacja elektryczna zł 47 000.75; Dźwigi zł 19 019.25; Instalacja kanalizacyjna zł 49 796.25; Pompy zł 22 874.27; Inwentarz i urządzenia zł 756 886.20; Magazyn zł 128 313.64; Dłużnicy zł 29 652.77; Straty z lat poprzednich zł 424 603.04; Strata za 1935 r. zł 109 988.94; Ogółem zł 3 559 341.80.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 400 000.00; Fundusz zapasowy zł 19 876.48; Kapitał amortyzacyjny zł 719 853.79; Wierzyciele zł 419 611.53; Ogółem zł 3 559 341.80.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1935 r.

STRATY. — Ogólne wydatki zł 20 232.56; Pensja personelu zł 38 661.40; Wynagrodzenie Zarządu zł 99 925.00; Robocizna zł 101 281.34; Podatki zł 73 705.84; Świadczenia socjalne zł 13 762.43; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 7 776.17; Agio, procenty i dyskonto zł 18 865.67; Asekuracja zł 3 365.73; Amortyzacja zł 64 457.99; Strata na piwnicy i ruchomościach zł 1 659.20; Ogółem zł 443 693.33.

ZYSKI. — Hotel zł 179 223.22; Bilardy zł 7 646.53; Komorne zł 140 794.56; Zysk na papierach wartościowych zł 453.45; Zysk na wyks. wierz. przedwoj. zł 5 586.63; Strata za 1935 r. zł 109 988.94; Ogółem zł 443 693.33.

Górnico-Hutnicze Towarzystwo Handlowe, Spółka Akc.

w Krakowie, ul. Podwale 7.

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Inwentarz zakładowy i biurowy: Ruchomości z 4 250.90; II. Majątek płynny: Gotówka: w kasie z 10 417.50, w bankach z 15 439.21, Razem z 25 846.71; Papiery procentowe z 7 300.00; Weksle: w portfelu z 106 687.68, w inkasie z 16 068.79, Razem z 122 756.47; Dłużnicy: odbiorcy z 527 644.48, dostawcy z 112.92; **Suma z 687 911.48.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za zryra na wekslach handl. z 107 634.22.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 100 000.00; Kapitał rezerwowy: a) saldo z roku ubiegłego z 10 000.00, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 2 000.00, Razem z 12 000.00; II. Zobowiązania: a) banki z 52 125.00, b) dostawcy z 345 617.04, c) odbiorcy z 20 174.37, d) różni z 147 332.13, Razem z 565 248.54; Sumy przechodnie z 2 600.00; Zysk: pozostałość z 1934 r. z 972.52, zysk za 1935 r. z 7 090.42, Razem z 8 062.94; **Suma z 687 911.48.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tyt. zyr na wekslach handl. z 107 634.22.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 107 514.38; Świadczenia społeczne z 3 704.88; Podatki państwowe i komunalne z 20 162.46; Odsetki z 2 256.41; Koszty dyskontu weksli z 3 247.13; Amortyzacja ruchomości z 223.73; Odpisy nieściągalnych pretensyj z 7 597.36; Zysk: pozostałość z 1934 r. z 972.52, zysk za 1935 r. z 7 090.42, Razem z 8 062.94; **Suma z 152 769.29.**

MA. — Pozostałość zysku z roku ubiegłego z 972.52; R-k prowizyj z 150 093.83; Rk towarów z 267.72; Wpływy z odpisanych dłużników z 1 435.22; **Suma z 152 769.29.** 934

Bank Amerykański w Polsce, Spółka Akcyjna

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnym z 741 464.85; Waluty zagraniczne z 41 769.26; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe z 264 426.10; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych z 100.00; Banki krajowe z 125 211.87; Banki zagraniczne z 330 494.04; Weksle zdyskontowane z 1 593 136.75; Rachunki bieżące (saldo debetowe); a) zabezpieczone z 8 259 545.37, b) niezabezpieczone z 1 806 029.45; Pożyczki terminowe z 3 158 757.25; Nieruchomości z 1 387 678.57; Należności z tytułu tranz. dewiz. na termin z 75 880.00; Różne rachunki z 631 506.05; **Razem z 18 415 999.56.**
Dłużnicy z tytułu gwarancji z 38 086.00; Inkaso z 903 743.93; **Suma bilansowa z 19 357 829.49.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy z 5 000 000.00; Kapitał zapasowy z 3 395.45; Wkłady: a) terminowe z 10 497 760.98, b) à vista z 1 569 183.14; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) z 548 904.19; Zobowiązania inkasowe z 7 728.92; Banki krajowe z 173 064.00; Banki zagraniczne z 32 449.42; Wierzyciele hipoteczni z 219 000.00; Zobowiązania z tytułu tranz. dewiz. na termin z 75 880.00; Różne rachunki z 246 041.52; Zyski: a) z lat ubiegłych z 36 600.45, b) za 1935 r. z 5 991.50; **Razem z 18 415 999.56.**

Gwarancje z 38 086.00; Różni za inkaso z 903 743.93; **Suma bilansowa z 19 357 829.49.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone z 583 109.21; Koszty handlowe z 496 477.18; Podatki z 40 590.77; Odpisy na dłużników z 90 237.00; Strata na sprzedaży nieruchomości z 65 699.05; Różnice kursowe na papierach wart. własnych z 3 019.08; Zysk z 42 591.95; **Razem z 1 321 724.24.**

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych z 36 600.45; Procenty i prowizje pobrane z 1 237 776.95; Różnice kursowe na rach. walutowych z 42 176.93; Administracja nieruchomości z 2 495.21; Zwrot sum, dawniej odpisanych z 2 674.70; **Razem z 1 321 724.24.** 963

Zakłady Włókiennicze Karol T. Buhle w Łodzi

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty z 491 660.64; 2) Budynki: a) fabryczne z 2 124 102.23, b) gospodarcze z 166 310.27, c) mieszkalne z 681 344.56, Razem z 2 971 757.06; 3) Maszyny i urządzenia techniczne z 8 443 298.32; 4) Środki lokomocji z 196 369.40; 5) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy z 27 000.00, b) martwy z 205 400.74, Razem z 232 400.74; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach z 253 365.43, 2) Papiery procentowe z 153 152.00, 3) Weksle i czeki w portfelu z 440 178.76, 4) Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 126 580.25; 5) Materiały: a) surowce z 545 117.27, b) pomocnicze i pędne z 58 489.39, c) inne z 793.43, Razem z 604 400.09; 6) Półfabrykaty z 288 982.97; 7) Gotowe towary z 591 472.63; 8) Dłużnicy: a) odbiorcy z 2 275 836.78, b) dostawcy z 45 831.74, c) inni z 1 077 583.85, d) należności wątpliwe z 28 103.08, Razem z 3 427 355.45; **Ogółem stan czynny z 18 220 973.74.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 5 250 000.00; 2) Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 431 640.58, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 23 554.76, Razem z 455 195.34; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 7 968 071.86, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 523 766.05, Razem z 8 491 837.91; Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty z 427 706.93, b) banki z 17 572.00, c) zaległe podatki z 73 201.73, d) dostawcy z 1 024 567.79, e) odbiorcy z 32 835.92, f) różni z 1 206 664.55, Razem z 2 782 548.92; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne: a) niepodniesiona dywidenda z 892 500.00, b) przejściowe różnice kursowe z 245 092.59, Razem z 1 137 592.59; 3) Sumy przechodnie z 61 879.03; Zysk za 1935 r. z 41 919.95; **Ogółem stan bierny z 18 220 973.74.**

Suma ogólna zobowiązań zagranicznych z 931 480.32.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej z 771 459.22; 2) Koszty fabrykacji z 9 996 497.64; 3) Koszty sprzedaży i handlowe z 391 295.03; 4) Koszty kredytu z 366 777.35; 5) Podatki państwowe i komunalne z 644 668.65; 6) Różne koszty z 397 889.11; 7) Różne straty z 103 480.43; 8) Odpisy amortyzacyjne za 1935 r. z 534 516.20; 9) Zysk za 1935 r. z 41 919.95; **Ogółem z 13 248 503.58.**

MA. — 1) Dochód z fabrykacji, za farbowanie i wykańczanie towarów z 12 994 593.44; 2) Różnice kursowe z 240 016.63; 3) Różne wpływy z 13 893.51; **Ogółem z 13 248 503.58.** 996

Terenowo-Budowlane Towarzystwo, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały, a) grunty z 3 103 797.89, b) ruchomości z 1.00, łącznie z 3 103 798.89; 2) Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach z 1 695.45; 3) Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące roku sprawozdawczego 1936 z 120.26; 4) Rachunek zysków i strat: straty za rok sprawozdawczy 1935 z 16 681.51; **Ogółem aktywa z 3 122 296.10.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: a) kapitał zakładowy z 800 000.00, b) statutowy kapitał zapasowy: pozostałość z roku ubiegłego z 136 264.69, c) inne rezerwy: pozostałość z roku ubiegłego z 757 816.30, odpisano na pokrycie strat z roku ubiegłego z 113 943.40, co stanowi z 643 872.90, łącznie z 1 580 137.59; 2) Zobowiązania: wierzyciele: rachunek bieżący w instytucji finansowej z 1 538 542.51 (Dług ten stanowi całkowite zadłużenie zagranicą); 3) Sumy przechodnie: różne wydatki do zwrotu z 3 616.00; **Ogółem pasywa z 3 122 296.10.**

Rachunek zysków i strat

WYDATKI. — a) Administracja ogólna z 4 343.04; b) Utrzymanie nieruchomości z 1 547.54; c) Podatki i opłaty stemplowe z 10 653.95; d) Różnice kursowe z 912.28; **Ogółem wydatki z 17 456.81.**

WPŁYWY. — a) Wpływy z nieruchomości z 550.00; b) Procenty z banków z 225.30; c) straty z 16 681.51; **Ogółem wpływy z 17 456.81.** 953

Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały: a) grunty zł 6 709 220.08; b) budynki: fabryczne zł 11 792 905.17, administracyjne zł 2 858 924.00, mieszkalne zł 2 434 082.00, razem zł 17 085 911.17; c) urządzenia techniczne zł 84 590 501.33; d) liczniki, inwentarz warsztatowy, ruchomości i różne narzędzia zł 8 335 507.87; łącznie zł 116 721 140.45.

W majątku stałym mieści się suma zł 4 468 758.00, jako wartość sieci zamiejskiej.

2) Majątek płynny: a) gotówka w kasie i bankach zł 392 071.12; b) obligacje zł 860 594.74; c) weksle w portfelu i inkasie zł 74 338.54; d) akcje zł 65 436.75; e) materiały: paliwo zł 228 634.69, materiały pomocnicze i pędne zł 2 780 874.07, razem zł 3 009 508.76; f) dłużnicy: odbiorcy prądu zł 1 049 977.57, dostawcy zł 3 772.58, różni zł 2 387 569.31, razem zł 3 441 319.46; łącznie zł 7 843 269.37.

3) Inne aktywa: a) nieskończone roboty zł 47 859.71; b) sumy przechodnie zł 403 986.48; łącznie zł 451 846.19.

Ogółem aktywa zł 125 016 256.01.

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje zł 1 019 079.95.

PASYWA. — 1) Kapitały własne: a) kapitał zakładowy zł 60 000 000.00; b) fundusz zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 3 462 206.41, dopisano w roku sprawozdawczym za 1934 r. zł 286 324.00, razem zł 3 748 530.41; łącznie zł 63 748 530.41.

2) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 18 143 372.67, dopisano w roku sprawozdawczym 1935 zł 3 250 000.00, razem zł 21 393 372.67, odpisano w 1935 r. zł 60 453.59; łącznie zł 21 332 919.08.

3) Zobowiązania: a) wierzyciele: instytucje kredytowe zł 30 990 625.26, hipoteki zł 149 941.20, dostawcy zł 285 491.50, różni zł 1 843 178.17; łącznie zł 33 269 236.13.

4) Fundusze specjalne: a) fundusz dyspozycyjny zł 77 253.57; b) fundusz odnowienia stosownie do § 12 a uprawnienia zł 876 109.48; łącznie zł 953 363.05; c) Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych: odnoszący się do wierzytelności na dz. 31. XII 1934 r. zł 143 874.53, mniej różnice kursowe na dzień 31. XII 1935 r. zł 86 795.61; łącznie zł 57 078.92.

5) Sumy przechodnie: a) Rozrachunki dotyczące roku 1936 zł 2 407 278.50.

6) Rachunek zysków i strat: a) saldo z roku 1934 zł 281 081.55; b) zysk za rok sprawozdawczy zł 2 966 768.37; łącznie zł 3 247 849.92.

Ogółem pasywa zł 125 016 256.01.

Sumy pozabilansowe. — Pobrane kaucje zł 1 019 079.95. NB. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 30 990 625.26.

Rachunek zysków i strat za rok sprawozdawczy 1935.

WINIEN. — a) koszty administracji ogólnej zł 3 776 041.63; b) koszty fabrykacji zł 4 896 634.86; c) koszty sprzedaży, reklamy i inne zł 715 279.81; d) koszty kredytów zł 2 928 281.77; e) podatki i opłaty zł 3 487 898.61; f) różnice kursowe zł 503.44; g) odpisy na fundusze: fundusz amortyzacyjny zł 3 250 000.00, fundusz zgodnie z § 12 a uprawnienia zł 270 030.62, razem zł 3 520 030.62; h) pozostałość do podziału: pozostałość z 1934 r. zł 281 081.55, zysk za rok sprawozdawczy zł 2 966 768.37, razem zł 3 247 849.92.

Ogółem „winien” zł 22 572 520.66.

MA. — a) pozostałość z roku sprawozdawczego 1934 zł 281 081.55; b) wpływy z eksploatacji i różne zł 22 291 439.11. **Ogółem „Ma” zł 22 572 520.66.**

Jednocześnie Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna, zawiadamia PP. Akcjonariuszów — zgodnie z § 70 statutu Spółki, że, począwszy od dn. 8 maja 1936 r. wypłaca

DYWIDENDĘ ZA ROK OPERACYJNY 1935

w wysokości zł 22.50 (dwudziestu dwu złotych 50 gr.) za każdy przedstawiony kupon Nr. 11 od akcji Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej.

Wypłatę dywidendy uskutecznią Bazylejski Bank Handlowy w Bazylei, „Banque de la Société Générale de Belgique” w Brukseli oraz kasa Towarzystwa w Łodzi przy ul. Przejazd 58.

Stosownie do § 71 statutu Spółki, dywidenda, po której nikt się nie zgłosił po upływie lat 5 przechodzi na własność Spółki.

951-18

Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft, Berlin

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — RM. Gotówka w kasie 113 941 099.06; Zapadłe kupony procentowe i dywidendowe 24 852 167.28; Czeki 25 280 992.79; Weksle 682 979 334.59; Weksle skarbowe i nieoprocentowane przekazy skarbowe Rzeszy i Krajów 273 678 181.82; Papiery wartościowe własne 221 006 418.19; Udziały w interesach konsorcjalnych 43 766 392.61; Krótkoterminowe należności niewątpliwej dobroci i płynności u instytucji kredytowych 43 091 090.77 Należność z interesów repartowych i lombardowych na podkładzie notowanych na giełdzie papierów wartościowych 3 570 768.55; Zaliczki na zafardowane, albo zaskładowane towary 120 135 815.20; Dłużnicy 1 331 990 939.92; Hipoteki 4 094 274.96; Trwałe udziały włączając papiery wartościowych, przeznaczonych dla brania udziału 46 151 887.41; Nieruchomości i budynki 81 388 751.34; Urządzenia biurowe oraz dla ruchu 1.00; Akcje własne (nominal RM. 298 240.00) 247 683.55; Pozycje przejściowe, służące dla rozgraniczenia rachunków 870 899.75; Pozostałe aktywa (srebro niemonetarne, monety nieobiegowe i t. p.) 53 529.93; **Razem RM. 3 017 100 228.72.**

PASYWA. — RM. Wierzyciele 2 343 995 825.72; Zobowiązania z przyjęcia ciągniętych i wystawiania własnych weksli 230 587 662.71; Wkłady oszczędnościowe 238 259 428.27; 6% Pożyczka Dolarowa (znajdująca się jeszcze w obiegu) 14 278 446.00; Hipoteki, ciężące na naszych nieruchomościach obecnie jeszcze niepłatne 263 181.85; Niepodjęte dywidendy 69 102.22; Kapitał akcyjny 130 000 000.00; Ustawowe rezerwy po myśli § 11 ustawy Rzeszy odnośnie kredytowości 25 200 000.00; Rezerwa pensyjna 15 000 000.00; Zarezerwowania 6 459 732.55; Fundusz dobroczynności: Stan majątku 526 781.59, z tego ulokowano w papierach wartość. 481 599.61 = 42 181.98; Pozycje przejściowe pomiędzy własnymi oddziałami 669 631.77; Pozycje przejściowe, służące dla rozgraniczenia rachunków 6 067 132.31; Czysty zysk: Przeniesienie zysku z roku poprzedniego 908 266.68; Zysk za 1935 r. 5 299 676.66 = 6 207 903.34; **Razem RM 3 017 100 228.82.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WYDATKI. — RM. Wydatki osobowe 70 316 946.19; Wydatki na cele społeczne, urządzenia dobroczynne i emerytury 15 613 138.41; Pozostałe koszty handlowe 19 950 117.77; Podatki i podobne opłaty 8 407 434.62; Zysk: przeniesienie z 1934 r. 903 266.68; Czysty zysk 5 299 676.66 = 6 207 903.34; **Razem RM. 120 495 540.33.**

PRZYCHODY. — RM. Przeniesienie z 1934 r. 908 266.68; Odsetki i dyskont 50 472 795.12; Prowizje i należności 69 114 518.53; **Razem RM. 120 495 540.33.**

Według ostatecznego wyniku moich obowiązkowych badań na podstawie ksiąg i zapisków Spółki, jak i udzielonych mi przez Zarząd wyjaśnień i dowodów odpowiadają księgowość, roczne zamknięcie rachunków i sprawozdanie przepisom ustawowym.

Berlin, dn. 14 marca 1936 r.

Karl Fehrmann, Rzeczoznawca gospodarczy.
1024

PRENUMERUJĄC

»LOT POLSKI«

popieracie L.O.P.P.

Prenumerata roczna zł 12—P.K.O. 7.860

Warszawa—Długa 50

Do wydania
Sprawozdania

z

NARADY GOSPODARCZEJ

upoważniony został

tygodnik

„Polska Gospodarcza”

Zamówienia przyjmuje administracja
tyg. „Polska Gospodarcza”

Warszawa, ul. Elekoralna 2, pok. 26
tel. 5-12-73

Cena — zł 5.—; z przesyłką — zł 5.50; za
zaliczeniem — zł 5.80

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAŁATWIA WSZYSTKIE OPERACJE BANKOWE

PRZYJMUJE WSZELKIEGO RODZAJU WKŁADY, ZAPEWNIAJĄC WKŁADCOM KORZYSTNE OPROCENTOWANIE, PEŁNE BEZPIECZEŃSTWO I CAŁKOWITĄ TAJEMNICĘ.

EMITUJE LISTY ZASTAWNE I OBLIGACJE, DAJĄCE NABYWCOM ZUPEŁNĄ PEWNOŚĆ I WYSOKĄ RENTOWNOŚĆ LOKATY.

UDZIELA Z NAGROMADZONYCH KAPITAŁÓW I POWIERZONYCH PRZEZ SKARB PAŃSTWA FUNDUSZÓW RÓŻNEGO RODZAJU KREDYTÓW, FINANSUJĄC ROZWÓJ GOSPODARCZY KRAJU.

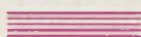

Kapitał zakładowy i rezerwy	zł 199 186 305
Wkłady i lokaty	zł 839 271 781
Udzielone kredyty	zł 1 962 306 261
Suma bilansowa w dn. 31/XII 1935 r.	zł 2 253 822 955

CENTRALA I ODDZIAŁ GŁÓWNY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
WARSZAWA, ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY:
KRAJOBANK

CENTRALA TELEFONICZNA:
S-02-60

BANK POSIADA 18 ODDZIAŁÓW PROWINCJONALNYCH W POLSCE
I KORESPONDENTÓW W CAŁYM ŚWIECIE

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7,8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
